

Załącznik do uchwały nr2017
Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia
.....w sprawie

Lokalny program rewitalizacji miasta Inowrocławia na lata 2016-2022

Spis treści

1.	Wstęp	3
2.	Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	4
	Poziom regionalny i subregionalny	4
	Poziom lokalny	6
4.	Uproszczona diagnoza miasta z wnioskami	13
	Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne i środowiskowe	13
	Uwarunkowania społeczne	14
	Uwarunkowania gospodarcze	18
	Podsumowanie	18
5.	Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji	19
6.	Diagnoza jednostek strukturalnych dla identyfikacji stanu kryzysowego	24
	Sfera społeczna	24
	Sfera gospodarcza	29
	Sfera środowiskowa	30
6.1.	Wskazanie obszaru zdegradowanego	31
6.2.	Wskazanie obszaru rewitalizacji	36
7.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	40
7.1.	podobszar Śródmieście	41
	Sfera społeczna	41
	Sfera gospodarcza	49
	Sfera środowiskowa	50
	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	52
	Sfera techniczna	56
7.2.	podobszar Mątwy mieszkalne	60
	Sfera społeczna	60
	Sfera gospodarcza	65
	Sfera środowiskowa	66
	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	70
	Sfera techniczna	73
7.3.	Podsumowanie diagnozy obszaru rewitalizacji	79
8.	Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	80
9.	Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk	83
9.1.	Cele społeczne	87
9.2.	Cele gospodarcze	90
9.3.	Cele środowiskowe	90
10.	Lista planowanych przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych	91
10.1.	Główne (podstawowe) przedsięwzięcia/projekty rewitalizacyjne	92
10.2.	Uzupełniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne	131

11.	Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym procesem rewitalizacji	133
11.1.	Koncepcja zintegrowanych działań rewitalizacyjnych	133
11.2.	Komplementarność przestrzenna	135
11.3.	Komplementarność problemowa	137
11.4.	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	141
11.5.	Komplementarność międzyokresowa	141
11.6.	Komplementarność źródeł finansowania	144
12.	Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	145
12.1.	Etap przygotowania (diagnozowanie i programowanie)	146
12.2.	Etap wdrażania	150
12.3.	Etap monitorowania	150
13.	Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	150
14.	System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	163
14.1.	Struktura zarządzania programem rewitalizacji	163
14.2.	Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	165
14.3.	Promocja i informacja	166
15.	System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR	166
16.	Spis tabel i ilustracji	170

1. Wstęp

Do roku 2015 obowiązywał dokument „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2008-2015, który został przyjęty uchwałą nr XXXIII/464/2009 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 27 maja 2009 r. Nowa perspektywa programowania 2014-2020 również warunkuje pozyskanie dofinansowania na rewitalizację w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Podstawą prawną do opracowania Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022 jest art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U.2016 poz.446).

Według Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministra Rozwoju z 2 sierpnia 2016 r. program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest także zgodny z zapisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777), której art. 52 dopuszcza do 31.12.2023 r. realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania wyprowadzające obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji.

Program rewitalizacji miasta Inowrocławia na lata 2016-2022 spełnia wymogi określone w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”.

Zgodnie z logiką programowania działań rewitalizacyjnych pierwszym etapem prac jest przeprowadzenie analizy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta oraz dokumentów lokalnych i ponadlokalnych, pod kątem występowania stanu kryzysowego – stanu spowodowanego koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a) gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw);
- b) środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska);
- c) przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych);
- d) technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całego miasta. Za pomocą tych mierników stwierdza się, czy na terenie miasta znajduje się obszar zdegradowany - obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Sposoby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostały szczegółowo opisane w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. Wyróżniono 3 główne metody prowadzenia rewitalizacji wg typów jednostek osadniczych. Miasto Inowrocław zalicza się do największych miast regionu, obok Bydgoszczy, Torunia, Włocławka i Grudziądza, w których należy spodziewać się możliwości występowania wszystkich lub większości kategorii problemów, określonych przy definicji stanu kryzysowego, a ze względu na natężenie tych zjawisk oraz ich współwystępowanie (efekt synergii o negatywnym znaczeniu) – dopuszcza się najszerszy zakres możliwej interwencji.

W dalszej kolejności, w oparciu o obiektywne przesłanki wskazano, która część obszaru zdegradowanego stanowić będzie obszar rewitalizacji, tj. obszar, na którym w pierwszej kolejności podjęte zostaną działania naprawcze, mające wyprowadzić dany teren ze stanu kryzysowego. Obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Zarówno obszar zdegradowany jak i obszar rewitalizacji mogą być podzielone na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

2. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Poziom regionalny i subregionalny

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+

Mimo prowadzonych w minionych latach działań rewitalizacyjnych, w miastach nadal występują duże potrzeby w zakresie odnowy obszarów, na których ma miejsce nadmierna koncentracja negatywnych zjawisk. W związku z tym w Strategii planuje się kontynuację wsparcia procesów rewitalizacji miast, prowadzącej przede wszystkim do pozytywnych efektów społecznych.

Program rewitalizacji Inowrocławia wykazuje zgodność z następującymi priorytetami rozwoju województwa: nowoczesne społeczeństwo, modernizacja przestrzeni wsi i miast, konkurencyjna gospodarka oraz kierunkami działań: rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążeń do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast.

Priorytet nowoczesne społeczeństwo zakłada wzrost poziomu rozwoju społecznego. Planowane w ramach programu rewitalizacji Inowrocławia przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne mają na celu wzrost aktywności społecznej na poziomie lokalnym poprzez wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społeczno-zawodowym, w tym działania animacyjne i aktywizacyjne.

Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. Miasto Inowrocław zostało zaklasyfikowane do miast średnich o dużym potencjale gospodarczym, istotnych dla rozwoju gospodarczego kraju, a jednocześnie predestynowanych do pełnienia roli centrów rozwoju gospodarczego województwa.

Priorytet konkurencyjna gospodarka zakłada dążenie do unowocześnienia gospodarki, skutkującego znacznym zwiększeniem liczby miejsc pracy na terenie województwa. Istotnym celem programu rewitalizacji Inowrocławia jest prowadzenie działań zmierzających do obniżenia liczby osób bezrobotnych, osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Działania planowane na obszarze rewitalizacji zmierzać też będą do poprawy klimatu przedsiębiorczości i zwiększenia liczby podmiotów gospodarczych na obszarach zdegradowanych.

Strategia Obszaru Strategicznej Interwencji dla Inowrocławia oraz obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie do 2020 r.

Przedmiotowa Strategia przygotowana została zgodnie z *Zasadami przygotowania Strategii dla miast regionalnych i miasta subregionalnego oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie*, stanowiącymi Załącznik do Uchwały nr 5/136/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 lutego 2015 r.

Celem strategicznym dokumentu jest: stworzenie mieszkańcom Inowrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego atrakcyjnego miejsca zamieszkania, zapewniającego doskonałe warunki do pracy, nauki i wypoczynku.

Powyższy cel strategiczny wdrażany będzie przez pięć priorytetów wraz z celami szczegółowymi:

Priorytet 1. Środowisko

Cel szczegółowy 1.1. Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i w sektorze mieszkaniowym.

Cel szczegółowy 1.2. Promowanie strategii niskoemisyjnych poprzez poprawę efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO₂.

Cel szczegółowy 1.3. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej.

Priorytet 2. Transport

Cel szczegółowy 2.1. Zmniejszenie uciążliwości transportu publicznego.

Cel szczegółowy 2.2. Zwiększenie znaczenia transportu rowerowego.

Priorytet 3. Rewitalizacja

Cel szczegółowy 3.1. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich, oraz zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych i ich zachowanie.

Priorytet 4. Społeczeństwo

Cel szczegółowy 4.1. Zmniejszenie skali wykluczenia i zwiększenie zatrudnienia przez aktywizowanie społeczności lokalnych i osób wykluczonych.

Cel szczegółowy 4.2. Zwiększenie zatrudnienia i przyspieszenie włączenia społecznego przez rozwój usług społecznych.

Cel szczegółowy 4.3. Wzrost aktywności zawodowej osób powracających na rynek pracy.

Priorytet 5. Edukacja

Cel szczegółowy 5.1. Poprawa jakości edukacji przedszkolnej i kształcenia ogólnego.

Cel szczegółowy 5.2. Poprawa jakości kształcenia zawodowego.

Cel szczegółowy 5.3. Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym

Bezpośrednio do problematyki rewitalizacji odnosi się trzeci priorytet inwestycyjny, w ramach którego założono przeprowadzenie działań pozwalających na realizację programów ożywienia gospodarczego, a także na rzecz rozwiązywania kwestii społecznych, występujących na obszarach problemowych, uwzględnionych w Lokalnych Programach Rewitalizacji. Niezwykle istotnym dla

poprawy sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji jest także priorytet 4. Społeczeństwo, ukierunkowanych na potrzebę rozwiązywania problemów społecznych, a także działania związane z poprawą jakości edukacji i kształcenia (priorytet 5. Edukacja). Cele pierwszego i drugiego priorytetu również wiążą się z problematyką rewitalizacji, ponieważ dotyczą poprawy warunków życia i zamieszkania.

Według wstępnych analiz w Strategii OSI do działań rewitalizacyjnych zakwalifikowano dwa obszary, zlokalizowane na osiedlu Stare Miasto i osiedlu Mątwy. Przeprowadzona w ramach programu rewitalizacji delimitacja obszarów zdegradowanych potwierdziła koncentrację problemów w wymienionych osiedlach, które wskazane zostały jako obszar rewitalizacji.

Poziom lokalny

Strategia Rozwoju Miasta Inowrocławia do 2020 roku – Inowrocław 2020+

Uchwałą nr XXIV/252/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia z 28 listopada 2016 r. przyjęto nowy, jednolity tekst *Strategii Rozwoju Miasta Inowrocławia do 2020 r.*

Do głównych problemów w mieście należą zidentyfikowane na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz warsztatów strategicznych tzw. słabe strony:

- utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia,
- braki w infrastrukturze komunikacyjnej (brak obwodnicy, brak szybkiego dojazdu do dróg ekspresowych i autostrad, zły stan techniczny dróg, niewystarczająca liczba parkingów),
- niedostosowanie kierunków kształcenia ponadgimnazjalnego do wymagań rynku pracy,
- ograniczone możliwości rozwoju przestrzennego,
- utrzymywanie się problemu zanieczyszczenia powietrza w zakresie niskiej emisji,
- brak statusu powiatu grodzkiego,
- niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych i niewystarczająca liczba miejsc noclegowych dla bezdomnych,
- niski wskaźnik przedsiębiorczości.

Większość z wyżej wymienionych problemów dotyczy także obszaru rewitalizacji.

W Strategii wyszczególniono pięć priorytetów, w ramach których przewidziano cele rozwojowe. Odniesienia do procesu rewitalizacji można znaleźć w każdym priorytecie:

- priorytet I gospodarka i miejsca pracy, gdzie założono, że strefa gospodarcza powinna być pobudzana m.in. w obszarze rewitalizacji wyznaczonym w programie rewitalizacji miasta;
- priorytet II infrastruktura, a w szczególności cel rozwojowy: równomierny rozwój przestrzenny miasta, który obejmuje modernizację przestrzeni publicznej, m.in. w obszarze rewitalizacji wyznaczonym w programie rewitalizacji miasta;
- priorytet III efektywny system edukacji, zakłada że przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do osób zamieszkujących obszary koncentracji problemów społecznych, w tym bezrobocia i słabych wyników w nauce, będą realizowane m.in. w ramach programu rewitalizacji Inowrocławia;
- priorytet IV Inowrocław – atrakcyjne miejsce zamieszkania, przewiduje kontynuację wsparcia procesów rewitalizacji miasta na podstawie ustaleń programu rewitalizacji Inowrocławia, prowadzącej przede wszystkim do pozytywnych efektów społecznych (poprawy dostępności mieszkań i ich stanu), a także działania związane z rozwojem i modernizacją infrastruktury społecznej, które powinny być podejmowane w rejonach miasta o wysokiej koncentracji problemów społecznych w ramach prowadzonej polityki rewitalizacji miasta. Szczególnie duży udział osób korzystających ze środowiskowej

pomocy społecznej obserwuje się w rejonie śródmieścia i otaczających go terenów mieszkaniowych, a także w rejonie osiedla Mątwy;

- priorytet V zwiększenie znaczenia uzdrowiska Inowrocław, pośrednio wiąże się z procesem rewitalizacji, ponieważ zakłada działania takie jak: rewitalizacja fragmentu średniowiecznego muru miejskiego, budowa, rozbudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszo – jezdnych, czy wzmoczona współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych na wybranym obszarze kryzysowym, w tym projekty skierowane dla grup zmarginalizowanych, zagrożonych wykluczeniem (bezrobotnych, dzieci i młodzieży, seniorów i osób niepełnosprawnością, bezdomnych i ubogich), programy wsparcia przedsiębiorczości, utworzenie miejsc i przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców, pozwoli na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru i miasta i zwiększenie partycypacji w życiu społecznym i obywatelskim. Planowane działania będą realizowane przy zachowaniu zasad partycypacyjnego modelu wdrożenia działań i wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców i zwiększenie konkurencyjności obszaru. W ramach programu rewitalizacji przewidziane są działania polegające na adaptacji zdegradowanej infrastruktury na cele społeczno-gospodarcze.

Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025

Dokument został przyjęty Uchwałą nr XXI/201/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia *Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025*.

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Inowrocławia jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, dążenie do integracji społecznej osób ubogich i bezrobotnych, dzieci i młodzieży, osób starszych, chorujących, niepełnosprawnych oraz innych grup społecznych, a także tworzenie równych szans rozwoju społecznego wszystkim mieszkańcom. Rozwiązania wdrażane przy współpracy z lokalnymi partnerami służą eliminacji negatywnych zjawisk społecznych oraz zrównoważonemu rozwojowi miasta. Misją Miasta jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób korzystających z różnych form zabezpieczenia społecznego, poprzez rozwijanie istniejących i udostępnianie nowych form wsparcia społecznego przez podmioty publiczne oraz organizacje pozarządowe.

Wizję przyszłości Miasta Inowrocławia sformułowano w dokumencie następująco: „Inowrocław to miasto w którym dąży się do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego wszystkim grupom społecznym w oparciu o lokalną politykę społeczną, której celem jest społeczeństwo wolne od problemów wykluczenia społecznego”. Osiągnięcie takiego stanu bazuje na ukierunkowaniu działań na rodzinę w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji oraz niwelowaniu wszelkich barier utrudniających prawidłowe funkcjonowanie oraz godziwe życie osób z niepełnosprawnością oraz starszych przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Inowrocławia wyszczególniono następujące cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny	Cel operacyjny
1. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu rodzin	Zapewnienie osobom i rodzinom w trudnej sytuacji kompleksowego wsparcia materialnego i aktywizującego
2. Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezrobocia	Aktywne wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy

Cel strategiczny	Cel operacyjny
3. Rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom, dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń	Przeciwdziałanie uzależnieniom osób we wszystkich grupach wiekowych
4. Wsparcie osób bezdomnych oraz przeciwdziałanie bezdomności na terenie miasta	Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym
5. Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
6. Zwiększenie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym	1) Usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych oraz zapewnienie im właściwej opieki; 2) Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych
7. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	1) Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania, udzielanie pomocy rodzinom będącym w kryzysie, rozwijanie systemu wsparcia; 2) Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do kształcenia, opieki i ofert spędzania czasu wolnego zgodnie z ich potrzebami

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Inowrocławia

Wszystkie wymienione cele przyczynią się do eliminacji negatywnych zjawisk społecznych i są spójne z założeniami procesu rewitalizacji.

Miejski Program Aktywności Lokalnej na lata 2014-2017

Dokument został przyjęty Uchwałą nr XXXVIII/530/2013 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 16 grudnia 2013 r. Głównym celem Miejskiego Programu Aktywności Lokalnej na lata 2014-2017 jest stworzenie warunków do pogłębiania integracji społecznej mieszkańców miasta Inowrocławia, w szczególności ze środowiskami zagrożonymi wykluczeniem społecznym oraz podejmowanie działań w zakresie profilaktyki społecznej.

Cele szczegółowe to:

- 1) wykorzystywanie wszelkich form wspierania niematerialnego i materialnego służących pełnemu zaspokajaniu potrzeb społecznych;
- 2) wdrażanie inicjatyw obywatelskich mogących wesprzeć środowiska dotknięte lub zagrożone wykluczeniem społecznym;
- 3) aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia;
- 4) wspieranie różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, społecznej i edukacyjnej mieszkańców, w tym w szczególności korzystających ze świadczeń pomocy społecznej;
- 5) promowanie i wspieranie postaw prospołecznych;
- 6) upowszechnianie dostępu do informacji, wiedzy i edukacji, poradnictwa i kultury poprawiających funkcjonowanie jednostki i grup społecznych.

Wymienione cele są istotne dla procesu rewitalizacji. W podejmowanych działaniach należy pamiętać o konieczności integracji osób marginalizowanych, w tym niepełnosprawnych, osób starszych, osób wykluczonych społecznie, itp. Projekty rewitalizacyjne powinny wprost wspierać tego rodzaju przedsięwzięcia.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Inowrocławia

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Inowrocławia jest dokumentem koordynującym politykę w zakresie gospodarki przestrzennej oraz określającym

działania na rzecz rozwoju zagospodarowania przestrzennego miasta Inowrocławia. Na podstawie studium określany jest zakres przedmiotowy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Uchwałą Nr XXIV/350/08 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 29 października 2008 r. uchwalono zmianę *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Inowrocławia*. Na podstawie przeprowadzonej „Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Miasta Inowrocławia” Uchwałą Nr XLVIII/639/2014 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 20 października 2014 r. uznano, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Inowrocławia w brzmieniu ustalonym uchwałą nr XXIV/350/08 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 29 października 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Inowrocław wymaga przystąpienia do aktualizacji, obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są aktualne. Jednak ze względu na to, że jest to proces wieloletni, poniżej przedstawiono zapisy dotychczas obowiązującego studium odnoszące się do obszaru rewitalizacji.

W dokumencie zaproponowano cztery dzielnice miasta: dzielnica centrum, dzielnica uzdrowskowa, dzielnica północno-wschodnia, dzielnica południowa. Dwie z nich obejmują obszar rewitalizacji, są to:

DZIELNICA CENTRUM - ściśle centrum miasta z terenami wokół Rynku przeznaczonymi do rewitalizacji,

- dominująca funkcja mieszkaniowa z usługową, turystyczną w uzupełnieniu funkcji uzdrowskowej (jako priorytetowej miasta),
- zaleca się lokalizację ogrodów zimowych, oranżerii i palmiarni,
- istniejące i projektowane zagospodarowanie przestrzenne o różnych funkcjach nie może negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza na walory uzdrowskowe miasta.

DZIELNICA POŁUDNIOWA

- dominująca funkcja przemysłowa i rzemieślnicza z zachowaniem istniejącej zabudowy mieszkaniowej z usługową i możliwością realizacji projektowanej,
- istniejące i projektowane zagospodarowanie przestrzenne o funkcji przemysłowej i rzemieślniczej nie może negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza na walory uzdrowskowe miasta, na terenie ogrodów działkowych dopuszcza się, alternatywnie lokalizację przemysłu, usług lub zabudowy mieszkaniowej, a także lokalizację rozbudowy istniejącego cmentarza. Na terenach położonych między ww. ogrodami działkowymi, a rzeką Notecią dopuszcza się alternatywnie funkcje przemysłowe lub przeznaczenie na funkcje rekreacji i sportu .

W dzielnicy południowej znajdują się obszary zdegradowane lub zniszczone o różnym stopniu przeobrażenia terenu:

1. Teren miejskiej oczyszczalni ścieków w południowo - zachodniej części miasta.
2. Obszar dzielnicy przemysłowej w południowej części miasta, a w jej obrębie Grupa CIECH Soda Polska S.A. wraz ze stawami osadowymi, które zajmują powierzchnię około 130 ha, a wysokość obwałowań sięga ponad 10 m. Obecnie część z nich nie jest już wykorzystywanych w procesach technologicznych.
3. Teren Regionalnej Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w południowej części miasta.

Kwestia rewitalizacji jest w studium poruszana jedynie w odniesieniu do Rynku Inowrocławskiego i terenów sąsiadujących. Poprawa estetyki i użyteczności najbardziej reprezentacyjnych części miasta ma silny związek z oczekiwanym ożywieniem gospodarczym tego kluczowego obszaru -

centrum miasta. Odnowione centrum stanie się miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców, inwestorów oraz znacznie zwiększy potencjał turystyczny miasta.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Inowrocławia

Dokument przyjęty uchwałą nr XXVII/287/2017 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 27 lutego 2017 r. (zmieniony uchwałą nr XXXI/348/2017 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 26 czerwca 2017 r.)

Celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest określenie kierunków i działań związanych z realizacją Pakietu Klimatyczno-Energetycznego do roku 2020. W aktualizacji planu założono osiągnięcie następujących celów strategicznych:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych o 0,84 %, tj. o 1.747,92 MgCO₂/rok,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych do poziomu 0,19% czyli 1.150,51 MWh/rok,
- redukcja zużycia energii finalnej w wyniku zwiększenia efektywności energetycznej o 0,69 % czyli 4.291,61 MWh/rok,
- rozwój miasta przy redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz zużycia energii finalnej przy jednoczesnym zwiększeniu udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej określa następujące obszary problemowe w mieście Inowrocław, w kontekście realizacji strategii niskoemisyjnego rozwoju:

- Niewielka skala odnawialnych źródeł energii (OZE),
- Niska emisja z indywidualnych systemów grzewczych, głównie w okresie zimowym,
- Stan zabudowy mieszkaniowej, a w szczególności tzw. starego budownictwa zlokalizowanego głównie w centrum miasta,
- Duża energochłonność mieszkań,
- Niska sprawność instalacji grzewczych,
- Nadmierne obciążenie dróg, w szczególności w centralnej części miasta, przez które przebiegają główne drogi stanowiące jedyne połączenie z większymi miejscowościami, tj. Poznań – Toruń, Bydgoszcz – Toruń, co powoduje powstawanie codziennych tzw. zatorów ulicznych,
- Duży udział transportu prywatnego samochodowego w bilansie transportowym na terenie miasta,
- Dalsze zapotrzebowanie na rozwinięcie struktury dróg rowerowych i szlaków pieszych, odciążających transport prywatny i publiczny,
- Niska świadomość w zakresie efektywności energetycznej oraz ochrony środowiska mieszkańców nadużywających transportu prywatnego samochodowego możliwego do zastąpienia innym środkiem transportu, np. rower, komunikacja miejska itp.,
- Konieczność bieżącej modernizacji i remontu dróg publicznych mających na celu poprawę parametrów technicznych.

Większość wymienionych powyżej problemów dotyczy obszaru rewitalizacji, dlatego główne rekomendacje dla formułowanych w ramach PGN kierunków działań, szczególnie w obszarach problemowych, powinny być uwzględnione w procesie rewitalizacji:

- termomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej komunalnych i niekomunalnych,
- wymiana sposobu ogrzewania z węglowego na proekologiczne,
- dalszy rozwój alternatywnych środków transportu, obejmujący zarówno transport publiczny, jak i prywatny,
- zwiększenie udziału i promowanie transportu publicznego,

- zwiększenie świadomości mieszkańców miasta dot. szkodliwości niskiej emisji pochodzącej ze spalania paliw celem uwrażliwienia na problemy związane z szeroko pojętą ochroną środowiska,
- dalsze inwestowanie w rozwój sieci ścieżek rowerowych i pieszych,
- promowanie zdrowego trybu życia i informowanie mieszkańców o konsekwencji braku aktywności fizycznej (otyłość, cukrzyca itp.) oraz tworzenie miejsc aktywnego spędzania wolnego czasu, np. siłownie plenerowe, place zabaw, parki linowe itp.
- promowanie miejsc do aktywnego spędzania wolnego czasu,
- zwiększenie zastosowania odnawialnych źródeł energii (OZE),
- poprawa jakości istniejących dróg.

Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Inowrocław na lata 2014-2020

Dokument zatwierdzony przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przewiduje wsparcie dla inicjatyw w zakresie włączenia społecznego i aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. W dokumencie określono grupy szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji LSR: dzieci i młodzież, osoby bezrobotne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, seniorzy, kobiety, osoby niepełnosprawne.

Wskazano także najważniejsze obszary działań (interwencji) wymienione w kolejności od najbardziej istotnego: rynek pracy, bezpieczeństwo publiczne, oferta spędzania czasu wolnego, estetyka miejscowości, edukacja, sport i rekreacja, aktywność społeczna, infrastruktura komunalna, kultura, historia, tradycje, opieka nad osobami niepełnosprawnymi, więzi sąsiedzkie.

LSR wskazuje obszary szczególnie zdewastowane, generujące zagrożenie wykluczeniem społecznym. Należy do nich m.in. teren śródmieścia, stanowiący z jednej strony „wizytówkę” miasta ze względu na charakter uzdrowiskowy, a jednocześnie będący terenem zdegradowanym. Zły stan infrastruktury drogowej, niszczące zabudowania z przełomu XIX/XX wieku, zaniedbane przestrzenie publiczne obniżają jakość życia mieszkańców oraz walory turystyczne miasta. W śródmieściu zdiagnozowano wysoki poziom ubóstwa mieszkańców. Średnia liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej jest wyższa niż w całym mieście. Na terenie tym stwierdza się również wysoki poziom długotrwałego bezrobocia i większą niż średnia dla miasta ilość przestępstw i wykroczeń. Ponadto w śródmieściu jest dużo eksmisji mieszkańców i wszczętych postępowań eksmisyjnych.

W LSR zaplanowano realizację 4 wskaźników oddziaływania (przypisanych do celów ogólnych), wskaźniki rezultatu (przypisane do odpowiednich celów szczegółowych) i wskaźniki produktu (przypisane do poszczególnych przedsięwzięć). W wyniku realizacji programu rewitalizacji zostaną osiągnięte następujące wskaźniki z LSR:

- a) Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego
 - Zwiększenie szans na zatrudnienie w Inowrocławiu
 - Liczba osób deklarujących założenie własnej działalności gospodarczej lub społecznej
 - Liczba mieszkańców, z grupy objętej wsparciem, zadowolonych z jakości i komfortu życia na obszarze wdrażania LSR do 2023 r.
 - Wzrost aktywności społecznej mieszkańców miasta objętych wsparciem
- b) Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych
 - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukująca pracy po opuszczeniu programu.

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w okresie 3 miesięcy po opuszczeniu programu.
 - Liczba osób u których wzrosły kompetencje przedsiębiorcze.
 - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna
 - Liczba podmiotów działających na rzecz aktywności społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubogich wspartych przez LGD
- c) Wskaźniki produktu:
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.
 - Liczba zrealizowanych inicjatyw promujących aktywizację społeczno-zawodową
 - Liczba osób, które zdobędą wiedzę i świadomość w zakresie rozwoju gospodarki i przedsiębiorczości społecznej
 - Liczba placówek z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym wspartych w ramach programu

Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

Celem głównym Programu Wspierania Rodziny w Inowrocławiu jest utworzenie i doskonalenie skutecznego systemu wspierania rodzin, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz ochrona przed następstwami kryzysu. Cel główny Programu będzie realizowany przez cele szczegółowe zdefiniowane poniżej:

1. Wsparcie rodziny poprzez podnoszenie jej umiejętności opiekuńczo-wychowawczej.
2. Eliminowanie czynników wywołujących sytuacje kryzysowe w rodzinie.
3. Ograniczanie umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej oraz stworzenie warunków umożliwiających im powrót do rodzin biologicznych.
4. Podniesienie zakresu i jakości działań profilaktycznych oraz prozdrowotnych programów dla dzieci, młodzieży i dorosłych osób w rodzinie.

Ze względu na koncentrację problemów społecznych w granicach obszaru rewitalizacji, w tym dysfunkcji występujących w rodzinach, w ramach programu rewitalizacji zaplanowano realizację projektów skierowanych do rodzin zamieszkujących obszar rewitalizacji, w szczególności rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Projekty rewitalizacyjne skierowane do rodzin wpisują się w wyżej wymienione cele Programu Wspierania Rodziny w Inowrocławiu.

4. Uproszczona diagnoza miasta z wnioskami

Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne i środowiskowe

Inowrocław, zwany stolicą Kujaw Zachodnich, leży w centralnej Polsce, na skrzyżowaniu głównych tras komunikacyjnych i handlowych, w sąsiedztwie dużych ośrodków kulturalnych i gospodarczych – Torunia, Bydgoszczy i Włocławka. Inowrocław wraz z okolicznymi gminami tworzy powiat inowrocławski, którego jest stolicą.

Głównym elementem przyrodniczym miasta jest Osiedle Uzdrawiskowe, na obszarze którego wydzielone są trzy strefy ochrony uzdrawiskowej oraz Park Solankowy o bardzo dużej wartości przyrodniczej, rekreacyjnej i estetycznej.

Powierzchnia Inowrocławia to 3042 ha. Pod względem wielkości Inowrocław zajmuje najmniejszą powierzchnię wśród dziewięciu jednostek administracyjnych powiatu. Ograniczona powierzchnia, strefa uzdrawiskowa, lotnisko, uwarunkowania geologiczne, gęsta zabudowa determinują możliwości rozwoju miasta.

Inowrocław stanowi ważny ośrodek uzdrawiskowy, turystyczno-rekreacyjny i kulturalny oraz przemysłowy. Miasto nie posiada statusu powiatu grodzkiego. Istotnym czynnikiem rozwoju Inowrocławia są występujące na terenie miasta wody lecznicze, wydobywane od grudnia 2012 r. W mieście zlokalizowany jest zespół uzdrawiskowo-wypoczynkowy położony blisko centrum, w zachodniej części Inowrocławia. Uzdrawisko powstało w związku z występowaniem na tym terenie solanek, wykorzystywanych w leczeniu schorzeń górnych dróg oddechowych, chorób krążenia i innych. Baza sanatoryjna w Inowrocławiu to nowoczesne placówki z szeroką bazą zabiegową oraz hotelową. W ciągu roku w obiektach uzdrawiskowych leczy się i rehabilituje w zakresie kardiologii, reumatologii i schorzeń układu ruchu oraz gastrologii ok. 34 tysięcy kuracjuszy. Z tego względu miasto powinno spełniać normy jakościowe powietrza dla miejscowości uzdrawiskowych, jednak odnotowywane są przekroczenia poziomów dopuszczalnych (w przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}) oraz docelowych (w przypadku benzo(α)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ i ozonu)¹. Należy zatem kontynuować działania mające na celu dalsze ograniczanie zanieczyszczeń przemysłowych i komunikacyjnych oraz niskiej emisji.

Głównym elementem przyrodniczym miasta jest Osiedle Uzdrawiskowe z Parkiem Solankowym. Park Solankowy ma bardzo dużą wartość przyrodniczą, rekreacyjną i estetyczną - jest ważnym elementem wizerunku miasta. Na obszarze Osiedla Uzdrawiskowego wydzielone są trzy strefy ochrony uzdrawiskowej – „A”, „B” i „C”. Park Solankowy obejmuje powierzchnię ok. 85 ha i mieszczą się w nim wszystkie obiekty uzdrawiskowe i sanatoria, tężnia uzdrawiskowa, pijalnie wód mineralnych z własnych źródeł, palmiarnia, solankowy basen rekreacyjny Inowrocławska Terma, muszla koncertowa, teatr letni i tereny rekreacyjne, w tym m. in. korty tenisowe, park linowy i siłownia plenerowa, grillowisko, ogrody zapachowe z altaną, oczko wodne z plażą.

Główne instytucje kultury w Inowrocławiu to: Biblioteka Miejska im. Jana Kasprówicza i Kujawskie Centrum Kultury w Inowrocławiu, w którym mieszczą się teatr miejski, Galeria Miejska, Galeria „Tymczasem”, a także Instytut Prymasa Józefa Glempa i Stała Wystawa Solnictwa. Miasto posiada bogatą ofertę kulturalną, w Inowrocławiu organizowanych jest wiele przedsięwzięć kulturalnych, także o charakterze międzynarodowym i ogólnopolskim. Rokrocznie organizowany jest cykl letnich

¹ Gmina Miasta Inowrocławia znajduje się w strefie kujawsko – pomorskiej zakwalifikowanej do klasy C ze względu na niedotrzymywanie dopuszczalnej częstości przekroczeń stężeń 24 – godzinnych dla pyłu zawieszonego PM₁₀, przekroczenie poziomu docelowego dla arsenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla benzeny.

impresz plenerowych w Parku Solankowym pod wspólną nazwą „Inowrocławskie Lato Muzyczne”, na które składa się kilkadziesiąt wydarzeń artystycznych.

Podstawowym problemem komunikacyjnym jest przebieg przez miasto tranzytu na drogach krajowych nr 15 i 25, powodujący wzmożone natężenie ruchu w mieście, powstawanie zatorów, wzrost emisji zanieczyszczeń, hałas oraz zagrożenia dla bezpieczeństwa ruchu drogowego. Jakość techniczna części dróg w Inowrocławiu nie odpowiada normom, nawierzchnie nie są przystosowane do występującego natężenia ruchu drogowego (szczególnie droga krajowa nr 25), a tym samym nie zapewniają właściwego bezpieczeństwa użytkownikom dróg. Problemem wciąż pozostaje niewystarczająca liczba miejsc parkingowych w strefie centrum oraz na terenie osiedli mieszkaniowych.

Uwarunkowania społeczne

Inowrocław pod względem liczby ludności jest piątym, co do wielkości miastem województwa kujawsko-pomorskiego, na koniec 2015 roku wg danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta było zameldowanych na stałe 72 170 osób.

Przedstawione w poniższej tabeli dane statystyczne wykazują tendencję spadkową liczby mieszkańców. Wpływa na to ogólna sytuacja ekonomiczna kraju, która dotyczy większości miast, a przyczyną są szczególnie takie czynniki jak: poziom bezrobocia, ubożenie społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny, struktura wiekowa (starzenie się ludności), migracja ludności do innych miast oraz poza granice kraju.

Tabela 1. Zestawienie podstawowych danych na temat zmian liczby ludności w Inowrocławiu.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
liczba ludności	76192	75938	75517	75001	74564	74258
saldo migracji wewnętrznych	-185	-145	-287	-251	-216	-145
saldo migracji zagranicznych	-33	-33	-55	-53	-78	b.d.
przyrost naturalny	-117	-76	-180	-194	-201	-83
udział % ludności w wieku przedprodukcyjnym	16,7	16,4	16,1	15,9	15,6	15,5
udział % ludności w wieku produkcyjnym	66,3	65,8	65,3	64,7	64,1	63,2
udział % ludności w wieku poprodukcyjnym	17	17,8	18,5	19,4	20,3	21,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS.

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Inowrocławiu w 2015 roku to 17,5% (20,2% wśród kobiet i 15,0% wśród mężczyzn). Jest to znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa kujawsko-pomorskiego (13,2%) oraz dla całej Polski (9,7%). W latach 2012-2013 wskaźnik udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności, w wieku produkcyjny sięgał średnio 14%, na koniec 2015 r. wynosił 10,2%. Bezrobocie dotyczyło w największym stopniu osób posiadających wykształcenie zawodowe oraz nieposiadających żadnego wykształcenia. Średnio co piąty bezrobotny posiadał prawo do zasiłku. Około 28% bezrobotnych stanowiły osoby długotrwale bezrobotne – pozostające bez pracy od ponad 2 lat. Analiza struktury bezrobotnych według wieku wskazuje, że największą grupę stanowią osoby w wieku 25-34 lata (27%) i 34-44 lata (23%).

Tabela 2. Poziom bezrobocia w Inowrocławiu.

rok	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych			Bezrobotni z prawem do zasiłku			Odsetek bezrobotnych z prawem do zasiłku (ogółem)
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	
2011	6567	3796	2771	1413	774	639	21,5%
2012	7098	3932	3166	1459	726	733	20,6%
2013	6872	3723	3149	1228	626	602	17,9%

rok	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych			Bezrobotni z prawem do zasiłku			Odsetek bezrobotnych z prawem do zasiłku (ogółem)
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	
2014	5569	3066	2503	984	522	462	17,7%
2015	4798	2644	2154	896	477	419	18,7%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu.

Malejąca liczba bezrobotnych mieszkańców miasta nie wpłynęła na poprawę sytuacji materialnej osób i rodzin na tyle, aby mogły samodzielnie zaspokajać swe potrzeby materialne, z uwagi na niskie dochody osiągane z tytułu zatrudnienia. W latach 2011-2013 r. widoczny był wzrost liczby osób, którym przyznano świadczenia (z 3787 do 3972 osób). Natomiast od roku 2014 liczba osób, którym wydano decyzję o przyznaniu wsparcia zaczęła spadać.

Tabela 3. Liczba klientów MOPS w Inowrocławiu.

Rok	Ogółem liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
2011	3787	2794	6726
2012	3805	2885	6779
2013	3972	2985	7147
2014	3880	2958	6689
2015	3571	2845	6348

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu.

Od lat do głównych powodów trudnej sytuacji życiowej należą w kolejności: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 4. Ulice charakteryzujące się szczególnym nasileniem patologii – według informacji uzyskanych od pracowników socjalnych poszczególnych rejonów opiekuńczych.

Rejon opiekuńczy	Ulice
I	Jaśkowskiego*, Narutowicza*, Solankowa*, Świętokrzyska*
II	Piękna*, Poznańska*, Staropoznańska*, Ogrodowa*, Matuszewska*
III	Cegielna, Kasztelańska*, Kościelna*, Św. Ducha*, Wałowa*
IV	Błonie, Dworcowa*, Libelta*, Młyńska*, Os. Okrężek, Orłowska*, Toruńska*, Chociszewskiego 27-29, 60
V	Dubienka*, Dworcowa*, Grabskiego*, Sikorskiego
VI	Kątna, Marulewska, Jacewska
VII	Jaworskiej, Kielbasiewicza, Niepodległości, Szarych Szeregów, Wachowiaka, Wojska Polskiego 26, 28, 32, 46 A -29,60, 800 – lecia Inowrocławia

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu

*podkreślone zostały ulice znajdujące się w granicach obszarów wskazanych do rewitalizacji

Analiza poszczególnych rejonów miasta wykazała, iż większość ulic charakteryzujących się szczególnym nasileniem patologii to te, które wchodziły w skład obszarów, wyznaczonych do rewitalizacji (bądź już wcześniej zrewitalizowanych, ale wymagających stałej aktywizacji lokalnej społeczności).

W roku szkolnym 2015/2016 Miasto Inowrocław było organem prowadzącym dla 4 przedszkoli, 7 szkół podstawowych, 4 gimnazjów oraz Zespołu Szkół Integracyjnych, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa Integracyjna i Gimnazjum Integracyjne. Do szkół prowadzonych przez Miasto Inowrocław² uczęszczało 5947 uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, 1133 dzieci przedszkolnych, 87 dzieci realizujących w szkołach podstawowych roczne przygotowanie przedszkolne. Łącznie do szkół i przedszkoli niepublicznych uczęszczało 1007 uczniów. Wszystkie

² Dane liczbowe wg stanu na dzień 30 września 2015 r

te placówki wpisane są do ewidencji placówek niepublicznych prowadzonej przez Miasto Inowrocław.

Tabela 5. Podstawowe dane o liczbie dzieci uczęszczających do przedszkoli w Inowrocławiu.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
liczba dzieci w przedszkolach prowadzonych przez jednostki samorządu gminnego	1216	1210	1192	1194	1209	1133
liczba dzieci w przedszkolach prowadzonych przez inne jednostki	629	722	880	941	870	745
liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych	179	246	245	316	250	104
odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	77	78,9	80,7	85,3	89,2	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS.

W ostatnich latach liczba uczniów szkół podstawowych zaczęła wzrastać. Natomiast w gimnazjach odnotowywany jest systematyczny spadek liczby uczniów. W związku z nową strukturą ustroju szkolnego, którą wprowadziła ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) od roku szkolnego 2017/2018 nie będzie prowadzona rekrutacja do gimnazjum³.

Tabela 6. Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych dla dzieci i młodzieży bez specjalnych, prowadzonych przez jednostki samorządu gminnego, a także inne podmioty.

Liczba uczniów	2010	2011	2012	2013	2014	2015
szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży bez specjalnych prowadzonych przez jednostki samorządu gminnego	3761	3752	3642	3571	3784	4097
szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży bez specjalnych prowadzonych przez inne jednostki	114	108	100	92	120	193
gimnazjów dla dzieci i młodzieży bez specjalnych prowadzonych przez jednostki samorządu gminnego	2366	2171	2017	1936	1909	1848
gimnazjów dla dzieci i młodzieży bez specjalnych prowadzonych przez inne jednostki	121	128	124	143	132	128

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS.

Podstawowa opieka zdrowotna jest na dobrym poziomie. W mieście funkcjonuje Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Ludwika Błażka, który pod względem wielkości i rodzajów poszczególnych specjalności odpowiada szpitalowi wojewódzkiemu z II poziomu referencyjnego.

Statystyki lokalnej policji w Inowrocławiu w ostatnich latach wykazują tendencję spadkową i zmniejszenie liczby przestępstw, wykroczeń oraz zachowań niezgodnych z prawem. W roku 2014 odnotowano spadek ogółem wszczętych postępowań z 2370 w 2012 r. do 2222 w 2014 r. Stwierdzonych przestępstw w 2014 roku było 2536, podczas gdy w 2013 roku 2563.

Tabela 7. Liczba przestępstw odnotowanych na osiedlach Inowrocławia najbardziej zagrożonych przestępczością.

rok	OSIEDLE					
	Stare Miasto	Uzdrowskowie	Piastowskie	Solno	Mątwy	Szymbtorze
2013	382	89	121	96	95	24
2014	470	58	113	61	125	14

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu

Z analizy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Inowrocławia z ostatnich lat 2013-2014 wynika, że najbardziej zagrożonym obszarem miasta jest Śródmieście, gdzie łącznie odnotowano 852 zdarzeń kryminalnych i osiedle Mątwy o łącznej liczbie zdarzeń kryminalnych 220.

³ miejsce realizacji obowiązku szkolnego uczniom oddziałów klasy VI szkoły podstawowej wskazuje Uchwała nr XXIX/316/2017 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 24 kwietnia 2017 r. w sprawie wskazania uczniom oddziałów klas VI szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Inowrocław, miejsca realizacji obowiązku szkolnego w latach szkolnych 2017/2018-2018/2019, w publicznych szkołach podstawowych, powstałych z przekształcenia gimnazjum.

Były to przede wszystkim przestępstwa skierowane przeciwko mieniu (kradzieże mienia i włamania).

W Inowrocławiu jest około 30 tysięcy mieszkań, w tym około 12% stanowią zasoby komunalne. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosi około 56 m². Statystycznie na 1000 mieszkańców przypada 405 mieszkań. Na koniec 2015 r. odnotowano w mieście 101 mieszkań niezamieszkałych - pustostanów. Prawie wszystkie mieszkania są podłączone do sieci wodociągowej (99,6%), posiadają łazienkę (94,9%) i centralne ogrzewanie (84%). W instalację gazową wyposażonych jest 58% mieszkań.

Miasto Inowrocław zarządza 3,7 tys. lokalami, w 347 budynkach o łącznej powierzchni 158 921,24 m². Są to lokale komunalne w budynkach stanowiących własność miasta i lokale zlokalizowane w budynkach wspólnot mieszkaniowych, a także budynki prywatne, którymi Miasto zarządza w ramach prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia. Najgorszy stan techniczny budynków występuje w śródmieściu i osiedlu Stare Miasto, są to budynki wybudowane przed 1939 r., wyeksploatowane i w bardzo złym stanie technicznym.

Tabela 8. Wykaz zasobów mieszkaniowych Miasta Inowrocławia.

Wyszczególnienie		Lata					
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba zaktualizowanych wniosków o uzyskanie lokalu z zasobów Miasta, spełniających kryteria uchwały RMI		465	560	556	480	420	430
Liczba wnioskodawców zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu	stan zdrowia	19	17	8	6	11	6
	ogólna	21	-	16	6	11	13
	dodatkowa	-	-	-	4	9	6
	zamienne bez decyzji PINB	15	3	-	6		6
	razem	55	20	24	22	36	31
Liczba przyznanych lokali z zasobu miasta	mieszkalne	17	78	22	12	19	19
	socjalne	11	9	22	10	12	21
	razem	28	87	44	22	31	40
Liczba lokali	mieszkalne	3881	3887	3092	2908	2803	2735
	socjalne	-	-	749	814	881	941
	razem	3881	3887	3841	3722	3684	3676
Powierzchnia użytkowa w m ²	mieszkalne	168846,16	168938,69	137563,43	130023,67	125435,04	122194,23
	socjalne	-	-	27927,74	30686,18	33486,20	35869,78
	razem	168846,16	168938,69	165491,17	160709,85	158921,24	158064,01
Struktura wiekowa budynków	1918	158					
	1919-1945	43					
	1946-2000	137					
	od 2001	8					
Struktura własnościowa	budynki Miasta						150
	bud. wspólnot mieszk. z udziałem Miasta zarz. przez PGKiM						130
	bud. wspólnot mieszk. z udz. Miasta zarz. przez inne podmioty						37
	budynki prywatne w zarządzie PGKiM						33
	budynki KSM, nabyte lokale mieszkalne						28

Źródło: dane Urzędu Miasta Inowrocławia.

Uwarunkowania gospodarcze

Na koniec 2015 roku w Inowrocławiu w rejestrze REGON zarejestrowanych było 6845 podmiotów gospodarczych. Inowrocław charakteryzuje się średnim, na tle innych ośrodków miejskich w województwie, wskaźnikiem przedsiębiorczości liczonym jako liczba podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców.

W strukturze branżowej działających firm zdecydowanie najliczniejszą grupę stanowią podmioty prowadzące działalność handlową. Jest ich prawie 1,8 tysiąca, czyli około 25% ogółu. Drugą grupę stanowią podmioty z działu opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 674. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora medycznego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem wyniósł w 2015 r. prawie 5%. Kolejną pod względem liczby podmiotów jest budownictwo, skupiające 623 podmioty, czyli prawie 9% ogółu.

Sferę przemysłową w mieście tworzą zarówno małe i średnie przedsiębiorstwa o profilu produkcyjno-usługowo-handlowym, jak i większe przedsiębiorstwa o profilu produkcyjnym. W Inowrocławiu można wyróżnić dwie strefy przemysłowe: w południowej części miasta oraz w północno-zachodniej części jego granic, w okolicach ulic: Szklarskiej, Metalowców i Składowej. Stolica Kujaw Zachodnich jest najważniejszym ośrodkiem gospodarczym w regionie. O znaczeniu Inowrocławia decyduje koncentracja potencjału przemysłu chemicznego, szklarskiego, poligraficznego, spożywczego oraz rozwijający się handel i usługi. Wśród liderów są firmy znane na rynku krajowym i zagranicznym. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem wyniósł w 2015 r. ponad 6%.

Ważnym dla rozwoju miasta podmiotem jest garnizon wojskowy - Garnizon Inowrocław - jeden z największych pracodawców. W najbliższych latach planowana jest rozbudowa garnizonu, która istotnie wpłynie na rozwój miasta.

Miasto posiada kompleksowo przygotowane w ramach unijnego projektu pn. Inowrocławski Obszar Gospodarczy (IOG), tereny inwestycyjne, zlokalizowane w różnych częściach miasta w formie trzech stref gospodarczych.

Podsumowanie

- Inowrocław to średnie miasto o dużym potencjale gospodarczym, korzystnie położone na skrzyżowaniu głównych tras komunikacyjnych i handlowych,
- istotnym czynnikiem rozwoju miasta są występujące na jego terenie wody lecznicze, Park Solankowy ma bardzo dużą wartość przyrodniczą, rekreacyjną i estetyczną – zlokalizowane są tu wszystkie obiekty uzdrowiskowe i sanatoria,
- jednym z problemów miasta jest zanieczyszczenie powietrza, związane z wysoką emisją zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego, natężeniem ruchu drogowego oraz emisją punktową,
- do problemów społecznych należą: systematyczny spadek liczby mieszkańców (na który wpływają ujemny przyrost naturalny i migracje), wysoki poziom bezrobocia determinujący ubóstwo i patologie społeczne,
- miasto jest dobrze wyposażone w infrastrukturę społeczną, jednak większość miejskich zasobów mieszkaniowych cechuje wysoki poziom wyeksploatowania,
- ważną determinantą rozwoju miasta jest także przemysł: chemiczny, szklarski, poligraficzny, spożywczy oraz rozwijający się handel i usługi.

5. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji

Pierwszym etapem delimitacji obszarów zdegradowanych w Inowrocławiu był podział miasta na tzw. jednostki struktury przestrzeni miejskiej (dalej: jednostki strukturalne), a następnie zdiagnozowanie ich sytuacji za pomocą określonych wskaźników. Jednostki strukturalne, w których zidentyfikuje się szczególną koncentrację problemów, będą mogły być przyjęte za obszar rewitalizacji.

Jednostki strukturalne na potrzeby programu rewitalizacji zostały wyznaczone w oparciu o istniejący podział miasta na 6 osiedli (jednostek pomocniczych):

- 1) Stare Miasto – osiedle położone w środkowej i północnej części miasta. Jest najstarszą historyczną częścią miasta obejmującą centrum ze zwartą zabudową o charakterze śródmiejskim. Dominuje zabudowa mieszkaniowa z usługami. Ponadto istnieją tereny zabudowy usługowej. W północnej części osiedla znajdują się tereny przemysłowe, ogrody działkowe i cmentarze, a w zachodnio-północnej części tereny kolejowe i tereny zamknięte, które położone są również w środkowej części osiedla oraz teren obiektów handlowych o pow. sprzedaży powyżej 2000 m²;
- 2) Osiedle Uzdrowskie – obejmuje zachodnią część miasta z podstawowym przeznaczeniem pod obiekty leczenia sanatoryjnego i uzdrowskiego oraz istniejący Park Solankowy. Na terenie osiedla znajduje się także zabudowa mieszkaniowa i usługi, które nie kolidują z funkcją uzdrowską. W środkowej części osiedla zlokalizowane są obiekty handlowe o pow. sprzedaży powyżej 2000 m² oraz ogrody działkowe;
- 3) Osiedle Piastowskie – położone jest we wschodniej części miasta. Dominuje zabudowa mieszkaniowa z usługami nieuciążliwymi;
- 4) Osiedle Solno – położone jest w wschodniej części miasta. Dominuje zabudowa mieszkaniowa z usługami nieuciążliwymi. We wschodniej części osiedla zlokalizowany jest cmentarz;
- 5) Osiedle Szymborze – położone w południowo-wschodniej części miasta. Istnieją tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami, tereny przemysłu i rzemiosła, tereny obiektów handlowych o pow. sprzedaży powyżej 2000 m²;
- 6) Osiedle Mątwy – położone jest w południowej części miasta. Dominuje funkcja przemysłowa. Istnieje zabudowa mieszkaniowa, cmentarz i ogrody działkowe oraz linia kolejowa.

Jednakże biorąc pod uwagę to, że żadna z tak wyznaczonych jednostek strukturalnych nie może zajmować ponad 20% powierzchni miasta, a jednocześnie nie może koncentrować ponad 30% mieszkańców miasta, w ramach największych osiedli wydzielono mniejsze jednostki struktury przestrzeni miejskiej. Na potrzeby programu rewitalizacji wyznaczono 15 jednostek strukturalnych. Ponadto, w związku ze sposobem zbierania danych dla całych ulic, dokonano nieznacznych modyfikacji granic osiedli określonych w statutach⁴.

Tabela 9. Jednostki strukturalne wyznaczone na potrzeby programu rewitalizacji.

Nazwa osiedla	Jednostki struktury przestrzeni miejskiej	Udział % liczby ludności	Udział % powierzchni
Stare Miasto	Bydgoskie	0,72%	16,1%
	Śródmieście	16,07%	5,4%
	Lotnicze i Toruńskie	7,70%	4,1%
Solno	Solno	7,22%	7,3%
Mątwy	Mątwy gospodarcze	0,04%	15,4%
	Mątwy mieszkalne	4,84%	8,1%

⁴ <http://bip.inowroclaw.pl/?cid=72709> (dostęp 04.08.2016 r.)

Nazwa osiedla	Jednostki struktury przestrzeni miejskiej	Udział % liczby ludności	Udział % powierzchni
Szymborze	Szymborze	1,57%	10,6%
Piastowskie	Piastowskie	15,39%	2,3%
Uzdrowskie	Zdrojowe	0,03%	16,2%
	Cegielnia	2,04%	1,1%
	Nowe	10,89%	2,9%
	Rąbin I	18,10%	3,1%
	Rąbin II	13,84%	3,6%
	Stary Rąbin	1,54%	3,7%

Źródło: opracowanie własne według stanu na koniec 2014 r.

Zbliżony podział miasta na jednostki morfologiczne został wydzielony w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasto Inowrocław⁵, gdzie za jednostki morfologiczne zostały przyjęte takie części miasta, które mają wspólne cechy planu, podobny charakter wypełnienia zabudowy i powstały lub zostały założone w jednym okresie osadniczo – morfologicznym.

Ponadto przy podziale miasta na jednostki strukturalne wzięto pod uwagę sposób użytkowania gruntów. Grunty zabudowane i zurbanizowane w granicach administracyjnych miasta Inowrocławia zajmują 51,7%, użytki rolne 42,9%, a nieużytki 3,3% powierzchni miasta. Przy czym tereny mieszkaniowe obejmują 425 ha, tereny przemysłowe 338 ha, drogi 298 ha, a tereny kolejowe 110 ha.

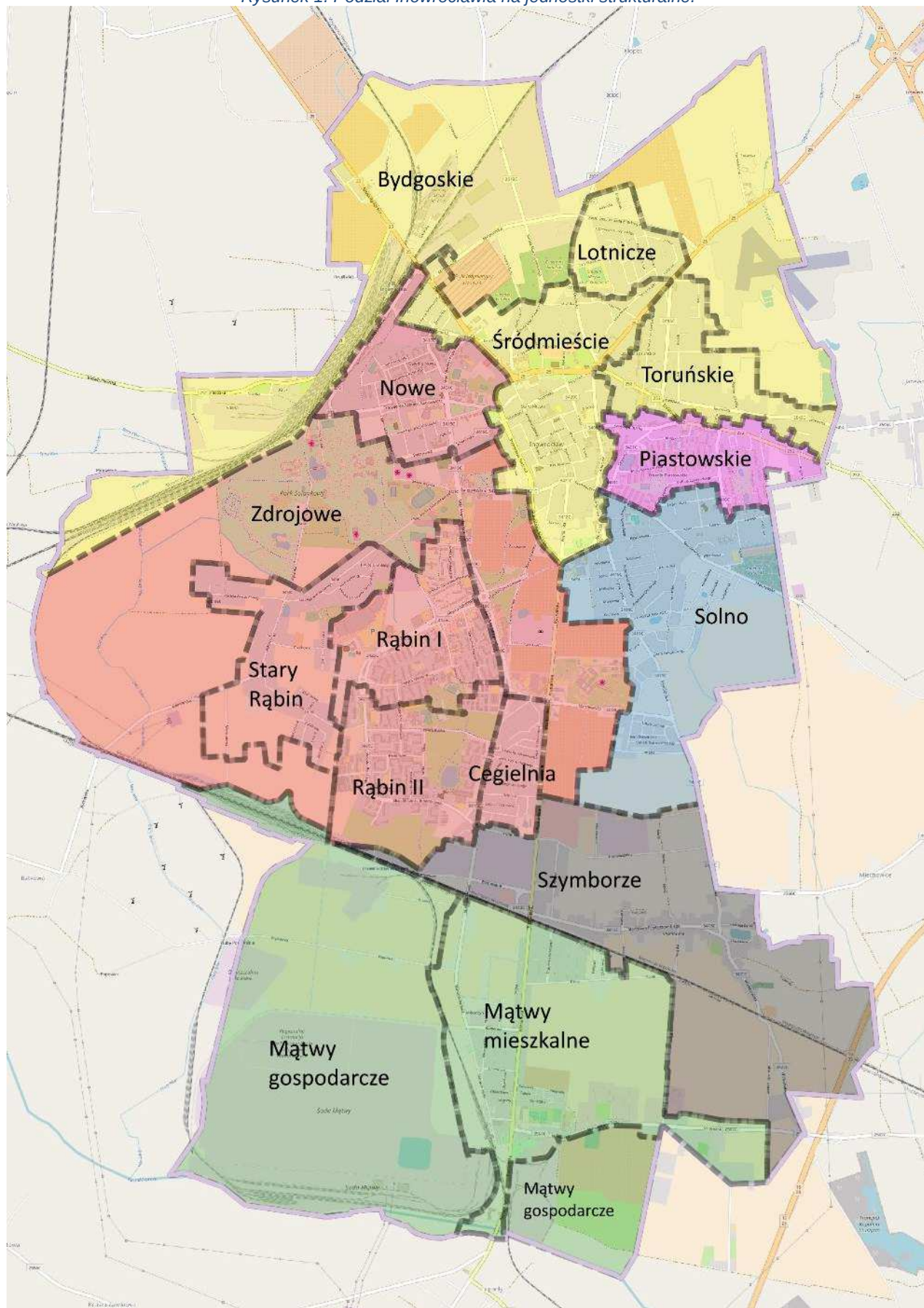
W przypadku osiedla Piastowskiego wprowadzono niewielkie modyfikacje granic w stosunku do określonych w statucie: jednostka strukturalna obejmuje całą ulicę Długą, Świętego Ducha i Rogową, nie obejmuje natomiast ulicy Lipowej, w tym bloków o nr 53, 57 i 63, która w całości została włączona do osiedla Solno.

W ramach osiedla Uzdrowskiego do jego północnej części (jednostka strukturalna Nowe) włączono w całości ulicę Magazynową. Natomiast południowa granica osiedla Szymborze wychodzi poza linię kolejową ze względu na ulicę Kolejową.

W ramach osiedla Stare Miasto wyróżniono 4 jednostki strukturalne różniące się charakterem zagospodarowania i zabudowy. Północna część osiedla Stare Miasto o nazwie Bydgoskie to tereny o funkcji przemysłowej i o niskiej gęstości zaludnienia. Strefa przemysłowa biegnie wzdłuż ulic Metalowców i Marcinkowskiego. Ulica Marcinkowskiego wraz z ulicą Towarową zapewniają dojazd do strefy gospodarczej utworzonej w ramach Inowrocławskiego Obszaru Gospodarczego przy współudziale środków RPO WK-P 2007-2013. Po zachodniej stronie torów kolejowych znajduje się osiedle domów jednorodzinnych Bydgoskie, liczące około dwustu mieszkańców. Zlokalizowane są tu również rodzinne ogrody działkowe. W północno-wschodniej części Starego Miasta znajduje się cywilne lotnisko obsługiwane przez Aeroklub Kujawski. Na granicy miasta położony jest kompleks zbiorników wodnych Kozłówka.

⁵ Załącznik nr 1 do uchwały nr XXIV/350/08 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 29 października 2008 r.

Rysunek 1. Podział Inowrocławia na jednostki strukturalne.

Źródło: opracowanie własne na podkładzie "© autorzy OpenStreetMap".

Śródmieście to jednostka obejmująca centrum miasta. Obszar ograniczony od zachodu ulicą Stanisława Staszica, od wschodu ulicami Górniczą, Szymborską, Andrzeja i Najświętszej Marii Panny, a od północy Biskupa Antoniego Laubitza. Inowrocławskie śródmieście to historycznie ukształtowane centrum miasta wokół istniejącego centralnego ośrodka usługowego (rynek miasta wraz z przyległymi ulicami). Centrum należy do strefy „A” - pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmującej obszary szczególnie wartościowe, o bardzo dobrze zachowanej historycznej strukturze przestrzennej, do bezwzględного zachowania. Wszystkie prace w tej strefie muszą być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Natomiast na północ od drogi krajowej nr 15 (Biskupa Antoniego Laubitza i Toruńska) i nr 25 (Dworcowa) oraz ulicy Księdza Piotra Wawrzyniaka i alei Okrężnej występuje zarówno zabudowa jednorodzinna, jak i wielorodzinna, zlokalizowany jest tu też dworzec autobusowy. Między ulicami Przypadek i Biskupa Antoniego Laubitza znajdują się tereny o funkcji handlowej (targowisko, obiekty handlu wielkopowierzchniowego) oraz kultu religijnego (Kościół Zwiastowania NMP, Kościół pw. Imienia NMP, stary cmentarz). Od północy Śródmieście graniczy z jednostką wojskową, cmentarzem i stadionem miejskim oraz osiedlem Lotniczym.

We wschodniej części osiedla Stare Miasto wyodrębniona została jednostka strukturalna obejmująca osiedla **Lotnicze i Toruńskie**. Osiedle Toruńskie zlokalizowane między ulicami Toruńską i Jacewską to przede wszystkim bloki 4 piętrowe, kamienice oraz zabudowa jednorodzinna na wschód od ulicy Józefa Chociszewskiego. Natomiast osiedle Lotnicze położone w rejonie ulic Kazimierza Burzyńskiego, Lotniczej, Powstańców Warszawy i Orłowskiej stanowi zabudowa jednorodzinna.

Osiedle **Mątwy** podzielone zostało na dwie jednostki strukturalne. Część południowo-zachodnią (Mątwy gospodarcze) stanowią tereny niezamieszkałe o funkcji przemysłowej, z dominującą rolą Grupy CIECH Soda Polska S.A. Przy ul. Deszczowej zlokalizowana jest strefa gospodarcza utworzona w ramach Inowrocławskiego Obszaru Gospodarczego w ze środków RPO WK-P na lata 2007-2013. W Mątwach zlokalizowana jest również Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych. Przy ulicach Budowlana i Staropoznańska zlokalizowane są liczne zakłady z branży budowlanej, spożywczej, tworzyw sztucznych, motoryzacyjnej i transportowej. Łącznie na tych dwóch ulicach działają 54 firmy. Istotne dla pracowników tych firm jest zapewnienie dobrego dojazdu ekologiczną komunikacją miejską, bądź innymi niskoemisyjnymi środkami transportu np. rowerem.

Część wschodnia – **Mątwy mieszkalne** to osiedla domów jednorodzinnych oraz budynki wielorodzinne przy ulicach Pięknej, Mątewskiej i Poznańskiej. W rejonie ulic Bagienna, Staropoznańska, Chemiczna, Poznańska zlokalizowane jest osiedle domów jednorodzinnych. Przy ulicach Słonecznej, Pięknej i Kwiatowej w latach 30-tych ubiegłego wieku wybudowane zostały domy jednorodzinne dla pracowników (kadry zarządzającej średniego szczebla) przez firmę Solvay. Kolejne osiedle, w rejonie ulic Gdyńskiej, Polnej i Poznańskiej powstało w latach 70 i 80-tych.

W ramach dzielnicy uzdrowskiej wyodrębniono 5 jednostek urbanistycznych obejmujących tereny zamieszkane: osiedle Cegielnia, osiedle Rąbin I, osiedle Rąbin II, osiedle Stary Rąbin, osiedle Nowe oraz niezamieszkałą część zdrojową.

Rąbin to największe osiedle mieszkaniowe Inowrocławia, położone w południowej jego części. Rąbin powstał na miejscu dawnej wsi o tej samej nazwie. Wieś Rąbin została przyłączona do Inowrocławia przed II wojną światową. W latach 70. powstały pierwsze bloki mieszkalne, na polach dawnego Zakładu Rolnego Państwowych Gospodarstw Rolnych. Rąbin dzieli się na Rąbin I, Rąbin

II oraz Stary Rąbin. W 2004 roku na mocy uchwały Rady Miasta Inowrocławia, Osiedle Rąbin wraz z pozostałymi Nowe, Zdrojowe, Cegielnia tworzy Osiedle Uzdrawiskowe.

Osiedla **Rąbin I** i **Rąbin II** to tereny zabudowy wielorodzinnej, który cechuje najwyższa wartość gęstości zaludnienia. W południowej części osiedla Rąbin II (Al. 800-lecia Inowrocławia) oraz przy ulicy Wojska Polskiego obecnie powstają nowe budynki, w tym bloki socjalne. Na północ od ul. Wojska Polskiego znajdują się tereny o funkcji handlowo-usługowej, w tym galeria handlowa „Solna”. Główną osią komunikacyjną osiedla o zabudowie jednorodzinnej **Stary Rąbin** jest ulica Rąbińska. W kwartale ulic Poznańska, Miechowicka, aleje Niepodległości, Cicha znajduje się osiedle zabudowy jednorodzinnej **Cegielnia**. W północnej części dzielnicy uzdrawiskowej mieści się osiedle **Nowe**, gdzie występuje głównie zabudowa blokowa (bloki 3-4 piętrowe). Znajdują się tu też domy jednorodzinne, kamienice i 11-piętrowe wieżowce. Jednostka strukturalna **Zdrojowe** obejmuje zachodnią (grunty rolne) oraz wschodnią (ogrody działkowe) część osiedla wraz z parkiem uzdrawiskowym „Solanki”.

Wymienione jednostki strukturalne zostały poddane analizie wskaźnikowej dla identyfikacji stanu kryzysowego. Zestaw wskaźników degradacji przyjęty na potrzeby niniejszego opracowania został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 10. Lista wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w Inowrocławiu.

Sfera	Cechy szczegółowe sfery	Wskaźniki	Oznaczenia
społeczna	Problemy rynku pracy	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	W1
	Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	W2
		Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	W3
	Skuteczność kształcenia dzieci i młodzieży	Wynik średni sprawdzianu szóstoklasistów (w placówkach działających na danym obszarze)	W4
gospodarcza	Klimat aktywności gospodarczej	Wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 10 lat (ujawnienie tendencji regresu lub stagnacji)	W5
środowiskowa	Obecność azbestu - substancji stwarzającej zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska	Ilość azbestu przypadająca na 1 km ² powierzchni danego obszaru	W6

Źródło: załącznik 3 do Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Wymienione w tabeli wskaźniki w sferach społecznej i gospodarczej pochodzą z listy wskaźników stanu kryzysowego w dużych miastach, zaprezentowanych w załączniku 3 do Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Wskaźnik w sferze środowiskowej to wskaźnik autorski.

Wybór obszarów kryzysowych jest kluczowym elementem programów rewitalizacji. Zgodnie z wytycznymi⁶ obszar zdegradowany musi się charakteryzować wyższą intensywnością negatywnych zjawisk opisanych ww. wskaźnikami niż średnia intensywność danego zjawiska dla całego miasta. Odniesienie uzyskanych wartości wskaźników w poszczególnych jednostkach strukturalnych do średnich wartości dla miasta służy pozyskaniu pełnego obrazu sytuacji w Inowrocławiu i jej zróżnicowania w ramach poszczególnych obszarów, a przez to wskazania jednostek szczególnie zagrożonych wykluczeniem i predysponowanych do objęcia kompleksowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

Za obszar zdegradowany mogą zostać uznane te jednostki strukturalne, w których co najmniej 3 z 5 wybranych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średnich wartości dla miasta, a jednocześnie przynajmniej 3 wybrane wskaźniki muszą dotyczyć sfery społecznej. Ponadto przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla miasta musi być wskaźnik **spoza** sfery społecznej.

6. Diagnoza jednostek strukturalnych dla identyfikacji stanu kryzysowego

SFERA SPOŁECZNA

Problemy rynku pracy

W1

Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze [2014 r.]

jspm	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych ogółem ⁷	W1
			Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym
Bydgoskie	375	62	16,53
Śródmieście	7835	1307	16,68
Lotnicze i Toruńskie	3659	426	11,64
Solno	3429	259	7,55
Mątwy gospodarcze	21	1	4,76
Mątwy mieszkalne	2442	406	16,63
Szymborze	781	64	8,19
Piastowskie	6658	684	10,27
Zdrojowe	14	1	7,14
Cegielnia	1006	61	6,06
Nowe	5041	569	11,29
Rąbin I	9136	671	7,34
Rąbin II	7502	592	7,89
Stary Rąbin	719	51	7,09
MIASTO	48618	5154	10,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu.

⁶ Opisanymi w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”.

⁷ Nie uwzględnia osób bez zameldowania.

Istotnym wskaźnikiem brany pod uwagę przy analizie sfery społecznej jest stopa bezrobocia. Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Powoduje przede wszystkim degradację ekonomiczną osób i rodzin nim dotkniętych. Zdecydowanie najwyższe bezrobocie, wyrażone udziałem osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców Inowrocławia w wieku produkcyjnym zaobserwowano w Śródmieściu (16,68%). Wysokie wartości wskaźnika stwierdzono także na pozostałych terenach Starego Miasta oraz w jednostce Mątwy mieszkalne i na osiedlu Nowe.

Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych

W2 Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze [2014 r.]

W3 Udział dzieci do lat 17 na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze [2014 r.]

jspm	W2		W3	
	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17 na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Udział dzieci do lat 17 na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku
Bydgoskie	83	54	16,11	56,84
Śródmieście	2303	1257	20,06	58,82
Lotnicze i Toruńskie	458	295	8,33	32,10
Solno	252	200	4,89	20,99
Mątwy gospodarcze	8	5	25,00	71,43
Mątwy mieszkalne	462	276	13,35	43,62
Szymborsze	82	52	7,30	27,75
Piastowskie	684	418	6,22	28,21
Zdrojowe	1	1	5,00	25,00
Cegielnia	34	29	2,33	13,62
Nowe	573	429	7,36	40,06
Rąbin I	269	379	2,08	22,10
Rąbin II	283	354	2,86	25,38
Stary Rąbin	42	39	3,81	18,93
MIASTO	5534	3788	7,74	34,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu.

Beneficjenci pomocy społecznej⁸ to najczęściej osoby w trudnej sytuacji materialnej, bezrobotne lub osiągające niskie dochody z tytułu zatrudnienia, pobierania renty, emerytury. Do przyczyn trudności należą także ciężka choroba własna lub członka rodziny, niepełnosprawność. W przypadku wielu rodzin występuje model dziedziczenia w korzystaniu ze wsparcia finansowego

⁸ pomoc społeczna, to pomoc udzielana ludności w gospodarstwach domowych w miejscu zamieszkania, za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej.

pomocy społecznej. 39% rodzin objętych pomocą społeczną stanowiły rodziny z dziećmi. Dużą grupę beneficjentów pomocy społecznej (23%) stanowią także rodziny emerytów i rencistów.

W 2014 roku ponad 7% mieszkańców Inowrocławia korzystało ze świadczeń pomocy społecznej. Co piąta osoba korzystająca ze środowiskowej pomocy społecznej to mieszkaniec Śródmieścia. Wysoki udział beneficjentów systemu pomocy społecznej odnotowano także w pozostałych jednostkach osiedla Stare Miasto i w jednostce Mątwy mieszkalne.

Co trzecie dziecko i nastolatek (do 17 roku życia) w Inowrocławiu otrzymują zasiłek rodzinny⁹. Najwyższy udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku odnotowano na osiedlu Stare Miasto – w Śródmieściu i w jednostce Bydgoskie, co oznacza że dochód na osobę w tych rodzinach nie przekraczał 539 zł (a w przypadku rodzin w których jest dziecko niepełnosprawne 623 zł)¹⁰.

Skuteczność kształcenia dzieci i młodzieży

Analiza poziomu edukacji została przeprowadzona w oparciu o wyniki sprawdzianu szóstoklasistów publikowane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Gdańsku. Sprawdzian klas szóstych szkół podstawowych oraz egzamin gimnazjalny przeprowadza się od 2002 roku, co związane było z reformą systemu oświaty. Obowiązkowy sprawdzian dla uczniów szóstych klas szkoły podstawowej – na podstawie nowelizacji ustawy o systemie oświaty z dnia 6 lipca 2016 r. (Dz.U. poz. 1010) - zostanie zlikwidowany od roku szkolnego 2016/2017 r. Szóstoklasiści (rok szkolny 2015/2016) byli ostatnim rocznikiem, który do niego przystąpił.

Tabela 11. Średnie wyniki punktowe ze sprawdzianu szóstoklasistów (zestaw standardowy) w szkołach podstawowych w Inowrocławiu z uwzględnieniem skali staninowej¹¹.

nazwa szkoły		średni wynik szkoły w punktach					liczba zdających w 2014 r.	stanin w 2014r.	przeciętny wynik sprawdzianu 2010-2014
		2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.			
SP2	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Panny Maryi, ul. Najświętszej Marii Panny 22	23,21	25,07	19,81	21,53	25,09	77	5	22,9
SP4	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Janusza Kusocińskiego, ul. Szarych Szeregów 1	26,87	26,2	25,15	25,78	28,59	140	7	26,5
SP6	Szkoła Podstawowa nr 6 im. Mikołaja Kopernika, Aleja Mikołaja Kopernika 18	25,04	25,54	23,48	24,13	24,64	100	5	24,6
SP9	Szkoła Podstawowa nr 9 im. Marii Skłodowskiej-Curie, ul. Chemiczna 9	29,26	23,71	23,23	21,23	27,91	22	7	25,1
SP10	Szkoła Podstawowa nr 10 im. Jana Kasprowicza, ul. Stanisława Przybyszewskiego 119	18,82	26,07	24,31	24,00	22,83	12	3	23,2
SP11	Szkoła Podstawowa nr 11 im. Stefana Batorego, ul. Jana III Sobieskiego 5/7	26,45	27,19	24,49	23,74	25,93	156	5	25,6

⁹ Świadczenia rodzinne realizuje Wydział Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urząd Miasta Inowrocławia

¹⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych (Dz.U. 2012 poz. 959). Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1238 2015.09.11)

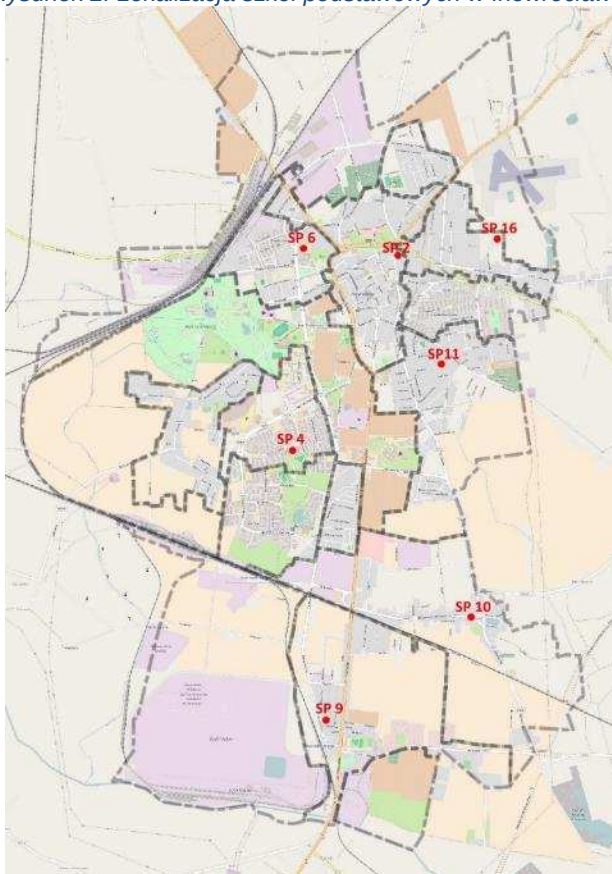
¹¹ Skala staninowa stosowana w pomiarze dydaktycznym odpowiada nam na pytanie jaką pozycję zajmuje wynik osiągnięty przez ucznia/absolwenta na tle wyników osiągniętych przez całą badaną populację. Skala staninowa wprowadza 9 przedziałów wyników, gdzie 1 oznacza wynik najniższy a 9 wynik najwyższy.

nazwa szkoły		średni wynik szkoły w punktach					liczba zdających w 2014 r.	stanin w 2014r.	przeciętny wynik sprawdzianu 2010-2014
		2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.			
SP16	Szkoła Podstawowa nr 16 im. Jana Pawła II, ul. Zygmunta Kurka 16	25,22	25,19	23,80	24,79	28,13	38	7	25,4
ZSI	Podstawowa Szkoła Integracyjna (w Zespole Szkół Integracyjnych w Inowrocławiu), ul. Józefa Krzywińskiego 4	24,11	23,09	21,64	22,00	21,38	48	2	22,4
KSP	Katolicka Szkoła Podstawowa, ul. Wojska Polskiego 20 (szkoła niepubliczna)	-	-	-	-	33,17	18	9	-
Miasto Inowrocław		25,57	25,88	23,59	23,96	26,16	611	6	25,0
Powiat inowrocławski		24,66	25,09	22,98	23,55	25,83	-	5	24,4
Województwo kujawsko-pomorskie		24,07	24,43	22,14	23,60	25,02	-	5	23,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku oraz dokumentu pt. „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2013/2014, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminów” stanowiącego załącznik do uchwały nr XLVIII/632/2014 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 20 października 2014 r.

Do sprawdzianu szóstoklasisty w 2014 r. przystąpiło 611 uczniów z 8 inowrocławskich szkół. Niskie wyniki osiągnęło 21% uczniów, 25% uczniów osiągnęło wysokie wyniki, a pozostali (54% uczniów) wyniki średnie¹². Średni wynik w Inowrocławiu wyniósł 26,16 punktu, co stanowi 65,4 % punktów możliwych do uzyskania. Wynik ten jest wyższy od średniego wyniku w województwie i powiecie.

Rysunek 2. Lokalizacja szkół podstawowych w Inowrocławiu.

Źródło: opracowanie własne.

¹² Źródło: http://www.oke.gda.pl/plikiOKE/Opracowania_wynikow/2014/2014_08_25_sprawozdanie_SP_kuj-pom.pdf

W latach 2010-2014 wyniki poniżej średniej dla miasta osiągały szkoły położone w Śródmieściu, tj. SP nr 2 i SP nr 6 oraz Podstawowa Szkoła Integracyjna, w której stanina w 2014 r. była bardzo niska. Przez trzy lata wyniki poniżej średniej miejskiej osiągnęli także uczniowie Szkoły Podstawowej nr 9 położonej w Mątwach.

W4 Wyniki średnie sprawdzianu szóstoklasistów w placówkach działających na danym obszarze w stosunku do średniej dla miasta [2010-2014 r.]

Wskaźnik poziomu edukacji został określony poprzez analizę danych dotyczących średnich wyników szkół działających na danym obszarze ze sprawdzianu szóstoklasisty. Za jednostki, które należą do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia uznano jednostki gdzie przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za lata 2010-2014 był niższy od przeciętnego wyniku w mieście.

W4

jspm	Szkoły podstawowe obwody*	Wyniki średnie sprawdzianu szóstoklasistów w placówkach działających na danym obszarze w stosunku do średniej dla miasta w latach 2010-2014	
Bydgoskie	SP2 i SP6	22,9	24,6
Śródmieście	SP2, SP6 i SP11	22,9	24,6
Lotnicze i Toruńskie	SP2 i SP16	22,9	25,4
Solno	SP10 i SP11	23,2	25,6
Mątwy gospodarcze	SP9	25,1	
Mątwy mieszkalne	SP9 i SP10	25,1	23,2
Szymborze	SP10 i SP4	23,2	26,5
Piastowskie	SP11 i SP16	25,6	25,4
Zdrojowe	SP4 i SP6	26,5	24,6
Cegielnia	SP4	26,5	
Nowe	SP6	24,6	
Rąbin I	SP4	26,5	
Rąbin II	SP4	26,5	
Stary Rąbin	SP4	26,5	
MIASTO	-	25,0	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku.

*w powyższym zestawieniu nie został ujęty Zespół Szkół Integracyjnych, ponieważ na podstawie art.58 pkt. 2a ustawy o systemie oświaty - szkoła nie ma ustalonego obwodu oraz Katolicka Szkoła Podstawowa, która jest placówką niepubliczną.

Analizując poszczególne jednostki widoczne jest, iż najniższe wyniki ze sprawdzianu osiągnęli uczniowie Szkoły Podstawowej nr 2, której obwód obejmuje jednostki strukturalne: Bydgoskie, Śródmieście, Lotnicze i Toruńskie. Ponadto do szkół podstawowych o niskim poziomie kształcenia uczęszczają uczniowie z Solna, Mątew mieszkalnych, Szymborza, osiedli Zdrojowego i Nowego. Może to wskazywać na pewną zależność pomiędzy zidentyfikowanym wysokim nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych, takich jak wysokie wskaźniki bezrobocia, czy wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej, a wynikami edukacyjnymi najmłodszych uczniów. Brak

dbałości ze strony rodziców o prawidłowy rozwój edukacyjny dzieci, może przełożyć się w niektórych przypadkach do pogłębienia wykluczenia części społeczności.

SFERA GOSPODARCZA

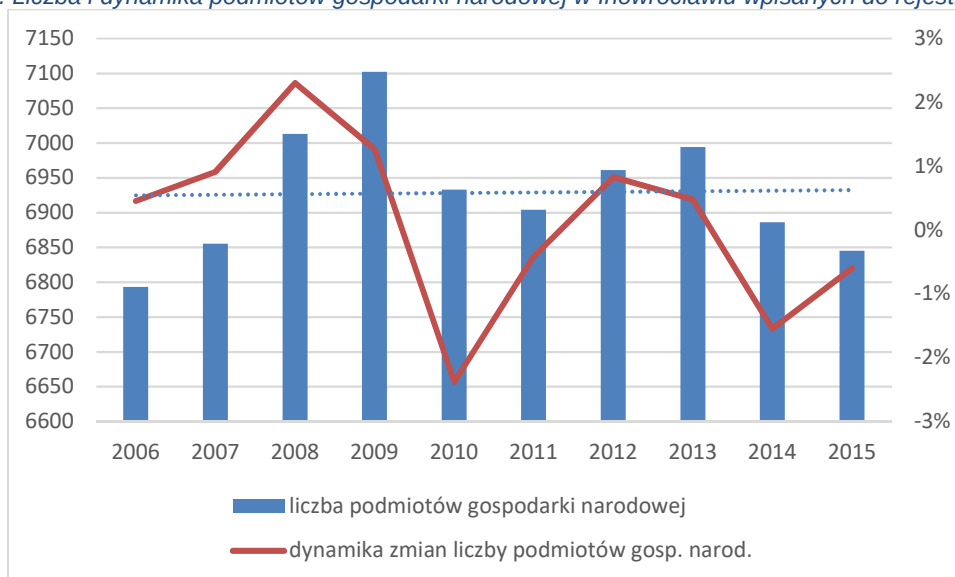
Klimat aktywności gospodarczej

W5

wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 10 lat [2006-2015]

Według danych GUS na koniec 2015 r. do rejestru REGON wpisanych było 6845 podmiotów gospodarczych w Inowrocławiu, a 10 lat wcześniej, tj. w 2006 r. 6793, co oznacza bardzo niewielki wzrost liczby podmiotów gospodarczych w analizowanej dekadzie (patrz kropkowana linia trendu na wykresie jest prawie pozioma).

Wykres 1. Liczba i dynamika podmiotów gospodarki narodowej w Inowrocławiu wpisanych do rejestru REGON.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS.

W5

jspm	2006	2015	wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 10 lat
Bydgoskie	138	186	134,8
Śródmieście	1707	1718	100,6
Lotnicze i Toruńskie	426	428	100,5
Solno	363	440	121,2
Mątwy gospodarcze	14	14	100,0
Mątwy mieszkalne	277	360	130,0
Szymborze	125	166	132,8
Piastowskie	875	783	89,5
Zdrojowe	19	17	89,5
Cegielnia	235	243	103,4
Nowe	748	739	98,8

Rąbin I	1199	1030	85,9
Rąbin II	591	599	101,4
Stary Rąbin	76	122	160,5
MIASTO	6793	6845	100,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy internetowej REGON.

Analizując zmiany liczby podmiotów gospodarczych w poszczególnych obszarach miasta widać, że połowa jspm posiada niższy wskaźnik od średniej dla Inowrocławia. Są to jednostki położone w południowej i wschodniej części miasta, a także położone na północy osiedle Bydgoskie. W jspm Śródmieście, Lotnicze i Toruńskie wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych kształtuje się na poziomie bardzo zbliżonym do średniej wartości dla całego miasta. Niższe wartości odnotowano w jednostkach położonych na południe od Śródmieścia. Pod względem gospodarczym specyficzna jest jspm Zdrojowe, ponieważ funkcjonuje tam nieduża liczba firm, głównie z branży gastronomicznej, noclegowej i zdrowotnej, których działalność ściśle związana jest z parkiem uzdrowskim „Solanki”. Natomiast w części gospodarczej Mątew znajduje się kilka małych zakładów usługowo-handlowych zlokalizowanych głównie przy ul. Popowickiej oraz tereny największych zakładów w Inowrocławiu:

- CIECH Soda Polska S.A. – spółka produkuje m.in. sodę kalcynowaną ciężką, sodę kalcynowaną lekką, sól warzoną, sodę oczyszczoną, produkty sodopochodne, masy chłonne.
- Miejska Oczyszczalnia Ścieków (ul. Popowicka),
- Regionalna Instalacja do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (ul. Bagienna),
- na pograniczu Mątew i Rąbina - Zakład Energetyki Ciepłej (ul. Torowa).

SFERA ŚRODOWISKOWA

Obecność azbestu - substancji stwarzającej zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska

W analizie sfery środowiskowej wykorzystano dane o obecności substancji stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska, do których można zakwalifikować azbest. Głównym ilościowo produktem zawierającym azbest są wyroby azbestowo-cementowe, a w tej liczbie szczególnie płaskie i faliste płyty dachowe i elewacyjne. Po osiągnięciu wieku technologicznego (około 30 lat) z wyrobów azbestowo-cementowych rozpoczyna się „samoistne” pylenie włókien azbestu. Powoduje to pojawianie się zwiększonego stężenia włókien w otoczeniu obiektów z wbudowanym azbestem. Azbest jest bardzo groźnym czynnikiem chorobotwórczym, w związku z czym konieczne jest jego wyeliminowanie.

W6 Ilość azbestu przypadająca na 1 km² danego obszaru [2015 r.]

W6		
jspm	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest [m ²]	ilość azbestu na 1 km ² danego obszaru
Bydgoskie	2038	415,60
Śródmieście	2076	1261,01
Lotnicze i Toruńskie	5647	4528,28
Solno	4312	1941,87
Mątwy gospodarcze	1081	231,01

W6		
jspm	Ilość zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest [m ²]	ilość azbestu na 1 km ² danego obszaru
Mątwy mieszkalne	7329	2988,74
Szymborze	15921	4960,69
Piastowskie	788	1116,98
Zdrojowe	292	59,13
Cegielnia	2119	6581,57
Nowe	1152	1284,16
Rąbin I	578	604,06
Rąbin II	180	162,30
Stary Rąbin	4091	3612,52
MIASTO	47604	1564,89

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów/odpadów zawierających azbest na terenie Gminy Miejskiej Inowrocław. W tabeli ujęte zostały zasoby azbestowe, które objęte są obowiązkową inwentaryzacją, do której prowadzenia ewidencji wyników zobowiązany jest Urząd Miejski. Nie dotyczy ona danych od osób prawnych. Dane pochodzące od osób prawnych dotyczące zasobów azbestowych zgodnie z przepisami kierowane były bezpośrednio do wojewody, a obecnie do marszałka.

Miasto Inowrocław w 2010 r. w drodze konkursu organizowanego przez Ministerstwo Gospodarki pozyskało środki finansowe na realizację zadania związanego z wykonaniem szczegółowej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz sporządzeniem planu usuwania azbestu z terenu miasta Inowrocławia. Dane zebrane w trakcie prac inwentaryzacyjnych zostały wprowadzone do wojewódzkiej bazy azbestowej (WBDA). Od roku 2012 Miasto Inowrocław realizuje zadania związane z usuwaniem elementów azbestowych z terenu miasta Inowrocławia, uprzednio informując wszystkich mieszkańców miasta przez lokalne media o możliwości zapisów chętnych osób na demontaż, transport i utylizację elementów zawierających azbest z terenów swoich posesji. Łącznie w latach 2012-2015 z terenu miasta Inowrocławia ubyło 336,3 Mg (17 817,7 m²) elementów zawierających azbest. Obecnie na 1km² powierzchni Inowrocławia przypada średnio 1,5 tys. m² wyrobów zawierających azbest. Najwięcej wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowano na osiedlu Szymborze.

Tabela 12. Realizacja zadań związanych z usuwaniem elementów azbestowych z terenu miasta Inowrocławia.

wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba przyjętych zgłoszeń osób fizycznych i jednostek organizacyjnych na demontaż, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest	33	26	35	23
realizacja	14	13	23	11
Liczba przyjętych zgłoszeń na sam transport i utylizację wyrobów zawierających azbest	8	4	4	5
realizacja	14*	3	3	1

*Różnica w liczbie przyjętych zgłoszeń a realizacji wynika z powodu wycofania chęci realizacji prac, bądź też zmiany zakresu (niektóre z osób wcześniej zdemontowały elementy azbestowe i pozostawiły je jedynie do transportu i utylizacji). Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z inwentaryzacji wyrobów/odpadów zawierających azbest na terenie Gminy Miejskiej Inowrocław.

6.1. Wskazanie obszaru zdegradowanego

Wybór obszarów kryzysowych - dysfunkcyjnych jest kluczowym elementem lokalnych programów rewitalizacji. Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” za obszar zdegradowany mogą być uznane te jednostki strukturalne, w których co najmniej 3 z 5 wybranych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średnich wartości dla gminy. Przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla miasta musi być wskaźnik spoza sfery społecznej. Poniższa tabela prezentuje po 5 wskaźników wybranych dla każdej z jednostek. W ostatniej kolumnie poniższej tabeli przedstawiono liczbę wybranych wskaźników przyjmujących wartości mniej korzystne od średnich wartości dla miasta.

Lokalny program rewitalizacji miasta Inowrocławia na lata 2016-2022

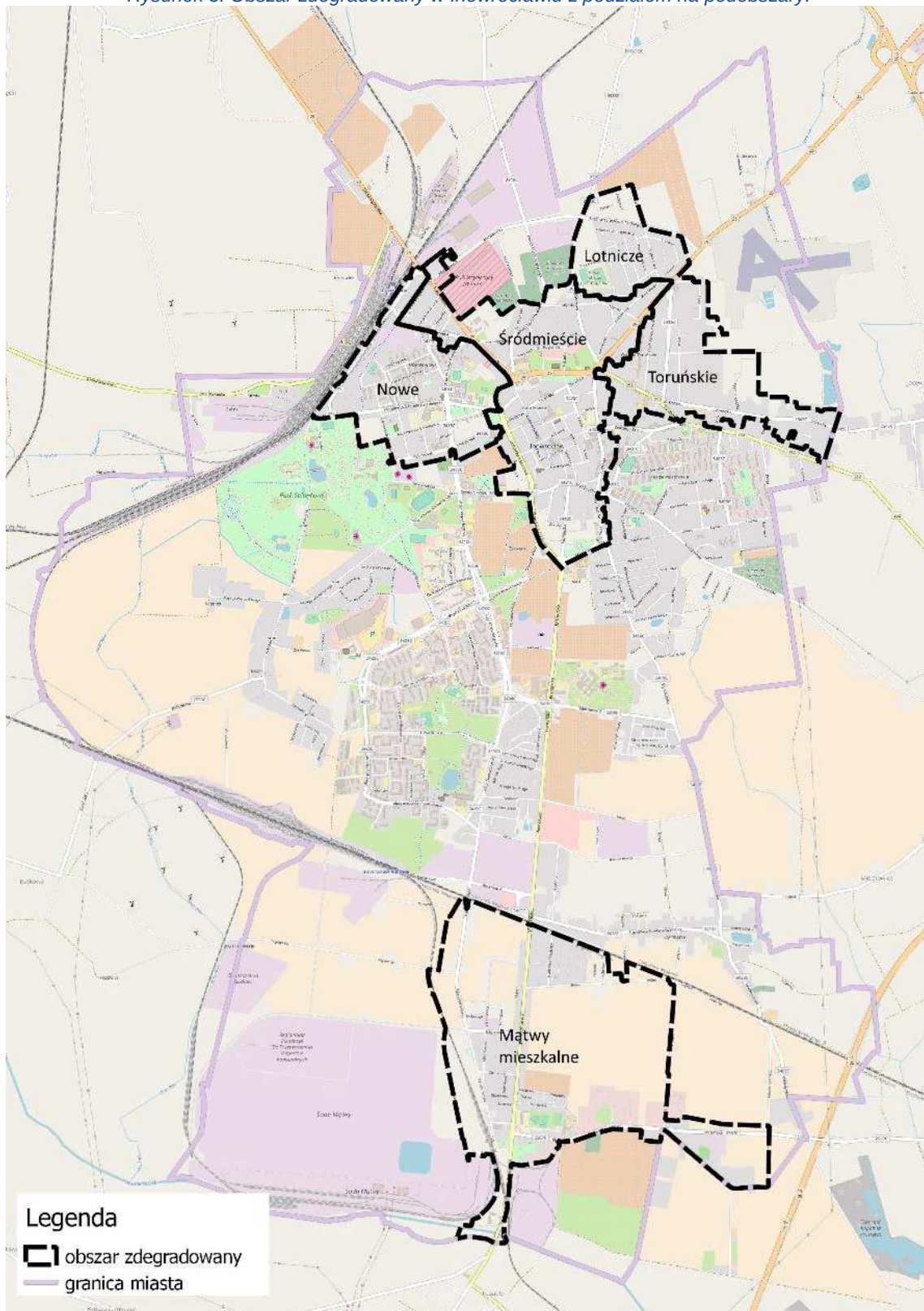
Tabela 13. Zestawienie zbiorcze wskaźników stanu kryzysowego w podziale na jednostki strukturalne.

	sfera społeczna				sfera gospodarcza	sfera środowiskowa	
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	
jspm	udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	udział dzieci do lat 17 na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku	wynik średni sprawdzianu szóstoklasistów w placówkach działających na danym obszarze niższy od średniej dla miasta	wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 10 lat	ilość azbestu na 1 km ² danego obszaru	liczba wybranych wskaźników przyjmujących wartości mniej korzystne od średnich wartości dla miasta
Bydgoskie	16,53	16,12	56,84	tak	134,8	-	4
Śródmieście	16,68	20,06	58,82	tak	100,6	-	5
Lotnicze i Toruńskie	11,64	8,33	32,1	tak	-	4528,28	4
Solno	7,55	4,89	20,99	tak	-	1941,87	2
Mątwy gospodarcze	4,76	25	71,43	nie	100,0	-	3
Mątwy mieszkalne	16,63	13,35	43,62	tak	-	2988,74	5
Szymborze	8,19	7,3	27,75	tak	-	4960,69	2
Piastowskie	10,27	6,22	28,21	nie	89,5	-	1
Zdrojowe	7,14	5	25	tak	89,5	-	2
Cegielnia	-	2,33	13,62	nie	103,4	6581,57	1
Nowe	11,29	7,36	40,06	tak	98,8	-	4
Rąbin 1	-	2,08	22,1	nie	85,9	604,06	1
Rąbin 2	7,89	2,86	25,38	nie	101,4	-	0
Stary Rąbin	-	3,81	18,93	nie	160,5	3612,52	1

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzona analiza uwidoczniła, że obszarami na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, niskiego poziomu edukacji, a także niskiego poziomu przedsiębiorczości, występowania substancji stanowiących zagrożenie dla zdrowia ludzi są następujące jednostki strukturalne: Śródmieście, Lotnicze i Toruńskie, Mątwy mieszkalne oraz jednostka Nowe.

Rysunek 3. Obszar zdegradowany w Inowrocławiu z podziałem na podobszary.

Źródło: opracowanie własne na podkładzie "© autorzy OpenStreetMap".

Obszar zdegradowany zamieszkuje łącznie około 40% ogólnej liczby mieszkańców Inowrocławia. Jego powierzchnia stanowi około 20% powierzchni miasta.

We wszystkich jspm obszaru zdegradowanego stwierdzono wysoki udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym (wskaźnik W1). W szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy znajdują się osoby długotrwale bezrobotne.

Obszar zdegradowany charakteryzuje wysoki udział beneficjentów pomocy społecznej (wskaźnik W2), co świadczy o niskim poziomie samowystarczalności ekonomicznej ludności. Poza jednostką strukturalną Lotnicze i Toruńskie, we wszystkich jednostkach obszaru zdegradowanego udział dzieci do lat 17 na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku (wskaźnik W3) jest wyższy niż 40%.

Dzieci i młodzież zamieszkała w podobszarach zdegradowanych osiąga niższe wyniki w sprawdzianie szóstoklasistów (wskaźnik W4), niż średnia dla miasta.

Ponadto w obszarze zdegradowanym odnotowano gorsze od średniej dla miasta wskaźniki ze sfer pozaspołecznych. W jspm Śródmieście i Nowe odnotowano niską dynamikę liczby podmiotów gospodarczych w ostatniej dekadzie (wskaźnik W5). A w jspm Mątwy mieszkalne, Lotnicze i Toruńskie występuje duża ilość wyrobów/odpadów zawierających azbest w przeliczeniu na 1 km² powierzchni (wskaźnik W6).

Po wyznaczeniu obszarów zdegradowanego i rewitalizacji zorganizowano spotkanie konsultacyjne i przystąpiono do zbierania uwag do przeprowadzonej na podstawie analizy wskaźnikowej delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Łącznie zebrano 567 ankiet. Większość (62%) respondentów stanowiły kobiety. Ze względu na wiek, największą grupę ankietowanych stanowiły osoby w wieku 45-54 lat - 24%, następnie 25-34 lata - 21% i 35-44 lata - 20%. Około 41% badanych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym lub policealnym, a 37% osoby z wykształceniem średnim.

Większość ankietowanych wskazała, że obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji stanowi ich miejsce zamieszkania lub bliskie sąsiedztwo, a także miejsce pracy. Rozkład odpowiedzi przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 2. Związek z obszarem zdegradowanym i obszarem rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

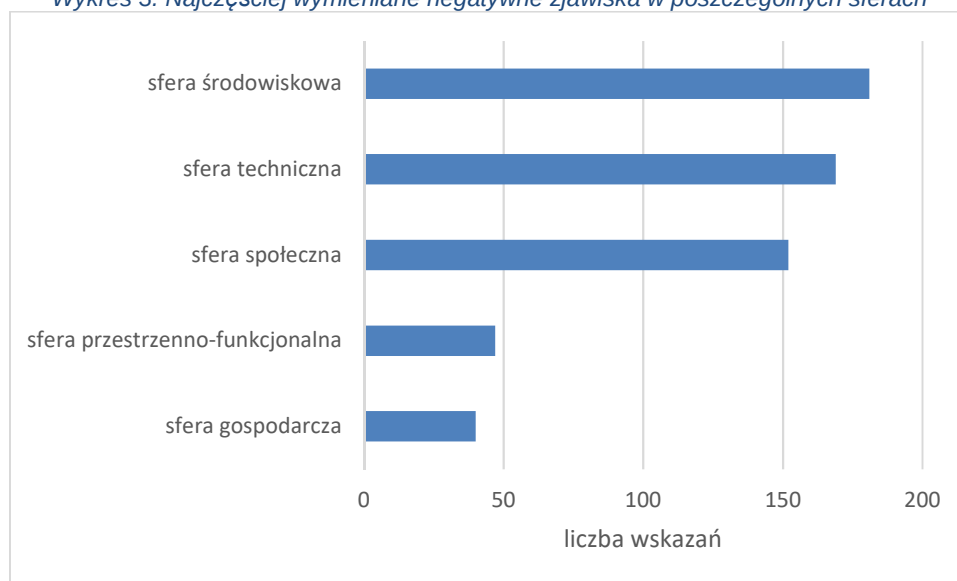
95% respondentów potwierdziło trafność wyboru obszaru zdegradowanego, który obejmuje osiedla Śródmieście, Lotnicze, Toruńskie, Nowe oraz Mątwy mieszkalne.

94% ankietowanych zgodziło się, co do właściwego wyboru zasięgu przestrzennego obszaru rewitalizacji, który obejmuje osiedle Śródmieście oraz Mątwy mieszkalne.

Do najczęściej wymienianych przez osoby ankietowane negatywnych zjawisk w obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji należą:

- 1) w sferze społecznej - bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, wykluczenie społeczne,
- 2) w sferze gospodarczej - niski poziom przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw,
- 3) w sferze środowiskowej – przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska;
- 4) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej - niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, deficyt lub niska jakość terenów publicznych;
- 5) w sferze technicznej - degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Wykres 3. Najczęściej wymieniane negatywne zjawiska w poszczególnych sferach

Źródło: opracowanie własne.

Analiza liczby najczęściej wymienianych negatywnych zjawisk wskazuje, że respondenci dostrzegają najwięcej problemów w sferze środowiskowej, technicznej i społecznej.

6.2. Wskazanie obszaru rewitalizacji

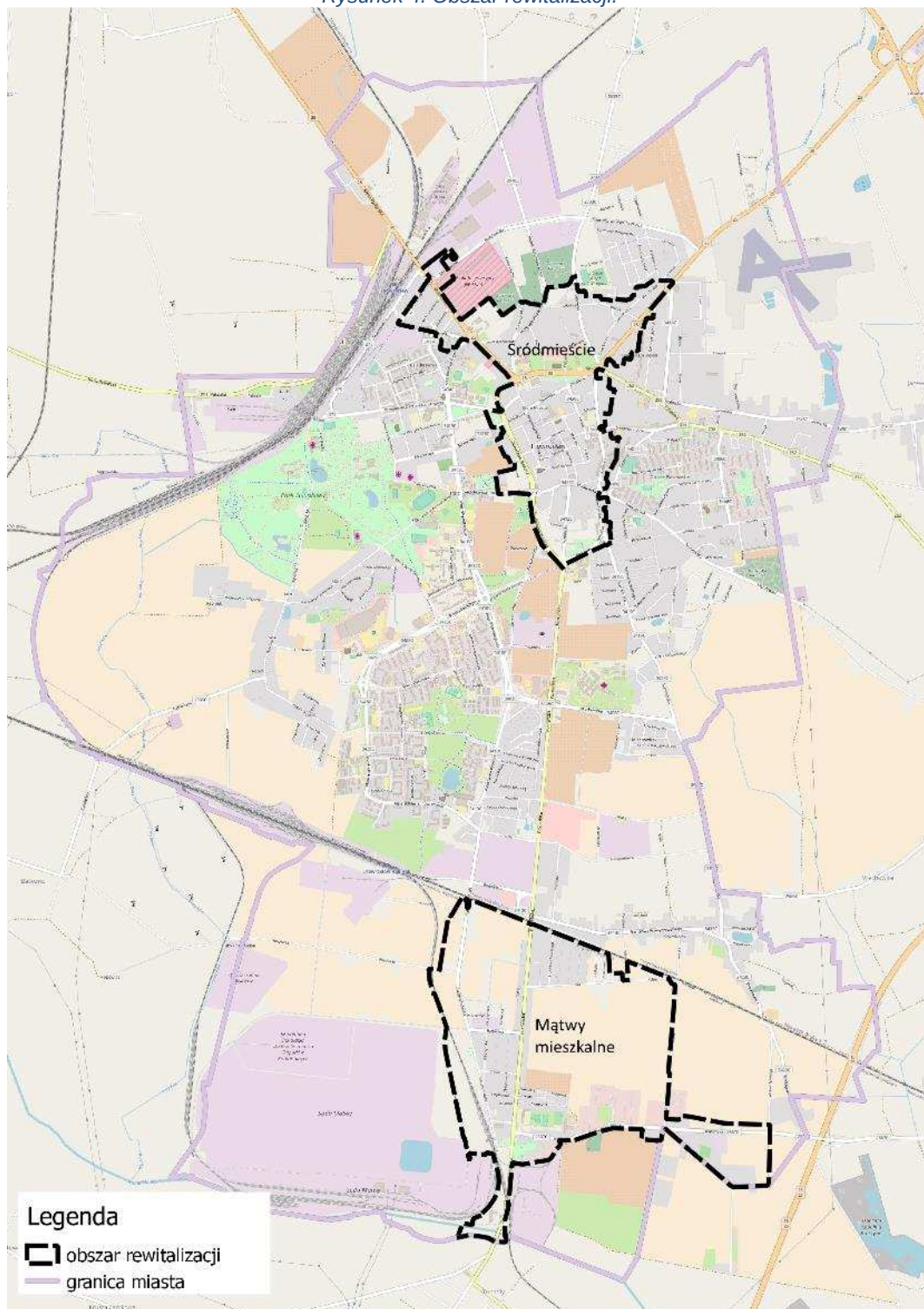
W myśl art. 10 ustawy o rewitalizacji obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić

rewitalizację. Tym samym to dla tego obszaru zaprogramowane zostaną działania naprawcze w ramach programu rewitalizacji, mające wyprowadzić dany teren ze stanu kryzysowego. Jako obszar rewitalizacji należy zaliczyć te obszary zdegradowane, w których liczba wskaźników z wartościami mniej korzystnymi od średniej dla miasta jest największa. Jednocześnie obszar rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni miasta i 30% ludności miasta.

Biorąc pod uwagę powyższe, uznano że **obszarami wskazanymi do rewitalizacji są:**

- **Śródmieście**
- **Mątwy mieszkalne**

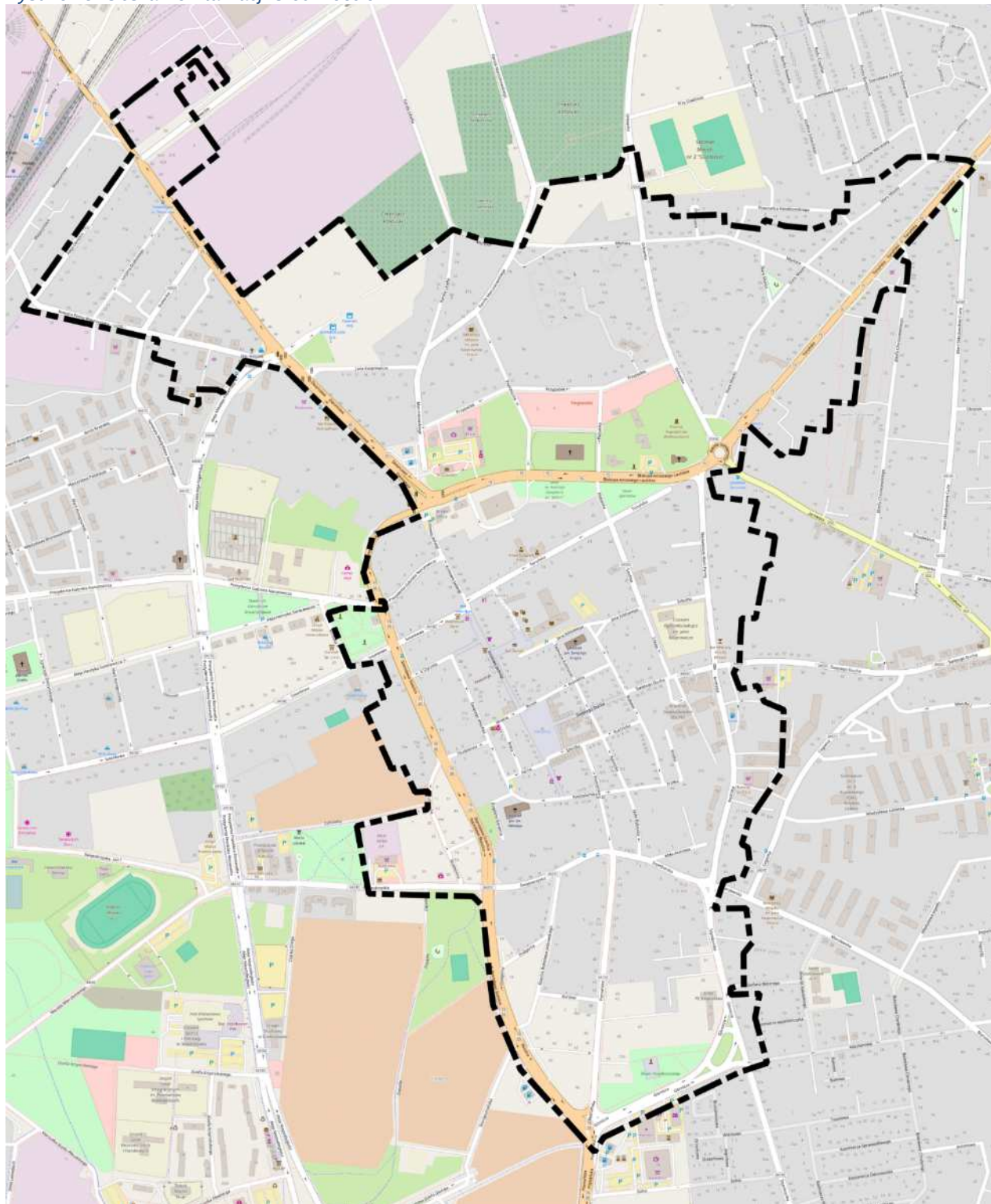
Rysunek 4. Obszar rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne na podkładzie "© autorzy OpenStreetMap".

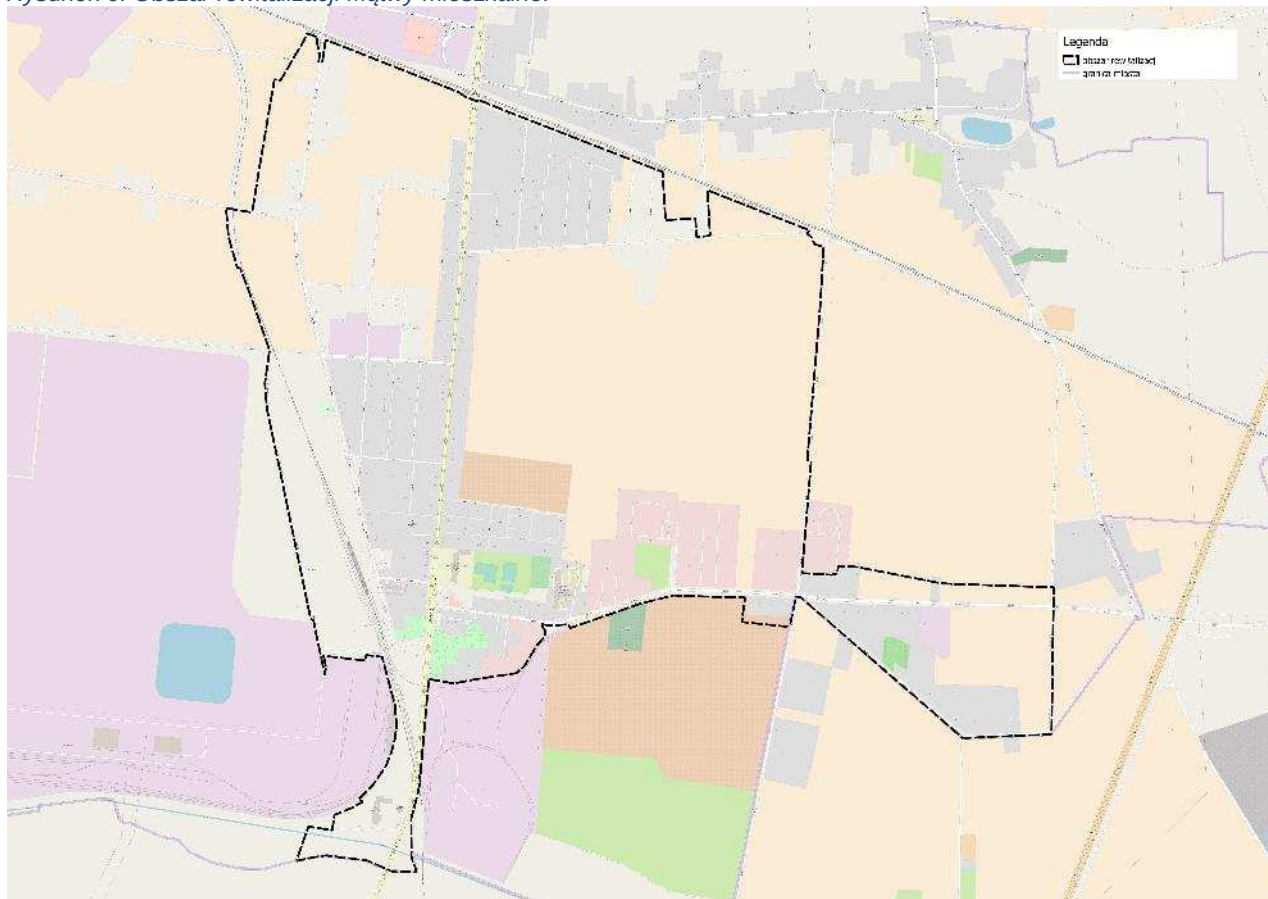
Obszary wskazane do rewitalizacji zamieszkuje łącznie 15 tys. osób, co stanowi 21% ogólnej liczby ludności Inowrocławia. Obejmują one około 14% powierzchni miasta. Zdiagnozowane stany kryzysowe prowadzą do występowania niekorzystnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie, wysoki poziom wykorzystania pomocy społecznej, niskie wyniki sprawdzianu szóstoklasistów. Zjawiska te są determinantami wykluczenia i marginalizacji.

Rysunek 5. Obszar rewitalizacji Śródmieście

Źródło: opracowanie własne na podkładzie "© autorzy OpenStreetMap".

Rysunek 6. Obszar rewitalizacji Mątwy mieszkalne.

Źródło: opracowanie własne na podkładzie "© autorzy OpenStreetMap".

Tabela 14. Ulice wchodzącego w skład obszaru rewitalizacji.

jednostka	ulice
Śródmieście	3 Maja, 6 Stycznia, Aleja Okrężna nr 1-35, Andrzeja, Biskupa Laubitz, Dubienka, Dworcowa nr nieparzyste 1-5 i 43-k; parzyste 2-k, Farna, Grabskiego, Hoyera, Kasprowicza, Kasztelańska, Kilińskiego, Kościelna, Kościuszki, Kręta, Królowej Jadwigi, Krótka, Księdza Gordona, Ks. B. Jaśkowskiego, Księdza Wawrzyniaka, Kurowa, Libelta, Łączna, Mała Andrzeja, Mała Rybnicka, Marcinkowskiego nr 1-50, Młyńska, NMP, Orłowska nr 1-44, Paderewskiego, Plac Kasprowicza, Plac Klasztorny, Plebanka, Podgórna, Poprzeczna, Poznańska od nr 1 do 53, Prezydenta Narutowicza nr 1-13, Przesmyk, Przypadek, Rybnicka, Rynek, Rzeźnicka, Składowa, Solankowa nr 1 d.13; 2-10, Stare Miasto, Staszica, Studzienna, Szeroka, Szkolna, Szymborska od nr 1 do 40, Średnia, Św. Ducha nr 1-36, Św. Mikołaja, Świętokrzyska nr 1-38, Toruńska 1-44, Toruńska od nr 46 do 128, Wałowa, Wodna, Zofiówka
Mątwy mieszkalne	Bagienna na odcinku do Staropoznańskiej, Chabrowa, Chemiczna, Dyngusowa, Fabryczna, Fiołkowa, Gdyńska, Kamienna, Kwiatowa, Maćkowskiego, Makowa, Mątewska, Mikorzyńska, Modrakowa, Mostowa, Nizinna, Objazdowa, Piękna, Pokojowa, Polna, Franciszka Posadzego, Poznańska od nr 249 do 370, Rolna, Ruciana, Rumiankowa, Skryta, Słoneczna, Sodowa, Spokojna, Staropoznańska, Wapienna

Źródło: opracowanie własne.

Śródmieście znajduje się na terenie osiedla Stare Miasto. Pod względem zaawansowania procesu starzenia się ludności jednostka ta nie przekracza średnich wartości dla miasta. Śródmieście charakteryzuje wysoki udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym (wskaźnik W1) około 16,7%. Co trzecia osoba bezrobotna zamieszkała na tych terenach pozostaje bez pracy od ponad dwóch lat (wskaźnik W2). Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze

środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (wskaźnik W3) jest w Śródmieściu ponad dwukrotnie wyższy niż średnia wartość tego wskaźnika dla miasta. Co drugie dziecko w wieku do lat 17 zamieszkałe na tych obszarach otrzymuje zasiłek rodzinny. Trudna sytuacja materialna może przekładać się na niższe wyniki w nauce (wskaźnik W4). W ostatniej dekadzie liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON utrzymywała się na podobnym poziomie (wskaźnik W5).

Jednocześnie jest to obszar o wysokim potencjale rozwojowym i wysokim poziomie koncentracji mieszkańców. Stanowi centrum handlu i usług, a także lokalizacji obiektów dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta. Działania realizowane na tym obszarze oddziaływać będą na pozostałe obszary miasta. Z uwagi na ten fakt zdecydowano na tym obszarze ulokować podstawowe działania rewitalizacyjne, komplementarne z wcześniej realizowanymi przedsięwzięciami.

Obszar Mątwy mieszkalne zlokalizowany jest w północno-wschodniej części osiedla Mątwy. Zamieszkały jest przez 3,5 tys. osób, co stanowi około 4,9% ogólnej liczby mieszkańców Inowrocławia. Jest to największy z podobszarów wskazanych do rewitalizacji, obejmuje ponad 8% powierzchni miasta.

Mątwy mieszkalne charakteryzuje korzystna w porównaniu ze średnią dla miasta struktura ludności według ekonomicznych grup wieku. Procesy starzenia się ludności na tym terenie nie są zaawansowane (wskaźnik W1). Wielu mieszkańców tego obszaru nie ma pracy, a co trzeci bezrobotny pozostaje bez pracy od ponad dwóch lat (wskaźnik W2). Z pomocy społecznej korzysta 13,5% gospodarstw domowych (wskaźnik W3). Istotnym jest fakt, że bezrobocie i ubóstwo są problemami o charakterze strukturalnym i są ściśle powiązane z ogólną sytuacją społeczno-gospodarczą obszaru. Prawie połowa (44%) dzieci w wieku do lat 17 z tego obszaru otrzymuje zasiłek rodzinny. Skuteczność nauczania mierzona wynikami sprawdzianu szóstoklasistów jest na tym obszarze niższa od średniej dla miasta (wskaźnik W4). Mątwy mieszkalne charakteryzuje korzystny klimat aktywności gospodarczej, w ostatniej dekadzie liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 30% (wskaźnik W5). Równie ważnym elementem stanowiącym o jakości życia mieszkańców jest przestrzeń i infrastruktura. Zdegradowana infrastruktura oraz jej brak, jak również brak zagospodarowanych terenów rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców obniża atrakcyjność obszaru i ogranicza jego rozwój. Ilość wyrobów/odpadów azbestowych zinwentaryzowanych w granicach Mątew mieszkalnych przypadająca na 1km² jego powierzchni jest dwukrotnie wyższa od średniej dla miasta (wskaźnik W6). Zdegradowana infrastruktura oraz brak zagospodarowanych terenów rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców obniża atrakcyjność obszaru i ogranicza jego rozwój.

7. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

W świetle zapisów ustawy o rewitalizacji szczegółowa diagnoza sporządzana na potrzeby programu rewitalizacji obejmuje analizę negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie obszaru rewitalizacji. Powinna ona wykorzystywać obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań. Wszystkie powyższe zasady i rekomendacje wykorzystano przy okazji sporządzania poniższych analiz.

W celu przeanalizowania problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji miasta Inowrocławia zastosowano szereg metod badawczych:

- **analiza desk research** wspomagana **jakościową analizą treści**, obejmujące wszelkie dokumenty strategiczne, programowe i przestrzenne mające związek z działaniami

rewitalizacyjnymi, w których zamieszczono fakty odnoszące się do problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji,

- **statystyki opisowe oraz metoda wskaźnikowa** - w analizie wykorzystano dane statystyczne obrazujące strukturę, natężenie oraz zmiany zjawisk. Dane wykorzystane w diagnozie pochodzą z zasobów Urzędu Miejskiego w Inowrocławiu, jednostek podległych miastu, pozostałych miejscowych instytucji publicznych oraz banku danych lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
- **inwentaryzacja urbanistyczna** – celem zastosowania inwentaryzacji urbanistycznej przy pogłębianiu diagnozy obszaru rewitalizacji miasta Inowrocławia była identyfikacja i ocena stanu zagospodarowania tego terenu,
- **konsultacje społeczne** – wykorzystano wnioski z zebranych podczas przeprowadzonych spotkań o charakterze informacyjno-konsultacyjnym uwag i opinii oraz badań ankietowych na temat wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

7.1. PODOBSZAR ŚRÓDMIEŚCIE

Sfera społeczna

Według danych za 2014 r. w Śródmieściu zameldowanych na stałe jest około 11,5 tys. osób. Najlicniejszą grupę mieszkańców (68,3%) stanowią osoby w wieku aktywności zawodowej. Dzieci i młodzież w przedziale wiekowym 0-17 lat stanowią 18,6% liczby mieszkańców, a osoby w wieku poprodukcyjnym 13,1%. Analiza struktury ludności wg ekonomicznych grup wieku wskazuje na korzystną sytuację w tym obszarze, ponieważ wartość wskaźnika obciążenia demograficznego (stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej), do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (mniej niż 17 lat) wynosi 0,7, co oznacza, że na tym obszarze grupa osób w wieku 65 i więcej lat jest mniejsza niż grupa osób poniżej 17 roku życia. Można zatem stwierdzić, że obecnie w Śródmieściu nie występuje problem starzenia się społeczności. Jednak prognozowane zmiany liczby ludności województwa kujawsko-pomorskiego¹³ wskazują na postępujący proces starzenia się ludności, którego skutkiem może być wzrastająca wartość wskaźnika starości oznaczającego relację liczby ludności w wieku 60+(kobiety)/65+(mężczyźni) do liczby dzieci i młodzieży do lat 19. Stąd w sferze zainteresowania polityki społecznej miasta winny znaleźć się kwestie aktywnego starzenia się lokalnej społeczności.

Kolejnym bardzo istotnym problemem społecznym jest **zjawisko bezrobocia**. W Śródmieściu mieszka co czwarty bezrobotny zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w Inowrocławiu (1,3 tys. osób). 28% bezrobotnych to osoby długotrwale bezrobotne, czyli pozostające bez zatrudnienia co najmniej dwa lata. Negatywne skutki braku pracy narastają wraz z przedłużającym się czasem pozostawania bez zatrudnienia. Długotrwale pozostawanie bez pracy najczęściej prowadzi do narastania wewnętrznych konfliktów w rodzinie, zaburzeń rozwoju emocjonalnego i społecznego, powodować może także odczuwanie lęku, depresję, jak również obniżoną samoocenę. Pogłębiająca się beczynność i bezradność sprzyja podejmowaniu zachowań ryzykownych, różnego typu uzależnień, przemocy domowej, pogorszenia stosunków między jej członkami a tym samym jest przyczyną nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny, czy wchodzenie na drogę przestępczą. Brak środków do życia po pewnym czasie skutkuje wykluczeniem społecznym i zawodowym. Ponadto pracownicy socjalni MOPS wskazują, iż wprowadzenie programu „500+”

¹³ Źródło: Prognoza demograficzna w województwie kujawsko-pomorskim do 2035 r. dla ludności miejskiej i wiejskiej, opracowanie sygnałowe Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy, styczeń 2013 r.

doprowadziło do spadku popytu na oferty pracy i spadku aktywności w podejmowaniu zatrudnienia w grupie osób długotrwale bezrobotnych.

Bezrobocie determinuje sytuację materialną osób i rodzin, które z uwagi na niskie dochody mają trudności w samodzielnym zaspokajaniu swych potrzeb. Według danych Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta Inowrocławia rodzice prawie 1,3 tys. dzieci do lat 17 z obszaru Śródmieścia otrzymują zasiłek rodzinny. Co piąty mieszkaniec Śródmieścia korzysta z **pomocy społecznej** (liczba świadczeniobiorców z obszaru Śródmieścia stanowi prawie 42% ogólnej liczby świadczeniobiorców w Inowrocławiu). Około 56% gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej to stali świadczeniobiorcy. Głównym powodem przyznania pomocy społecznej jest **ubóstwo** (które dotyczy 75% rodzin korzystających z pomocy społecznej), a w dalszej kolejności bezrobocie (61% rodzin korzystających z pomocy społecznej) i niepełnosprawność (46% rodzin korzystających z pomocy społecznej)¹⁴. Co trzecia rodzina jako powód przyznania pomocy społecznej wskazała długotrwałą lub ciężką chorobę.

W związku z prognozowanymi procesami starzenia się społeczeństwa należy zwrócić uwagę na sytuację osób starszych. Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu w obszarze rewitalizacji Śródmieście z pomocy społecznej korzystało 168 osób powyżej 60 roku życia¹⁵. Prawie wszyscy (89%) to osoby schorowane, prawie połowa ma problemy z poruszaniem się. Według danych zebranych przez pracowników z Terenowych Zespołów Pracy Socjalnej większość z nich to osoby bierne, wykluczone społecznie. W związku z powyższym należy dążyć do łatwiejszego dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług opiekuńczych i zdrowotnych, a także wsparcia procesu aktywizacji społecznej, poprzez różnego typu działania edukacyjne, kulturalne, integracyjne.

Według opinii terenowych pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu głównymi problemami występującymi w Śródmieściu są: ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, wzrastający problem bezdomności. Problemy te zwykle występują długotrwale, co w sposób **destruktywny wpływa na funkcjonowanie rodzin**. W roku 2016 działający w ramach MOPS Zespół ds. Rodziny i Interwencji Socjalnych uczestniczył w postępowaniach dotyczących 376 środowisk, w tym w 184 dotyczących rodzin. Najczęstsze problemy występujące w środowiskach związane były z: przemocą domową - 134, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi - 96, uzależnieniem od alkoholu - 64, niezaradnością życiową - 27. Ww. dane liczbowe dotyczą całego obszaru miasta Inowrocławia, jednak wieloletnie doświadczenie i opinie pracowników ww. Zespołu wskazują, że Śródmieście jest obszarem, w którym problemy społeczne występują często i wymagają podjęcia działań interwencyjnych.

Istotnym dla miasta jest również **problem bezdomności**. W Inowrocławiu ze wsparcia MOPS w formie posiłku i schronienia skorzystały 72 osoby bezdomne (w tym 10 kobiet, 56 mężczyzn i 6 dzieci - dane MOPS, czerwiec 2015 r.). Faktyczna liczba osób bezdomnych przebywających na terenie miasta jest znacznie wyższa, jednak trudna do zweryfikowania, z uwagi na dużą mobilność tych osób oraz fakt, iż osoby bezdomne często przebywają niezameldowane u znajomych bądź rodziny. Stąd trudno określić liczbę osób bezdomnych w podobnym obszarze rewitalizacji Śródmieście. Osoby bezdomne mają możliwość korzystania z darmowych posiłków wydawanych w Schronisku dla Bezdomnych im. Św. Brata Alberta przy ul. Jacewskiej 118. W kuchni wydawane są również posiłki osobom nie zamieszkującym w schronisku, jednak nie jest ona przystosowana do

¹⁴ Dane nie sumują się, ponieważ w rodzinie może występować więcej niż jeden z powodów określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej

¹⁵ Dane dotyczą stanu na dzień 22.09.2017 r.

funkcjonowania na dużą skalę. Zapotrzebowanie mieszkańców na tego rodzaju pomoc jest większe (tj. ok. 100 posiłków dziennie), co wynika ze statystyk MOPS dotyczących liczby osób objętych Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ). Według sprawozdania MOPS z realizacji Programu w okresie od sierpnia do października 2016 r. pomocą w ramach PO PŻ zostało objętych 2564 osób. Na terenie miasta Inowrocławia nie funkcjonuje stołówka lub jadalnia, która wydawałaby posiłki osobom potrzebującym.

Negatywnym zjawiskiem w aspekcie społecznym są także **niskie wyniki sprawdzianu i egzaminu** w części szkół, których obwody obejmują podobszar rewitalizacji. Sprawdzian jest egzaminem przeprowadzanym w szóstej klasie szkoły podstawowej, natomiast egzamin gimnazjalny przeprowadzany jest w trzeciej klasie gimnazjum. Celem sprawdzianu na zakończenie szkoły podstawowej jest sprawdzenie opanowania umiejętności niezbędnych na wyższym etapie kształcenia (w gimnazjum) i przydatnych w życiu. Egzaminy zewnętrzne mają na celu sprawdzenie opanowania przez uczniów wiadomości i umiejętności określonych w standardach wymagań egzaminacyjnych i podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Podobszar rewitalizacji Śródmieście należy do obwodów następujących publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Inowrocław: nr 2, nr 6 i nr 11. Średnie wyniki punktowe ze sprawdzianu szóstoklasistów (zestaw standardowy) przeprowadzonego w 2014 r. we wszystkich wymienionych szkołach były niższe od średniego wyniku dla całego miasta.

Tabela 15. Szczegółowe wyniki (w punktach) zestawu egzaminacyjnego A1, A4, A5 – standardowy w 2014 r.

Nazwa szkoły	Liczebność	Wynik			Łatwość ¹⁶	Wskaźnik opanowania umiejętności	Kategoria standardu wymagań ¹⁷ - (skala punktów)				
		minimalny	maksymalny	średni			I	II	III	IV	V
SP nr 2	77	7	40	25,09	0,63	wynik średni	7,55	6	4,45	2,65	4,65
						łatwość	0,75	1	0,56	0,66	0,58
SP nr 6	100	6	40	24,64	0,62	wynik średni	7,2	5	4,4	2,6	4,99
						łatwość	0,72	1	0,55	0,65	0,62
SP nr 11	156	8	40	25,93	0,65	wynik średni	7,66	6	4,32	2,87	4,83
						łatwość	0,77	1	0,54	0,72	0,6
Miasto Inowrocław	593	4	40	26,16	0,66	wynik średni	7,72	6	4,67	2,81	5,03
						łatwość	0,77	1	0,58	0,7	0,63

Źródło: „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2013/2014, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminów” stanowiącego załącznik do uchwały nr XLVIII/632/2014 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 20 października 2014 r.

Dla ogółu zdających z analizowanych szkół podstawowych zestaw zadań okazał się umiarkowanie trudny. Z przedstawionych danych wynika, że najlepiej radzili sobie uczniowie Szkoły Podstawowej nr 11, ponieważ osiągnęli najwyższe wyniki z umiejętnością czytania, pisania i korzystania z informacji. Najwięcej trudności sprawiło uczniom wykonanie zadań sprawdzających umiejętności z obszaru III, tj. rozumowania.

¹⁶ Interpretacja wartości wskaźnika łatwości:

0,00 – 0,19	bardzo trudny
0,20 – 0,49	trudny
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudny
0,70 – 0,89	łatwy
0,90 – 1,00	bardzo łatwy

¹⁷ Kategorie standardu wymagań:

I – czytanie
 II – pisanie
 III – rozumowanie
 IV – korzystanie z informacji
 V – wykorzystywanie wiedzy w praktyce

Według danych przedstawionych w dokumencie pt. „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminu oraz nadzoru pedagogicznego” w Szkole Podstawowej nr 2 odnotowano wyniki niższe od średniej dla miasta, natomiast pozostałe dwie szkoły osiągnęły wyższe wyniki.

Tabela 16. Wyniki szkół podstawowych (w %) ze sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2016.

Nazwa szkoły	liczebność	Część I			Część II
		język polski	matematyka	wynik średni	Język obcy
SP nr 2	70	64%	45%	55%	64%
SP nr 6	76	69%	52%	61%	69%
SP nr 11	137	72%	53%	63%	71%
Miasto Inowrocław	556	68%	52%	60%	70%

Zródło: „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminu oraz nadzoru pedagogicznego”.

Niskie wyniki egzaminu gimnazjalnego osiągnęli uczniowie Gimnazjum nr 1 zlokalizowanego w granicach podobszaru Śródmieście. W pozostałych dwóch gimnazjach, których obwody obejmują tereny podobszaru Śródmieście wyniki były wyższe niż średnia dla miasta¹⁸.

Tabela 17. Średnie wyniki (w %) egzaminu gimnazjalnego w 2014 roku w Inowrocławiu (zestawy standardowe)

		Część humanistyczna		Część matematyczno-przyrodnicza		Języki obce	
2014	Liczba zdających	Język polski	Historia i wiedza o społeczeństwie	Matematyka	Przedmioty przyrodnicze	Język angielski podstawowy	Język niemiecki podstawowy
Szkoła							
Gimnazjum nr 1	70	52,54	47,14	33,68	46,10	48,94	-
stanin	-	2	2	3	4	3	-
Gimnazjum nr 3	186	69,08	60,20	51,61	54,61	75,18	47,67
stanin	-	6	6	6	6	7	-
Gimnazjum nr 4	181	71,67	62,67	53,00	54,57	78,02	62,78
stanin	-	6	7	7	6	7	-
Średnia Miasta	633	63,98	57,10	45,44	51,49	65,82	55,85

Zródło: „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2013/2014, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminów” stanowiącego załącznik do uchwały nr XLVIII/632/2014 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 20 października 2014 r.

Porównując średnie wyniki uzyskane w 2014 r. przez uczniów inowrocławskich szkół gimnazjalnych można dostrzec różnice pomiędzy osiągnięciami gimnazjalistów. W części humanistycznej i to zarówno z języka polskiego, jak i historii i wiedzy o społeczeństwie oraz z matematyki najwyższy średni wynik uzyskało Gimnazjum nr 4. Natomiast Gimnazjum nr 3 uzyskało najniższy wynik z języka niemieckiego (18 zdających), a w części przyrodniczej zajmuje miejsce równorzędne z Gimnazjum 4.

W 2016 r. w Gimnazjum nr 1 odnotowano wyniki niższe od średniej dla miasta ze wszystkich przedmiotów.

¹⁸ Z dniem 1 września 2017 r. wszystkie dotychczasowe szkoły gimnazjalne zostaną przekształcone w ośmioletnie szkoły podstawowe. Zespół Szkół Integracyjnych z mocy prawa zostanie przekształcony w Szkołę Podstawową Integracyjną. Gimnazjum nr 1 im. Św. Wojciecha z siedzibą przy ul. Toruńskiej 46 w Inowrocławiu przekształca się w ośmioletnią Szkołę Podstawową nr 1 im. Św. Wojciecha. Gimnazjum nr 2 im. dra Józefa Krzemińskiego z siedzibą przy ul. Stanisława Kielbasiewicza 7 w Inowrocławiu przekształca się w ośmioletnią Szkołę Podstawową nr 5 im. Józefa Krzemińskiego. Gimnazjum nr 3 im. 4. Kujawskiego Pułku Artylerii Lekkiej z siedzibą przy ul. Władysława Łokietka 3 w Inowrocławiu przekształca się w ośmioletnią Szkołę Podstawową nr 8 im. 4. Kujawskiego Pułku Artylerii Lekkiej. Gimnazjum nr 4 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Zygmunta Wilkońskiego z siedzibą przy ul. Ignacego Daszyńskiego 29 w Inowrocławiu przekształca się w ośmioletnią Szkołę Podstawową nr 14 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Zygmunta Wilkońskiego

Tabela 18. Wyniki egzaminów gimnazjalnych w 2016 r. - w procentach w gimnazjach, których obwody obejmują podobszar rewitalizacji Śródmieście.

Szkoła	Część humanistyczna		Część matematyczno-przyrodnicza		Część z języka obcego	
	język polski	historia	matematyka	przyroda	angielski podstawowy	angielski rozszerzony
Gimnazjum nr 1	59,9	46,4	32,8	41,5	47,3	26,5
Gimnazjum nr 3	71,5	53,4	46,4	47,3	66,3	46,3
Gimnazjum nr 4	78,2	58,7	54,7	56,1	72,5	54,6
Średnia Miasta	67	53	45	48	62	46

Źródło: „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminu oraz nadzoru pedagogicznego”.

Poziom edukacji uzależniony jest od kwalifikacji / kompetencji zawodowych nauczycieli, a także oferty kształcenia kompetencji kluczowych.

Tabela 19. Liczba nauczycieli i etatów w poszczególnych szkołach zlokalizowanych w podobszarze rewitalizacji Śródmieście.

Placówka	Liczba nauczycieli					
	pełnozatrudnionych		niepełnozatrudnionych		ogółem	
	2013	2015	2013	2015	2013	2015
Gimnazjum nr 1	21	29	14	6	35	35
Gimnazjum nr 3	52	54	9	9	61	63
Gimnazjum nr 4	45	42	7	7	52	49
Szkoła Podstawowa nr 2	48	49	1	4	49	53
Szkoła Podstawowa nr 6	45	51	1	2	46	53
Szkoła Podstawowa nr 11	56	59	2	3	58	62

Źródło: „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2013/2014, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminów” stanowiącego załącznik do uchwały nr XLVIII/632/2014 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 20 października 2014 r.

Zgodnie z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, tj. z Priorytetem Inwestycyjnym 10 i celem innowacyjnej edukacji powinno być rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języki obce, kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej), doradztwo edukacyjno-zawodowe, rozwijanie zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwijanie kompetencji uczniów niezbędnych na rynku pracy poprzez staże zawodowe. Warunkuje to potrzebę ciągłego doszkalania nauczycieli oraz pracowników pedagogicznych, ukierunkowanego na rozwój kompetencji kluczowych uczniów i indywidualnego podejścia do ucznia, a także w zakresie korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu.

W całym Inowrocławiu działa obecnie około 150 organizacji o charakterze pozarządowym, w tym 38 w Śródmieściu. Działają one w wielu obszarach życia społecznego, rozwiązując często ważne, z punktu widzenia społeczności lokalnej problemy. W granicach podobszaru rewitalizacji Śródmieście mają siedziby następujące organizacje pozarządowe:

Tabela 20. Wykaz organizacji pozarządowych mających siedziby w podobszarze rewitalizacji Śródmieście.

nazwa	adres	obszar działania
Inowrocławski Klub Przyjaciół Zwierząt "Animals"	Najświętszej Marii Panny 14-16	ekologia
Niezależne Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów	Najświętszej Marii Panny 14-16 lok. 1	Usługi socjalne, pomoc społeczna
Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy "Flandria"	Andrzeja 15	Usługi socjalne, pomoc społeczna
Katolickie Stowarzyszenie "Służyć Życiu" im. Ks. Wojciecha Dzierzgowskiego	Bpa. Laubitz 9	Usługi socjalne, pomoc społeczna

nazwa	adres	obszar działania
Stowarzyszenie "Młodzi Demokraci" Koło Inowrocław	Bpa. Laubitz 4	Prawa człowieka, swobody obywatelskie, demokracja, prawo
Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa i Dzieci Specjalnej Troski	Królowej Jadwigi 43	Edukacja, wychowanie
Inowrocławska Koalicja Wyborcza	Szeroka 1 lok. 112	Prawa człowieka, swobody obywatelskie, demokracja, prawo
Rotary Klub Inowrocław	Poznańska 40	Usługi socjalne, pomoc społeczna
Inowrocławskie Towarzystwo Muzyczne "Pro Arte"	Kilińskiego 16a	Kultura, sztuka, tradycja
Kujawsko-Pomorskie Stowarzyszenie Właścicieli i Zarządców Lokali oraz Budynków w Inowrocławiu	Ks. Piotra Wawrzyniaka 33	Sprawy zawodowe, pracownicze, branżowe
Kujawskie Stowarzyszenie Przedsiębiorców i Handlowców	Poznańska 36	Prawa człowieka, swobody obywatelskie, demokracja, prawo; rynek pracy, aktywizacja zawodowa
Kujawskie Stowarzyszenie Obywatelskie "Nasz Region"	Szeroka 1 lok. 208	Rozwój lokalny
Międzynarodowa Federacja Sztuk Walki - IMAF Polska	Najświętszej Marii Panny 14-16	Działalność międzynarodowa
Fundacja "Cuiaviana"	Szeroka 5 lok. 5	Usługi socjalne, pomoc społeczna
Fundacja K-S-M Jesteśmy z Wami	Toruńska 60	Usługi socjalne, pomoc społeczna
Fundacja Ekspert Kujawy	Dworcowa 65	Wsparcie dla organizacji pozarządowych
Polski Związek Niewidomych Okręg Kujawsko-Pomorski Koło Powiatowe w Inowrocławiu	Najświętszej Marii Panny 9	Zdrowie
Automobil Klub Inowrocław	Młyńska 36	motoryzacja
Stowarzyszenie Fabryka Kultury	Kilińskiego 16	Kultura, rozwój lokalny, inicjatywa społeczna
Chrześcijańska Służba Charytatywna, oddział Kujawsko – Pomorski filia w Inowrocławiu	Dworcowa 50	Działalność charytatywna i pomoc społeczna
Fundacja „Medius”	Dubienka 2	rozpowszechnianie mediacji jako metody rozwiązywania sporów sądowych i pozasądowych,
Inowrocławska Lokalna Organizacja Turystyczna	Królowej Jadwigi 3	Turystyka i promocja
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Inowrocław	Królowej Jadwigi 15	Rozwój lokalny
Inowrocławska Inicjatywa Miejska	Szeroka 1/104	Działalność obywatelska
Inowrocławskie Stowarzyszenie „Amazonki”	Dworcowa 31	Ochrona i promocja zdrowia
Inowrocławskie Towarzystwo Szachowe	Toruńska 60	Sport, edukacja
Polskie Stowarzyszenie Diabetyków „Koło Miejskie Inowrocław”	Dworcowa 31	Ochrona i promocja zdrowia, edukacja
Polski Związek Głuchych	Dworcowa 31	Ochrona i promocja zdrowia, edukacja
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów oddz. Rejonowy	Dworcowa 55	Ochrona i promocja zdrowia, edukacja
Polskie Towarzystwo Historyczne	Kilińskiego 16	Kultura, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, edukacja
Towarzystwo Edukacyjne Inowrocław	Dworcowa 25	Edukacja, promocja strzelectwa, działalność proobronna
Stowarzyszenie Nasz Region KU JAWIE	Dubienka 2	Rozwój regionalny i lokalny
Spółdzielnia Socjalna „Twoje Smaki”	Dubienka 2	Rozwój przedsiębiorczości w tym ekonomii społecznej

nazwa	adres	obszar działania
Szkolny Klub Sportowy „Kasprowicz”	3 maja 11-13	Sport, kultura fizyczna
Stowarzyszenie Inowrocław Bez Barier	Toruńska 30/6	Działalność obywatelska, wsparcie osób niepełnosprawnych
Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka	Dworcowa 11	Pomoc społeczna, ochrona praw dziecka, edukacja, przeciwdziałanie przemocy
Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej w Inowrocławiu Hufiec Harcerzy	Poznańska 384	Kultura, edukacja, sport, ochrona dziedzictwa narodowego
Związek Kynologiczny w Polsce, oddział w Inowrocławiu	Dworcowa 25	Ekologia

Źródło: na podstawie <http://bazy.ngo.pl/> zweryfikowanej przez Pełnomocnika ds. współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i Młodzieżą Urzędu Miasta Inowrocławia

Organizacje pozarządowe funkcjonujące w Śródmieściu skupiają swoje działania na potrzebach i problemach lokalnej społeczności. Dominującą część tych podmiotów stanowią organizacje działające w sferze pomocy społecznej, usług socjalnych oraz promocji i ochrony zdrowia. Na terenie Śródmieścia funkcjonują również podmioty III sektora działające w zakresie kultury, sztuki, edukacji, rozwoju lokalnego czy też sportu i kultury fizycznej. Duża liczba podmiotów prowadzących swoją działalność w obszarze dzielnicy Śródmieście wynika z dostępności lokali użytkowych, dobrego skomunikowania z pozostałymi częściami miasta, ale również ze specyfiki problemów występujących w tym obszarze. Mieszkańcy tej dzielnicy często dotknięci problemami bezrobocia, ubóstwa, przemocy w rodzinie, uzależnienia od substancji psychoaktywnych stanowią grupę, która w szczególności zagrożona jest marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Organizacje działające na tym terenie często niosą pomoc osobom i rodzinom najbardziej potrzebującym, które nie są w stanie przezwyciężyć swojej trudnej sytuacji materialno- bytowej, czy też zdrowotnej przy zastosowaniu własnych zasobów, umiejętności czy wiedzy. Dostępność usług świadczonych przez organizacje jest dobra, jednak nie wszyscy mieszkańcy mają świadomość i wiedzę, że takie podmioty funkcjonują na terenie ich zamieszkania.

Organizacje działają często na zasadzie wolontariatu i ich głównym problemem jest źródło finansowania zadań, które realizują. Miasto Inowrocław w dużej mierze wspiera te organizacje w formie finansowej poprzez udzielanie dotacji na realizację zadań publicznych oraz pomoc w pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Podmioty działające na tym obszarze często realizują zadania publiczne będące zadaniami własnymi gminy.

Dodatkowo w pogłębionej diagnozie obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę wyniki frekwencji wyborczej z wyborów samorządowych przeprowadzonych w 2014r. Dane te często wykorzystywane są jako wskaźnik poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.

Obecnie w Polsce jest 41 okręgów wyborczych do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, miasto Inowrocław należy do okręgu nr 4 z siedzibą w Bydgoszczy. Zgodnie z Uchwałą nr XXVIII/411/2013 z dnia 21 stycznia 2013 r. Rada Miejska Inowrocławia dokonała zmian w podziale gminy na stałe obwody głosowania. W mieście wyznaczono 47 obwodów głosowania, w tym 5 obejmuje podobszar rewitalizacji Śródmieście.

W Inowrocławiu do głosowania uprawnionych było 60,8 tys. osób, frekwencja wyniosła prawie 35%. W obwodach znajdujących się w granicach podobszaru rewitalizacji do głosowania uprawnionych było 7,3 tys. osób, czyli 12% ogółu uprawnionych w Inowrocławiu. W Śródmieściu wydano 1,9 tys. kart, co oznacza frekwencję na poziomie 26%.

Tabela 21. Frekwencja wyborcza w obwodach obejmujących podobszar rewitalizacji Śródmieście.

Nazwa jednostki	Nr	Liczba uprawnionych	Liczba wydanych kart	Frekwencja (%)
-----------------	----	---------------------	----------------------	----------------

Filia nr 4 Biblioteki Miejskiej, ul. Poprzeczna 29	1	1446	518	35,8%
Zespół Szkół Ogólnokształcących, ul. 3 Maja 11/13	7	1442	293	20,3%
Kujawskie Centrum Kultury, ul. Kasztelańska 22	8	1392	289	20,8%
Biblioteka Miejska, ul. Kilińskiego 16	9	1688	350	20,7%
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, ul. Wawrzyniaka 33	10	1328	451	34,0%
razem	-	7296	1901	26,1%

Źródło: na podstawie danych opublikowanych na stronie internetowej
http://samorząd2014.pkw.gov.pl/357_rady_woj/0/040701

Najniższą frekwencję odnotowano w obwodach nr 7, 8 i 9, gdzie oscylowała na poziomie około 20%.

GŁÓWNE PROBLEMY W SFERZE SPOŁECZNEJ:

- **bezrobocie**, pomimo obserwowanego od kilku lat spadku liczby bezrobotnych w Inowrocławiu jest to problem ciągle obecny, a w Śródmieściu jego skala jest szczególnie duża, ze znacznym udziałem osób stosunkowo długo pozostających bez pracy
- **ubóstwo**, trudna sytuacja materialna powoduje także szereg potencjalnych dalszych problemów związanych z wykluczeniem społecznym. W Śródmieściu utrzymuje się wysoka liczba beneficjentów pomocy społecznej, w tym osób pobierających zasiłek rodzinny umożliwiający częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka
- **problemy w funkcjonowaniu rodzin**, związane najczęściej z: przemocą domową, trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, uzależnieniem od alkoholu, niezaradnością życiową
- **niskie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty i egzaminu gimnazjalnego** w szkołach podstawowych i Gimnazjum nr 1
- **bezdomność** i niewystarczająca oferta pomocy dla osób bezdomnych
- **niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym**, co odzwierciedla niska frekwencja w wyborach samorządowych

GŁÓWNE POTENCJAŁY W SFERZE SPOŁECZNEJ:

- **korzystna struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku**. Aktualnie w Śródmieściu nie jest odczuwalny problem starzenia się społeczeństwa
- **aktywność organizacji pozarządowych**, które reprezentują lokalną społeczność, są wyrazicielami potrzeb i dążeń obywateli, wpływają zatem na poprawę komunikacji społecznej

Priorytetowe działania w sferze społecznej w Śródmieściu wskazane przez respondentów badania ankietowego:

- zmniejszenie bezrobocia, aktywizację zawodową osób bezrobotnych,
- działania w kierunku uruchomienia i urzędu jadalni z darmowymi obiadami,
- poprawę bezpieczeństwa,
- wsparcie osób ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- poprawę dostępu do służby zdrowia,
- wsparcie osób bezdomnych (schronisko),

- wsparcie osób starszych,
- przeciwdziałanie patologiom społecznym.

Sfera gospodarcza

W podobzarze rewitalizacji Śródmieście funkcjonuje około 1,2 tys. podmiotów gospodarczych osób fizycznych zapisanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, co stanowi ¼ firm w Inowrocławiu. Oznacza to prawie 15 osób w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym (dla całego miasta wartość ta wynosi około 9).

Wśród podmiotów wpisanych do rejestru REGON dominują mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników, które stanowią 95% wszystkich firm. Małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników stanowią około 3%, a firmy średnie (50 do 249 pracowników) stanowią 1%. Dużych firm jest tylko kilka. Do największych zakładów na terenie Śródmieścia należą:

- Inowrocławskie Kopalnie Soli Solino S. A. Grupa Orlen – producent soli i solanki,
- Drukarnia Druk-Intro S.A.
- Zakład Poligraficzny POLPRINT Sp. z o.o.

W Śródmieściu **rozwinięty jest sektor handlu i usług**. W centrum swe siedziby ma wiele oddziałów banków, towarzystw ubezpieczeniowych, firm leasingowych i doradczych, funkcjonują liczne ośrodki handlu detalicznego i hurtowego, punkty usługowe, serwisy, istnieje kilka stacji benzynowych, hipermarketów i dyskontów. Wielkopowierzchniowe obiekty handlowe zlokalizowane są w północnej części podobzaru rewitalizacji przy ul. Biskupa Antoniego Laubitz, a także przy południowej granicy obszaru – u zbiegu ulic Górniczej i Poznańskiej. Pomiędzy ulicami Przypadek, Plebanka i Orłowską zlokalizowany jest największy plac handlowy w Inowrocławiu – targowisko staromiejskie. Właścicielem gruntów jest zlokalizowany w sąsiedztwie Kościoł.

Pomimo wysokiej liczby przedsiębiorstw podobzar Śródmieście charakteryzuje **niski wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych** w okresie minionych 10 lat. W ostatniej dekadzie liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON praktycznie się nie zmieniła. Niska dynamika pośrednio jest rezultatem rejestracji nowych firm i wyrejestrowywania istniejących. Największa fluktuacja występuje w sektorze małych firm.

Z zebranych podczas konsultacji społecznych uwag i wniosków, wynika że problemem na terenie miasta Inowrocławia jest **niewystarczające wsparcie dla osób zamierzających założyć działalność gospodarczą**. Osoby podejmujące działalność gospodarczą często obawiają się konkurencji i biurokracji, nie posiadają przygotowania merytorycznego do założenia firmy, nie znają przepisów i zasad prowadzenia działalności gospodarczej, nie posiadają kapitału początkowego. W związku ze zdiagnozowanym wysokim poziomem bezrobocia w Śródmieściu, rozwiązaniem dla osób pozostających bez zatrudnienia oraz chcących realizować własną ścieżkę rozwoju zawodowego może być założenie działalności gospodarczej. Konieczne jest jednak kompleksowe wsparcie finansowo-merytoryczne (szkolenia, doradztwo, wsparcie finansowe) motywujące do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej. W szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy pozostają kobiety. Aktywność kobiet w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej jest znacznie niższa niż mężczyzn. Kobiетom trudniej jest być przedsiębiorczą ze względu na bariery kulturowe, dotyczące tradycyjnego postrzegania ról kobiecych i męskich w społeczeństwie. Z uwagi na to konieczne jest podejmowanie działań pozytywnych, których efektem będzie większa aktywność kobiet na polu przedsiębiorczości.

W Inowrocławiu działa kilka lokalnych **instytucji wspierających przedsiębiorczość**, w tym w podobszarze Śródmieście swoje siedziby mają:

- Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości i Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości w Inowrocławiu Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego – Oddział w Bydgoszczy, ul. Poznańska 43-45 (budynek WSG),
- Fundacja Ekspert-Kujawy ul. Dworcowa 65, Kujawski Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej ul. Dubienka 2,
- Naczelna Organizacja Techniczna FSNT Rada w Inowrocławiu, ul. Orłowska 48.

Działalność tych instytucji uzależniona jest od dostępności środków finansowych. Miasto Inowrocław organizuje otwarte konkursy ofert na powierzenie zadań publicznych w zakresie działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości oraz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy, jednak przyznanie dotacji nie wyczerpuje potrzeb związanych ze wspieraniem lokalnych przedsiębiorców, prowadzeniu szkoleń, organizowaniu konferencji i innych działań wspomagających rozwój gospodarczy.

GŁÓWNE PROBLEMY W SFERZE GOSPODARCZEJ:

- **niski wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych**, w ostatniej dekadzie nie odnotowano wzrostu liczby przedsiębiorstw,
- **niewystarczające wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej**, trudna sytuacja kobiet na rynku pracy,

GŁÓWNE POTENCJAŁY W SFERZE GOSPODARCZEJ:

- **rozwinięty sektor handlu i usług**, Śródmieście to obszar atrakcyjny pod względem prowadzenia działalności usługowej i handlowej,
- **funkcjonowanie lokalnych instytucji wspierających przedsiębiorczość**, posiadających potencjał do realizacji wsparcia szkoleniowego i doradczego podnoszącego kompetencje i kwalifikacje, tworzenia i rozwoju placówek z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym, wsparcia inicjatyw promujących aktywizację społeczno-zawodową, działań na rzecz wsparcia i animacji rozwoju gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej,

Priorytetowe działania w sferze gospodarczej w Śródmieściu wskazane przez respondentów badania ankietowego:

- przeniesienie targowiska,
- wsparcie przez gminę rozwoju lokalnej przedsiębiorczości,
- rozwój bazy gastronomicznej.

Sfera środowiskowa

Ze względu na wysoki poziom zurbanizowania Śródmieścia jedyną występującą na tym terenie formą zieleni urządzonej są **skwery, które poprzez walory estetyczne pełnią funkcję rekreacyjną i wypoczynkową**, służą wszystkim mieszkańcom Inowrocławia:

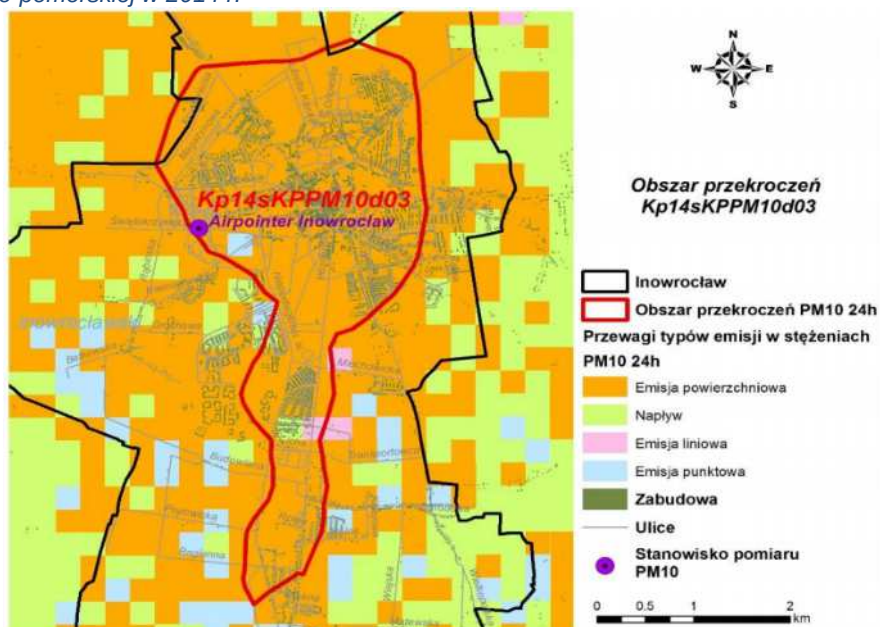
- Skwer Kombatantów – położony w południowej części Śródmieścia, przy ul. Górniczej, o powierzchni 11,3 tys. m², znajduje się tu pomnik Martyrologii Inowrocławian 1939-1945,

- Skwer Sybiraków – położony w północnej części Śródmieścia, u zbiegu ulic: Toruńskiej, Plebanka, Bpa Antoniego Laubitza, w obszarze ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” i ochrony archeologicznej „W”, o powierzchni ok. 4,8 tys. m².
- Skwer im. Andrzeja Sz wajkerta ps. „Jędrus” – położony w północnej części Śródmieścia, przy ul. Bpa Antoniego Laubitza, o powierzchni ok. 4,3 tys. m², upamiętnia sanitariusza, ps. "Jędrus" niespełna 11 letniego inowrocławianina, który zginął w Powstaniu Warszawskim,
- Skwer Jana Pawła II – położony w zachodniej części Śródmieścia, przy ul. Grodzkiej, o powierzchni 25,3 tys. m², znajduje się tu granitowa tablica upamiętniająca papieża Jana Pawła II, niemiecka szczelina przeciwbombowa i pomnik Jana Kaspro wicza.

Przy kościele Świętego Krzyża zlokalizowany jest niewielki teren zieleni o powierzchni 1,7 tys. m². Ponadto przy kościele p.w. imienia Najświętszej Maryi Panny znajduje się stary cmentarz tzw. „Ruina”, stanowiący własność komunalną pod zarządem Urzędu Miasta Inowrocławia (nr rejestru wojewódzkiego - 811), na którym rosną drzewa pomnikowe: dwa jesiony wyniosłe o obwodach w pierśnicy: 316 i 277 cm i wysokościach: 30 i 29 m oraz lipę drobnolistną o obwodzie w pierśnicy 246 cm i wysokości 25 m.

W podobszarze rewitalizacji Śródmieście odnotowywane są **przekroczenia dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu atmosferycznym**. Obszar przekroczeń na terenie miasta Inowrocław obejmuje dużą część Śródmieścia; zajmuje powierzchnię 8,7 km²; zamieszkiwany jest przez ok. 43 tys. osób. Jest to obszar o charakterze miejskim; emitowany roczny ładunek pyłu zawieszonego PM₁₀ ze wszystkich typów źródeł wynosi 546 Mg; stężenia średnie dobowe osiągają maksymalnie 94,2 µg/m³, liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego wynosi 110; stężenia średnie roczne osiągają maksymalnie 48,1 µg/m³; w stężeniach przeważa emisja z ogrzewania indywidualnego.

Rysunek 7. Przewagi typów emisji w stężeniach pyłu zawieszonego PM₁₀ 24h w obszarze przekroczeń w Inowrocławiu w strefie kujawsko-pomorskiej w 2014 r.

Źródło: Obszar objęty Programem ochrony powietrza dla strefy kujawsko-pomorskiej ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM₁₀ i benzeny oraz poziomu docelowego dla arsenu – aktualizacja. Wielkości przekroczeń oraz źródła wprowadzania pyłu zawieszonego PM₁₀ do powietrza. Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXVIII/494/16 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 grudnia 2016 r.

Tendencja przebiegu przekroczeń poziomów dopuszczalnych w ciągu roku, wskazuje na występowanie wartości maksymalnych w okresie zimowym. Świadczy to o dominującej roli na

teren miasta emisji z sektora energetycznego oraz niskiej emisji, w globalnej emisji dwutlenku siarki, dwutlenku azotu oraz benzenu.

Średnie roczne zanieczyszczenie powietrza dwutlenkiem azotu w Inowrocławiu wynosiło w 2015 r. $16,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (najwyższe wyniosło $20,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy skrzyżowaniu ul. Najświętszej Marii Panny i Szkolnej). Duży wpływ na poziom emisji dwutlenku azotu w pobliżu dróg ma **emisja pochodzenia komunikacyjnego**. Zanieczyszczenia komunikacyjne to głównie: tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły, metale ciężkie. W przebiegu rocznym najwyższe stężenia mają miejsce w sezonie grzewczym i jest to efekt nakładania się na siebie emisji niskiej oraz emisji komunikacyjnej.

Na podobszarze rewitalizacji Śródmieście zagrożenie ze strony komunikacji stanowią przede wszystkim drogi krajowe nr 15 (ulice Staszica, Laubitz, Toruńska) i 25 (ul. Dworcowa) oraz droga wojewódzka nr 252 (ul. Jacewska). Emisja komunikacyjna stanowi szczególne zagrożenie dla terenów przyległych. W najbliższym czasie sytuacja ta ulegnie jednak zmianie z uwagi na trwającą budowę obwodnicy dla Miasta Inowrocławia, która przyczyni się do zmniejszenia natężenia ruchu na ww. drogach, a tym samym spowoduje zmniejszenie uciążliwości związanej z emisją zanieczyszczeń i hałasu.

GŁÓWNE PROBLEMY W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ:

- **zanieczyszczenie powietrza** spowodowane głównie niską emisją oraz emisją komunikacyjną,
- **niska świadomość w zakresie efektywności energetycznej i ochrony środowiska** mieszkańców nadużywających transportu prywatnego samochodowego możliwego do zastąpienia innym środkiem transportu, np. rower, komunikacja miejska,

GŁÓWNE POTENCJAŁY W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ:

- **zieleń miejska** o funkcjach rekreacyjnych i wypoczynkowych

Priorytetowe działania w sferze środowiskowej w Śródmieściu wskazane przez respondentów badania ankietowego:

- zmniejszenie niskiej emisji,
- poprawa czystości i utrzymania porządku.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podobszar rewitalizacji Śródmieście to teren wielofunkcyjny. Jest najstarszą historyczną częścią miasta obejmującą centrum ze zwartą zabudową o charakterze śródmiejskim. Dominuje zabudowa mieszkaniowa z usługami. Ponadto istnieją niewielkie tereny przemysłowe, oraz teren obiektów handlowych o pow. sprzedaży powyżej 2000 m².

Zgodnie ze zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasto Inowrocław podobszar rewitalizacji Śródmieście znajduje się w obrębie dzielnicy centrum, obejmującej ściśle centrum miasta z terenami wokół Rynku przeznaczonymi do rewitalizacji. Teren Śródmieścia ograniczony ulicami: Laubitz, Najświętszej Marii Panny, Andrzeja, Szymborską, Staszica objęty jest strefą pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmującej obszary szczególnie wartościowe, o bardzo dobrze zachowanej historycznej strukturze przestrzennej, do

bezwzględne zachowania. Jednocześnie dla większości tych terenów Miasto nie posiada obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ważnym elementem aspektu przestrzenno-funkcjonalnego jest wyposażenie w infrastrukturę społeczną i jej stan. Na infrastrukturę społeczną składają się obiekty stanowiące podstawę przekazu usług socjalnych i kulturalnych. Podobszar rewitalizacji, z uwagi na swoje centralne położenie charakteryzuje się bardzo **dobrym wyposażeniem w infrastrukturę społeczną**. Nieco gorzej wypada jedynie jego północno-wschodnia część. Stan techniczny jest w większości przypadków dobry. Poniżej przedstawiono charakterystykę infrastruktury społecznej na obszarze rewitalizacji.

W granicach podobszaru Śródmieście funkcjonują następujące **obiekty oświatowe**:

- Przedszkole niepubliczne „U Natalki i Kubusia” filie przy ul. Kasztelańskiej 17 oraz ul. Kilińskiego 4,
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia przy ul. Kilińskiego 16a,
- Gimnazjum nr 1 im. Świętego Wojciecha przy ul. Toruńskiej 46¹⁹,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących przy Placu 3 Maja 11/13 (I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza i Gimnazjum Dwujęzyczne),
- Zespół Szkół Katolickich im. Bł. Ks. Władysława Demskiego w Inowrocławiu przy ul. Plebanka 18,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Rzemiosła dla Dorosłych Zespołu Szkół Zawodowych Rzemiosła przy ul. Poznańskiej 18,
- Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Żeromskiego przy ul. Średniej 9 (gimnazjum dla dorosłych, liceum ogólnokształcące dla dorosłych, szkoła policealna, kwalifikacyjne kursy zawodowe),
- Wydział Zarządzania i Nauk Społecznych w Inowrocławiu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy przy ul. Poznańskiej 43/45.

Najbliższe szkoły, których obwody²⁰ obejmują podobszar rewitalizacji to:

- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Panny Maryi przy ul. Najświętszej Marii Panny 22/24,
- Szkoła Podstawowa nr 6 im. Mikołaja Kopernika przy al. Mikołaja Kopernika 18,
- Szkoła Podstawowa nr 11 im. Stefana Batorego przy ul. Jana III Sobieskiego 5/7,
- Gimnazjum nr 3 im. 4. Kujawskiego Pułku Artylerii Lekkiej przy ul. Władysława Łokietka 3,
- Gimnazjum nr 4 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Zygmunta Wilkońskiego przy ul. Daszyńskiego 29.

Stan obiektów oświatowych należy uznać jako dobry. Sukcesywnie realizowane były remonty i inwestycje bazy szkolnej.

Śródmieście stanowi także **centrum życia kulturalnego** całego miasta. Należy w tym względzie wskazać na kilka kluczowych obiektów infrastruktury kulturalnej:

- Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza ul. Kilińskiego 16, w tym filia nr 12 dla osób niepełnosprawnych oraz filia nr 4 przy ul. Poprzecznej 29,

¹⁹ W związku z wejściem w życie nowych przepisów zobowiązujących samorządy do reorganizacji placówek oświatowych i stopniowej likwidacji gimnazjów w budynkach dotychczasowych gimnazjów powstaną szkoły podstawowe, które funkcjonowały do 1999 roku, czyli w przypadku Gimnazjum nr 1 będzie to Szkoła Podstawowa nr 1.

²⁰ Zgodnie z art. 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty sieć publicznych szkół powinna być zorganizowana w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem, że droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:

1) 3 km - w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych;

2) 4 km - w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz uczniów gimnazjów.

- Kujawskie Centrum Kultury z siedzibą przy ul. Jana Kilińskiego 16; większość zajęć prowadzona jest w Niebieskiej Kamienicy KCK przy ulicy Kasztelańskiej 22, gdzie mieszczą się: klub gier planszowych, studio tańca, studio piosenki, studio artystyczne, organizowane są: warsztaty rysunku dla dorosłych, zajęcia rytmiki, zajęcia komputerowe, fotograficzne, modelarskie, plastyczne. Ponadto w ramach KCK działa Instytut Prymasa Józefa Glempa przy pl. Klasztornym 2,
- Młodzieżowy Dom Kultury im. Janusza Korczaka przy ul. Najświętszej Marii Panny 14,
- Klub Kopernik Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. Toruńskiej 60 to placówka społeczno-wychowawcza, głównie o funkcji kulturotwórczej.

W Śródmieściu znajdują się także **obiekty sportowo-rekreacyjne**:

- Kryta pływalnia „Wodny Park”, ul. Toruńska 46-48,
- Lodowisko sezonowe „Lodolandia”, ul. Toruńskiej 46,
- Boisko przy SP nr 2.

Inowrocławskie stowarzyszenia i kluby sportowe korzystają z miejskich obiektów sportowych i rekreacyjnych nieodpłatnie, prowadząc na nich zajęcia szkoleniowe, treningi oraz organizując zawody sportowe. Z wielu obiektów korzystają również uczniowie inowrocławskich szkół podstawowych i gimnazjalnych, którzy w ramach zajęć wychowania fizycznego uczestniczą w międzyszkolnych rozgrywkach sportowych na Hali Widowiskowo-Sportowej, zawodach lekkoatletycznych i piłkarskich na stadionie i boiskach sportowych oraz zajęciach na pływalniach²¹.

Przy ul. Kasztelańskiej 22 mieści się świetlica socjoterapeutyczna - „Świetlik” prowadzona przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Poza tym obiektem w obszarze Śródmieścia **brakuje innych placówek pełniących funkcje usług społecznych i socjalnych**. Według opinii terenowych pracowników socjalnych MOPS Inowrocław głównymi problemami występującymi w Śródmieściu są: ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, wzrastający problem bezdomności. W szczególności brakuje punktu świadczącego usługi i pomoc dla całej grupy osób potrzebujących, który kompleksowo zapewniłby, m.in. posiłki, możliwość utrzymania higieny osobistej oraz wymiany odzieży i rzeczy, schronienie dla bezdomnych oraz miejsca wsparcia, pozyskania informacji, czy pomocy specjalistów. Wychodząc naprzeciw problemom społecznym mieszkańców istotnym jest stworzenie w Śródmieściu miejsca, którego działaniem będą zapobiegać ubóstwu lub wykluczeniu społecznemu Inowrocławian.

Zdjęcie 1. Budynek z 1880 roku przy ul. Toruńskiej 24 użytkowany przez Towarzystwo Brata Św. Alberta

Źródło: zasoby własne.

²¹ Źródło: Strategia Obszaru Strategicznej Interwencji dla Inowrocławia oraz obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie do 2020 r.

Podobszar Śródmieście jest **dobrze skomunikowany**. Przy placu Kasprowicza 5 zlokalizowany jest dworzec autobusowy, który obsługuje regularne przewozy osób w komunikacji krajowej.

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Inowrocławiu obsługuje 13 linii komunikacyjnych, w tym kilka linii w Śródmieściu. Komunikacja autobusowa obejmuje w tym obszarze drogi krajowej 12 i 25, ulice Andrzeja, Szymborską i Świętokrzyską. Ze względu na uzdrowski charakter miasta w ostatnich latach zainwestowano w ekologiczny tabor. **Komunikacja publiczna nie jest jednak popularna**, odnotowywany jest duży udział transportu prywatnego samochodowego w bilansie transportowym na terenie miasta. Według analiz przeprowadzonych w latach 2005-2014 znacząco spadła liczba pasażerów MPK – zmniejszyła się ona z 6,70 do 4,55 mln osób rocznie, czyli aż o 32%. Tendencja spadkowa w tym zakresie jest charakterystyczna dla całej Polski, jednak trend jest bardziej niekorzystny w porównaniu ze wskaźnikami ogólnokrajowymi: w latach 2004-2013, liczba pasażerów komunikacji miejskiej w Polsce spadła średnio o 11,2%²².

GŁÓWNE PROBLEMY W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ:

- **brakuje placówek świadczących usługi socjalne dla osób potrzebujących**, w szczególności osób bezdomnych,
- **niska popularność komunikacji publicznej** oraz wysoki udział transportu prywatnego samochodowego,

GŁÓWNE POTENCJAŁY W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ:

- **dobre wyposażenie w infrastrukturę społeczną** (obiekty oświatowe, kulturalne, sportowo-rekreacyjne), z której korzystają uczniowie szkół, stowarzyszenia i kluby sportowe oraz mieszkańcy,
- **dobry poziom obsługi komunikacyjnej**, dworzec autobusowy obsługujący przewozy osób w komunikacji krajowej,

Priorytetowe działania w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w Śródmieściu wskazane przez respondentów badania ankietowego:

- stworzenie miejsc wypoczynku i integracji dla mieszkańców w różnym wieku (siłowni zewnętrznych, placów zabaw itd.),
- remont dróg, ulic, chodników, w tym poprawa oświetlenia drogowego oraz zwiększenie liczby ścieżek rowerowych,
- zwiększenie liczby miejsc parkingowych i infrastruktury rowerowej,
- budowa skate-park (sporty zimowe i strefa rekreacji),
- uporządkowanie i zwiększenie powierzchni terenów zieleni,
- likwidacja barier architektonicznych do instytucji publicznych,
- wygospodarowanie miejsca, wybiegu dla psów,
- uruchomienie łaźni miejskiej dla bezdomnych,
- poprawa estetyki.

²² Na podstawie Miejskiej Strategii Rozwoju Transportu dla Miasta Inowrocławia do 2020 r. z uwzględnieniem Planu Mobilności Miejskiej Miasta Inowrocławia

Sfera techniczna

W granicach podobszaru rewitalizacji Śródmieście znajdują się drogi krajowe i gminne. Dla dróg krajowych prowadzony jest pomiar ruchu, którego wyniki z 2015 r. przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 22. Generalny Pomiar Ruchu w 2015 r. na drogach krajowych – osiedle Śródmieście.

Nr drogi	nazwa	SDRR poj. silnik. ogółem	motocykle	Sam. osob. mikrobasy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe bez przycz.	Sam. ciężarowe z przycz.	autobusy	Ciągniki rolnicze	SDR Rower y
15c	Ul. Staszica	17686	86	13679	1285	417	1803	405	11	120
15c	Ul. Laubitz	19723	116	16249	1177	492	1308	366	15	223
15	Ul. Toruńska	12990	70	9985	992	356	1393	181	13	316
25	Ul. Dworcowa	14318	87	11392	961	310	995	566	7	451

Źródło: <https://www.gddkia.gov.pl/>

Prowadzone w ostatnich latach działania utrzymaniowe i inwestycyjne na drogach krajowych zapewniły ogólny dobry stan nawierzchni drogowej na ich przeważającej części. Jednak rejestrowane na odcinkach DK 15 i DK 25 wysokie wartości natężenia sprawiają, że warunki ruchu samochodowego są na tych odcinkach trudne, w szczególności na obszarze ścisłego centrum miasta Inowrocławia. Oznacza to **niski poziom swobody ruchu, który generuje zatłoczenie na ulicach miasta**, jak również **niesatysfakcjonujący poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego**²³.

Zakłada się, że realizacja obwodnicy miejskiej w pewnym stopniu odciąży główne arterie poprzez przejęcie części ruchu tranzytowego, choć biorąc pod uwagę stale rosnący wskaźnik motoryzacji w mieście, nie rozwiąże problemu całkowicie. Dwupasmowa droga ominie miasto od wschodu i znacznie skróci czas przejazdu kierowców jadących na trasie Toruń - Poznań.

Rysunek 8. Strefa płatnego parkowania w Śródmieściu.

Źródło: http://www.inowroclaw.pl/strona-301-strefa_platnego_parkowania.html wg stanu na marzec 2016 r.

²³ Na podstawie *Miejskiej Strategii Rozwoju Transportu dla Miasta Inowrocławia do 2020 r. z uwzględnieniem Planu Mobilności Miejskiej Miasta Inowrocławia* przyjętej uchwałą nr IX/81/2015 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 29 czerwca 2015 r.

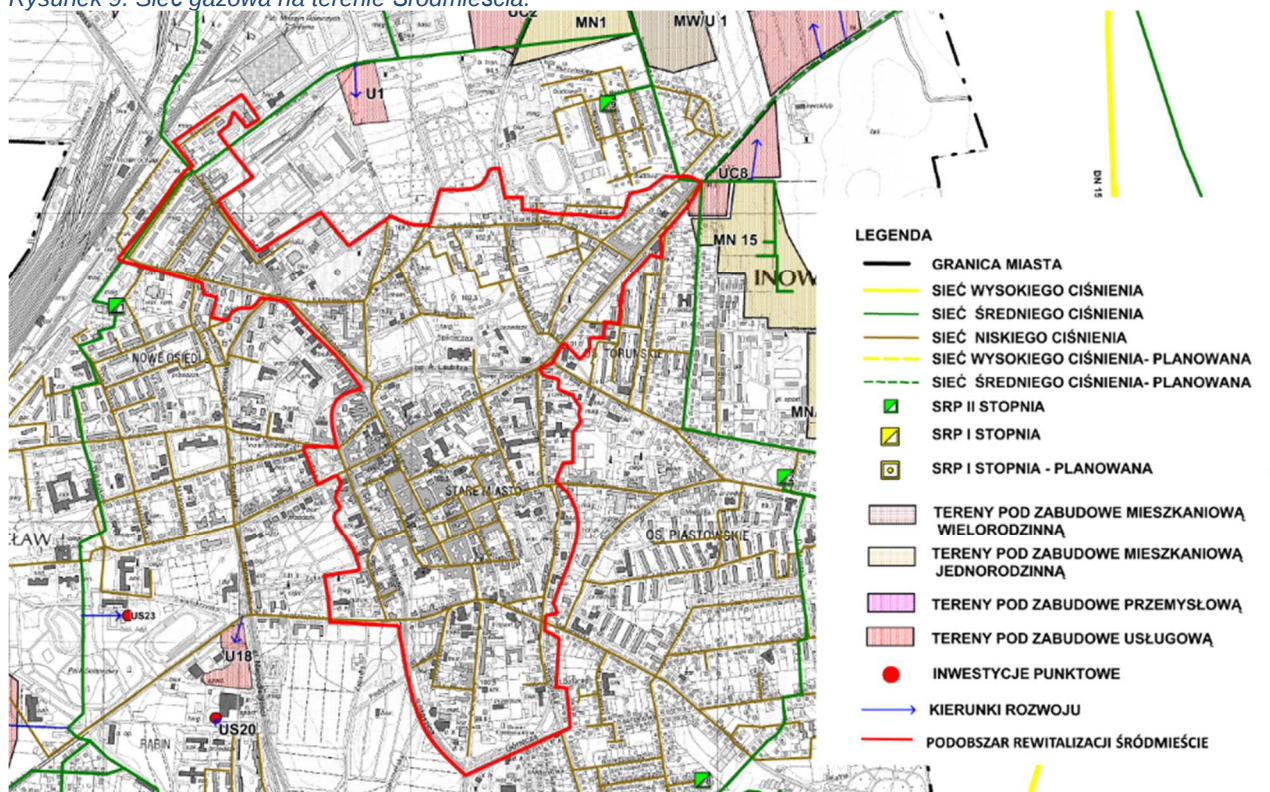
W Inowrocławiu funkcjonuje strefa płatnego parkowania, obejmującą swoim zasięgiem odcinki ulic znajdujących się na terenie śródmieścia.

Powstanie strefy ograniczyło problem długotrwałego parkowania i zwiększyło rotację samochodów w centrum miasta, w efekcie czego zmniejszył się ruch samochodowy i zatłoczenie w dzielnicy o charakterze rekreacyjno-handlowym.

W Śródmieściu **brakuje ścieżek rowerowych**, czy ciągów pieszo-rowerowych. Istniejące trasy rowerowe są zlokalizowane wzdłuż ul. Marcinkowskiego na odcinku od ul. Dworcowej do ul. Przypadek, wzdłuż ul. Staszica na odcinku od ul. Świętokrzyskiej do ul. Poznańskiej i niewielki fragment wzdłuż ul. Górniczej.

Przez teren Inowrocławia nie przebiega gazowa infrastruktura przesyłowa należąca do operatora systemu przesyłowego Gaz-System. Właścicielem sieci i infrastruktury gazowej na terenie miasta Inowrocław jest Polska Spółka Gazownictwa oddział Gdańsk. Miasto zasilane jest siecią gazową dystrybucyjną wysokiego ciśnienia ze stacji przy ulicy Jacewskiej. Odbiorcy na terenie Śródmieścia zasilani są poprzez sieć niskiego ciśnienia.

Rysunek 9. Sieć gazowa na terenie Śródmieścia.

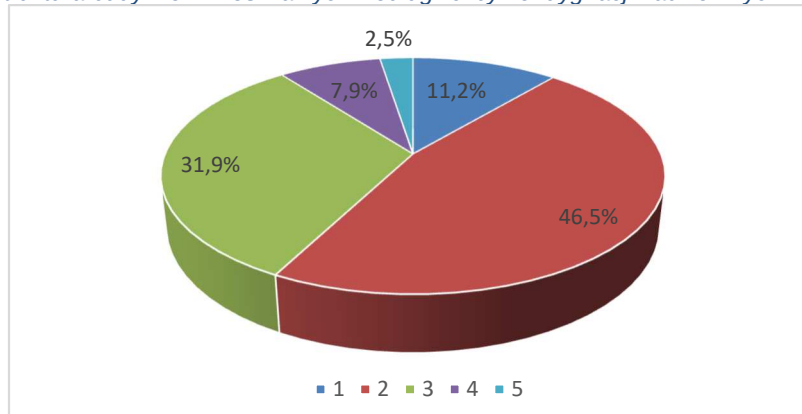

Źródło: Załącznik graficzny do aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Inowrocław” przyjętej Uchwałą Nr XVIII/170/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia

Na terenie miasta funkcjonuje **miejska sieć ciepłownicza**. Śródmieście obsługiwane jest przez wschodni odcinek sieci magistralnej 2x Dn 700 wyprowadzonej z ciepłowni Rąbin. Jest to sieć wodna, wysokoparametrowa. Zaopatrzenie odbiorców w Śródmieściu w ciepło realizowane jest głównie przy wykorzystaniu miejskiego systemu ciepłowniczego zasilanego ze źródeł do niego przyłączonych, wykorzystujących jako paliwo węgiel kamienny oraz gazu ziemnego przesyłanego sieciami, a w mniejszym stopniu przy wykorzystaniu węgla kamiennego spalanego w kotłowniach obsługujących obszary lokalne lub pojedyncze obiekty, węgla spalnego w piecach i kotłowniach indywidualnych, czy energii elektrycznej.

W Śródmieściu znajduje się niewiele ponad tysiąc budynków mieszkalnych, co stanowi 1/5 ogółu budynków mieszkalnych w Inowrocławiu. Prawie połowę stanowią budynki o dwóch kondygnacjach nadziemnych, a co trzeci budynek ma 3 kondygnacje. Obszar rewitalizacji Śródmieście charakteryzuje się w znacznej mierze **starą zabudową kamieniczną. Są to głównie kamienice z lokalami usługowymi w parterach.** Wyższe, 5 kondygnacyjne budynki wielorodzinne zlokalizowane są głównie w północno-zachodniej części podobszaru rewitalizacji.

Wykres 4. Struktura budynków mieszkalnych według liczby kondygnacji nadziemnych w Śródmieściu.

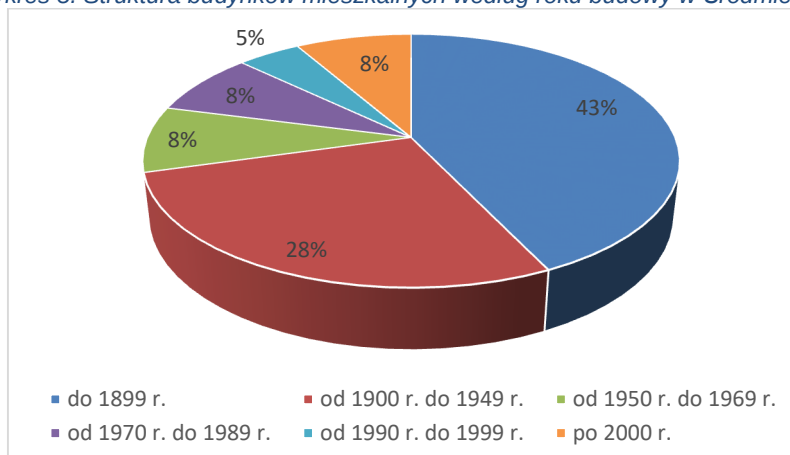

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków.

Mieszkaniowym zasobem Miasta zarządza Inowrocławska Gospodarka Komunalna i Mieszkaniowa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Według danych obejmujących Rejon Obsługi Mieszkańców ROM 1 lokale mieszkalne wykazują zróżnicowane zużycie techniczne. Większość lokali socjalnych znajduje się w budynkach wybudowanych przed 1900 r. o słabym lub zadowalającym stanie technicznym. Są to budynki posiadające ogrzewanie piecowe, instalację gazową posiada kilka budynków. Podobnie **większość lokali komunalnych wykazuje bardzo duże zużycie techniczne.** Są to również w większości budynki wybudowane przed 1900 r., o słabym lub zadowalającym stanie technicznym. Ze względu na okres eksploatacji piece kaflowe wymagają remontu lub wymiany. W kilku budynkach jest instalacja centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej.

Większość budynków, w których znajdują się mieszkania komunalne pochodzi z XIX oraz 1 połowy XX wieku i są objęte nadzorem Konserwatora Zabytków. Budynki objęte nadzorem konserwatorskim, wymagają dodatkowych środków finansowych. Jak wynika z doświadczeń, koszty remontów tych budynków są wyższe szacunkowo o około 30% w stosunku do budynków, które nie wymagają prac konserwatorskich.

Wykres 5. Struktura budynków mieszkalnych według roku budowy w Śródmieściu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków.

Śródmieście z dość wysoką zwartą zabudową zachowało **zabytkowy średniowieczny układ urbanistyczny** z prostokątnym rynkiem i licznymi zabytkami. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków prowadzonego w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Toruniu, położone na terenie podobszaru Śródmieście to:

- Kościół parafialny p.w. Zwiastowania NM wraz z ogrodzeniem terenu przykościelnego i otoczeniem (działka nr 82),
- Kościół parafialny p.w. Imienia Najświętszej Maryi Panny, tzw. „Ruina”, romański, zlokalizowany przy ulicy Bpa A. Laubitz 9, powstał w okresie XII/XIII wieku i jest najstarszym zabytkiem Inowrocławia. Obecnie pokrycie dachowe wież jest w bardzo złym stanie i wymaga wymiany. Dachówki kruszą się, łuszczą i odpadają, stanowiąc zagrożenie zarówno dla przechodniów, jak i dla wyposażenia kościoła,
- Kościół ewangelicki., ob. rzym.-kat. parafialny p.w. Św. Krzyża,
- Relikty zespołu klasztorowego pofranciszkańskiego, późnoromańskiego odsłonięte na terenie Placu Obrońców Pokoju (ob. Placu Klasztorowego),
- Mur obronny przy ul. Kilińskiego,
- Odcinek południowy miejskiego muru obronnego,
- Dom przy ul. Dworcowej 71,
- Kamienica przy ul. Kościelnej 6,
- Dom (d. waga miejska) przy ul. Kościuszki 19,
- Kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 14,
- Dom przy ul. Królowej Jadwigi 26,
- Dom przy ul. Królowej Jadwigi 33,
- Hotel „Bast” przy zbiegu ul. Królowej Jadwigi 35/Solankowej 2,
- Budynek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” przy ul. Szymborskiej 4,
- III Szkoła Miejska (Stadtschule), ob. Gimnazjum nr 1 im. św. Wojciecha przy ul. Toruńskiej 46/48.

Ponadto w Śródmieściu znajduje się wiele innych obiektów o wysokich walorach architektonicznych, zabytkowych domów np. najstarszy w pełni zachowany dom z 1898 r., znajduje się przy placu Klasztornym 6, był niegdyś siedzibą starostwa, a także Banku Ludowego.

GLÓWNE PROBLEMY W SFERZE TECHNICZNEJ:

- **bardzo duże zużycie techniczne większości lokali komunalnych**, istniejąca infrastruktura mieszkaniowa to w głównej mierze zniszczone kamienice, nieefektywne energetycznie, większość substancji mieszkaniowej ogrzewana jest węglem,
- **niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych**, ciągów pieszo-rowerowych,
- **wysokie obciążenie dróg krajowych z dużym udziałem ruchu tranzytowego** (DK15 i DK25), przechodzące przez centrum miasta, niski poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego,

GLÓWNE POTENCJAŁY W SFERZE TECHNICZNEJ:

- **zabytkowy, średniowieczny układ urbanistyczny**, liczne obiekty o wysokich walorach architektonicznych,

Priorytetowe działania w sferze technicznej w Śródmieściu wskazane przez respondentów badania ankietowego:

- monitoring osiedla,
- remont budynków mieszkalnych (odnowienie kamienic, w tym prywatnych właścicieli),
- rozbudowa instalacji technicznej (kanalizacji sanitarnej i deszczowej, sieci gazowej i ciepłowniczej),
- adaptacja pustostanów na cele społeczne,
- ochrona zabytków,
- utworzenie mieszkań treningowych, chronionych.

7.2. PODOBSZAR MĄTWY MIESZKALNE

Sfera społeczna

Podobszar rewitalizacji Mątwy mieszkalne liczy 3,5 tys. mieszkańców. Najlicniejszą grupę mieszkańców (70,6%) stanowią osoby w wieku aktywności zawodowej. Dzieci i młodzież w przedziale wiekowym 0-17 lat stanowią 18,3% liczby mieszkańców, a osoby w wieku poprodukcyjnym 11,1%. Analiza struktury ludności wg ekonomicznych grup wieku wskazuje zatem na korzystną sytuację w tym obszarze.

Bardzo istotnym problemem społecznym w podobszarze rewitalizacji Mątwy mieszkalne jest **zjawisko bezrobocia**. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu w 2014 r. w Mątwach mieszkało 406 osób bezrobotnych. Oznacza to, że osoby bezrobotne stanowiły 16,6% osób w wieku produkcyjnym. Około 63% rodzin korzystających z pomocy społecznej wskazało jako powód bezrobocie. Prawie co trzecia osoba bezrobotna (29%) pozostaje bez pracy od ponad dwóch lat. Długotrwałe bezrobocie jest jedną z determinant ubóstwa. **Ubóstwo** wielu rodzin uzależniło je od systemu pomocy społecznej, na co wskazuje duża liczba klientów korzystających ze świadczeń. Według danych z 2014 roku liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyniosła 462 osoby, natomiast liczba gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej wynosiła 148. Ubóstwo pozostaje głównym powodem przyznawania pomocy społecznej.

Prawie 10% osób w gospodarstwach domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej stanowią osoby powyżej 60 roku życia. Większość (71%) z nich to osoby schorowane. Według danych zebranych przez pracowników z Terenowych Zespołów Pracy Socjalnej ponad połowa osób powyżej 60 roku życia korzystających z pomocy społecznej zamieszkałych w Mątwach to osoby bierne, wykluczone społecznie.

Pauperyzacja mieszkańców Mątew spowodowała **nawarstwianie się problemów społecznych**, tj. niewydolność rodzin, uzależnienia oraz przestępczość. Wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej 30 rodzin otrzymuje pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, a 10 rodzin z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa²⁴. Powszechnym zjawiskiem jest dewastacja i kradzieże w ogrodach działkowych przy ulicach Kwiatowej oraz Mątewskiej. Z uwag zebranych podczas konsultacji społecznych wynika, że m.in.: pętla autobusowa, park, skrzyżowanie ulicy Maćkowskiego z Poznańską to tereny, na których dochodzi często do wielu incydentów z udziałem osób nietrzeźwych, dewastacji mienia i aktów wandalizmu. Istniejąca sieć monitoringu zlokalizowana przy ul. Poznańskiej 347 (nad sklepem ABC) jest niewystarczająca i wymaga rozbudowy.

²⁴ Dane dotyczą stanu na 22.09.2017 r.

W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się dzieci i młodzież zamieszkująca ww. dzielnicę. Rodzice borykający się z ubóstwem i innymi problemami życiowymi często nie są w stanie i nie potrafią zorganizować swoim dzieciom czasu wolnego w społecznie akceptowalny sposób. Zasiłki rodzinne otrzymuje 43% dzieci w wieku do lat 17.

Ze względu na brak środków finansowych, kolejni członkowie rodzin nie opuszczają domów rodzinnych, nie usamodzielniają się, co sprawia, że problemy się nawarstwiają. Osoby starsze, w tym niepełnosprawne, ze względu na otrzymywane świadczenia (emeryturę, rentę itp.) często postrzegane są wyłącznie jako źródło dochodu, nierzadko pełnią rolę głównego żywiciela rodziny. Ich wiedza i doświadczenie życiowe nie są dostrzegane przez młodsze pokolenia, a potrzeby są pomijane.

Według opinii MOPS niezbędne jest zatem na tym obszarze podejmowanie inicjatyw ukierunkowanych na poprawę funkcjonowania rodzin, również w zakresie wspierania rodziców w podejmowaniu aktywności zawodowej. Wymaga to działań kompleksowych, adresowanych do wszystkich jej członków. Szczególną uwagę należy zwrócić także na integrację międzypokoleniową.

Na terenie podobszaru rewitalizacji znajduje się Szkoła Podstawowa nr 9 im. M. Skłodowskiej-Curie, jednak część dzieci uczęszcza do Szkoły Podstawowej nr 10, w której średnie wyniki punktowe ze sprawdzianu szóstoklasistów (zestaw standardowy) były w 2014 r. najniższe w Inowrocławiu.

Tabela 23. Szczegółowe wyniki (w punktach) zestawu egzaminacyjnego A1, A4, A5 – standardowy w 2014 r.

Nazwa szkoły	Liczebność	Wynik			Liczebność ²⁵	Wskaźnik opanowania umiejętności	Kategoria standardu wymagań ²⁶ - (skala punktów)				
		minimalny	maksymalny	średni			I	II	III	IV	V
SP nr 9	22	17	39	27,91	0,7	wynik średni	8,14	6	5,14	3,05	5,23
						łatwość	0,81	1	0,64	0,76	0,65
SP nr 10	12	13	32	22,83	0,57	wynik średni	8,17	5	3	2,58	4,08
						łatwość	0,82	1	0,38	0,65	0,51
Miasto Inowrocław	593	4	40	26,16	0,66	wynik średni	7,72	6	4,67	2,81	5,03
						łatwość	0,77	1	0,58	0,7	0,63

Źródło: „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2013/2014, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminów” stanowiącego załącznik do uchwały nr XLVIII/632/2014 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 20 października 2014 r.

Z przedstawionych danych wynika, że w 2014 r. uczniowie Szkoły Podstawowej nr 10 najlepiej radzili sobie z umiejętnością czytania. Najwięcej trudności sprawiło uczniom tej szkoły wykonanie zadań sprawdzających umiejętności z obszaru III, tj. rozumowania. Natomiast uczniowie Szkoły Podstawowej nr 9 osiągnęli w każdej z kategorii standardu wymagań wyniki wyższe od średniej dla

²⁵ Interpretacja wartości wskaźnika łatwości:

0 - 0,19 bardzo trudny
0,20 – 0,49 trudny
0,50 – 0,69 umiarkowanie trudny
0,70 – 0,89 łatwy
0,90 – 1,00 bardzo łatwy

²⁶ Kategorie standardu wymagań:

I – czytanie
II – pisanie
III – rozumowanie
IV – korzystanie z informacji
V – wykorzystywanie wiedzy w praktyce

miasta, przy czym rozumowanie i wykorzystanie wiedzy w praktyce stanowiły umiarkowanie trudne zadania.

Wyniki przedstawione w dokumencie pn. „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminu oraz nadzoru pedagogicznego” obrazują w obu szkołach niższy od średniej dla miasta poziom opanowania umiejętności niezbędnych na wyższym etapie kształcenia (w gimnazjum).

Tabela 24. Wyniki szkół (w %) sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2016.

Nazwa szkoły	liczebność	Część I			Część II
		Język polski	matematyka	Średni wynik	Język obcy
SP nr 9	22	62 %	46 %	54 %	64 %
SP nr 10	15	65 %	51 %	58 %	80 %
Miasto Inowrocław	556	68%	52%	60%	70%

Źródło: „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2015/2016, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminu oraz nadzoru pedagogicznego”.

Podobszar rewitalizacji Mątwy mieszkalne należy do obwodu Gimnazjum nr 2 im. dra Józefa Krzywińskiego, położonego przy ul. Kielbasiewicza 7. Do Gimnazjum nr 2 uczęszcza około 400 uczniów w 16 oddziałach.

Tabela 25. Średnie wyniki (w %) egzaminu gimnazjalnego w 2014 i 2016 roku w Inowrocławiu (zestawy standardowe

rok	szkoła	Część humanistyczna		Część matematyczno-przyrodnicza		Języki obce	
		j. polski	historia i wiedza o społeczeństwie	matematyka	przedmioty przyrodnicze	j. angielski podstawowy	j. niemiecki podstawowy
2014	Gimnazjum nr 2	65,75	57,94	44,17	50,15	63,65	51,67
	Liczba zdających	134	134	134	134	130	3
	Średnia Miasta	63,93	57,10	45,44	51,49	65,82	55,85
2016	Gimnazjum nr 2	69,1	55,6	46,2	49,1	64,5	-
	Średnia Miasta	67	53	45	48	62	-

Źródło: „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2013/2014, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminów” stanowiącego załącznik do uchwały nr XLVIII/632/2014 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 20 października 2014 r.

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2014 r. z części humanistycznej były dobre, ale z pozostałych przedmiotów uczniowie osiągnęli niższe wyniki niż średnia dla miasta. Skala staninowa dla wszystkich przedmiotów wynosiła 5. Natomiast w roku 2016 odnotowano poprawę wyników ze wszystkich przedmiotów.

Liczba zatrudnionych nauczycieli w szkołach, których obwody obejmują podobszar rewitalizacji Mątwy nieznacznie się zwiększyła. Istotnym czynnikiem wpływającym na poziom i jakość kształcenia jest doskonalenie i kształcenie nauczycieli. Szkolenia dla nauczycieli powinny być prowadzone przez wyspecjalizowane placówki szkoleniowe i specjalistów z różnych dziedzin nauki.

Tabela 26. Liczba nauczycieli w szkołach, których obwody obejmują obszar Mątwy mieszkalne.

Placówka	Liczba nauczycieli					
	pełnozatrudnionych		niepełnozatrudnionych		ogółem	
	2013	2015	2013	2015	2013	2015
Gimnazjum nr 2	37	39	2	2	39	41
Szkoła Podstawowa nr 9	23	29	8	3	31	32
Szkoła Podstawowa nr 10	11	12	1	0	12	12

Źródło: „Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Miasta Inowrocławia za rok szkolny 2013/2014, w tym o wynikach sprawdzianu i egzaminów” stanowiącego załącznik do uchwały nr XLVIII/632/2014 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 20 października 2014 r.

Ze względu na specyfikę obszaru, w dzielnicy Mątwy działa aktywnie 6 organizacji, z czego 4 prowadzą działalność w obszarze sportu i kultury fizycznej. Niski odsetek organizacji działających wynika zapewne z ograniczonych możliwości dostępu do lokali użytkowych, braku odpowiedniej infrastruktury komunikacyjnej, czy zaplecza sportowo-rekreacyjnego. Mątwy posiadają jednak duży potencjał rekreacyjno-turystyczny w uwagi na usytuowanie nad rzeką Noteć. Szczególną rolę w tym zakresie pełni Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, który w okresie wiosenno-letnim organizuje szereg działań integracyjnych, sportowych, kulturalnych czy edukacyjnych skierowanych do lokalnej społeczności przy wykorzystaniu naturalnych zasobów tej dzielnicy.

Tabela 27. Wykaz organizacji pozarządowych mających siedziby w podobszarze rewitalizacji Mątwy mieszkalne.

nazwa	adres	obszar działania
Inowrocławskie Towarzystwo Tenisowe	Daniela Rakowicza 93	Sport, turystyka, rekreacja, hobby
Inowrocławski Klub Tenisa Stołowego Noteć	Rakowicza 93	Sport, turystyka, rekreacja, hobby
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Nadpobudliwym Psychoruchowo "Szansa"	Mątewska 17	Usługi socjalne, pomoc społeczna
Mątewski Klub Piłkarski Noteć	Rakowicza 93	Sport, kultura fizyczna
Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej w Inowrocławiu Hufiec Harcerzy	Poznańska 384	Kultura, edukacja, sport, ochrona dziedzictwa narodowego

Źródło: na podstawie <http://bazy.ngo.pl/> zweryfikowanej przez Pełnomocnika ds. współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i Młodzieżą Urzędu Miasta Inowrocławia

Mątwy dla wielu podmiotów III sektora nie są atrakcyjnym obszarem z uwagi na dużą odległość od centrum miasta, koncentrację wielu problemów społecznych, występowanie niepokojących zjawisk kryminogennych itp. Tym samym **mieszkańcy mają znacznie ograniczony dostęp do usług czy świadczeń proponowanych przez organizacje pozarządowe.**

Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień prowadzi cztery świetlice socjoterapeutyczne na terenie Miasta Inowrocławia, jedna z nich - "Motylek" zlokalizowana jest w Mątwach przy ul. Słonecznej 20. W świetlicy mątewskie dzieci mają możliwość:

- odrabiania zadań domowych, nauki własnej oraz pracy nad opanowaniem zaległości szkolnych,
- zjedzenia posiłku,
- uczestnictwa w zajęciach specjalistycznych,
- pobytu w czasie ferii zimowych i półkolonii letnich.

Atrakcje Mątew to: ciesząca się popularnością wśród inowrocławian coroczna impreza – zlot motocyklowy „Na Soli”, oraz mecze MKP Noteć (obie imprezy odbywają się na Stadionie Miejskim nr III), a także znany nie tylko w Mątwach, ale i w całym Inowrocławiu - orszak kozy mątewskiej w ostatki.

Jednak **istniejąca oferta instytucji społecznych jest niewystarczająca**. Na terenie podobszaru Mątwy brakuje miejsca umożliwiającego integrację międzypokoleniową, korzystanie z wzajemnych doświadczeń, promowanie postawy świadomego i zaangażowanego rodzica, budowanie szacunku dla osób starszych i niepełnosprawnych.

W pogłębionej diagnozie podobszaru rewitalizacji Mątwy wzięto także pod uwagę wyniki frekwencji wyborczej z wyborów samorządowych przeprowadzonych w 2014r. Dane te często wykorzystywane są jako wskaźnik poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.

Obecnie w Polsce jest 41 okręgów wyborczych do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, miasto Inowrocław należy do okręgu nr 4 z siedzibą w Bydgoszczy. Zgodnie z Uchwałą nr XXVIII/411/2013 z dnia 21 stycznia 2013 r. Rada Miejska Inowrocławia dokonała zmian w podziale gminy na stałe obwody głosowania. W mieście wyznaczono 47 obwodów głosowania, w tym 2 obejmuje podobszar rewitalizacji Mątwy mieszkalne.

W Inowrocławiu do głosowania uprawnionych było 60,8 tys. osób, frekwencja wyniosła prawie 35%. W obwodach znajdujących się w granicach podobszaru rewitalizacji do głosowania uprawnionych było 2,6 tys. osób, czyli 4,3% ogółu uprawnionych w Inowrocławiu. W Mątwach wydano 918 kart, co oznacza frekwencję na poziomie prawie 35%, czyli na poziomie zbliżonym do średniej dla całego miasta.

Tabela 28. Frekwencja wyborcza w obwodach obejmujących podobszar rewitalizacji Mątwy mieszkalne.

Nazwa jednostki	Nr	Liczba uprawnionych	Liczba wydanych kart	Frekwencja (%)
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, ul. Poznańska 345	22	1492	477	32,0%
Szkoła Podstawowa nr 9, ul. Chemiczna 9	23	1138	441	38,8%
razem	-	2630	918	34,9%

Źródło: na podstawie danych opublikowanych na stronie internetowej http://samorząd2014.pkw.gov.pl/357_rady_woj/0/040701

Najniższą frekwencję odnotowano w obwodzie nr 22.

Należy w tym miejscu podkreślić **duże zaangażowanie i aktywną działalność członków Zarządu Osiedla Mątwy**, reprezentujących interesy mieszkańców, szczególnie w kontaktach z władzami samorządowymi. Zarząd Osiedla Mątwy aktywnie uczestniczy w opiniowaniu i monitorowaniu działań Urzędu Miasta, zgłasza potrzeby osiedla w zakresie infrastruktury, komunikacji zbiorowej, zieleni, rewitalizacji itp., współpracuje z różnymi podmiotami, w celu podejmowania wspólnych inicjatyw, projektów i ich realizacji, m.in. z inicjatywy Zarządu Osiedla Mątwy planowana jest budowa sieci gazowej we wschodniej części osiedla. W związku z potrzebą pozytywnego zaktywowania mieszkańców i wzrostu poczucia ich identyfikacji z Mątwami została uruchomiona strona internetowa osiedla www.zomatwy.pl

GLÓWNE PROBLEMY W SFERZE SPOŁECZNEJ:

- utrzymujące się **bezrobocie i ubóstwo**, powodują nawarstwianie się problemów społecznych, tj. niewydolność rodzin, uzależnienia oraz przestępczość,
- **niewystarczająca oferta instytucji społecznych**, ograniczony dostęp do usług czy świadczeń proponowanych przez organizacje pozarządowe, brak miejsca umożliwiającego integrację międzypokoleniową,
- **niskie wyniki sprawdzianu szóstoklasistów**, które mogą być konsekwencją niewydolności rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- **niewystarczający monitoring**, incydenty z udziałem osób nietrzeźwych, dewastacja mienia i akty wandalizmu,

GLÓWNE POTENCJAŁY W SFERZE SPOŁECZNEJ:

- **kultywowanie lokalnych tradycji i zwyczajów**, w tym orszaku kozy mąteńskiej,
- **funkcjonowanie świetlicy socjoterapeutycznej** zapewniającej dzieciom posiłek oraz organizację czasu wolnego,
- **duże zaangażowanie i aktywna działalność członków Zarządu Osiedla Mątwy** w rozwój osiedla, integrację mieszkańców,

Priorytetowe działania w sferze społecznej w Mątwach wskazane przez respondentów badania ankietowego:

- poprawa bezpieczeństwa,
- zwiększenie częstotliwości kursów autobusów MPK,
- walka z wykluczeniem społecznym,
- stałe wsparcie rodzin dysfunkcyjnych, eliminacja patologii,
- zmniejszenie bezrobocia,
- zaplanowanie kompleksowych działań pozwalających wyprowadzić dzielnicę ze stanu kryzysowego,
- działania animacyjne i wyrównawcze dla dzieci i młodzieży,
- aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców,
- poprawa jakości i wygody życia.

Sfera gospodarcza

Mątwy są obecnie dość **dużą dzielnicą przemysłową**. Dawniej była to wieś położona na prawym brzegu rzeki Noteć. Rozwój tego obszaru zaczął następować w drugiej połowie XIX wieku, gdy zbudowano cukrownię (niektóre budynki zachowały się do dziś) oraz Chemische Fabrik Montwy – Robert Suermondt u. Co., która aktualnie nosi nazwę Ciech Soda Polska S.A. i jest to jeden z największych zakładów w regionie. Przemysł był i jest zatem istotną determinantą rozwoju Mątew.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w ostatniej dekadzie wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na obszarze Mątew wyniósł 30%. Obecnie do rejestru REGON wpisanych jest około 360 podmiotów gospodarczych. 79% stanowią przedsiębiorstwa osób fizycznych, a 21% to osoby prawne/jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Najwięcej przedsiębiorstw zlokalizowanych jest przy ulicach Poznańska (94), Mątewska (70) i Staropoznańska (65). Są to w większości przedsiębiorstwa usługowo-produkcyjne i handlowe, zakłady wielobranżowe, usługi transportowe, sklepy hurtowe i detaliczne. Jednakże należy dokonać zasadniczego rozróżnienia pomiędzy liczbą podmiotów gospodarczych a aktywnością ekonomiczną i poziomem samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców obszaru. Z zebranych podczas konsultacji społecznych uwag i wniosków, wynika że problemem jest **niska konkurencyjność lokalnych firm, zwłaszcza handlu detalicznego**. Zdaniem mieszkańców w Mątwach brakuje sklepu wielkopowierzchniowego z szerokim asortymentem, o konkurencyjnych cenach. Jednak właściciele małych sklepów obawiają się walki konkurencyjnej z większymi placówkami handlowymi, nie są przygotowani do większej dbałości o towar, klienta, budowania relacji partnerskich z klientem i zaskakiwania go nowymi pomysłami, nowymi dodatkowymi usługami.

W Inowrocławiu funkcjonuje 48 gospodarstw rolnych (uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową), w tym 25 z nich w podobszarze rewitalizacji Mątwy mieszkalne. Ze względu na żyzność czarnych ziem bagiennych mamy do czynienia z **bardzo dobrymi warunkami naturalnymi do rozwoju produkcji rolnej** w północnej części Mątew (Mikorzyn).

Według danych Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej w Inowrocławiu, w Mątwach działa około 250 podmiotów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Oznacza to, że co dziesiąty mieszkaniec Mątew w wieku produkcyjnym prowadzi własną działalność gospodarczą. Dominującym typem działalności jest handel i usługi.

W Mątwach nie funkcjonują instytucje otoczenia biznesu. Najbliższa placówka to Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości i Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości w Inowrocławiu Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego – Oddział w Bydgoszczy w Inowrocławiu, którego siedziba główna znajduje się przy ul. Poznańskiej 43-45. Zarówno osoby zamierzające prowadzić działalność gospodarczą, jak i działający przedsiębiorcy muszą udawać się po wsparcie do centrum miasta.

GŁÓWNE PROBLEMY W SFERZE GOSPODARCZEJ:

- **ograniczone możliwości rozwoju działalności gospodarczej** ze względu na niskie dochody mieszkańców (zdiagnozowane bezrobocie i ubóstwo), co przekłada się na niski popyt lokalny,
- **niska konkurencyjność lokalnych placówek handlowych**, zachowawcza postawa właścicieli małych sklepów poprzez pryzmat ich obaw i stosunku do konkurencji, małe sklepy osiedlowe nie są gotowe do zmiany sposobu prowadzenia biznesu,
- **niewystarczające wsparcie dla osób zamierzających założyć działalność gospodarczą**, a także brak wsparcia dla działających przedsiębiorców,

GŁÓWNE POTENCJAŁY W SFERZE GOSPODARCZEJ:

- **tradycje przemysłowe**, wysoki wskaźnik dynamiki liczby przedsiębiorstw,
- **dobre warunki glebowe** dla rozwoju produkcji rolnej,

Priorytetowe działania w sferze gospodarczej w Mątwach wskazane przez respondentów badania ankietowego:

- poprawa dostępności usług finansowych (zwiększenie liczby bankomatów),
- rozbudowa infrastruktury handlowo-usługowej,
- wsparcie rozwoju bazy gastronomicznej (kawiarnie, restauracje).

Sfera środowiskowa

W obrębie strefy przemysłowej Mątwy wszystkie przystosowane do trudnych warunków środowiskowych enklawy zieleni są wartościowym elementem krajobrazu miejskiego. Ich udział w zagospodarowaniu terenu dzielnicy przemysłowej jest jednak niewystarczający. Większość publicznych terenów zieleni komponowanej znajduje się w Śródmieściu i w dzielnicy uzdrowskiej. Natomiast w Mątwach **brakuje atrakcyjnych terenów zielonych**. Jedyne w dzielnicy tereny zieleni to zaniedbany skwer, między ulicami Poznańską - Fabryczną - Staropoznańską i niewielki zdegradowany park w obrębie ul. Poznańskiej nr 365-367. Przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, między boiskiem Orlik 2012 a Starostwem Powiatowym znajduje się niezagospodarowany teren (działka ewidencyjna 52/6 obręb 007), na którym można urządzić atrakcyjną przestrzeń wypoczynku i rekreacji.

Do istotnych obszarów zielonych położonych na terenie osiedla Mątwy należą **ogrody działkowe**. Szata roślinna ogrodów działkowych składa się głównie z drzew i krzewów owocowych, kwiatów oraz z uprawianych warzyw. W związku z powyższym można stwierdzić, że są to biotopy o ograniczonej wartości przyrodniczej. Ponadto na terenie o powierzchni 41,3 tys. m² przy ul. Daniela Rakowicza znajduje się zespół obiektów sportowych Mątweskiego Klubu Piłkarskiego obejmujący boiska trawiaste i tereny zielone.

Silne zanieczyszczenie środowiska stwarza trudne warunki wzrostu i rozwoju roślin. Tym samym znacznie ogranicza dobór gatunkowy. Zjawisko to jest szczególnie istotne w przypadku przemysłowej dzielnicy Mątwy. W obrębie tej dzielnicy sprawdzają się jedynie gatunki wytrzymałe na silne zasolenie gleby i słone wiatry, takie jak: klon jesionolistny, rokitnik wąskolistny, brzoza pospolita, tamaryszki, oliwnik wąskolistny i topole²⁷.

Jakość powietrza na podobszarze rewitalizacji kształtowana jest przez kilka czynników. Pierwszy dotyczy ukształtowania terenu. Mątwy położone są w niecce, 13 metrów niżej niż najwyższy punkt Inowrocławia, co wpływa na słabe przewietrzenie obszaru. Drugim czynnikiem - najpoważniejszym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest tzw. **niska emisja zanieczyszczeń**, których źródła znajdują się na wysokości do 40 m. Źródła niskiej emisji dotyczą:

- wytwarzania ciepła na potrzeby ogrzewania budynków mieszkalnych i publicznych oraz dostawy c.w.u. do tych obiektów,
- wytwarzania ciepła grzewczego i technologicznego niewielkich podmiotów działających w sferze usług i wytwórczości,

Źródłem emisji liniowej jest transport.

Duże znaczenie dla jakości powietrza i powstawania smogu mają indywidualne gospodarstwa domowe, ponieważ lokalne systemy grzewcze i piece domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego. Przyczyna leży głównie w **nieefektywnym ogrzewaniu domów**, przy pomocy przestarzałych technologii, spalaniu paliw złej jakości i odpadów (opakowania plastikowe, guma, folia), które emitują szczególnie toksyczne związki do powietrza. W związku z powyższym bardzo ważne jest uświadamianie mieszkańców miasta poprzez prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnych o szkodliwości niskiej emisji i możliwościach jej ograniczania. W 2016 r. Zarząd Osiedla Mątwy opracował ulotki o tematyce ekologicznej, aby aktywnie walczyć ze smogiem w dzielnicy Mątwy, dystrybuowane m.in. podczas Festynu Ekologicznego, organizowanego przez ZHR Inowrocław, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej oraz Zarząd Osiedla Mątwy.

Rysunek 10. Ulotki o tematyce ekologicznej przygotowane przez Zarząd Osiedla Mątwy.

Źródło: Zarząd Osiedla Mątwy.

²⁷ Na podstawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasto Inowrocław

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na terenie miasta Inowrocławia prowadzi pomiary od 2011 roku²⁸. Emisja zanieczyszczeń do powietrza w powiecie inowrocławskim należy do najwyższych w województwie kujawsko-pomorskim. Na podstawie pomiarów prowadzonych na stacji monitoringowej przy ul. Solankowej dokonywana jest ocena jakości powietrza w strefie kujawsko-pomorskiej, do której należy Inowrocław. Strefie tej, według klasyfikacji wykonanej z uwagi na ochronę zdrowia ludzi w latach 2011-2015 przyznawana była niekorzystna klasa „C”. W samym Inowrocławiu w okresie realizowanego monitoringu tylko w ciągu ostatnich dwóch lat odnotowane zostały przekroczenia obowiązujących standardów, uwzględnione w ocenach rocznych, w odniesieniu do częstości przekraczania stężeń średniodobowych pyłu PM10 niedotrzymywania obowiązujących. Przy czym należy podkreślić, że stacja monitoringowa przy ul. Solankowej znajduje się w obszarze uzdrowiska.

W 2016 roku na terenie osiedla Mątwy prowadzone były za pomocą urządzenia typu airpointer automatyczne badania zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego uwzględniające: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, ozon, pył PM10 i parametry meteorologiczne.

Tabela 29. Liczba przekroczeń dopuszczalnego poziomu pyłu PM10 w powietrzu w 2016r.

Lokalizacja stacji	Rodzaj pomiaru	Liczba przekroczeń
Inowrocław, ul. Solankowa	automatyczny	27
Inowrocław, ul. Solankowa	manualny	21
Inowrocław, Mątwy	automatyczny	48

Źródło: <http://www.wios.bydgoszcz.pl/monitoring-srodowiska/monitoring-powietrza/12-monitoring-srodowiska/ogolne>

W 2016 roku liczba przekroczeń dopuszczalnego 24-godzinnego poziomu pyłu PM10 w powietrzu, dla czasu uśredniania 24 godziny (przy dopuszczalnej liczbie przekroczeń w ciągu roku - 35), na obszarze Inowrocławia była najwyższa w stacji Mątwy. Zanieczyszczone powietrze wywołane niską emisją ma ogromne znaczenie dla zdrowia ludzi, zwłaszcza dzieci i osób starszych.

Zakładem w największym stopniu odpowiedzialnym za emisję zanieczyszczeń zarówno gazowych, jak i pyłowych jest CIECH Soda Polska S.A.

Rysunek 11. Opad pyłu, kadmu i ołowiu w latach 2014–2015

Teren badań (instytucja wykonująca pomiary)	Liczba stacji pomiarowych		Średni opad ze wszystkich stacji pom. (g/m ² /rok)		Maksymalny roczny opad		Minimalny roczny opad	
					2015 r.		2015 r.	
	2014 r.	2015 r.	2014 r.	2015 r.	g/m ² /rok	Lokalizacja stacji	g/m ² /rok	Lokalizacja stacji
OPAD PYŁU OGÓŁEM								
powiat inowrocławski								
Soda Polska Ciech Zakład Produkcyjny w Inowrocławiu	11	10	45,28	39,44	63,94	Inowrocław, ul. Mikorzyńska	25,36	Krusza Podlotowa

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2015 roku

W związku z działalnością zakładów przemysłowych w Inowrocławiu odnotowywany jest także wysoki pobór wody oraz duże ilości ścieków przemysłowych odprowadzanych do wód powierzchniowych lub do ziemi. Zanieczyszczenia związane ze spalaniem paliw - osiadanie zanieczyszczeń pyłowych i chemicznych, zanieczyszczenia komunikacyjne, kwaśne deszcze oraz oddziaływanie Grupy CIECH Soda Polska S.A. to podstawowe przyczyny degradacji chemicznej gleb na terenie miasta Inowrocławia.

²⁸ Stan jakości powietrza w mieście Inowrocławiu w latach 2011-2015 na podstawie badań WIOŚ Bydgoszcz, czerwiec 2016 r.

Zakłady przemysłowe powodują także **ponadnormatywną emisję hałasu do środowiska**, którą stwierdzano w 2014, 2015 i 2016 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy ostatnią kontrolę przeprowadzał od 3 do 31 marca 2016 roku. Poziom hałas określony jako ponadnormatywny stwierdzono w porze nocnej w punktach pomiarowych przy ul. Poznańskiej 384 i w Kruszy Zamkowej. W punktach przy ul. Staropoznańskiej 67 i 149 natężenie dźwięku spełniało normy. Hałas komunikacyjny występuje głównie przy ulicy Poznańskiej, tj. drodze krajowej nr 15 o bardzo dużym natężeniu ruchu.

Do substancji niebezpiecznych, stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska można zakwalifikować **azbest**. W Mątwach zinwentaryzowano 7329 m² wyrobów zawierających azbest, co stanowi 15% wyrobów z azbestem w Inowrocławiu. W kategorii ilości m² wyrobów zawierających azbest przypadających na km² powierzchni, wskaźnik w Mątwach jest prawie dwukrotnie wyższy niż średnia wartość dla miasta. Większość obiektów z wbudowanym azbestem jest w dobrym stanie (III stopień pilności - wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat), co pozwala przypuszczać, że ich usuwanie będzie można prowadzić stopniowo z uwzględnieniem możliwości finansowych właścicieli i Miasta.

GŁÓWNE PROBLEMY W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ:

- **niewystarczająca ilość atrakcyjnych terenów zieleni urządzonej**, stanowiącej miejsca rekreacji i wypoczynku,
- **wysokie zanieczyszczenie powietrza**, spowodowane emisją z sektora komunalno-bytowego (niska efektywność energetyczna budynków mieszkalnych) oraz emisją przemysłową,
- **hałas przemysłowy** przekraczający normy oraz **hałas komunikacyjny**, związany z wysokim natężeniem ruchu na ul. Poznańskiej,
- **wysoka presja przemysłu na środowisko**, zanieczyszczenia pyłowe i chemiczne, wysoki pobór wód oraz duże ilości ścieków przemysłowych,
- **duża ilość wyrobów zawierających azbest**, niebezpiecznych dla zdrowia ludzi,

GŁÓWNE POTENCJAŁY W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ:

- **działania proekologiczne**, organizacja Festynu Ekologicznego, dystrybucja ulotek związanych, m.in. z niską emisją w Mątwach, segregowaniem odpadów,

Priorytetowe działania w sferze środowiskowej w Mątwach wskazane przez respondentów badania ankietowego:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza i degradacji środowiska,
- edukacja ekologiczna mieszkańców, mająca na celu zmniejszenie emisji z sektora komunalno-bytowego oraz właściwą gospodarkę odpadami komunalnymi,
- weryfikacja częstotliwości odbioru odpadów oraz liczby publicznych pojemników na odpady,
- zmniejszenie hałasu,
- rekultywacja terenów poprodukcyjnych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Mątwy - tak nazywała się istniejąca miejscowość położona niedaleko Inowrocławia. Od 1936 r. Mątwy stały się jedną z dzielnic miasta Inowrocławia. Główną oś komunikacyjną tego obszaru stanowi ulica Poznańska, wytyczona w latach 80. XIX stulecia. Jej południowy kraniec od Kanału Noteckiego, stanowiącego jednocześnie granicę administracyjną Inowrocławia, zajmują zakłady sodowe.

Zgodnie ze zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy miasto Inowrocław podobszar rewitalizacji Mątwy mieszkalne znajduje się w obrębie dzielnicy południowej, o dominującej funkcji przemysłowej i rzemieślniczej z zachowaniem istniejącej zabudowy mieszkaniowej z usługową i możliwością realizacji projektowanej. Dzielnica Mątwy wraz z zabudową przemysłową objęta jest strefą ochrony konserwatorskiej „B”, podlegającej rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów substancji o wartościach kulturowych oraz rygorom w zakresie charakteru i skali nowej zabudowy. W tej strefie należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszystkie przebudowy obiektów zabytkowych, lokalizację nowych obiektów oraz korekty układu przestrzennego. Dla centrum osiedla Mątwy Miasto **nie posiada obowiązujących planów miejscowych**. Jest to obszar ograniczony ulicami od północy Bagienną, od wschodu Poznańską, Kwiatową, Mąteńską do Powiatowego Urzędu Pracy oraz od wschodu linią kolejową.

Istotny wpływ na charakter przestrzenno-funkcjonalny całego osiedla Mątwy ma zabudowa usługowo-produkcyjna, zlokalizowana w jego południowo-zachodniej części. W zmianie *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* jako jeden z obszarów w różnym stopniu przeobrażenia, zdegradowanych lub zniszczonych wskazano obszar dzielnicy przemysłowej, a w jej obrębie Grupy Ciech Soda Polska S.A. wraz ze stawami osadowymi, które zajmują powierzchnię około 130 ha, a wysokość obwałowań sięga ponad 10 m. Obecnie część z nich nie jest już wykorzystywanych w procesach technologicznych.

W granicach podobszaru Mątwy mieszkalne znajdują się: neobarokowy kościół p.w. Opatrzności Bożej wraz z cmentarzem, przychodnia, poczta, małe sklepy, ogródki działkowe, a także postój taksówek. Funkcjonują tu następujące obiekty oświatowe:

- Szkoła Podstawowa nr 9 im. Marii Skłodowskiej – Curie ul. Chemiczna 9. Przy szkole funkcjonuje filia nr 2 Biblioteki Miejskiej, czynna tylko dwa dni w tygodniu.
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II ul. Poznańska 345 (4-letnie technikum i 3-letnie liceum ogólnokształcące)

Mieści się tutaj również Starostwo Powiatowe w dawnej bursie szkoły chemicznej. Ponadto przy ul. Mąteńskiej 17 zlokalizowana jest Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu, która jest placówką oświatowo-wychowawczą, wspomagającą działania rodziców, opiekunów, szkół oraz innych placówek oświatowo-wychowawczych w ich dążeniu do zapewnienia jak najlepszego rozwoju psychofizycznego i efektywnego uczenia się dzieci i młodzieży.

Przy ulicy Rakowicza 93 znajduje się **zespół obiektów sportowych nr 3 wraz z zapleczem socjalno-noclegowym**, obejmujący: halę sportową, Stadion Miejski III z boiskami bocznymi, korty tenisowe, zaplecze socjalno-noclegowe. Z wymienionych obiektów korzystają kluby sportowe, stowarzyszenia, ogniska Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej, szkoły oraz inne organizacje sportowe i osoby fizyczne. Rezydujący tu zespół Noteci Inowrocław (grający w A-klasie), jest główną atrakcją dzielnicy, na mecze regularnie przychodzi wielu mieszkańców. Jest to także miejsce organizacji dużych wydarzeń kulturalnych, koncertów.

Do mątewskich obiektów sportowych należy także boisko Orlik przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II.

Zdjęcie 2. Pętla autobusowa MPK w Mątwach.

Źródło: zasoby własne.

W podobszarze rewitalizacji Mątwy mieszkalne znajduje się **pętla autobusowa MPK** dla linii nr 3, 4, 12,16, dzięki którym dzielnica jest skomunikowana z centrum miasta, dworcem PKP, PKS, a także osiedlami: Rąbin, Piastowskim, Szymborze i Toruńskim. Jednak częstotliwość kursowania autobusów jest niezadowalająca, szczególnie w weekendy.

W trakcie konsultacji społecznych mieszkańcy Mątew zgłaszali brak w dzielnicy bankomatu (najbliższy przy markecie Piotr i Paweł na Rąbinie), supermarketu (lub innego obiektu handlu wielkopowierzchniowego), posterunku policji, obiektów gastronomicznych. Istniejące niewielkie obiekty handlowe i usługowe są dla większości mieszkańców niewystarczające. Rynek handlu detalicznego warunkuje dostęp do szerokiego wyboru dóbr konsumpcyjnych, w tym dóbr pierwszej potrzeby. Jego istnienie i dobre funkcjonowanie ma bezpośrednie przełożenie na poziom zaspokajania potrzeb oraz poziom i jakość życia mieszkańców.

Zdjęcie 3. Pozostałości po fontannie na terenie podwórka przy kompleksie budynków ul. Poznańskiej 365-367

Źródło: Zarząd Osiedla Mątwy.

Zdjęcie 4. Budynek mieszkalny wielorodzinny z 1954 r. przy ulicy Pięknej 19 wraz z terenem zieleni i zaniedbanym placem zabaw dla dzieci.

Źródło: zasoby własne.

Przestrzenie publiczne są zaniedbane, zdewastowane wnętrza kwartałów (podwórka) sprzyjają kumulacji zjawisk patologicznych, wykorzystywane są najczęściej jako nieorganizowane miejsca parkingowe, miejsca lokalizacji śmietników oraz warsztatów i licznych przybudówek. Widoczny jest ewidentny brak organizacji przestrzeni wewnątrz kwartałów, przy uwzględnieniu potrzeb wszystkich mieszkańców. W Mątwach brakuje zadbanego placu zabaw dla dzieci oraz siłowni zewnętrznej (z urządzeniami również dla osób niepełnosprawnych), gdzie mieszkańcy w różnym wieku mogliby spędzać czas w sposób twórczy i pożyteczny. Miejsce spotkań są zdekapitalizowane, zaniedbane podwórka, a jedną z głównych atrakcji dzielnicy jest boisko sportowe powstałe w ramach programu rządowo-samorządowego „Orlik 2012”.

Do zgłaszanych podczas konsultacji społecznych problemów należy także dewastacja i zły stan pasów zieleni przyulicznej, w szczególności wzdłuż ulicy Poznańskiej do ulicy Chemicznej. Jedną z istotnych przyczyn takiego stanu, jest brak miejsc postojowych dla dostawców towarów znajdujących się w tej przestrzeni sklepów.

Główne problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej:

- **niewystarczające wyposażenie w obiekty handlowe**, gastronomiczne i usług społecznych,
- **niska jakość terenów publicznych**, zieleni ulicznej, zdewastowane wnętrza kwartałów zabudowy mieszkalnej (podwórka)
- **brak obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**, utrudnia prawidłowe prowadzenie polityki przestrzennej,

Główne potencjały w sferze przestrzenno-funkcjonalnej:

- **pętla autobusowa MPK** zapewnia skomunikowanie z centrum miasta,
- **obiekty sportowe**, w szczególności kompleks sportowo-rekreacyjny i boisko Orlik stanowią ważne miejsca o funkcji rekreacyjno- wypoczynkowo-sportowej,
- **niezagospodarowane tereny**, które mogą pełnić funkcje mieszkaniowe, rekreacyjno-wypoczynkowe,

Priorytetowe działania w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w Mątwach wskazane przez respondentów badania ankietowego:

- zagospodarowanie i urządzenie terenów zieleni o funkcjach estetycznych, rekreacyjnych, zdrowotnych lub osłonowych (zwiększenie powierzchni zielonych terenów - zadrzewienie wolnych powierzchni np. ul. Staropoznańskiej, utworzenie ścieżki zdrowia),
- stworzenie miejsc rodzinnego wypoczynku, wyposażonych w elementy małej architektury np. ławki, miejsca do grillowania, siłownię zewnętrzną,
- poprawa oświetlenia,
- remont dróg, ulic, chodników,
- nowe place zabaw (w tym propozycja utworzenia placu zabaw między Starostwem a Orlikiem i SP),
- utworzenie miejsc przeznaczonych na działalność społeczną i kulturalną, placówek kultury dostępnych dla niepełnosprawnych,
- uporządkowanie zieleni miejskiej,
- budowa basenu i centrum sportowego (również zimowego),
- uporządkowanie i wydzielenie miejsc parkingowych,
- zagospodarowanie terenów przy kanale Noteckim,
- remont pętli autobusowej,
- poprawa komunikacji z centrum miasta i innymi dzielnicami, szczególnie w weekendy,
- rozbudowa ścieżek rowerowych,
- poprawa estetyki przestrzeni publicznych.

Sfera techniczna

W granicach podobszaru rewitalizacji Mątwy mieszkalne znajdują się droga krajowa nr 15 (ulica Poznańska), droga powiatowa nr P2567C (ul. Mątewska) i drogi gminne.

Zdjęcie 5. Gruntowa nawierzchnia ulicy Spokojnej.

Źródło: zasoby własne.

Większość dróg gminnych jest w złym stanie technicznym, a część dróg posiada nawierzchnię gruntową, jak np. ul. Fiołkowa, Gdyńska, Mikorzyńska, Rolna, Chabrowa.

Pomiary natężenia ruchu wskazują na wysoki udział ruchu tranzytowego ul. Poznańską. Sytuacja ma ulec poprawie dzięki realizacji obwodnicy Inowrocławia.

Tabela 30. Generalny Pomiar Ruchu w 2015 r. na drogach krajowych – osiedle Mątwy.

Nr drogi	nazwa	SDR R poj. silnik. ogółem	motocykle	Sam. osob. mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze)	Sam. ciężarowe bez przycz.	Sam. ciężarowe z przycz.	autobusy	Ciągniki rolnicze	SDR R rowery
15	Ul. Poznańska	19833	93	15397	1507	549	1986	287	14	417

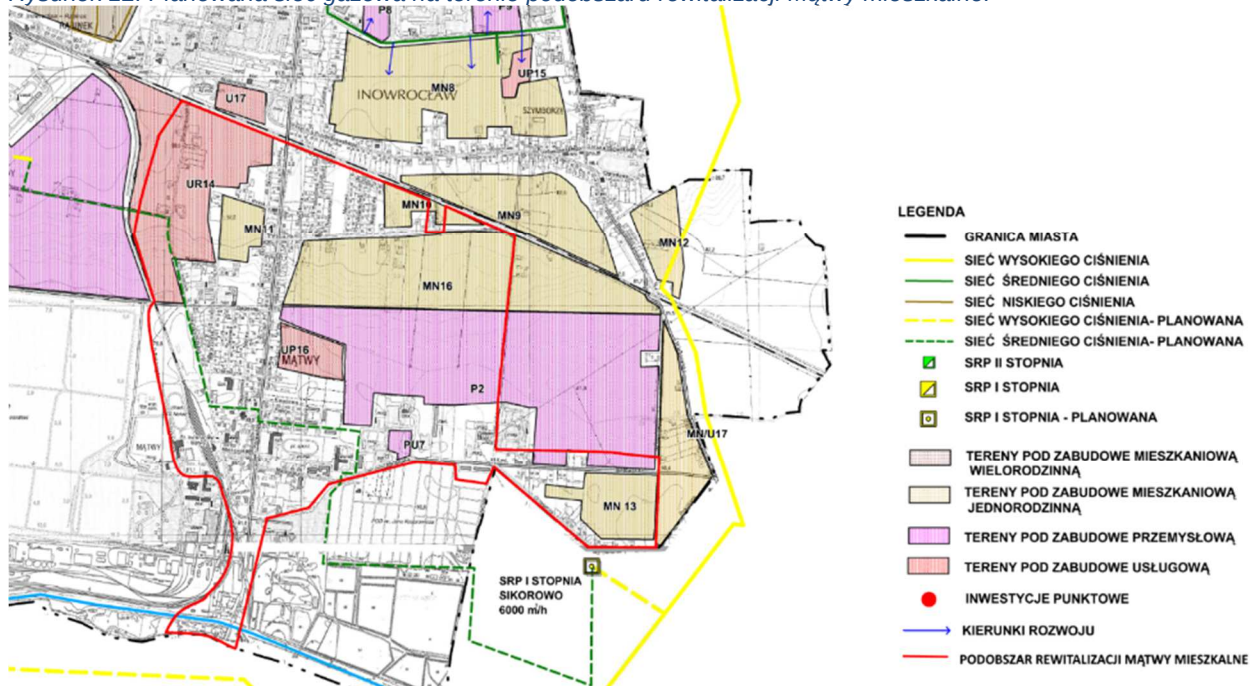
Źródło: <https://www.gddkia.gov.pl/>

Na terenie osiedla **brakuje dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych**. Jedyna ścieżka rowerowa znajduje się przy ulicy Staropoznańskiej, na odcinku od ul. Fabrycznej do Popowickiej.

Przez osiedle Mątwy przebiega linia kolejowa nieczynna dla ruchu pasażerskiego, niezelektryfikowana, jednotorowa. Ze względu na dawne połączenie kolejowe Inowrocławia z Mogilnem przez Kruszwicę i Strzelno są tutaj pozostałości po stacji kolejowej Inowrocław Mątwy PKP. W Mątwach znajduje się także druga stacja kolejowa. Jest to towarowa stacja zakładów chemicznych tzw. Stacja Chemia (ul. Bagienna), oraz piesza kładka nad torami kolejowymi łącząca biurowce Grupy CIECH Soda Polska S.A. z ul. Staropoznańską.

Obecnie **Mątwy nie posiadają dostępu do systemu gazowniczego**. Rozbudowa sieci gazowej leży w gestii Polskiej Spółki Gazownictwa. Mątwy zostały umieszczone w Planie Inwestycyjnym na lata 2017-2019 PSG Sp. z o.o. do częściowej gazyfikacji, obejmującej podłączenie do sieci gazowej domów jednorodzinnych zlokalizowanych przy ulicach: Dyngusowej, Gdyńskiej, Makowej, Modrakowej, Mostowej, Polnej, Posadzego, Rucianej, Rumiankowej, Mątewskiej, Kwiatowej, Pięknej, Poznańskiej i Słonecznej.

Rysunek 12. Planowana sieć gazowa na terenie podobszaru rewitalizacji Mątwy mieszkalne.

Źródło: Załącznik graficzny do aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Inowrocław” przyjętej Uchwałą Nr XVIII/170/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia

Od wielu lat Miasto zabiega o rozbudowę sieci gazowej na terenie osiedli Mątwy oraz Szymborsze. Zgodnie z planami inwestycyjnymi Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. I etap gazyfikacji

w rejonie ulic Pięknej, Słonecznej, Kwiatowej i Spokojnej na osiedlu Mątwy ma nastąpić pod koniec 2018 roku.

Zaopatrzenie odbiorców w Mątwach w ciepło realizowane jest przy wykorzystaniu:

- systemu ciepłowniczego o zasięgu lokalnym zasilanego z Elektrociepłowni Inowrocław należącej do Grupy CIECH Soda Polska S.A.,
- węgla kamiennego spalanego w kotłowniach obsługujących obszary lokalne lub pojedyncze obiekty,
- węgla spalanego w piecach i kotłowniach indywidualnych,
- urządzeń spalających inne paliwa niż wyżej wymienione,
- energii elektrycznej.

Ciepło wytwarzane przez Elektrociepłownię Inowrocław wykorzystywane jest dla pokrycia potrzeb własnych zakładu produkcyjnego i odbiorców zewnętrznych zlokalizowanych w obrębie oddziaływania EC oraz w postaci gorącej wody dla pokrycia potrzeb grzewczych (c.o. + c.w.u.) odbiorców dzielnicy Mątwy i ogrzewania pomieszczeń socjalnych CIECH Soda Polska S.A., jak również poszczególnych oddziałów zakładu i firm znajdujących się na terenie Grupy CIECH Soda Polska S.A.

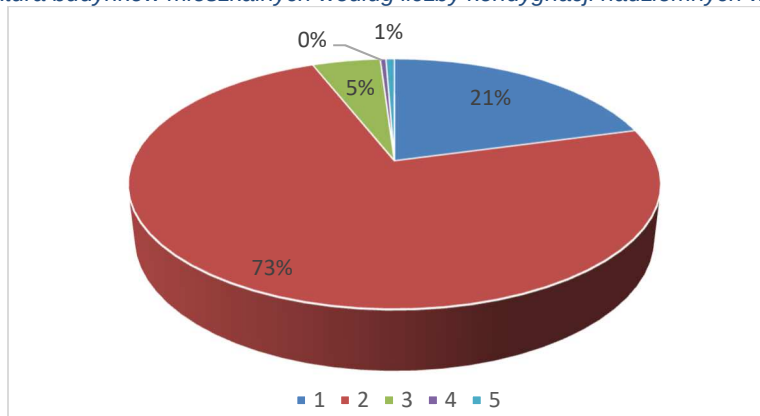
Według Planu Inwestycyjnego na rok 2017/2018 Zakładu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. planowana jest rozbudowa istniejącej sieci ciepłowniczej w systemie rur preizolowanych w dzielnicy Mątwy.

Podstawowym nośnikiem energii pierwotnej dla ogrzewania budynków i obiektów zlokalizowanych w Inowrocławiu, nie będących podłączonymi do systemu ciepłowniczego lub gazowniczego, jest paliwo stałe, przede wszystkim węgiel kamienny, w tym również złej jakości, np. muły węglowe. Instalacje grzewcze budynków mieszkalnych bazujące na paliwach stałych w największej mierze odpowiadają za nadmierną emisję zanieczyszczeń atmosfery. Kotły grzewcze znajdujące się w eksploatacji od ponad 10 lat to zwykle **nieefektywne urządzenia grzewcze** cechujące się znacznym zużyciem energii/paliwa. Z reguły są źródłem ciepła o niskiej sprawności, szacunkowo przyjmuje się: kotły c.o. około 60-70%, piece około 25-30%, posiadają niskie kominy, bez urządzeń odpylających. Kotły komorowe umożliwiają spalanie oprócz paliw niskiego gatunku również odpadów stałych, co może być źródłem dodatkowego zanieczyszczenia środowiska. Procesy spalania tych paliw w urządzeniach małej mocy, o niskiej sprawności średniorocznej, bez systemów oczyszczania spalin (piece ceramiczne, kotły i inne), są źródłem emisji substancji szkodliwych dla środowiska i człowieka, takich jak: CO, SO₂, NO_x, pyły, zanieczyszczenia organiczne, w tym kancerogenne wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA) włącznie z benzo(α)pirenem oraz węglowodory alifatyczne, a także metale ciężkie²⁹.

W podobszarze Mątwy mieszkalne znajduje się prawie pół tysiąca budynków mieszkalnych, co stanowi około 10% ogółu budynków mieszkalnych w Inowrocławiu. Większość to budynki jednorodzinne, głównie dwukondygnacyjne.

²⁹ Na podstawie aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Inowrocław” przyjętej Uchwałą Nr XVIII/170/2016 Rady Miejskiej Inowrocławia

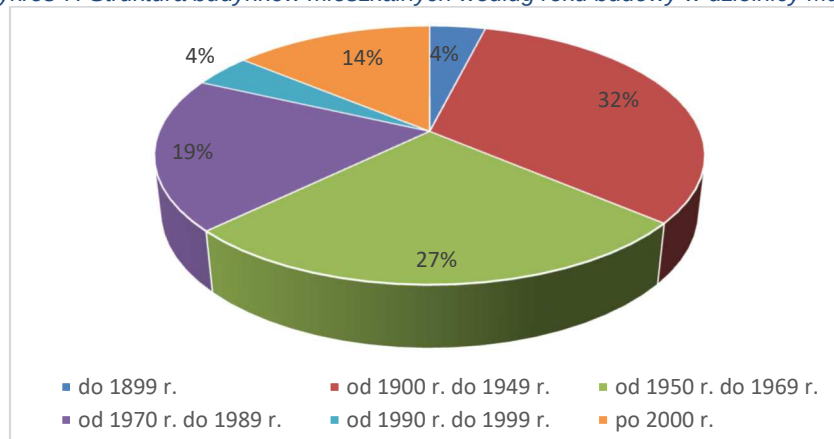
Wykres 6. Struktura budynków mieszkalnych według liczby kondygnacji nadziemnych w dzielnicy Mątwy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków.

W wielorodzinnych, słabo wyposażonych budynkach, najczęściej zamieszkują osoby wyeksmiowane z innych dzielnic miasta, co powoduje kumulację zjawisk patologicznych, dewastację mienia publicznego.

Wykres 7. Struktura budynków mieszkalnych według roku budowy w dzielnicy Mątwy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków.

Co trzeci budynek w Mątwach powstał w latach 1900-1949, a 27% to budynki z lat 1950-1969. Ze względu na długi okres eksploatacji oraz niedokapitalizowanie, większość tych budynków jest w złym stanie technicznym.

Zdjęcie 6. Zabytkowy dom przy ul. Poznańskiej nr 360.

Źródło: zasoby własne.

Spis ewidencyjny **obiektów zabytkowych** miasta Inowrocławia w obszarze Mątwy obejmuje:

- ul. Chemiczna dom nr 5, mur., 2 ćw. XX
- ul. Fabryczna dom nr 5, d. plebania gminy ewangelickiej, mur., I ćw. XX,
- ul. Mątewska dom nr 6, mur., I ćw. XX, dom nr 7, mur., I ćw. XX, dom nr 10, mur., I ćw. XX, dom nr 14, mur., 1920,
- ul. Piękna dom nr 5, mur., I poł. XX, dom nr 7, mur., I poł. XX, dom nr 9, mur., I poł. XX, dom nr 11, mur., I poł. XX, dom nr 17, mur., I. 50-te XX, dom nr 18, mur., I. 50-te XX, dom nr 19, mur., I. 50-te XX,
- ul. Polna dom nr 5, mur., I. 50-60 te XX, dom nr 7, mur., I. 50-60 te XX,
- ul. Poznańska dom nr 295, mur., 3 ćw. XX, dom nr 314, mur., 2 ćw. XX, dom nr 322, mur., 3 ćw. XX, dom nr 331, mur., II ćw. XX, dom nr 333, mur., II ćw. XX, dom nr 335, mur., pocz. XX, dom nr 336, mur., 1882, dom nr 337, mur., pocz. XX, dom nr 339, mur., pocz. XX, dom nr 341, mur., pocz. XX, dom nr 350 z oficyną na działce, mur., 1890, dom nr 352 i budynek gospodarczy, mur., 1890, dom nr 355, mur., pocz. XX, dom nr 360, mur., II ćw. XX, dom nr 365, mur., 1887, dom nr 367, mur., II ćw. XX, dom nr 370 z budynkiem gospodarczym, mur., II ćw. XX,
- ul. Słoneczna dom nr 2, mur., I ćw. XX, dom nr 3, mur., I ćw. XX, dom nr 4, mur., I ćw. XX, dom nr 5, mur., I ćw. XX, dom nr 6, mur., II ćw. XX, dom nr 7, mur., II ćw. XX, dom nr 8, mur., II ćw. XX, dom nr 9, mur., II ćw. XX, dom nr 10 i budynek gospodarczy, mur., pocz. XX, dom nr 11, mur., I ćw. XX, dom nr 12, mur., XIX/XX, dom nr 13, mur., I ćw. XX, dom nr 14, mur., XIX/XX, dom nr 15, mur., XIX/XX, dom nr 16, mur., XIX/XX, dom nr 17, mur., XIX/XX,
- ul. Staropoznańska dom nr 59, mur., I ćw. XX, dom nr 93, mur., I ćw. XX, dom nr 108, mur., I ćw. XX, dom nr 125/127, mur., II ćw. XX, dom nr 125a/127a, mur., II ćw. XX, dom nr 143/147, mur., I ćw. XX,
- Zespół budynków dawnej fabryki sody, ul. Fabryczna 4
 - ob. oddział wodno-ściekowy pompownia „Noteć”, mur., I poł. XX,
 - d. parowozownia, mur., II ćw. XX,
 - d. odlewnia, mur., II ćw. XX,
 - ob. elektrociepłownia, mur., lata 50-te XX,
 - d. hala wsch. i zachodnia, ob. warsztaty mechaniczne, mur., lata 50-te XX,
 - d. bębniarnia , ob. budynek brygady, mur., 1928,
 - d. budynek kaustyku, ob. oddział sody, mur., I poł. XX,
 - d. warsztat stolarski, ob. magazyn, mur., 1900,
 - ob. garaże, mur., 1900,
 - zespół magazynów, mur., I poł. XX,
- Zespół budynków dawnej fabryki cukrowni, ul. Poznańska 369-371
 - budynek wagi, mur., 1933,
 - d. magazyn cukru nr 1, mur., 1929,
 - pakownia cukru białego, mur., 1880, przeb. lata 90-te XX w,
 - d. budynek warzelni tzw. Cukrowa góra, mur., 1880, przeb. lata 90-te XX w,
 - budynek dyfuzji i sala maszyn, mur., 1880,
 - d. stacja pras wysłodkowych, mur., 1880, pocz. XX w,
 - d. płuczka i procentownia, mur., 1882 i 1932,
 - d. saturacja, mur., 1931,
 - d. warsztat mechaniczny, mur., 1928,
 - d. sala pomp próżniowo-gazowych, mur., 1910,
 - łącznik, mur., II ćw. XX w,
 - d. stolarnia, mur., 1928,

- d. rozdzielnia elektryczna, mur., 1926,
- stara kotłownia, mur., 1880,
- d. magazyn, kuchnia i stołówka, mur., 1882,
- kantor d. cukrowni, mur., I poł. XX.

W podobszarze Mątwy mieszkalne tylko jeden obiekt jest zabytkiem nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków prowadzonego w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Toruniu, Kościół parafialny p.w. Opatrzności Bożej w stylu neobarokowym na planie krzyża greckiego z 1931 roku.

Mieszkaniowym zasobem Miasta zarządza Inowrocławska Gospodarka Komunalna i Mieszkaniowa Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Inowrocławiu. Według danych obejmujących Rejon Obsługi Mieszkańców ROM 1 lokale mieszkalne wykazują zróżnicowane zużycie techniczne. Większość lokali socjalnych znajduje się w budynkach wybudowanych w latach 1940-1970 o słabym lub zadowalającym stanie technicznym. Są to budynki posiadające ogrzewanie piecowe. Podobnie **większość lokali komunalnych wykazuje bardzo duże zużycie techniczne**. Są to w większości budynki wybudowane przed 1939 r., o słabym lub zadowalającym stanie technicznym. Ze względu na okres eksploatacji piece kaflowe wymagają remontu lub wymiany. Jedynie w kilku budynkach jest instalacja centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej.

GŁÓWNE PROBLEMY W SFERZE TECHNICZNEJ:

- **zły stan techniczny większości dróg gminnych**, wiele odcinków dróg wymaga remontu, bądź też całkowitej przebudowy,
- na terenie osiedla **brakuje dróg rowerowych** i ciągów pieszo-rowerowych,
- **brak dostępu do systemu gazowniczego**, budynki ogrzewane są paliwem stałym, często złej jakości, co powoduje niską emisję z sektora komunalno-bytowego,
- **nieefektywne urządzenia grzewcze** cechujące się znacznym zużyciem energii/paliwa i będące źródłem niskiej emisji,
- **zły stan techniczny budynków mieszkalnych** wynikający z długoletniej eksploatacji i braku remontów,

GŁÓWNE POTENCJAŁY W SFERZE TECHNICZNEJ:

- **obiekty zabytkowe o ciekawej architekturze**, które mogą zostać zaadaptowane pod nowe funkcje,

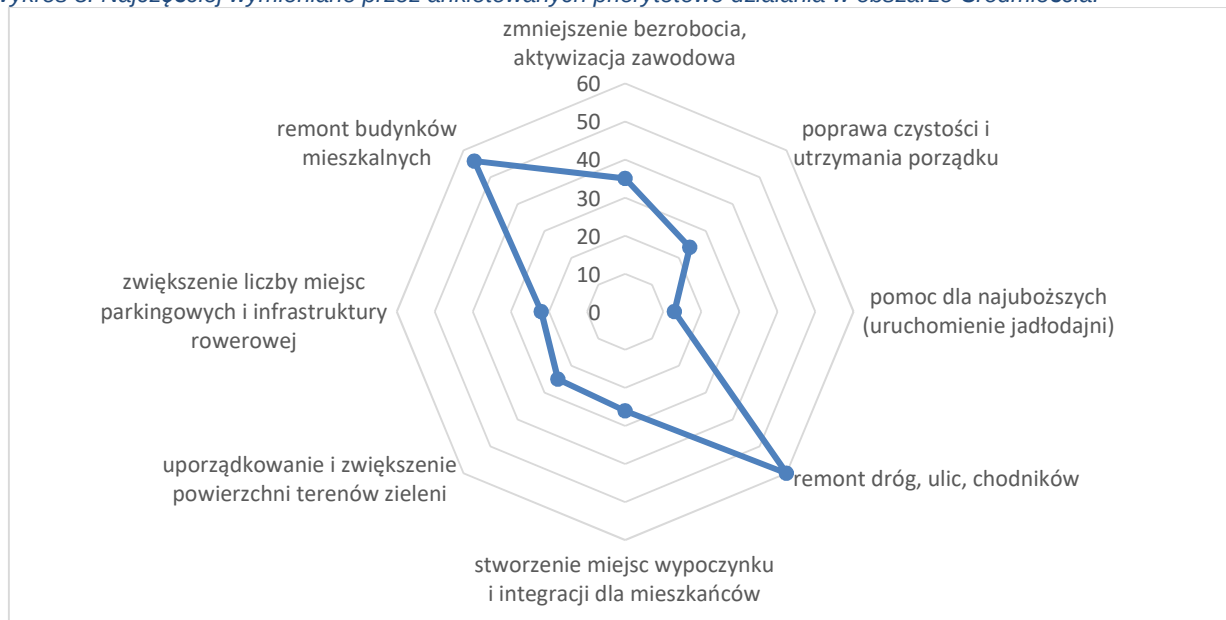
Priorytetowe działania w sferze technicznej w Mątwach wskazane przez respondentów badania ankietowego:

- budowa infrastruktury technicznej - sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, sieci gazowej, przyłączenie do sieci ciepłowniczej,
- adaptacja opustoszałych budynków na cele społeczne,
- monitoring osiedla,
- remont (odnowienie kamienic, w tym prywatnych właścicieli),
- termomodernizacja budynków.

7.3. PODSUMOWANIE DIAGNOZY OBSZARU REWITALIZACJI

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji pozwoliła ustalić listę problemów powodujących sytuację kryzysową, tj. negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie obszaru rewitalizacji.

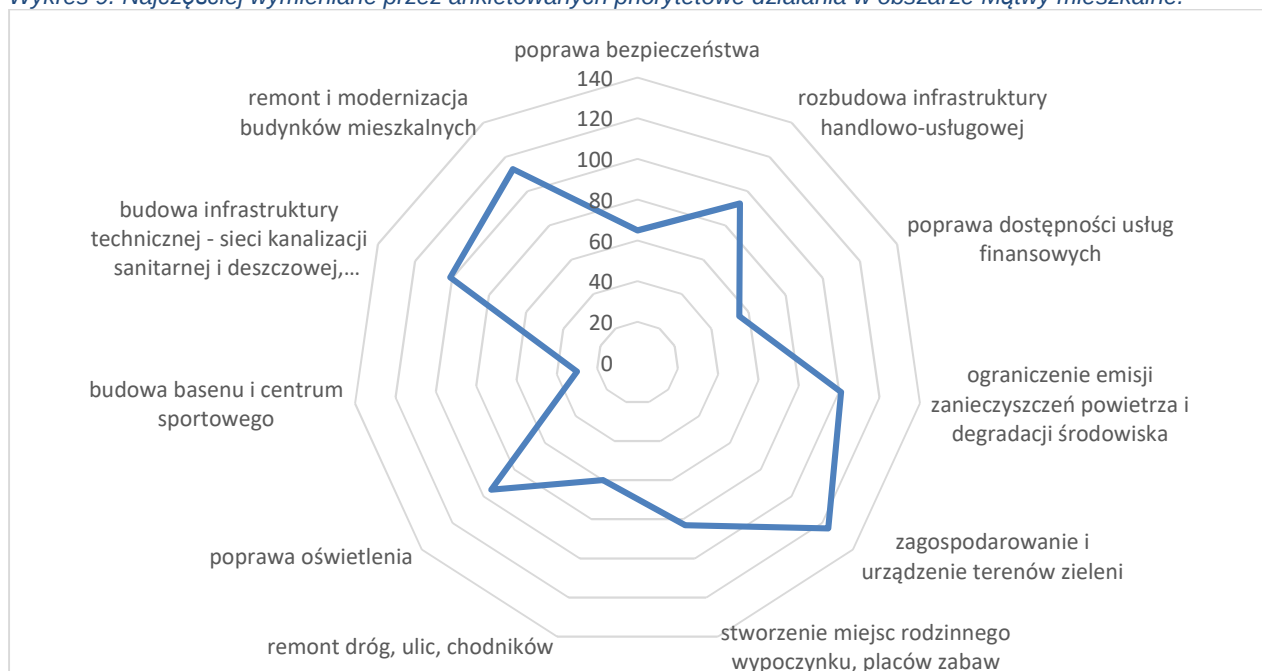
Wykres 8. Najczęściej wymieniane przez ankietowanych priorytetowe działania w obszarze Śródmieścia.

Źródło: opracowanie własne.

Analiza liczby wskazań w badaniu ankietowym typów priorytetowych działań pokazuje, że w obszarze Śródmieścia respondenci dostrzegają przede wszystkim potrzeby związane z poprawą sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oraz społecznej, a mianowicie remont infrastruktury komunikacyjnej, remont budynków mieszkalnych, zmniejszenie bezrobocia i aktywizacja zawodowa. W sferze gospodarczej ankietowani wskazali najmniej działań.

Wykres 9. Najczęściej wymieniane przez ankietowanych priorytetowe działania w obszarze Mątwy mieszkalne.

Źródło: opracowanie własne.

Analiza liczby wskazań w badaniu ankietowym typów priorytetowych działań pokazuje, że w obszarze Mątwy mieszkalne respondenci dostrzegają przede wszystkim potrzeby związane z poprawą sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oraz środowiskowej, a mianowicie utworzenie urządzonych terenów zielonych umożliwiających wypoczynek i rekreację, poprawę stanu technicznego zasobów mieszkaniowych, rozbudowę infrastruktury technicznej, w szczególności sieci gazowej i ciepłej z uwagi na niską emisję i zanieczyszczenie środowiska.

Z przeprowadzonej diagnozy oraz konsultacji społecznych prowadzonych na etapie opracowywania programu rewitalizacji, wynika że najistotniejszymi działaniami (w oparciu o istniejące potencjały), które należy podjąć w ramach procesu rewitalizacji są:

- a) w sferze społecznej:
 - ograniczenie poziomu bezrobocia, w szczególności długotrwałego,
 - zmniejszenie skali ubóstwa i jego konsekwencji,
 - wsparcie osób wykluczonych, w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności bezdomnych,
 - wsparcie placówek edukacyjnych w zapewnieniu wysokiego poziomu nauczania, dostosowanego do indywidualnych potrzeb uczniów,
- b) w sferze gospodarczej:
 - wsparcie osób chcących założyć lub rozwijać działalność gospodarczą,
- c) w sferze środowiskowej:
 - ograniczenie emisji zanieczyszczenia powietrza,
 - zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
 - zagospodarowanie i urządzenie terenów zielonych na terenie osiedla Mątwy,
- d) w sferze przestrzenno-funkcjonalnej:
 - zwiększenie dostępu i poprawa jakości podstawowych usług społecznych,
 - podniesienie jakości przestrzeni publicznej,
 - poprawa atrakcyjności i funkcjonalności podwórek,
- e) w sferze technicznej:
 - zapewnienie mieszkańcom Mątew dostępu do infrastruktury technicznej: sieci ciepłych i gazowych, sieci kanalizacyjnych, utwardzonych dróg, chodników i ścieżek rowerowych,
 - remonty i modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych,

Na podstawie zidentyfikowanych potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych ustalone zostały cele i odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

8. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Jednym z kluczowych elementów każdego programu rewitalizacji jest opis wizji stanu obszaru po przeprowadzaniu rewitalizacji. Wizja stanowi opis oczekiwanego efektu rewitalizacji na obszarze rewitalizacji – w wyniku przeprowadzonej interwencji.

Należy zakładać, że skala nagromadzonych problemów, hamujących rozwój obszaru wskazanego do rewitalizacji, powoduje, iż ich całkowite wyeliminowanie nie będzie możliwe w przyjętym horyzoncie czasowym programu. Zaplanowane przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne ujęte w programie mają zatem w jak najszerszym zakresie ograniczyć wpływ zdiagnozowanych czynników negatywnych, tworząc tym samym trwały fundament dla pełnej odnowy społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej obszaru rewitalizacji Inowrocławia.

WIZJA OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Sfera społeczna

Mieszkańcy całego obszaru rewitalizacji mają sposobność uczestniczenia w wielu szkoleniach i programach rozwoju osobistego i zawodowego, a to wzmacnia ich kompetencje oraz poczucie wspólnotowości. Motywacja do pełnego włączenia społecznego osób zagrożonych marginalizacją kształtowana jest w zróżnicowany sposób przez różne instytucje współpracujące ze sobą.

Usługi polityki społecznej realizowane są w zmodernizowanych obiektach i przestrzeniach publicznych. Przekłada się to na większe zaangażowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji w życie miasta i wzmocnienie tożsamości lokalnej.

Dzięki ukierunkowaniu działań na rodzinę w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji, w tym działań edukacyjno-wspierających na rzecz świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, odbudowane zostały więzi rodzinne. Powstały miejsca, w których dzieci i młodzież mogą aktywnie spędzać czas i rozwijać swoje pasje. Ponadto projekty związane z aktywnością ruchową doprowadziły do poprawy stanu zdrowia dzieci, a organizowane zajęcia dodatkowe pozwalają na rozwój pasji i umiejętności dzieci i młodzieży, budując tym samym kapitał ludzki na kolejne lata.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji Inowrocławia stanowią świadomą, zaangażowaną społecznie i obywatelsko społeczność. Liczne inicjatywy społeczne i programy aktywizacji zawodowej wspierane przez Miasto pozwoliły ograniczyć zjawisko wykluczenia, bezrobocia i ubóstwa. Osoby bezdomne mają możliwość korzystania z darmowych posiłków w jadalni, utrzymania higieny dzięki łaźni, pralni i magazynu odzieży. Działania z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej umożliwiły wielu osobom wyjście z bezdomności.

Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych, szczególnie wysokiej jakości usług opiekuńczych oraz oferty edukacyjnej i zajęć ruchowych dla seniorów przekłada się na poprawę zdrowia osób starszych i ich większą aktywność. Szeroka oferta wydarzeń i zajęć kulturalno-artystycznych i sportowych pozwala na rozwój pasji i zdobywanie nowych zdolności przez osoby w każdym wieku, a także integrację międzypokoleniową.

Uwrażliwienie na sprawy współobywateli oraz dbałość o otoczenie i wizerunek obszaru rewitalizacji wpływają na zmniejszenie aktów wandalizmu i dewastacji, wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców, a także silniejsze utożsamianie się z miejscem zamieszkania.

Sfera gospodarcza

W obszarze rewitalizacji powstają nowe firmy, a dotychczas funkcjonujące coraz lepiej prosperują. Programy aktywizacji zawodowej, kompleksowe wsparcie finansowo-merytoryczne (szkolenia, doradztwo, wsparcie finansowe) dla przedsiębiorców i osób zamierzających założyć działalność gospodarczą, motywując do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej przyczyniają się do podniesienia poziomu przedsiębiorczości i rozwoju inicjatyw gospodarczych.

Dzięki odnowie i zagospodarowaniu terenów zieleni i części wspólnych budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Mątwach, wzrosła atrakcyjność inwestycyjna tego obszaru.

Sfera środowiskowa i techniczna

Prowadzone inwestycje infrastrukturalne przekładają się na zwiększenie efektywności energetycznej i środowiskowej. Dzięki nowoczesnym rozwiązaniom technologicznym w zakresie energetyki i termomodernizacji, ograniczone zostało zjawisko niskiej emisji, a promocja ekologicznych form ogrzewania pozwoliła zwiększyć świadomość ekologiczną mieszkańców.

Zieleń w Mątwach jest uporządkowana i zadbana, a zrewaloryzowany park i nowe nasadzenia zieleni uatrakcyjnijają przestrzeń publiczną, stanowią popularne miejsca spędzania wolnego czasu i rekreacji mieszkańców.

Stan budynków mieszkalnych, dzięki prowadzonym pracom remontowym i wymianie instalacji wewnętrznych znacząco się poprawił. Przeprowadzone inwestycje w bazę materialną budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz infrastrukturę sieciową podniosły standard zamieszkania i jakość życia w Mątwach.

Sfera przestrzenno-funkcyjna

Przestrzeń historycznego centrum Inowrocławia to istotny potencjał miasta, który właściwie jest wykorzystywany. Osiedle Mątwy objęte rewitalizacją zyskało nowe i zmodernizowane miejsca rekreacji i wypoczynku, których szczególnie tam brakowało. Dzięki nim wzmacnia się wspólnota lokalna i rozwijają usługi społeczne dotąd niedostępne. Odbywają się tu liczne imprezy kulturalne, rekreacyjne i sportowe. Z roku na rok przybywa mieszkańców użytkujących zmodernizowane przestrzenie i obiekty usług społecznych. Relatywnie największymi beneficjentami przemian stali się mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Prowadzone inwestycje realizowane są w sposób świadomy społecznie, co pozwala na stworzenie miejskiej infrastruktury przyjaznej osobom starszym i niepełnosprawnym, wpływając na poprawę jakości ich uczestnictwa w życiu społecznym.

9. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

Cele rewitalizacji zostały określone w oparciu o problemy, które stanowiły podstawę wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Ponadto przy ustalaniu celów rewitalizacji wzięto pod uwagę osiągnięcie efektów procesów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim, tj.:

- 1) wzrost aktywności społecznej, ożywienie społeczne,
- 2) zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego (związanego m.in. z oddaleniem od rynku pracy, degradacją obszarów, niewystarczającym dostępem do dobrej jakości, niedrogich usług społecznych), w tym poprzez poprawę warunków uczestnictwa osób w trudnej sytuacji w życiu społecznym i gospodarczym,
- 3) wzrost zatrudnienia,
- 4) ożywienie gospodarcze, wzrost potencjału gospodarczego między innymi poprzez wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.

Przeprowadzona pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji, w tym identyfikacja głównych problemów i potencjałów pozwoliły na określenie oraz wyselekcjonowanie kierunków działań, które poprzez realizację przypisanych im przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych wpłyną możliwie najefektywniej na dokonanie się przemian na obszarze rewitalizacji i zniwelowanie występujących na nich zjawisk kryzysowych.

Śródmieście stanowią tereny mieszkalnictwa i usług oraz zieleni. W latach 2008-2015 w centrum miasta Inowrocławia zrealizowano wiele działań rewitalizacyjnych, które wpłynęły na poprawę atrakcyjności turystycznej i funkcjonalnej tego obszaru. Prowadzone były także działania społeczne, jednak nadal w tej sferze zdiagnozowano wiele problemów, dlatego planowana interwencja skupia się głównie na tej sferze.

Podobszar rewitalizacji Mątwy mieszkalne cechuje poza problemami społecznymi, wysokie natężenie problemów o charakterze technicznym, środowiskowym, gospodarczym i przestrzenno-funkcjonalnym, bezpośrednio wpływających na jakość i warunki życia mieszkańców. Na terenie Mątew zdiagnozowano m.in.: wysokie zanieczyszczenie powietrza, spowodowane emisją z sektora komunalno-bytowego (niska efektywność energetyczna budynków mieszkalnych) oraz emisją przemysłową, brak dostępu do systemu gazowniczego i zły stan infrastruktury technicznej, niską jakość terenów publicznych, niewystarczającą ilość atrakcyjnych terenów zieleni urządzonej, stanowiącej miejsca rekreacji, wypoczynku i integracji mieszkańców, niewystarczające wyposażenie w obiekty handlowe, gastronomiczne i usług społecznych. Obecnie Mątwy postrzegane są jako dzielnica zaniedbana, o wysokiej presji przemysłu na środowisko oraz ograniczonym dostępie do usług i infrastruktury. Z tego względu konieczne jest podjęcie na tym obszarze kompleksowych działań, zarówno społecznych, jak i technicznych, umożliwiających odnowę zdegradowanych terenów, poprawę warunków mieszkaniowych i stanu środowiska przyrodniczego, aby stało się to miejsce przyjazne dla ludzi, czyste i bezpieczne.

Lokalny program rewitalizacji miasta Inowrocławia na lata 2016-2022

Tabela 31. Zestawienie problemów oraz zakładanej w ramach rewitalizacji interwencji.

problemy na podstawie których wyznaczono obszar rewitalizacji	cele	kierunki działań	przedsięwzięcia rewitalizacyjne	projekty podstawowe i uzupełniające
SFERA SPOŁECZNA				
Wysoki udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym Wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem Wysoki udział dzieci do lat 17 na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku Przeciętne wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w placówkach działających na obszarze rewitalizacji niższe od średniej dla miasta	Cel 1. Odnowa społeczna i przeciwdziałanie występowaniu zjawiska wykluczenia społecznego i zawodowego	1.1. Objęcie kompleksowym wsparciem grup zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją	1. Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia 2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności osobom bezdomnym) 3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą 4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	1.1. „Dziś bierny – jutro aktywny” – wsparcie dla osób pozostających bez pracy 1.2. Program aktywizacji zawodowej dla mieszkańców miasta Inowrocławia 1.3. Klub Integracji Społecznej Fundacji Ekspert – Kujawy 1.4. Kujawska Kopalnia Wiedzy 2.1. Centrum wsparcia i pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 2.2. „Razem w działaniu” – funkcjonowanie Centrum wsparcia i pomocy osób bezdomnych 2.3. „Być jak w domu” 2.4. „Bezdomny nie wykluczony” 2.5. „Klub Samopomocy Albert” 2.6. „Gospodarstwo domowe - uprawy i zastosowanie plonów z działki” 3.1. Centrum Wspierania Rodziny w Inowrocławiu 3.2. Akademia Rodzinna 3.3. Centrum usług społecznych „Cho No INO” – wielofunkcyjna przestrzeń integracji rodzinno-sąsiedzkiej i aktywizacji społeczno-zawodowej 3.4. i 3.5. Wiedzieć – chcieć! Umieć – robić! Wada postawy to nie koniec świata! 3.6. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli dla nauczycieli 3.7. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą 3.8. Cykl zajęć sportowo-integracyjnych i rekreacyjno-integracyjnych realizowanych w oparciu o infrastrukturę przy ul. Poznańskiej 367 przez animatorów organizacji czasu wolnego, sportu i rekreacji 3.9. Zajęcia z TIK-u źródłem dobrych wyników 4.1. Pogodna Jesień Życia w mieście i gminie Inowrocław 4.2. Uniwersytet Trzeciego Wieku – oferta aktywizacji społecznej seniorów zamieszkałych w Inowrocławiu 4.3. I po 50–tce sprawne ciało – zdrowe lepsze życie, zwalczanie otyłości poprzez zajęcia sportowo –rekreacyjne – bądź fit 4.4. Aktywnie w bamboszach 4.5. Zintegrowane Centrum Opieki 4.6. Adaptacja budynku SP nr 2 przy ul. NMP 19 na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy w Inowrocławiu 4.7. Rozwój oferty wsparcia w odpowiedzi na zwiększające się potrzeby i liczbę osób z zaburzeniami psychicznymi

problemy na podstawie których wyznaczono obszar rewitalizacji	cele	kierunki działań	przedsięwzięcia rewitalizacyjne	projekty podstawowe i uzupełniające
		1.2. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozwój infrastruktury i poprawę warunków życia mieszkańców	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	5.1. Modernizacja i rozbudowa budynku po dawnej ochronce celem realizacji usług społecznych 5.2. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, wielorodzinnych 5.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej 5.4. Odnowa części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych 5.5. Plac zabaw i siłownia na świeżym powietrzu 5.6. Prace konserwatorskie i roboty budowlane w obiekcie zabytkowym (kościół) oraz w otoczeniu zabytku, przy ul. Bpa A. Laubitza 9 w Inowrocławiu 5.7. Przebudowa i remont zabytkowej kamienicy przy ul. Królowej Jadwigi 1 wraz z otoczeniem terenu 5.8. Poprawa dostępności do usług wsparcia rodzinom dysfunkcyjnym 5.9. Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego wraz z placem zabaw przy ul. Poznańskiej 367 5.10. Nasadzenie drzew i krzewów w celu stworzenia strefy ochronnej wzdłuż ulic Rakowicza, Staropoznańskiej, Bagiennej i Deszczowej 5.11. Rekultywacja pasów zieleni i wykonanie klombu na trawniku pętli autobusowej 5.12. Rewitalizacja przestrzeni mini parku w obrębie ul. Poznańskiej 365-367 5.13. Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II 5.14. Adaptacja pomieszczeń (pustostanów) z zasobów komunalnych na klub osiedlowy 5.15. Działania lobbujące na rzecz rozwoju infrastruktury usługowej na osiedlu Mątwy 5.16. Ograniczenie niskiej emisji poprzez rozwój i usprawnienie infrastruktury transportu miejskiego w Inowrocławiu 5.17. Efektywność energetyczna obiektów II etap użyteczności publicznej 5.18. Ograniczenie niskiej emisji poprzez utworzenie sieci ścieżek rowerowych w Inowrocławiu - II etap 5.19. Wymiana oświetlenia ulicznego w Inowrocławiu

problemy na podstawie których wyznaczono obszar rewitalizacji	cele	kierunki działań	przedsięwzięcia rewitalizacyjne	projekty podstawowe i uzupełniające
SFERA GOSPODARCZA				
Niski wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 10 lat	Cel 2. Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców	2.1. Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz wzrost konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw	6. Stworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	6.1. „Własna firma – od pomysłu do realizacji” 6.2. Kujawski Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej szansą na aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym 6.3. Klub Włóczykija w Inowrocławiu
SFERA ŚRODOWISKOWA				
Wysoka ilość azbestu na 1 km ² powierzchni	Cel 3. Poprawa stanu środowiska poprzez likwidację szkodliwego dla środowiska i zdrowia azbestu	3.1. Realizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest	7. Wsparcie działań dotyczących usuwania azbestu z obiektów i instalacji budowlanych	7.1. Działania edukacyjno-informacyjne 7.2. Demontaż i bezpieczne usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru rewitalizacji

Kierunki działań przyporządkowane do poszczególnych celów stanowią ramowy plan działań i jednocześnie typy przedsięwzięć, które priorytetowo powinny być realizowane w obszarach rewitalizacji. Nie wszystkie wymienione tu działania zostały zaplanowane na etapie opracowania programu w formie przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych, jednak zakłada się, że inicjatywy zmierzające do zrealizowania określonych kierunków i celów będą podejmowane w procesie rewitalizacji miasta Inowrocławia.

9.1. Cele społeczne

Cel 1. Odnowa społeczna i przeciwdziałanie występowaniu zjawiska wykluczenia społecznego i zawodowego

Spółeczna odnowa oznacza trudny wieloletni proces podejmowania spójnych, zintegrowanych działań, związanych z zatrzymaniem rozwoju negatywnych zjawisk społecznych, przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu oraz poprawą bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców.

W ramach pierwszego celu podejmowane będą inicjatywy, których wspólnym zamierzeniem jest ograniczenie zjawiska bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego, które dotyka znaczną część mieszkańców obszaru rewitalizacji. Działania dotyczące aktywizacji zawodowej i społecznej będą podejmowane przez instytucje usług społecznych, w tym ośrodki pomocy społecznej, ośrodki sportu i rekreacji, a także przez organizacje pozarządowe działające w sferze społecznej. Podmioty te będą rozwijać formy współpracy środowisk działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Wsparciem zostaną objęte osoby będące w szczególnie trudnej sytuacji życiowej: bezdomni, bezrobotni oraz seniorzy (w tym osoby wymagające opieki tj. niesamodzielne i niepełnosprawne). Bezpośredniego wsparcia wymagają także rodziny dysfunkcyjne, nie radzące sobie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, co negatywnie wpływa na prawidłowy rozwój więzi rodzinnych i niezaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci.

Interwencja prowadzona w zakresie ograniczenia skali problemów społecznych będzie realizowana poprzez działania o charakterze:

- społecznym, socjalnym - obejmujące przygotowanie i wsparcie działań indywidualnych i programów środowiskowych, organizację kursów, szkoleń i innych aktywności umożliwiających nabycie, podniesienie lub zmianę kompetencji zawodowych, organizację terapii oraz poradnictwa grupowego i indywidualnego, wspierających umiejętności społeczne i zawodowe, umożliwiających powrót do życia społecznego, w tym aktywizację zawodową i powrót na rynek pracy;
- technicznym, przestrzenno-funkcjonalnym – adaptacja, przebudowa, remont, modernizacja budynków i zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w celu poprawy warunków życia mieszkańców oraz stworzenie miejsc i przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców.

Aktywizowanie społeczne mieszkańców będzie realizowane poprzez zwiększenie zaangażowania placówek edukacji szkolnej i pozaszkolnej, instytucji świadczących usługi z zakresu sportu i rekreacji, a przede wszystkim organizacji pozarządowych w pracę na rzecz społeczności lokalnej. Zakłada się, że licznie funkcjonujące w obszarze rewitalizacji instytucje usług społecznych, podejmą się w szerszym zakresie działalności na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji. Aktywizacja społeczna, prócz form typowych dla polityki społecznej, będzie skorelowana

z działalnością kulturalną i sportowo-rekreacyjną. Na potrzeby realizacji tych zadań poddana będzie modernizacji i rozbudowie infrastruktura i przestrzeń usług społecznych w obszarze rewitalizacji (stworzenie centrum wsparcia i pomocy osób bezdomnych, strefy integracji i aktywizacji społecznej, odnowa terenów zieleni). Przewiduje się przebudowę i adaptację istniejących obiektów i przestrzeni pod nowe funkcje społeczne, z ofertą usług kultury, sportu i rekreacji dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale także wszystkich mieszkańców miasta.

Wsparcia wymaga podstawowa komórka społeczna, jaką jest rodzina. Będą to działania skoncentrowane na opiece i wychowaniu dzieci, przywróceniu wiary we własne możliwości – powrót na rynek pracy, poszukiwaniu rozwiązań trudności natury psychologicznej, odbudowie więzi rodzinnej, czy spędzaniu wolnego czasu. Istotnym elementem wspierania rodzin jest także zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji i oświaty dla dzieci i młodzieży. Czynnikiem determinującym jakość edukacji są kwalifikacje i umiejętności nauczycieli. Z tego względu zaplanowano szeroką ofertę szkoleń i kursów, studiów podyplomowych dla nauczycieli. Zakłada się także realizację zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla młodzieży szkolnej nastawionych na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów na różnych poziomach nauczania, a także stymulowanie dzieci i młodzieży do rozwoju własnych zainteresowań i uzdolnień. Zajęcia związane z edukacją pozaszkolną powinny być prowadzone przez placówki oświatowe, a także w ramach aktywizacji sportowej i kulturalnej.

Ważnym kierunkiem będzie również poszerzanie oferty profilaktyki zdrowotnej dla dzieci oraz usług opiekuńczo-rehabilitacyjnych dla osób starszych oraz posiadających dysfunkcje ruchowe. Obserwowane starzenie się społeczeństwa wymaga reorientacji prowadzonej polityki społecznej i dostosowania oferty usług społecznych do rosnących potrzeb tej grupy wiekowej. Brak zaangażowania w tej sferze prowadzić będzie do pogłębiania problemów natury zdrowotnej, ograniczenia mobilności osób starszych i schorowanych, co w konsekwencji może prowadzić do ich izolacji i powstania zjawiska wykluczenia.

Rosnący udział osób w wieku emerytalnym wymaga podjęcia inicjatyw i programów ich aktywizacji społecznej, kulturalnej, ruchowej, a także np. zapobiegania wykluczeniu cyfrowemu (np. poprzez organizację kursów komputerowych). Ciekawym narzędziem w tym obszarze mogą być zajęcia edukacyjne w ramach tzw. uniwersytetów trzeciego wieku.

Bardzo ważnym elementem odnowy społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji Inowrocławia będzie aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna. Dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym działania te będą motywatorem do pełniejszej integracji, do budowania więzi międzyludzkich, w tym międzysąsiedzkich, międzypokoleniowych. W tym kontekście istotnym kierunkiem działań będzie stworzenie oferty kulturalno-rekreacyjnej dla osób w każdym wieku, a także warsztaty i zajęcia międzypokoleniowe, podczas których osoby starsze mogą wymieniać się doświadczeniami, pomocą w nauce czy przyswajaniu umiejętności z dziećmi i młodzieżą. W ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewiduje się organizację różnego typu aktywności, wspierania wolontariatu, itd.

Problemy o charakterze społeczno-gospodarczym na obszarze Mątew są silnie związane ze złą jakością przestrzeni, która wpływa na niską atrakcyjność tego terenu. W podobnym obszarze rewitalizacji Mątki mieszkalne ograniczeniu problemów społecznych towarzyszyć powinna kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obiektów i terenów. Jest to dzielnica mieszkalno-przemysłowa, gdzie warunki życia mieszkańców determinują zanieczyszczenie powietrza, niewystarczający dostęp do infrastruktury i usług. Mieszkańcy Mątew narzekają na zły stan techniczny budynków i sieci wodno-kanalizacyjnej, zdewastowane podwórza i niewystarczającą ilość zieleni. W Mątkach brakuje miejsc, w których dzieci i młodzież mogłaby spędzać wolny czas po lekcjach, miejsc

rekreacji i wypoczynku umożliwiających nawiązanie więzi społecznych i integracji mieszkańców w każdym wieku. Więzi tworzą się naturalnie i wynikają ze wspólnego przebywania w konkretnej przestrzeni. Dlatego dla tworzenia więzi kluczowe jest istnienie miejsc spotkań, gdzie mieszkańcy mogą wymieniać się informacjami i być razem. W najbliższym otoczeniu budynków mieszkalnych znajdują się zaniedbane, zdegradowane podwórka. Z tego względu planuje się wykonanie na wybranych podwórkach miejsc kreatywnej zabawy dla dzieci i młodzieży oraz odpoczynku seniorów, a więc zapewnienie warunków dla integracji międzypokoleniowej. Oprócz, ładnych ławek, zieleni czy placów zabaw potrzebna jest także kanalizacja do odprowadzania wód opadowych, oświetlenie oraz utwardzenie nawierzchni. W celu zapobieżenia aktom wandalizmu konieczny jest także rozwój systemu monitoringu.

Podobszar rewitalizacji Mątwy posiada dużą ilość niezabudowanych gruntów stanowiących potencjał do rozwoju budownictwa jednorodzinne, więc poprawa warunków życia, wpłynie na zwiększenie atrakcyjności tego terenu.

Obszar rewitalizacji Inowrocławia jest szczególnie narażony na wzmożoną emisję zanieczyszczeń powietrza, co spowodowane jest wysokim zagęszczeniem zabudowy w Śródmieściu i ukształtowaniem terenu w Mątwach, przestarzałymi i nieefektywnymi instalacjami grzewczymi (w zasobach komunalnych zdecydowana większość budynków opalana jest paliwem stałym), a często także stosowaniem opału złej jakości w indywidualnych źródłach ciepła. Niska emisja stanowi zjawisko wysoce niekorzystne zarówno dla zdrowia i życia mieszkańców, jak i dla stanu jakościowego substancji budowlanej, poprzez osadzanie się pyłów oraz substancji chemicznych zawartych w dymie i sadzy. Działania zmierzające do poprawy warunków życia w obszarze rewitalizacji będą polegały przede wszystkim na remontach i termomodernizacji budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych, służących poprawie ich efektywności energetycznej. Podejmowane inwestycje powinny mieć wymiar kompleksowy tj. uwzględniać głęboką modernizację energetyczną, w tym z możliwością wymiany źródeł ciepła oraz możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii.

Istotnym elementem środowiska jest także zieleń. W Śródmieściu znajdują się urządzone skwery zieleni o funkcji wypoczynkowo-rekreacyjnej, natomiast w Mątwach brakuje terenów zieleni, a istniejące niewielkie enklawy zieleni są zaniedbane i zdegradowane. Działania podejmowane w ramach celu mają służyć stworzeniu atrakcyjnych miejsc rekreacji mieszkańców, zachęcających do integracji i spędzania czasu na powietrzu. Postulowane działania powinny dotyczyć odnowy roślinności parków miejskich i skwerów. Miejsca rekreacji będą stopniowo wyposażane w niewielkie urządzenia rekreacji ruchowej dla dzieci oraz osób dorosłych, małą architekturę, ścieżki spacerowe i dydaktyczne.

Podobszar rewitalizacji Mątwy charakteryzuje się szczególną koncentracją problemów w sferze technicznej. Istotne niedobory dotyczą stanu technicznego budynków mieszkalnych oraz infrastruktury sieciowej i drogowej, w którą są te tereny wyposażone. Interwencja publiczna będzie odnosić się do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, ciepłowniczej oraz wewnętrznych dróg dojazdowych.

Usługi podstawowe rozumiane są tu jako usługi towarzyszące funkcji mieszkaniowej, podstawowe usługi handlowe, gastronomiczne, finansowe, lokalne targowiska i inne nieuciążliwe usługi dla ludności. Śródmieście jest obszarem koncentracji usług centrotwórczych i ogólnomiejskich. Natomiast w Mątwach brakuje usług podstawowych, jak na przykład zróżnicowanej oferty handlowej (istniejące lokalne sklepiki osiedlowe mają ograniczony asortyment i niekonkurencyjne ceny), gastronomicznej, finansowej (brak bankomatu). W ramach celu podejmowane będą te inicjatywy, których wspólnym zamierzeniem jest zwiększenie dostępności usług podstawowych,

przede wszystkim w Mątwach. Z uwagi na powyższe, mając na uwadze potencjał obszaru rewitalizacji, potrzeby odpowiadające na zjawiska kryzysowe, podjęto decyzję o zaadaptowaniu istniejących przestrzeni miejskich na obszarze rewitalizacji na potrzeby społeczno-gospodarcze.

9.2. Cele gospodarcze

Cel 3. Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców

Głównym założeniem podejmowanej interwencji w ramach tego celu jest poprawa sytuacji gospodarczej w obszarze rewitalizacji oraz przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia, poprzez wspieranie samozatrudnienia i stymulowanie rozwoju działalności gospodarczej.

Wsparcie dla osób fizycznych chcących podjąć działalność gospodarczą oraz istniejących podmiotów z sektora MŚP koncentrować się będzie na organizacji szkoleń i doradztwa w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (np. opracowania business planu, strategii firmy, transferu technologii, promocji, itp.).

Działania zmierzające do podniesienia poziomu przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji będą podejmowane przez instytucje rynku pracy, organizacje pozarządowe oraz instytucje wyspecjalizowane w świadczeniu usług na rzecz przedsiębiorców – tzw. instytucje otoczenia biznesu.

9.3. Cele środowiskowe

Cel 5. Poprawa stanu środowiska poprzez likwidację szkodliwego dla środowiska i zdrowia azbestu

Każda gmina, która posiada uchwalony program usuwania azbestu oraz inwentaryzację wyrobów azbestowych, może ubiegać się o środki z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na demontaż wyrobów azbestowych, ich transport oraz składowanie. Dofinansowanie w 2017 r. wyniosło 70% poniesionych kosztów kwalifikowanych, lecz nie więcej jak 1000,00 zł za 1 Mg unieszkodliwionych lub zabezpieczonych odpadów zawierających azbest. Kosztami kwalifikowanymi są koszty niezbędne do osiągnięcia efektu ekologicznego i obejmują wyłącznie koszty demontażu, zbierania, transportu i unieszkodliwiania lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest. Właściciel nieruchomości musi zatem poza ponieść także koszt zakupu i montażu nowego pokrycia dachowego. Z tego powodu wielu mieszkańców Inowrocławia zwleka z podjęciem decyzji o usunięciu azbestu. Według przepisów mają oni na to czas do końca 2032 r.

W programie usuwania azbestu, oprócz mieszkańców, mogą brać udział m.in. placówki oświatowe, obiekty użyteczności publicznej takie jak: ośrodki ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury, bezpieczeństwa publicznego. Program adresowany jest również do jednostek sektora finansów publicznych, kościołów i związków wyznaniowych oraz wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

Stan wyrobów azbestowych z biegiem czasu będzie się naturalnie pogarszał, jeśli pozostawiłoby się te wyroby same sobie. Korozja powierzchni, starzejące się wyroby będą w niewielkiej już perspektywie czasowej wywoływać w specyficznych warunkach atmosferycznych (suche lato) samoczynne pylenie, samouwalniających się włókien. Wówczas to poziom stężeń tych włókien może intensywnie się podwyższyć.

Realizacja celu ma poprzez działania i akcje informujące i propagujące prawidłowe postępowanie z azbestem (np. spotkania, pogadanki, konkursy w szkołach, akcje ulotowe i plakatowe) zwiększyć zakres wiedzy mieszkańców na temat azbestu, jego bezpiecznego użytkowania i usuwania (likwidacja przyzwolenia społecznego na nielegalne zachowania związane z azbestem - nieuprawniony demontaż i wyrzucanie odpadów m.in. do lasów).

Zakłada się, że działania edukacyjno-informacyjne zmobilizują do usunięcia azbestu, co poprawi jakość życia jego mieszkańców oraz wpłynie pozytywnie na środowisko i zdrowie ludności lokalnej przez usunięcie azbestu, którego szkodliwość wynika z wydalania do atmosfery, a następnie wdychania przez człowieka kancerogennych pyłów i włókien azbestowych. Zastępowanie azbestowych elementów materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia i środowiska spowoduje poprawę jakości tkanki mieszkaniowej, jej estetyki, poprawę jakości powietrza, stanu zdrowia mieszkańców. Realizacja tego celu przyczyni się również do „rewitalizacji społecznej”, poprzez podniesienie jakości zamieszkania, tworząc tym samym warunki dla zapobiegania patologii i marginalizacji społecznej. Obszar rewitalizacji będzie atrakcyjniejszy dla mieszkańców i inwestorów. Efekt ekologiczny uzyskany z realizacji celu przejawia się w ilości usuniętego i zneutralizowanego azbestu.

10. Lista planowanych przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych

Propozycje projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały zgłoszone przez interesariuszy procesu rewitalizacji w drodze otwartego naboru. Propozycje te zostały przeanalizowane pod kątem zdiagnozowanych niedoborów i potencjałów, które w pierwszej kolejności powinny zostać ograniczone lub wzmocnione, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

W oparciu o przyjęte cele rewitalizacji i analizę potrzeb priorytetowych wyróżniono listę przedsięwzięć/projektów głównych i uzupełniających. Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań, w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, zawartym lub wynikającym z programu rewitalizacji oraz logicznie powiązanych z treścią i celami programu rewitalizacji.

Główne (podstawowe) przedsięwzięcia/projekty rewitalizacyjne to działania bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i nie rozwiąże się zdiagnozowanych sytuacji problemowych.

Pozostałe przedsięwzięcia/projekty rewitalizacyjne mają na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. W grupie uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały wskazane przedsięwzięcia, dla których na etapie opracowywania programu rewitalizacji nie jest możliwe wskazanie, kto będzie realizował dane zadanie, w jakim zakresie itp.

Kluczowym celem projektów ma być doprowadzenie do trwałych zmian społecznych, przede wszystkim aktywizacji zawodowej oraz integracji społecznej mieszkańców Śródmieścia i Mątew. Ma temu służyć m.in. wsparcie rodzin dysfunkcyjnych, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i zawodowe, pomoc terapeutyczna, staże zawodowe, wsparcie edukacyjne i prawne.

Uzupełnieniem działań społecznych będą prace polegające na odbudowie zniszczonej lub budowie nowej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, miejsc publicznych typu parki czy miejsca rekreacji i wypoczynku, ale również renowacji części wspólnych budynków mieszkalnych.

10.1. Główne (podstawowe) przedsięwzięcia/projekty rewitalizacyjne

Tabela 32. Lista głównych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cel	1. Odnowa społeczna i przeciwdziałanie występowaniu zjawiska wykluczenia społecznego i zawodowego								
Kierunek działań	1.1. Objęcie kompleksowym wsparciem grup zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją								
Śródmieście	1. Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia	1.1. „Dziś bierny – jutro aktywny” – wsparcie dla osób pozostających bez pracy	społeczny	Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – Oddział w Bydgoszczy, ul. Długa 34, 85-034 Bydgoszcz	Projekt zakłada indywidualną i kompleksową pomoc zawodowo-edukacyjną obejmującą instrumenty i usługi rynku pracy: - wsparcie psychologiczno-doradcze: doradztwo zawodowe, założenie Indywidualnego Planu Działania, indywidualne wsparcie psychologiczne, grupowe warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, - szkolenia/kursy zawodowe, - staże zawodowe - pośrednictwo pracy	Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości i Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości w Inowrocławiu ul. Poznańska 43-45	200000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu - 13 • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 17 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie - 20 • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - 6 • Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie - 12 Wskaźniki z LSR: • Liczba osób u których wzrosły kompetencje przedsiębiorcze - 17 • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukująca	Wymiernym efektem aktywizacji zawodowej społeczności obszaru rewitalizacji ma być przede wszystkim poprawa sytuacji materialnej poprzez podjęcie pracy przez osoby niepracujące, które mają poważne trudności z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. Dane o liczbie osób bezrobotnych pozyskiwane będą z Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								pracy po opuszczeniu programu - 17 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w okresie 3 miesięcy po opuszczeniu programu - 13	
Śródmieście	1. Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia	1.2. Program aktywizacji zawodowej dla mieszkańców miasta Inowrocławia	społeczny	Fundacja Ekspert-Kujawy Ul. Dworcowa 65 we współpracy z Miastem Inowrocław – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu	Aktywizacja zawodowa mieszkańców Inowrocławia: 1 Wsparcie ukierunkowane na pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy. 2 Instrumenty i usługi rynku pracy służące nabywaniu oraz podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych, jak również lepszemu ich dopasowaniu do potrzeb rynku pracy. 3 Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców.	Siedziba Fundacji Ekspert-Kujawy ul. Dworcowa 65	1500000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu - 50 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 100 Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie - 200 - Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie - 80 - Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie - 80 - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - 30	Bezrobocie jest najpoważniejszym czynnikiem wpływającym na gospodarkę i rozwój miasta, znacząco go ograniczając i rodząc wiele problemów społecznych, w tym m.in. wykluczenie społeczne, ubóstwo, spadek liczby mieszkańców, w szczególności osób młodych. Projekt oferuje wsparcie także osobom nieaktywnym zawodowo i poszukującym pracy (poza osobami bezrobotnymi), a wsparcia tym grupom PUP udziela w stopniu minimalnym (tylko osobom zarejestrowanym jako poszukujące pracy). Planowanym efektem realizacji projektu jest zmniejszenie bezrobocia poprzez podjęcie pracy przez osoby niepracujące, które mają poważne trudności z wejściem

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								- Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie - 70 - Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie - 150 Wskaźnik z LSR: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w okresie 3 miesięcy po opuszczeniu programu - 50 - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukująca pracy po opuszczeniu programu - 120	i utrzymaniem się na rynku pracy. Dane o liczbie osób bezrobotnych pozyskiwane będą z Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu
Śródmieście	1. Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia	1.3. Klub Integracji Społecznej Fundacji Ekspert - Kujawy	społeczny	Fundacja Ekspert – Kujawy ul. Dworcowa 65	Fundacja zamierza rozszerzyć zakres działalności Klubu Integracji Społecznej na terenie miasta Inowrocławia. Zakres realizowanych zadań obejmuje: - warsztaty aktywizacji i reintegracji społecznej, - kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji	Siedziba Fundacji Ekspert-Kujawy, ul. Dworcowa 65	1280000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu - 16 - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 70 Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych	Głównym celem projektu jest zmniejszenie skali wykluczenia i zwiększenie zatrudnienia przez aktywizowanie społeczności lokalnych i osób wykluczonych. Wsparcie w ramach projektu będzie przeznaczone na stworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej w istniejącym KIS prowadzonym przez Fundację Ekspert-Kujawy. Dane o liczbie

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy, - staże zawodowe u lokalnego pracodawcy, - poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej, - poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy, - zajęcia z edukacji zdrowotnej			wsparcie w programie - 80 • Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie - 40 • Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie - 40 • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - 10 • Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie - 20 • Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie - 30 Wskaźniki z LSR: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukująca pracy po opuszczeniu programu - 40 • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w okresie 3 miesięcy po opuszczeniu programu - 16 • Liczba osób u których wzrosły kompetencje przedsiębiorcze - 70	osób bezrobotnych pozyskiwane będą z Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sródmieście i Mały Mieszkale	1. Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia	1.4. Kujawska Kopalnia Wiedzy	społeczny	Stowarzyszenie „Służyć Życiu” ul. Bpa. A. Laubitza 9	Projekt będzie realizowany poprzez: - Centrum Wolontariatu – miejsc aktywizacji i szkoleń wolontariuszy - Skaut Group – szkolenie lokalnych liderów harcerskich - Męska Szopa - dla prawdziwych facetów. Stworzenie miejsca, gdzie będzie można samemu naprawić drobne sprzęty domowe, ogrodowe, skorzystać z pomocy fachowca. - Muzyczne talenty – wyłuskanie potencjalnych talentów muzycznych, stworzenie zespołu muzyków amatorów, organizacja koncertów, - Kurs języka migowego – we współpracy pobliskiego Polskiego Związku Głuchych. - Kursy specjalistyczne – motorowodny, balonowy, językowe, fotograficzny, na prawo jazdy kat. B, C, C+E	Wnioskodawca planuje realizować projekt w dwóch lokalizacjach: ul. Bpa. A. Laubitza 9, ul. Poznańska 384, aby w obu podobszarach rewitalizacji stworzyć równy dostęp do usług	823500,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 2 • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu - 29 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie – 290 Wskaźniki z LSR: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukująca pracy po opuszczeniu programu - 100 • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na	Projekt Kujawska Kopalnia Wiedzy ma na celu wykreowanie lokalnych liderów, otwarcie nowych miejsc pracy, zawiązanie współpracy osób z różnych środowisk branżowych, poszerzanie wiedzy technicznej z różnych dziedzin oraz wzbudzenie chęci pomagania innym ludziom. Realizacja projektu ma prowadzić do włączenia społecznego i integracji mieszkańców, a także poprzez wsparcie szkoleniowe i doradcze podnoszące kompetencje i/lub dające kwalifikacje umożliwiające podjęcie pracy. Dane o liczbie osób bezrobotnych pozyskiwane będą z Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy na zakończenie każdego szkolenia/kursu, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					- Spółdzielnia młodzieżowa – nauka etosu pracy wśród młodych ludzi, wykonywanie prostych prac, nauka oszczędzania, zarabianie „pierwszych pieniędzy” również osoby niepełnosprawne.			własny rachunek) w okresie 3 miesięcy po opuszczeniu programu - 29 • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem szkoleniowym lub doradczym - 290	
Śródmieście	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności osobom bezdomnym)	2.1. Centrum wsparcia i pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	techniczny	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Inowrocławskie, ul. Jacewska 118	Zakres prac: - kompleksowy remont budynku – (remont elewacji, pomieszczeń, ciągów komunikacyjnych, wymiana stolarki okiennej-drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, wymiana instalacji elektrycznej itp.); - dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym zamontowanie windy oraz podjazdów, - zamontowanie dodatkowej klatki schodowej, - wyposażenie miejsc noclegowych dla osób bezdomnych i potrzebujących, - wyposażenie kuchni i jadalni;	Inowrocław, ul. Toruńska 24, nr działki 153 o powierzchni 0,0108 ha oraz działka nr 5 o powierzchni 0,1492 ha	300000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba osób korzystających z przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej – 50 • Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów przeznaczonych na mieszkania socjalne, wspomagane, chronione - 30 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej - 1 • Liczba wspartych obiektów przeznaczonych na mieszkania socjalne, wspomagane, chronione – 1 Wskaźniki rezultatu z LSR:	W obszarze rewitalizacji mieszka duża liczba osób bezrobotnych oraz bezdomnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. W chwili obecnej jest ograniczona liczba miejsc, które mogłyby zapewnić pomoc tym osobom, dlatego istnieje pilna potrzeba ich zwiększenia z uwagi na wzrost zapotrzebowania wśród mieszkańców. Realizacja projektu zapewni aktywizację społeczno-zawodową, treningi w kierunku samodzielności życiowej i wyjścia z bezdomności. Rezultaty mierzone będą poprzez dane podmiotu realizującego projekt, w tym ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy na zakończenie programu, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					- wyposażenie łazni i pralni; magazynu rzeczy - urządzenie i wyposażenie pomieszczeń pomocniczych (pomieszczenia socjalne, szatnie, świetlica), - wyposażenie w sprzęt i meble pomieszczeń.			- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 10 - Liczba podmiotów działających na rzecz aktywności społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubogich wspartych przez LGD - 1	
Śródmieście	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności osobom bezdomnym)	2.2. „Razem w działaniu” – funkcjonowanie Centrum wsparcia i pomocy osób bezdomnych	społeczny	Miasto Inowrocław – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu;	Zakres projektu obejmuje: - funkcjonowanie jadalni wraz z zapleczem (tj. kuchnią), - funkcjonowanie łazni miejskiej, pralni oraz pomieszczeń magazynowych na odzież, - działania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, tj. konsultacje i poradnictwo, pomoc psychologiczna, psychoterapia itp. - udzielanie pomocy informacyjnej, edukacyjnej, rozmowy indywidualne o możliwościach wyjścia z bezdomności, usamodzielnienia się,	Inowrocław, ul. Toruńska 24,	2000000	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 1 - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu - 7 - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które opuściły opiekę instytucjonalną na rzecz usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej w programie - 30	Projekt ma na celu: - zabezpieczanie podstawowych potrzeb człowieka poprzez zapewnienie funkcjonowania łazni, magazynu odzieży, pralni, jadalni (wraz z zapleczem i kuchnią); - promocję wolontariatu poprzez włączenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w działania związane z funkcjonowaniem łazni, pralni, jadalni itd., - aktywizację społeczną poprzez m.in. poradnictwo psychologiczne, działania z zakresu profilaktyki uzależnień, naukę zarządzania budżetem domowym, wyposażenie w wiedzę dot. udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, realizację warsztatów promujących wolontariat,

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					- aktywizacja społeczna i zawodowa poprzez organizację warsztatów, m.in. domowej przedsiębiorczości, promujących wolontariat; kursów zawodowych, pierwszej pomocy oraz staży. Na potrzeby projektu zostaną zakupione: - sprzęty do pralni, - wyposażenie do kuchni i jadalni., - wyposażenie magazynu odzieży, - wyposażenie łaźni.			Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - 100	- aktywizację zawodową poprzez m.in. organizację kursów zawodowych i staży. Zakłada się, że efektem realizacji projektu będzie stworzenie bezdomnym warunków do uruchomienia pokładów własnych możliwości, przejęcia kontroli nad własnym życiem, wzrost aktywności i umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności osobom bezdomnym)	2.3. „Być jak w domu”	społeczny	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Inowrocławskie, ul. Jacewskiego 118	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezdomnych, bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez zajęcia w różnych dziedzinach życia: • zajęcia kulinarne, z przygotowywania zdrowych, niedrogich potraw; • nauka dobrego zachowania przy stole (savoir-vivre); • treningi z zakresu gospodarowania budżetem	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta TPBA Koło Inowrocławskie ul. Toruńska 24	240000	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu - 15 • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które opuściły opiekę instytucjonalną na rzecz usług społecznych	Celem projektu jest stworzenie bezdomnym osobom, przebywającym w placówce prowadzonej przez Koło Inowrocławskie TPBA, warunków do uruchomienia pokładów własnych możliwości, przejęcia kontroli nad własnym życiem, których efektem będzie wzrost aktywności i umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Poprzez działania profilaktyczne i aktywizujące w zakresie

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/ realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					domowym, podstaw majsterkowania i utrzymania czystości; • rozmowy indywidualne o możliwościach wyjścia z bezdomności, usamodzielnieniu się, • terapia zajęciowa, • trening umiejętności społecznych, • rozwijanie zainteresowań internetem, • trening dbałości o wygląd zewnętrzny, • trening nauki higieny, • zajęcia kulturalne wyjście do kina/teatru; • spotkanie z lekarzem, który prowadziłby pogadanki na temat zdrowego stylu życia; • festyn na terenie schroniska. • treningi i przygotowanie do podjęcia zatrudnienia, doradztwo zawodowe.			świadczonej w społeczności lokalnej w programie - 10 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - 45	życia społecznego pobudzanie motywacji podopiecznych Koła Inowrocławskiego TPBA do podejmowania inicjatyw mających na celu wyjście z bezdomności i powrót do życia społecznego. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie,	2.4. „Bezdomny nie wykluczony”	społeczny	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta	Przedmiotem projektu jest przeprowadzenie szkoleń	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta TPBA Koło	400000	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem	Celem projektu jest rozbudzenie w beneficjentach aktywności do działania i zwiększenie poczucia

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności osobom bezdomnym)			Koło Inowrocławskie, ul. Jacewska 118	tematycznych i kursów z zakresu: • udzielania pierwszej pomocy przed medycznej, • obsługi komputera • kurs małej gastronomii, • prawo-jazdy, • Streetworkingu, • roboty wykończeniowe, prace budowlane (malowanie, tapetowanie, prace murarskie i tynkarskie),	Inowrocławskie ul. Toruńska 24		społecznym, które uzyskały kwalifikację po opuszczeniu programu – 4 osoby • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu -21 osób • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 11 osób • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 5 osób Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 50 osób • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 1 osoba	możliwość radzenia sobie w życiu, zdobycia kwalifikacji oraz wejścia na rynek pracy. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji	2.5. „Klub Samopomocy Albert”	społeczny	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Inowrocławskie	Przedmiotem projektu jest utworzenie klubu samopomocy widzimy jako platformy służącej otwarciu się na	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta TPBA Koło Inowrocławskie ul. Toruńska 24	200000	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikację po	Celem projektu jest: Wspólne spędzanie wolnego czasu seniorów i młodzieży, • nawiązanie współpracy i międzypokoleniowa wymiana doświadczeń,

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	życiowej (w szczególności osobom bezdomnym)			kie, ul. Jacewska 118	siebie wykluczonych grup społecznych. Projekt obejmuje zaangażowanie „liderów lokalnych”, których zadaniem będzie prowadzenie zajęć w grupach: młodzieżowej, sportowej, samopomocowej, technicznej i wolontariackiej. Projekt przewiduje także warsztaty kulturalne, obyczajowe, zajęcia muzyczne, fotograficzne, historyczne, prelekcje i odczyty, organizowanie wyjazdów i pieszych wycieczek.			opuszczeniu programu – 4 osoby • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 15 osób • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 8 osób • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 3 osoby Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 50 osób • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 1 osoba	• zmiana stereotypów i mitów, • zintegrowanie młodzieży i seniorów, • uświadomienie młodzieży, że osoby starsze to „skarbnica wiedzy”, • przekazywanie młodemu pokoleniu pozytywnych wzorców i właściwych wartości życiowych, • wzmocnienie pozycji osób starszych, niepełnosprawnych w środowisku lokalnym, • rozbudzenie relacji rodzinnych. • zwiększenie aktywności społecznej. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności	2.6. „Gospodarstwo domowe - uprawy i zastosowanie plonów z działki”	społeczny	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Inowrocławskie, ul.	Zakres projektu obejmuje: • przeprowadzenie zajęć z zakresu wykorzystania działek, ogródków przydomowych, uświadamiających korzyści finansowe i	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Brata Alberta TPBA Koło Inowrocławskie ul. Toruńska 24	400000	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 6 osób	Adresatami projektu są bezdomni mężczyźni w przedziale wiekowym od 30-tu do 70-ciu lat z dużą przewagą osób starszych. Również adresatami projektu będą osoby korzystające z programu POPŻ: osoby

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	osobom bezdomnym)			Jacewska 118	zdrowotne płynące z zastosowania własnych upraw i posiadania własnej spiżarni domowej, • praktyczne zajęcia w ogrodzie: sianie, sadzenie (warzyw, ziół), pielęgnacja z użyciem ręcznych narzędzi i sprzętu ogrodowego, • sezonowe zbiory i ich zastosowanie w żywieniu – teoria i praktyka pod nadzorem, • przygotowanie przepisów i ćwiczenia praktyczne, • zastosowanie kiszzonek warzywnych, ich wpływ na zdrowie, • sposoby przetwarzania i przechowywania przetworów, zajęcia praktyczne, • nauka i praktyka urządzania spiżarni domowej • treningi i przygotowania do podjęcia zatrudnienia, • doradztwo zawodowe.			- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 21 osób - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 5 osób - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 5 osób Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 50 osób - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 1 osoba	nie radzące sobie w życiu społecznym, cechujące się dużą biernością społeczną, brakiem motywacji do działania, często schorowani, z orzeczeniem o niepełnosprawności, bezrobotni, byli podopieczni domów dziecka czy też po odbyciu kar pozbawienia wolności. Celem projektu jest rozbudzenie w beneficjentach aktywności do działania i zwiększenie poczucia możliwości radzenia sobie w życiu oraz możliwości zagospodarowania i przetwarzania warzyw i owoców, obniżania kosztów domowych i zdrowego odżywiania się, zwiększenia własnej wartości oraz zwrócenie uwagi na obniżenie kosztów budżetu domowego. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu	3.1. Centrum Wspierania Rodziny w Inowrocławiu	społeczny	Fundacja Ekspert – Kujawy	Centrum swoje działania będzie prowadziło dwutorowo –	Siedziba podmiotu realizującego projekt przy	150000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba wspartych w programie miejsc	Działania zostaną skierowane do 60 rodzin z terenu realizacji proj. w Inowrocławiu. Po

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	i opiece nad dziećmi młodzieżą			ul. Dworcowa 65	ścieżką indywidualną oraz grupową poprzez: - szkolenia i poradnictwo specjalistyczne, - warsztaty i zajęcia grupowe, - zajęcia psychoedukacyjne, - indywidualne konsultacje wychowawcze itp.	ulicach Dubienka 2 i Dworcowej 65.		świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 1 - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu - 15 - Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu - 1 Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami wspierania rodziny i pieczy zastępczej w programie - 30 Wskaźniki rezultatu z LSR: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 20 - Liczba podmiotów działających na rzecz aktywności społecznej osób zagrożonych	zakończeniu okresu projektowego Centrum zachowa instytucjonalną gotowość do świadczenia usług. Tym samym liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu wyniesie 1, co bezpośrednio przełoży się na realizację wskaźnika zawartego w RPO województwa kujawsko-pomorskiego. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								wykluczeniem społecznym i ubogich wspartych przez LGD - 1	
Śródmieście i Mały Młyn	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	3.2. Akademia Rodzinna	społeczny	Stowarzyszenie „Służyć Życiu” ul. Bpa. A. Laubitz 9	Projekt będzie realizowany poprzez: - Akademię Rodziną – kurs praktyczny dla rodziców służący pomocą w rozwijaniu w dziecku podstawowych, dobrych przyzwyczaję. - Akademię Rodziną – Lider – szkolenie lokalnych liderów, którzy będą prowadzić zajęcia w Akademii Rodzinnej. - Wieczory dla zakochanych – spotkania dla zakochanych, specyficzny kurs przedmałżeński. - Spotkania Małżeńskie – dla małżeństw w kryzysie oraz tych, które pragną pogłębić więzi pomiędzy małżonkami, - Kurs Naprotechnologii – dla małżeństw mających problem z prokreacją - Kurs Perfekcyjnej Teściowej – zajęcia z psychologii, ćwiczenia	Wnioskodawca planuje realizować projekt w dwóch lokalizacjach: ul. Bpa. A. Laubitz 9, ul. Poznańska 384, aby w obu podobozarach rewitalizacji stworzyć równy dostęp do usług	686000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 1 • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu - 26 • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu - 1 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami wspierania rodziny i pieczy zastępczej w programie - 226 Wskaźniki rezultatu z LSR: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem	Projekt Akademia Rodzinna ma zmniejszyć wpływ negatywnych zjawisk dotyczących rodziny, wesprzeć rodziny dysfunkcyjne oraz zapobiec dalszej degradacji życia małżeńskiego. Projekt będzie realizowany we współpracy z NGO oraz instytucjami samorządu różnego szczebla. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					z rozwiązywania problemów rodzinnych, panele dyskusyjne z moderatorem - Spotkania Młodej Mamy – praktyczne spotkania z doświadczonymi Mamami, dietetykiem, instruktorem personalnym, wizażystką, etykiem, psychologiem dziecięcym			społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 100 • Liczba podmiotów działających na rzecz aktywności społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubogich wspartych przez LGD - 1	
Śródmieście	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	3.3. Centrum usług społecznych „Cho No INO” – wielofunkcyjna przestrzeń integracji rodzinno-sąsiedzkiej i aktywizacji społeczno-zawodowej	społeczny	Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy ul. Garbary 2, 85-229 Bydgoszcz	Projekt obejmuje utworzenie i funkcjonowanie: - placówki przedszkolno-opiekuńczej, oferującej nowoczesne formy edukacji, - punktu doradztwa zawodowego, - punktu coworkingowego, w którym każda zainteresowana osoba/firma będzie mogła wynająć przestrzeń do pracy, - Klubu DobroSąsiedzkiego, czyli centrum szeroko rozumianych aktywności związanych z czasem wolnym i aktywnością społeczną. Oferta	Inowrocław, ul. Poznańska 10 Obręb 30003, nr działki 40	1500000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu - 1 • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu - 10 • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu - 1	Projekt ma na celu: - utworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni, dostosowanej do potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym, osób starszych i ich opiekunów. Osoby te są wyłączone z rynku pracy w związku ze sprawowaniem opieki nad dziećmi / osobami starszymi. - poprawę sytuacji społeczno-zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku przedszkolnym/ osobami starszymi (aktywizacja społeczno-zawodowa osób pełniących funkcje opiekuńcze), - kształtowanie pozytywnych nawyków z zakresu

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					Klubu obejmować będzie: - grupy zajęciowe np.: sportowo-rekreacyjne, kulinarne, itd. - strefę seniora: zajęcia i opiekę dla osób starszych w formule Domu Pobytu Dziennego, - grupy wsparcia, animowane przez specjalistów np. dla rodziców małych dzieci, osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, opiekunów osób starszych, itp. - rówieśnicza grupa mentoringowa dla młodzieży: wzajemne wsparcie i uczenie się, - kawiarnia społeczna - biblioteczka bookcrossingowa, giełdy wymienne oraz kiermasze			Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - 50 • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 10	przedsiębiorczości i organizacji pracy, -promowanie nowoczesnych form pracy zarobkowej (coworking, prowadzenie własnej działalności gospodarczej), -wprowadzenie nowoczesnych form edukacji przedszkolnej (zajęcia w formie praktycznej, zajęcia dodatkowe, zajęcia wyrównawcze), - partycypacyjność: mieszkańcy korzystający z oferty ośrodka będą jednocześnie jej ewaluatorami i współtwórcami (recenzowanie, planowanie, ale także aktywne prowadzenie/współprowadzenie działań na zasadzie wzajemnego uczenia się), - tworzenie oferty odpowiadającej potrzebom mieszkańców o różnym (także niższym) poziomie kapitału kulturowego, przełamanie elitarnego i dystynktywnego spojrzenia na kulturę, zwrócenie uwagi na jej rolę więziotwórczą. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Śródmieście	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	3.4. Wiedzieć – chcieć! Umieć – robić! Wada postawy to nie koniec świata!	społeczny	Miasto Inowrocław - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu, al. Niepodległości 4.	Zajęcia odbywać się będą na małej sali gimnastycznej raz w tygodniu dla grup zorganizowanych, w tym dzieci i młodzieży ze świetlic socjoterapeutycznych, przez godzinę zegarową pod okiem nauczyciela wychowania fizycznego. Ponadto raz w miesiącu odbędzie się spotkanie z fizjoterapeutą. Dla realizacji projektu niezbędne jest zakupienie specjalistycznego sprzętu do ćwiczeń rehabilitacyjnych. Projekt finansowałby posiłki dla dzieci i nauczyciela wychowania fizycznego oraz wynagrodzenie fizjoterapeuty, konserwatora, doposażenie małej sali gimnastycznej w klimatyzację i nagłośnienie oraz zakup mikroportu jako zestawu. Ponadto projekt obejmuje koszty serwisowania sprzętu	Mała sala gimnastyczna w Hali Widowiskowo-Sportowej, przy al. Niepodległości 4	500000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu – 1 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie - 20 • Liczba dzieci objętych usługami zdrowotnymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - 30	uczęstników prowadzonego wsparcia. Cele projektu to: - podejmowanie działań prewencyjnych zapobiegających wystąpieniu wad postawy u dzieci oraz zahamowanie skutków istniejących wad postawy, - kontrola stanu zdrowia dzieci i młodzieży. Projekt adresowany jest przede wszystkim do dzieci ze świetlic socjoterapeutycznych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją. W związku z ich ciężką sytuacją rodzinną nie mają w pełni zabezpieczonej opieki rodziców (często rodzina alkoholików) co powoduje, że dziecko – jego defekty fizyczne nie są dostrzegane. Program profilaktyki wad postawy powinien trwać minimum 3 lata (jeden etap edukacyjny). W ramach ewaluacji należałoby zdiagnozować dziecko pod względem osiągniętych postępów wynikających z uczestnictwa w zajęciach.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognostowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					i zatrudnienie na okres projektu dodatkowej osoby oprócz nauczyciela prowadzącego ćwiczenia, fizjoterapeuty.				
Śródmieście i Mały Młynski	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	3.5. Wiedzieć – chcieć! Umieć – robić! Wada postawy to nie koniec świata!	społeczny	Miasto Inowrocław - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu, al. Niepodległości 4.,	Projekt skierowany do uczniów szkół podstawowych klas I-III z terenu Inowrocławia, w szczególności dedykowany dla rodzin zagrożonych ubóstwem, są to zajęcia gimnastyki korekcyjnej mające na celu rozwijanie sprawności ruchowej dzieci, niwelowanie wad postawy. W ramach projektu w szkołach podstawowych zostaną podjęte działania promocyjno-informacyjne. Równocześnie z działaniami promocyjno-informacyjnymi rozpoczną się zapisy szkół chętnych do wzięcia udziału w projekcie. Realizacja praktyczna projektu obejmuje prowadzenie zajęć korekcyjnych w związku z czym niezbędny jest zakup	Sala gimnastyczna w Zespole Obiektów Sportowych Nr 3 wraz z zapleczem socjalno-noclegowym przy ul. Daniela Rakowicza 93 Kryta Pływalnia „Delfin” ul. Macieja Wierzbńskiego 11	750000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu – 1 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie - 20 • Liczba dzieci objętych usługami zdrowotnymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - 30	Cele projektu to: - zapobieganie wadom postawy u dzieci, - wyrównywanie zaburzeń rozwojowych Niniejszy projekt ma na celu rehabilitację dzieci, przede wszystkim poprzez eliminację nieprawidłowych zachowań, nawyków, kształtowanie właściwej postawy prozdrowotnie wykorzystując w tym elementy ćwiczeń, zabawy, w szczególności dedykowanych dla dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem. Program profilaktyki wad postawy powinien trwać minimum 3 lata (jeden etap edukacyjny). W ramach ewaluacji co roku przeprowadzana miałyby być diagnoza postępów dziecka poprzez obserwację, testy sprawnościowe, z wiedzy i ankietę dla rodziców. Przed zakończeniem programu zostaną wyciągnięte wnioski z przeprowadzonych zajęć oraz skonsultowanie

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego do ćwiczeń.				zalecenia w celu kontynuowania konstruktywnych działań profilaktycznych w szkole, rozszerzając je nawet w kolejne etapy edukacyjne.
Śródmieście	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	3.6. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli dla nauczycieli kształcenia ogólnego w Inowrocławiu	społeczny	Fundacja Ekspert – Kujawy ul. Dworcowa 65	Zakres projektu dotyczy wsparcia nauczycieli szkół prowadzących kształcenia ogólne z obszaru rewitalizacji miasta Inowrocław, poprzez uczestnictwo w szkoleniach i kursach doskonalących. Oferowane wsparcie szkoleniowo – doradcze wyspecjalizowanego podmiotu umożliwi poszczególnym placówkom oświatowym kierowanie po kilku nauczycieli na wybrane formy kształcenia lub doradztwa.	ul. Dubienka 2, Inowrocław	200000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu - 45 - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali/podnieśli kwalifikacje w zakresie doradztwa zawodowego – 40 Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie - 45 - liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie uzyskiwania/podnoszenia kwalifikacji w zakresie doradztwa zawodowego - 40	Wnioskodawca zakłada, iż udzieli wsparcia nauczycielom szkół z terenu rewitalizacji miasta Inowrocław, poprzez objęcie wsparciem szkoleniowym 50 nauczycieli przygotowując dla nich 1000 miejsc szkoleniowych. Wskazana ilość miejsc szkoleniowych oznacza, iż łączna liczba (produkt) szkoleń, pozwoli na to, iż będzie w projekcie 250 miejsc szkoleniowych, pozwalających 50 nauczycielom w różnych obszarach otrzymać wsparcie. Tym samym przewiduje się, iż nauczyciel objęty projektem uczestniczyć będzie w kilku szkoleniach z dziedzin adekwatnych do jego potrzeb i deficytów. Łącznie w zakładanych formach wsparcia będzie szkolonych 250 osób (250 miejsc szkoleniowych). Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy,

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
									sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Mątwy	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	3.7. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą	społeczny	Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu	Projekt obejmuje prowadzenie Punktu Konsultacyjnego w Mątwach, Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu. Program realizowany w Punkcie Konsultacyjnym zakłada niesienie pomocy osobom nadużywającym i uzależnionym od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz członkom ich rodzin, a także przeciwdziałanie przemocy.	Ul. Słoneczna 20	149000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 1 Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami wspierania rodziny i pieczy zastępczej w programie - 50	Główne rezultaty podejmowanych działań to ograniczenie zachowań ryzykownych (spożywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych). Zwiększenie dostępności i kompleksowej pomocy psychologicznej, terapeutycznej i psychoterapeutycznej dla rodzin w kryzysie. Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie, edukacja i informacja.
Mątwy	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	3.8. Cykl zajęć sportowo-integracyjnych i rekreacyjno-integracyjnych realizowanych w oparciu o infrastrukturę przy ul. Poznańskiej 367 przez animatorów organizacji czasu wolnego, sportu i rekreacji	społeczny	Zakłada się zaangażowanie organizacji pozarządowej lub innego podmiotu, który będzie pełnił rolę animacyjną m.in. poprzez organizację otwartych konkursów ofert na	Projekt obejmuje organizację zajęć o charakterze sportowym, rekreacyjnym dla społeczności lokalnej, prowadzące do zwiększenia integracji i aktywnego włączenia osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, na terenie obszaru rewitalizacji.	Zagospodarowany teren przy ul. Poznańskiej 367	25000	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] - 50 Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna -10	Celem projektu jest integracja społeczności obszaru rewitalizacji poprzez działalność animatora aktywności lokalnej. Realizacja projektu będzie monitorowana poprzez sporządzanie przez animatorów raportów z prowadzonych zajęć, obejmujących m.in. liczbę uczestników, liczbę zorganizowanych zajęć itd.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				realizację zadań z zakresu rozwoju animacji społeczność i lokalnych (w ramach „Programu współpracy Miasta Inowrocławia z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”)					
Śródmieście i Mały Mieszkalny	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	3.9. Zajęcia z TIK-u źródłem dobrych wyników	społeczny	Miasto Inowrocław, organ prowadzący dla szkół, które będą brały udział w projekcie: Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 9, Szkoła Podstawowa	W ramach projektu przeprowadzone zostaną zajęcia pozalekcyjne ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia specjalistyczne oraz warsztaty doszkalające dla nauczycieli.	Szkoła Podstawowa nr 1 ul. Toruńska 46, Szkoła Podstawowa nr 2 ul. NMP 22, Szkoła Podstawowa nr 9 ul. Chemiczna 9, Szkoła Podstawowa Integracyjna ul. Krzywińskiego 4	1363633, 60 zł	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu [osoby] – 86 - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [osoby] – 109 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.] – 4 - Liczba szkół, w których pracownice przedmiotowe wykorzystują wyposażenie	Projekt pod nazwą "Zajęcia z TIK-u źródłem dobrych wyników" kierowany jest do uczniów 4 placówek oświatowych, których organem prowadzącym jest Miasto Inowrocław, w których osiągnięte wyniki edukacyjne w 2016 roku były niższe od średnich w skali województwa kujawsko-pomorskiego. Projekt adresowany jest zarówno do uczniów wyróżniających się osiągnięciami w zakresie podstawowego materiału programowego jak i do

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
				a Integracyjna				do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.] – 4 Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [osoby] – 121 - Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie [osoby] – 144 - Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie [osoby] – 64 - Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.] – 4 - Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie [szt.] – 4	uczniów z deficytami, dla których przygotowano zajęcia indywidualne i specjalistyczne. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	4.1. Pogodna Jesień Życia w mieście i gminie Inowrocław	społeczny	Fundacja Ekspert-Kujawy Ul. Dworcowa 65	Zakres projektu obejmuje: - świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób niesamodzielnych, w tym poprzez podmioty ekonomii społecznej - działalność Centrum Usług Środowiskowych w zakresie usług wspierających	siedziba Kujawskiego Inkubatora Przedsiębiorczości Społecznej, tj. w Fundacji Ekspert-Kujawy w Inowrocławiu przy ulicy Dworcowej 65, a także świadczenie usług w miejscu zamieszkania osób niesamodzielnych	2000000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 1 - Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu - 16	Celem proj. jest zapewnienie 80 osobom niesamodzielnym zamieszkującym miasto i gminę Inowrocław łatwiejszego dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług opiekuńczych, a także wsparcie procesu aktywizacji społeczno-zawodowej, poprzez działania Centrum Usług Środowiskowych. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					proces aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - wspieranie opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych.			Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 80	ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	4.2. Uniwersytet Trzeciego Wieku – oferta aktywizacji społecznej seniorów zamieszkałych w Inowrocławiu	społeczny	Fundacja Ekspert-Kujawy Ul. Dworcowa 65	Dofinansowanie działalności sekcji tematycznych Uniwersytetu III Wieku w obszarze edukacji obywatelskiej, medialnej i kulturalnej oraz w obszarze kompetencji społecznych oraz inwencji i kreatywności obywateli.	Uniwersytet III Wieku Fundacji Ekspert – Kujawy przy Wyższej Szkole Pedagogiczno – Technicznej w Koninie, ul. Dubienka 2, Inowrocław	400000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 1 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 80	Realizacja projektu ma na celu umożliwienie osobom starszym (powyżej 60r.ż.) dostępu do działań edukacyjnych o charakterze nieformalnym, a także poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji osób starszych zamieszkałych w Inowrocławiu. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście i Mątwy mieszkalne	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	4.3. I po 50-tce sprawne ciało – zdrowsze życie, zwalczanie otyłości poprzez zajęcia sportowo – rekreacyjne – bądź fit!	techniczny	Miasto Inowrocław - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu, al. Niepodległości 4	Głównym założeniem projektu jest prowadzenie zajęć w celu polepszenia sprawności ruchowej osób starszych, tj. powyżej 55 roku życia, jak i osób otyłych z terenu miasta Inowrocławia, a w szczególności ludzi zagrożonych	Zespół Obiektów Sportowych Nr 2 (Siłownia w Parku Solankowym) ul. Boczna Zespół Obiektów Sportowych Nr 1 (Inowrocławska Terma) - ul. Świętokrzyska 107	2925000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu – 1 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub	Projekt adresowany jest do: - osób starszych, które mają problemy z ogólną sprawnością fizyczną, co często prowadzi do wykluczenia społecznego, - osób otyłych bez względu na wiek. Otyłość to choroba cywilizacyjna, która może dotknąć każdego bez względu na

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					ubóstwem i/lub zamieszkujących tereny zagrożone wykluczeniem. Zakres prac obejmuje: - przebudowa kondygnacji i dostosowanie do potrzeb realizowanego projektu - zakup sprzętu, urządzeń, wyposażenia i usług, kosztów eksploatacyjnych, a także kosztów usług, w tym marketingowych np. badanie rynku			wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie - 50	pleć, wiek czy status społeczny. W każdym jednak przypadku powoduje w mniejszym lub w większym stopniu wykluczenie społeczne. Realizacja projektu, poprzez zajęcia ruchowe w przystosowanej do tego celu sali ćwiczeń/fitness oraz w basenie solankowym, w którym kąpiel dostarcza mikroelementy zawarte w solance polepszające ogólny stan zdrowia i sprawność ruchową z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu i urządzeń pod kierownictwem specjalistów w dziedzinie m.in. fizjoterapii pomoże osobom starszym i otyłym odzyskać sprawność. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia
Śródmieście i Mały Młyn	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	4.4. Aktywnie w bamboszach	społeczny	Stowarzyszenie „Służyć Życiu” ul. Bpa. A. Laubitza 9,	Projekt będzie realizowany poprzez: - Centrum Dialogu – miejsce spotkań młodych i „dojrzałych” uczestników - kursy specjalistyczne – informatyczne,	Wnioskodawca planuje realizować projekt w dwóch lokalizacjach: ul. Bpa. A. Laubitza 9, ul. Poznańska 384, aby w obu podobszarach rewitalizacji	189000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 1 Wskaźniki produktu RPO WK-P:	Projekt Aktywnie w bamboszach ma na celu zaaktywizowanie osób starszych. Ma być nie tylko swoistym klubem seniora, ale prawdziwą kopalnią wiedzy i skarbnicą doświadczenia osób „dojrzałych”.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/ realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					językowe, taneczne, muzyczne, ekonomiczne itp. - spotkania „W cieniu Bazyliki” – kreatywne spotkania z historią dawną i współczesną, klub dyskusyjny, stworzenie Notatnika Gwary Kujawskiej. - zajęcia z ekologią – spotkania w tematyce zdrowego trybu życia, prawidłowego odżywiania, ziołolecznictwa, itp. - herbaciarnia – amatorska herbaciarnia prowadzona głównie przez wolontariuszy. - grupa modlitewna - wycieczki i wyjścia integracyjne	stworzyć równy dostęp do usług		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie -190	Projekt będzie realizowany we współpracy z NGOs, instytucjami samorządu różnego szczebla, placówkami edukacyjnymi i sanatoryjnymi. Wnioskodawca zakłada, że docelowo w skali trwania całego projektu około 190 uczestników skorzysta z oferty. W tym kilka osób (również z grupy uczestników) znajdzie czasowe zatrudnienie. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	4.5. Zintegrowane Centrum Opieki	społeczny	Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Flandria” ul. Andrzeja 15	Zintegrowane Centrum Opieki to pakiet usług świadczonych w miejscu zamieszkania integrujący elementy: • Wsparcie Asystenta-odbywającego wizyty domowe • Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania • Opieka medyczna, pielęgniarstwo, rehabilitacyjna	ul. Andrzeja 15,	613000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 8 - Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu - 10 Wskaźniki produktu RPO WK-P:	Celem projektu jest ułatwienie dostępu mieszkańcom niesamodzielnym (ON) i z niepełnosprawnością (OzN) do trwałych oraz wysokiej jakości usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym i w lokalnej społeczności. Przyjęte cele są odpowiedzią na problemy społeczne związane z obserwowanym i diagnozowanym zjawiskiem starzenia się

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					w miejscu zamieszkania • przeciwdziałanie osamotnieniu			- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - 100 - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 40	społeczeństwa. Jednym z przewidywalnych skutków tego stanu rzeczy będzie zwiększenie popytu na opiekę długoterminową oraz usługi opiekuńcze. Potwierdza to silną potrzebę rozwoju i organizacji usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych dla os. starszych oraz niesamodzielnych które są grupą os. Zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	4.6. Adaptacja budynku SP nr 2 przy ul. NMP 19 na potrzeby Środowiskowego o Domu Samopomocy w Inowrocławiu	Przestrzeń no-funkcyjna	Gmina Miasto Inowrocław	Środowiskowy Dom Samopomocy w Inowrocławiu jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu i posiada 45 miejsc statutowych. Projekt obejmuje adaptację budynku SP nr 2 (szkoła zakończy działalność w czerwcu 2018 r.) dla potrzeb ŚDS, tj. remont i dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych, co umożliwi	Ul. Najświętszej Marii Panny 19	2 000 000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu - 1 Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi	Celem projektu jest zwiększenie liczby miejsc w placówce, co umożliwi pomoc większej liczbie osób w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych problemów osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, jak również integrację uczestników ze społecznością lokalną,

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					zwiększenie liczby miejsc do 60.			w społeczności lokalnej w programie - 60	poprzez różnego rodzaju formy aktywizacji i współpracę z najbliższym środowiskiem rodzinnym. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	4.7. Rozwój oferty wsparcia w odpowiedzi na zwiększające się potrzeby i liczbę osób z zaburzeniami psychicznymi	społeczny	Środowisko w Dom Samopomocy w Inowrocławiu	Przedmiotem projektu jest rozszerzenie oferty kierowanej do zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin, celem zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej oraz udzielenie wsparcia specjalistycznego. Projekt obejmuje następujące zadania: • zajęcia specjalistyczne – indywidualne konsultacje w zakresie logopedii/neurologopedii, • warsztaty tematyczne – organizacja warsztatów teatralno-artystycznych, • warsztaty wspierające dla rodziców i/lub opiekunów osób z	Ul. Najświętszej Marii Panny 19	35 200,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu - 1 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie - 60	Realizacja projektu przyczyni się do rozszerzenia oferty wsparcia społecznego zapewnianego osobom z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym miasta Inowrocławia, tym samym osoby te uzyskają możliwość pełniejszego zaspokojenia swoich potrzeb a także integracji społecznej. Celem głównym projektu jest aktywizacja i poprawa integracji społecznej 60 osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym oraz udzielenie wsparcia specjalistycznego 25 uczestnikom zajęć i ich rodzin. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					zaburzeniami psychicznymi, • organizację imprezy integracyjnej, umożliwiającej integrację społeczną osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym.				
Kierunek działań	1.2. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozwój infrastruktury i poprawę warunków życia mieszkańców								
Śródmieście	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	5.1. Modernizacja i rozbudowa budynku po dawnej ochronie celem realizacji usług społecznych	Przestrzeń no-funkcyjna	P.W. IPPON Grzegorz Bartoszewicz, ul. Jagiellońska 29, Inowrocław Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, ul. Garbary 2, Bydgoszcz	Zakres realizowanych zadań obejmuje: - poprawę stanu technicznego budynku, jego rozbudowę, modernizację, - likwidację barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych, - utworzenie przestrzeni umożliwiających prowadzenie zajęć grupowych, - utworzenie strefy gastronomicznej (pod funkcjonowanie kawiarni społecznej oraz przygotowania posiłków dla seniorów) - utworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni przedszkolno-opiekuńczej, dostosowanej do	Inowrocław, ul. Poznańska 10; Obręb 30003, nr działki 40	3750000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach - 1 • Liczba osób korzystających z wybudowanych/ wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich - 100 • Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizowanym - 1 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich – 1	Podstawowe założenia projektu to utworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni dostosowanej do potrzeb osób w różnym wieku. Przestrzeń, która powstanie w ramach projektu, stanowi odpowiedź na potrzebę integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców Inowrocławia. Przestrzeń ukierunkowana zostanie głównie na zaspokojenie potrzeb opiekunów dzieci/ osób starszych, które wymagają specjalnej opieki, a co za tym idzie obecności opiekuna w miejscu ich przebywania. Pomiar rezultatów na podstawie danych Wnioskodawcy.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym i ich opiekunów, w tym przestrzeni zabawowej dla dzieci, - utworzenie przestrzeni umożliwiającej zajęcia i opiekę dla osób starszych w formule Domu Pobytu Dziennego, - utworzenie przestrzeni do pracy zdalnej dla opiekunów dzieci/osób starszych, które wymagają specjalnej opieki, a co za tym idzie obecności opiekuna.				
Mątwy mieszkalne	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	5.2. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, wielorodzinnych	techniczny	Wspólnoty mieszkaniowe ul. Piękna 18 i Piękna 19; Inowrocławska Gospodarka Komunalna i Mieszkanio wa Sp. z o.o. w Inowrocławiu ul. Ks. P. Wawrzyniak a 33	Wykonanie audytu energetycznego budynku oraz projektu budowlanego na docieplenie ścian zewnętrznych. Realizacja projektu w zakresie: - docieplenie ścian, - docieplenie stropu, - wymiana stolarki otworowej, - wykonanie wewnętrznej instalacji c.o. i c.u.w.	Dzielnica Mątwy, ul. Piękna 18 obręb 7, działka 56/20, ul. Piękna 19 obręb 7, działka 56/21, ul. Poznańska 357a, 357b, 359, Mątewska 6 obręb 7, działki 1/15, 1/19, 1/20, 1/22, ul. Poznańska 355 obręb 7, działki 1/14, ul. Poznańska 367, 367a obręb 7, działki 1/27, 1/26	1904000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej - Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków - 8 - Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	Bezpośrednim celem projektu jest ograniczenie zużycia energii cieplnej, co przełoży się na zwiększenie oszczędności mieszkańców przeznaczanych dotychczas na ogrzewanie. Realizacja projektu wpłynie na poprawę warunków zamieszkania, komfort życia, a także estetykę budynków. Wskaźniki oszczędności energii określi audyt energetyczny.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sródmieście	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	5.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	techniczny	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Imienia Najświętszej Maryi Panny, ul. Bpa. A. Laubitz 9	Projekt obejmuje przedsięwzięcie z zakresu głębokiej i kompleksowej termomodernizacji energetycznej budynków publicznych należących do Wnioskodawcy. Zakres prac obejmuje m.in.: a) ocieplenie obiektów, wymianę pokrycia dachu, okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne wraz z instalacją, b) przebudowę systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji z odzyskiem ciepła oraz zastosowanie systemów zarządzania budynkiem, c) budowę instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, d) zastosowane zostaną indywidualne liczniki energii, ciepła i ciepłej wody obrazujące	Budynek edukacyjno-szkoleniowy przy ul. Bpa. A. Laubitz 9,	900000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej - Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej - Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych - Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych - Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE - Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków - 1 - Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji – 984,36 m² - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE - 1 - Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE - 1	Celem projektu jest głęboka, kompleksowa modernizacja energetyczna budynku, która zaspokoi potrzeby dotyczące: - zmniejszenia strat ciepła przez przenikanie przez przegrody budowlane oraz na ogrzanie powietrza wentylacyjnego - zmniejszenia zapotrzebowania ciepła na przygotowanie c.w.u. W rezultacie zostaną zapewnione warunki (niższe koszty) dla rozwoju działalności prowadzonej w obiekcie przez Kościelne Stowarzyszenie "Służyć Życiu" im. ks. Wojciecha Dzierzgowskiego". Wartość bazowa przeliczona na podstawie danych z audytu w Gj/rok

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					uzyskane efekty ekonomiczne i ekologiczne				
Mątwy mieszkalne	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	5.4. Odnowa części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych	techniczny	Zadanie 1 i 6: Wspólnota mieszkaniowa ul. Piękna 18 i Piękna 19 Zadanie 2 i 5: Wspólnota Mieszkaniowa Poznańska 355 i Inowrocławska Gospodarka Komunalna i Mieszkaniowa Sp. z o.o. w Inowrocławiu ul. Ks. P. Wawrzyniak 33 Zadanie 3 i 4: Inowrocławska Gospodarka Komunalna i Mieszkaniowa Sp. z o.o. w Inowrocławiu ul. Ks. P. Wawrzyniak 33	Projekt obejmuje następujące zadania: 1. Wymiana instalacji wodnej i kanalizacyjnej w budynkach mieszkalnych, wielorodzinnych 2. Wymiana zewnętrznej sieci wodociągowej wraz wykonaniem przyłączy 3. Wymiana zewnętrznej sieci kanalizacyjnej wraz z podłączeniem do budynków 4. Wykonanie zewnętrznej sieci ciepłowniczej wraz wykonaniem przyłączy 5. Wykonanie wewnętrznych dróg dojazdowych i chodników 6. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców ul. Pięknej poprzez wykonanie oświetlenia i parkingu	Zadanie 1: Dzielnica Mątwy, ul. Piękna 18 obręb 7, działka 56/20, ul. Piękna 19 obręb 7, działka 56/21 zadanie 2: Dzielnica Mątwy, ul. Poznańska 355,357a,357b 359, Mątewska 6,10 obręb 7, działki 1/14, 1/15, 1/19, 1/20, 1/22, 1/50 zadanie 3: Dzielnica Mątwy, ul. Poznańska 365,367,367a obręb 7, działki 1/28, 1/29, 1/30, 1/26, 1/27 zadanie 4: Dzielnica Mątwy, ul. Poznańska,357a, 357b 359, ul. Mątewska 6,10 obręb 7, działki 1/15, 1/19, 1/20, 1/22, 1/50 zadanie 5: ul. Poznańska 355,357a,357b 359, 365,367,367a zadanie 6: ul. Piękna 17, 18, 19	Zad. 1) 300000,00 Zad. 2) 200000,00 Zad. 3) 250000,00 Zad. 4) 300000,00 Zad. 5) 200000,00 Zad. 6) 150000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach miejskich • Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich – 10 • Długość przebudowanych dróg gminnych	Efektem realizacji projektu będzie: - prawidłowe działanie instalacji, zmniejszenie jej awaryjności - zagospodarowanie terenu wokół budynków w celu polepszenia dojazdu i dojazdu mieszkańcom oraz stworzenie bezpiecznej przestrzeni dla mieszkańców budynków wielorodzinnych - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza związanych z ogrzewaniem mieszkań, a także zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego związanych z awaryjnością sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Realizacja projektu wpłynie na poprawę warunków zamieszkania, komfort życia, a także poprawę bezpieczeństwa – dzięki likwidacji pieców na opały i przyłączeniem do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Śródmieście	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	5.5. Plac zabaw i siłownia na świeżym powietrzu	przestrzenno-funkcyjny	Gimnazjum nr 1 im. Św. Wojciecha w Inowrocławiu, ul. Toruńska 46-48	Utworzenie placu zabaw dla dzieci i siłowni na świeżym powietrzu, na podłożu trawiastym: - zaakceptowanie miejsca pod budowę terenu rekreacyjnego - zlecenie projektu firmie zajmującej się budową placów zabaw i siłowni zewnętrznych - prace przygotowawcze terenu pod budowę placu zabaw i siłowni zewnętrznej - montaż sprzętów na wyznaczonym miejscu, obsadzanie terenów zielonych - oddanie terenu rekreacyjnego do użytkowania dla dzieci i dorosłych	Boisko szkolne Gimnazjum nr 1 w Inowrocławiu ul. Toruńska 46-48 (od września 2017 r. Szkoła Podstawowa nr 1) Nr działki: 209/6	50000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach - 500 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - 1	Projekt pozwala lepiej wykorzystać niezagospodarowaną obecnie przestrzeń boiska szkolnego przy Gimnazjum nr 1 oraz dogodną lokalizację obiektu u zbiegu ulic Toruńskiej, Jacewskiej i Ronda Solidarności - w samym sercu osiedla Stare Miasto. Głównym celem projektu jest umożliwienie i zapewnienie mieszkańcom osiedla swobodnego dostępu do bazy wypoczynkowo-rekreacyjnej i aktywnego spędzania czasu wolnego. Ma funkcjonować jako miejsce zabaw dla dzieci i młodzieży, a także jako przestrzeń wypoczynku mieszkańców osiedla w różnym wieku. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów.
Śródmieście	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	5.6. Prace konserwatorskie i roboty budowlane w obiekcie zabytkowym (kościół) oraz w otoczeniu zabytku, przy ul. Bpa A.	techniczny	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Imienia Najświętszej Maryi Panny, ul. Bpa. A. Laubitz 9	Projekt obejmuje swoim zakresem prace konserwatorskie i roboty budowlane w obiektach zabytkowych (kościół) oraz w otoczeniu zabytku. Zakres prac:	ul. Bpa. A. Laubitz 9,	112194,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba osób korzystających z obiektów zabytkowych objętych wsparciem - 1000 Wskaźniki produktu RPO WK-P:	Cele projektu: - zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, jakim jest XII wieczny kościół p.w. Imienia Najświętszej Maryi Panny w Inowrocławiu

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Laubitz 9 w Inowrocławiu			a) wymiana poszycia dachowego na dwóch zabytkowych wieżach kościoła, b) wymiana oświetlenia zewnętrznego (ekspozycyjnego) przy obiekcie zabytkowym co przyczyni się do zmniejszenia ogólnych kosztów eksploatacji obiektu			Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem -1	- zmniejszenie ogólnych kosztów eksploatacji (utrzymania) obiektu - poprawa warunków realizacji funkcji społecznych. Zabytek w bezpieczny sposób będzie znów udostępniany wiernym podczas mszy oraz uroczystości kościelnych, ale również – z uwagi na jego wysokie walory – turystom, wycieczkom. Realizacja tego zadania immanentnie związana jest z kontynuacją jego przeznaczenia i zachowaniem historii tego obiektu, a jego funkcja społeczna będzie w dalszym ciągu realizowana.
Śródmieście	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	5.7. Przebudowa i remont zabytkowej kamienicy przy ul. Królowej Jadwigi 1 wraz z otoczeniem terenu	przestrzeń no-funkcyjna	P.H.U. WENA Marek Skarbiński, ul. Królowej Jadwigi 1	W ramach przebudowy i remontu kamienicy oraz otoczenia projekt przewiduje: - remont otoczenia budynku wraz z montażem urządzeń zabawowych, - usunięcie osadnika ścieków stałych i podłączenie do miejskiej sieci kanalizacyjnej, - dostosowanie obiektu do korzystania przez osoby niepełnosprawne,	Inowrocław, ul. Królowej Jadwigi 1, nr działki 267	650000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba osób korzystających z nowych lub zaadaptowanych budynków przeznaczonych na cele usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności – 1000 Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba nowych lub zaadaptowanych budynków przeznaczonych na cele usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności - 1	Celem projektu jest przebudowa i remont zabytkowego budynku z 1906r., położonego w strefie ochrony zabytków celem ograniczenia problemów społecznych na terenie centrum Inowrocławia. Obszar ten charakteryzuje się brakiem wspólnej przestrzeni interakcji dla dzieci i seniorów. Dlatego w ramach projektu planowane jest utworzenie sali spotkań, powstanie także sala restauracyjna wraz z zapleczem kuchennym, w której dla starszych

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/ realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					- wymiana pokrycia dachowego oraz wymiana konstrukcji dachu (izolacje cieplne), - zastosowanie kolektorów słonecznych, - stworzenie sali spotkań oraz restauracyjnej z zapleczem kuchennym, - stworzenie pijalni wód.				osób, dzieci i młodzieży celem integracji organizowane będą zajęcia z gotowania potraw regionalnych. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Mątwy	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	5.8. Poprawa dostępności do usług wsparcia rodzinnym dysfunkcyjnym	techniczny	Miasto Inowrocław	Zakres projektu obejmuje utworzenie Punktu Konsultacyjnego w Mątwach poprzez modernizację i adaptację budynku przy ul. Słonecznej 20 oraz przebudowę ul. Słonecznej prowadzącej do tego budynku.	Ulica Słoneczna	1100000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizowanym – 1 - Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich - 50 Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Długość przebudowanych dróg gminnych – 330 m - Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich - 1	
Mątwy	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój	5.9. Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego wraz z placem zabaw przy ul. Poznańskiej 367	Przestrzen no-funkcyjny	Miasto Inowrocław	Planowany zakres prac to: - postawienie ekranów chroniących przed hałasem z CIECH Soda Polska S.A. mieszkańców	Projekt dotyczy podwórek zlokalizowanych w rejonie ulicy Poznańskiej 365-367 (zasoby MPGKiM).	430000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej	

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	społeczny i integrację				budynków oraz usunięcie uschniętych drzew i posadzenie w ich miejsce nowych, - zaadaptowanie pozostałości po byłej fontannie na piaskownicę dla dzieci, w przypadku gdy przedsięwzięcie zagospodarowania przestrzeni między orlikiem a Starostwem nie dojdzie do realizacji, - utworzenie i wyгородzenie placu zabaw dla dzieci, (ustawieniu kilku sprzętów typowych dla placów zabaw - huśtawka, zjeżdżalnia, drabinki do wspinania) w przypadku jw.0, - wyгородzenie placu zabaw płotkiem oraz żywopłotem, - zwiększenie bezpieczeństwa przez wydzielenie chodników (dojść do budynków) krawężnikami i niskimi żywopłotami (np. irgą), - wytyczenie i wybudowanie			przestrzeni w miastach - 500 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich 0,3 ha	

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					kilku miejsc parkingowych (wydzielenie ich ażurową kostką betonową), - wytyczenie miejsca spotkań dla osób dorosłych, - wytyczenie boiska do gry w kosza, - usunięcie betonowego (połamanego) płotu i zastąpienie go płotem z siatki				
Cel	2. Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców								
Kierunek działań	2.1. Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz wzrost konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw								
Śródmieście	6. Stworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	6.1. „Własna firma – od pomysłu do realizacji	społeczny	Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – Oddział w Bydgoszczy, ul. Długa 34, 85-034 Bydgoszcz	Projekt zakłada indywidualne i kompleksowe wsparcie dostosowane do potrzeb uczestników projektu, służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia: - Indywidualne porady i psychologiczne (określenie predyspozycji uczestnika do prowadzenia firmy) - Szkolenia ABC przedsiębiorczości - Indywidualne doradztwo w zakresie opracowania biznes planu - Wsparcie w formie bezzwrotnych dotacji na rozpoczęcie	Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości i Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości w Inowrocławiu ul. Poznańska 43-45	980000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej – 16 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób, pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie – 10 • Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej – 6 Wskaźniki LSR:	Celem projektu jest aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i biernych zawodowo zamieszkujących na terenie miasta Inowrocławia mających zamiar rozpocząć działalność gospodarczą, obejmujące wsparcie merytoryczno-doradcze oraz pomoc finansową dla osób zarówno w momencie zakładania firmy, jak również w początkowym okresie jej funkcjonowania – aby zapewnić trwałość i ciągłość realizowanych przedsięwzięć. Sposoby monitorowania: - deklaracje osób fizycznych panujących założyć działalność gospodarczą lub społeczną pod koniec

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					działalności gospodarczej - Wsparcie w formie instrumentów finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej (pożyczki preferencyjne), - Wsparcie pomostowe dla osób, które rozpoczęły prowadzenie działalności gospodarczej			- Liczba osób deklarujących założenie własnej działalności gospodarczej lub społecznej - 10 - Liczba osób u których wzrosły kompetencje przedsiębiorcze - 10	danego roku kalendarzowego na przyszły rok. - liczba zaświadczeń o ukończeniu wsparcia z kompetencjami przedsiębiorczymi na zakończenie każdego programu.
Śródmieście	6. Stworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	6.2. Kujawski Inkubator Przedsiębiorczości Społecznej szansą na aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	społeczny	Fundacja Ekspert-Kujawy Ul. Dworcowa 65	Projekt obejmować będzie następujące działania: - szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców i osób zamierzających założyć działalność gosp., - spotkania informacyjne w zakresie dostępności zewnętrznych źródeł finansowania, - działalność punktu konsultacyjnego dla przyszłych przedsiębiorców, - organizacja spotkań integrujących osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą	siedziba Kujawskiego Inkubatora Przedsiębiorczości Społecznej, tj. w Fundacji Ekspert-Kujawy w Inowrocławiu przy ulicy Dworcowej 65,	416000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: - Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez inkubatory przedsiębiorczości - 30 Wskaźniki produktu RPO WK-P: - Liczba usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez inkubatory przedsiębiorczości - 4 - Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości - 1	Celem głównym projektu jest podniesienie aktywności zawodowej i społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez m.in. przygotowanie ich do podjęcia działalności gospodarczej. Realizacja projektu przyczynia się do znacznego zminimalizowania zdiagnozowanych problemów: - niski wskaźnik przedsiębiorczości, - stosunkowo wysoki poziom bezrobocia, ze znacznym udziałem osób stosunkowo długo pozostających bez pracy, Ponadto problemem zdiagnozowanym na terenie miasta Inowrocławia jest

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					połączone z promocją dobrych praktyk				niewystarczające wsparcie osób zamierzających założyć działalność gospodarczą. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.
Śródmieście i Mały Młyn	6. Stworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	6.3. Klub Włóczykija	społeczny	Stowarzyszenie „Służby Życiu” ul. Bpa. A. Laubitz 9,	Projekt będzie realizowany poprzez: - Kujawski Kurs Przewodników – wykształcenie grupy uczestników kursu jako przewodników po bogatej historycznej ziemi kujawskiej; stworzenie i opracowanie ścieżek edukacyjno-turystycznych po Kujawach; - Cyfrowa Platforma Wydawnicza – wortal historyczno – turystyczny – edukacyjny, wydawnictwo o kujawskiej kulturze, regionalizmach, aktywnej turystyce, wychowaniu; tablice informacyjne; kioski informacyjne; - Manufaktura Kujawska – miejsce pracy dla ręcznie wykonywanych	Wnioskodawca planuje realizować projekt w dwóch lokalizacjach: ul. Bpa. A. Laubitz 9, ul. Poznańska 384, aby w obu podobozarach rewitalizacji stworzyć równy dostęp do usług	453000,00	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 160 Wskaźniki produktu RPO WK-P: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - 320 Wskaźniki LSR: • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 320 • Wzrost aktywności społecznej mieszkańców miasta objętych wsparciem - 100	Projekt Klub Włóczykija ma na celu rozpropagowanie idei aktywnego spędzania czasu, zmniejszenie bezrobocia, integrację z osobami niepełnosprawnymi, zwiększenie udziału społeczności lokalnej w życiu kulturalnym. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					pamiątek kujawskich (również solnych); sklep z pamiątkami i e-sklep; włączenie osób niepełnosprawnych. - Biuro Turystyczne – organizowanie wycieczek po Kujawach. - Skaut Park – stworzenie miejsca aktywnej rozrywki i wypoczynku dla beneficjentów wypożyczalni kajaków, wypożyczalnia rowerów Bazylika – Przystań – Solanki				
Cel	3. Poprawa stanu środowiska poprzez likwidację szkodliwego dla środowiska i zdrowia azbestu								
Kierunek działań	3.1. Realizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest								
Mątwy mieszkalne i Śródmieście	7. Wsparcie działań dotyczących usuwania azbestu z obiektów i instalacji budowlanych	7.1. Działania edukacyjno-informacyjne	społeczny	Miasto Inowrocław	Projekt obejmuje: • działalność informacyjno-popularyzacyjną w mediach lokalnych, • organizacja warsztatów i szkoleń nt. zagrożeń powodowanych kontaktem z azbestem, prawidłowego usuwania wyrobów azbestowych • wydanie poradników, ulotek lub plakatów na temat	Obszar rewitalizacji	30000	- Ilość unieszkodliwionego azbestu/materiału zawierającego azbest - Liczba osób mieszkających (zameldowanych) w budynkach poddanych renowacji	Celem projektu jest mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej - informowanie mieszkańców o szkodliwości azbestu, o obowiązkach dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobach bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania. Pomiar rezultatów będzie realizowany poprzez ankiety monitorujące od

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, uwzględniających najnowsze zmiany przepisów, bądź opracowań prezentujących osiągnięcia w tej dziedzinie				beneficjentów pomocy, sprawozdania, rejestr uczestników prowadzonego wsparcia, inwentaryzację azbestu.

10.2. Uzupełniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Tabela 33. Lista uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Obszar rewitalizacji	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
1	2	3	4
Cel	1. Odnowa społeczna i przeciwdziałanie występowaniu zjawiska wykluczenia społecznego i zawodowego		
Kierunek działań	1.2. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozwój infrastruktury i poprawę warunków życia mieszkańców		
Mątwy	1	środowiskowy	5.10. Nasadzenie drzew i krzewów w celu stworzenia strefy ochronnej wzdłuż ulic Rakowicza, Staropoznańskiej, Bagiennej i Deszczowej Opracowanie przez ekspertów projektu pasów zieleni izolacyjnej wraz z jego realizacją, dla izolacji i osłony terenów zabudowy mieszkaniowej przed rozprzestrzenianiem się zanieczyszczeń powietrza, ale również przed percepcją hałasu.
Mątwy	2	środowiskowy	5.11. Rekultywacja pasów zieleni i wykonanie klombu na trawniku pętli autobusowej Przedsięwzięcie będzie realizowane wzdłuż ulicy Poznańskiej od nr 352 do ul. Chemicznej oraz na pętli autobusowej. Jego realizacja będzie miała trzy etapy: 1. Wyznaczenie miejsc postojowych - ograniczenie wielkości jednego z trawników lub jego całkowita likwidacja (naprzeciw Poznańskie 336) i wykonanie miejsc postojowych 2. Rekultywacja trawników - rekultywacji dokona GDDKiA 3. Wykonanie klombu na pętli autobusowej
Mątwy	3	przestrzenno-funkcyjny	5.12. Rewitalizacja przestrzeni mini parku w obrębie ul. Poznańskiej 365-367 Zrewitalizowanie mini parku polegać będzie na: - usunięciu starych nasadzeń i samosiejek porastających teren, - usunięciu pozostałości po publicznym szalecie, - uzupełnieniu terenu o nowe szlachetne gatunki drzew i krzewów, - rekultywacji istniejących trawników,

Obszar rewitalizacji	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
1	2	3	4
			- modernizacji alejek i ich nawierzchni, - montażu kilku ławek, - odbudowie fontanny, - montażu oświetlenia – latarnie ekologiczne LED zasilane źródłami OZE, - zamontowaniu śmietników parkowych, - zamontowaniu monitoringu.
Mątwy	4	przestrzenno-funkcjonalny	5.13. Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II Przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu terenów rekreacyjnych przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych (przebieg między boiskiem Orlik a Starostwem) w taki sposób, aby miejsce dla aktywności fizycznej i wypoczynku znalazły tam wszystkie grupy społeczne z terenu osiedla Mątwy i okolic. Przedsięwzięcie obejmuje usytuowanie placu zabaw dla dzieci oraz siłowni zewnętrznej (z urządzeniami również dla osób niepełnosprawnych), wytyczenie alejek spacerowych, montaż elementów małej architektury i monitoringu wizyjnego, nowe nasadzenia zieleni.
Mątwy	5	techniczny	5.14. Adaptacja pomieszczeń (pustostanów) z zasobów komunalnych na klub osiedlowy Przedsięwzięcie będzie polegać na zaadaptowaniu pomieszczeń po byłej Restauracji „Klubowa” lub innych pomieszczeń będących pustostanem w zasobach komunalnych miasta Inowrocław – osiedle „Mątwy”. Zakres działalności tego klubu będzie odpowiadał na potrzeby mieszkańców osiedla, m.in w zakresie potrzeb kulturalno-artystycznych, turystycznych i rekreacyjnych (np. organizowanie wycieczek, wyjść na koncerty), poprzez propozycje działania w formie kół zainteresowań, miejsca dla organizacji pozarządowych, klubu seniora, klubu książki i innych. Część zaadoptowanej przestrzeni może być przeznaczona na powstanie placu zabaw dla dzieci, tzw. bajkowej krainy – bawialni kreatywnej.
Mątwy	6	przestrzenno-funkcjonalny	5.15. Działania lobbingsowe na rzecz rozwoju infrastruktury usługowej na osiedlu Mątwy Proponowane przedsięwzięcie obejmuje wyburzenie pustostanu przy ul. Poznańskiej 350 i wybudowanie w tym miejscu supermarketu wraz z miejscami parkingowymi i bankomatem. Wybudowanie supermarketu ożywiłoby centrum osiedla, poprawiło estetykę tego miejsca oraz stanowiłoby dodatkową szansę znalezienia pracy dla mieszkańców Mątew. Jednocześnie, w czasie realizowania inwestycji, można by także poprawić stan chodnika na ul. Maćkowskiego.
Śródmieście i Mątwy	7	techniczny	5.16. Ograniczenie niskiej emisji poprzez rozwój i usprawnienie infrastruktury transportu miejskiego w Inowrocławiu Projekt ujęty w Strategii OSI
Śródmieście i Mątwy	8	techniczny	5.17. Efektywność energetyczna obiektów II etap użyteczności publicznej Projekt ujęty w Strategii OSI
Śródmieście i Mątwy	9	techniczny	5.18. Ograniczenie niskiej emisji poprzez utworzenie sieci ścieżek rowerowych w Inowrocławiu - II etap Projekt ujęty w Strategii OSI
Śródmieście i Mątwy	10	techniczny	5.19. Wymiana oświetlenia ulicznego w Inowrocławiu Projekt ujęty w Strategii OSI

11. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym procesem rewitalizacji

Wymogiem koniecznym dla wspierania przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności (wzajemnego uzupełniania się) w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania. Efekt synergii uzyskany dzięki zapewnieniu komplementarności realizowanych projektów zwiększy efektywność i tempo osiągania oczekiwanych rezultatów procesu rewitalizacji. Analizę komplementarności przedsięwzięć i projektów uzupełniono także o te, które znalazły się na liście projektów uzupełniających.

11.1. Koncepcja zintegrowanych działań rewitalizacyjnych

Formuła projektów zintegrowanych polega na ścisłym powiązaniu co najmniej dwóch projektów (EFS+EFRR), ukierunkowanych na osiągnięcie wspólnego celu. W niniejszym programie rewitalizacji znalazło się 5 projektów zintegrowanych.

Tabela 34. Projekty zintegrowane.

Projekt wiodący - społeczny	Projekt uzupełniający - infrastrukturalny	Uzasadnienie zintegrowania
2.2. „Razem w działaniu” – funkcjonowanie Centrum wsparcia i pomocy osób bezdomnych 2.3. „Być jak w domu” 2.4. „Bezdomny nie wykluczony” 2.5. „Klub Samopomocy Albert” 2.6. „Gospodarstwo domowe - uprawy i zastosowanie plonów z działki”	2.1. Centrum wsparcia i pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Celem projektu zintegrowanego jest wsparcie i rozwój usług skierowanych do osób bezdomnych i potrzebujących, poprzez remont oraz doposażenie budynku przy ul. Toruńskiej 24 w celu utworzenia miejsca świadczącego kompleksowo dla całej grupy potrzebujących, tj. osób bezrobotnych, bezdomnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, m.in. posiłek równy dla wszystkich korzystających, możliwość utrzymania higieny osobistej oraz wymiany odzieży i rzeczy, schronienia dla bezdomnych oraz miejsca wsparcia i uzyskania informacji oraz pomocy specjalistów. Efektem realizacji projektu zintegrowanego będzie zapewnienie odpowiednich warunków do udzielania pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej.
1.4. Kujawska Kopalnia Wiedzy 3.2. Akademia Rodzinna 4.4. Aktywnie w bamboszach 6.3. Klub Włóczykija	5.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej 5.6. Prace konserwatorskie i roboty budowlane w obiekcie zabytkowym (kościół) oraz w otoczeniu zabytku, przy ul. Bpa A. Laubitza 9 w Inowrocławiu	Dzięki realizacji projektów dotyczących termomodernizacji budynku edukacyjno-szkoleniowego oraz wymiany pokrycia dachowego i oświetlenia zewnętrznego (ekspozycyjnego) zabytkowego kościoła przy ul. Bpa. A. Laubitza 9 w Inowrocławiu zostaną zapewnione lepsze warunki (niższe koszty eksploatacyjne, poprawa komfortu termicznego) dla rozwoju działalności prowadzonej ww. obiektach przez Kościelne Stowarzyszenie "Służyć Życiu" im. ks. Wojciecha Dzierzgowskiego".
3.3. Centrum usług społecznych „Cho No INO” – wielofunkcyjna przestrzeń integracji rodzinno-sąsiedzkiej	5.1. Modernizacja i rozbudowa budynku po dawnej ochronce celem realizacji usług społecznych	Zintegrowanie wskazanych projektów polega na tym, że projekt społeczny będzie realizowany w zmodernizowanym budynku przy ul. Poznańskiej 10. Ze względu na położenie nieruchomości w centrum miasta i dobre skomunikowanie, lokalizacja ta będzie łatwo dostępna. Dzięki

Projekt wiodący - społeczny	Projekt uzupełniający - infrastrukturalny	Uzasadnienie zintegrowania
i aktywizacji społeczno-zawodowej		przeprowadzonym działaniom infrastrukturalnym możliwe będzie utworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni i prowadzenie zajęć społecznych (w szczególności skierowanych do osób bezrobotnych mających problem z pogodzeniem opieki nad dzieckiem/ osobą starszą z życiem zawodowym). Efektem realizacji projektu zintegrowanego będzie: poprawa stanu technicznego budynku, poprawa oferty wsparcia dla rodzin, zapewnienie osobom pełniącym funkcje opiekuńcze nad dziećmi/ osobami starszymi dostępu do usług społecznych w zakresie miejsc świadczenia usług opieki, wspieranie aktywizacji osób opiekujących się dziećmi/osobami starszymi w powrocie na rynek pracy poprzez utworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi/ osobami starszymi oraz działania aktywizacyjne i szkoleniowe wspomagające proces powrotu na rynek pracy, aktywne włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, integracja międzypokoleniowa.
3.7. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą	5.8. Poprawa dostępności do usług wsparcia rodzinom dysfunkcyjnym	Projekt zintegrowany zakłada niesienie pomocy osobom nadużywającym i uzależnionym od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz członkom ich rodzin, a także przeciwdziałanie przemocy. W tym celu niezbędne jest utworzenie Punktu Konsultacyjnego poprzez modernizację i adaptację budynku przy ul. Słonecznej 20 oraz zapewnienie dostępu do tego obiektu poprzez przebudowę odcinka drogi gminnej o nawierzchni bitumicznej. Droga doprowadza bezpośrednio do Punktu Konsultacyjnego w Mątwach.
4.7. Rozwój oferty wsparcia w odpowiedzi na zwiększające się potrzeby i liczbę osób z zaburzeniami psychicznymi	4.6. Adaptacja budynku SP nr 2 przy ul. NMP 19 na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy w Inowrocławiu	Celem projektu zintegrowanego jest zwiększenie liczby miejsc i rozszerzenie oferty wsparcia w placówce, co umożliwi pomoc większej liczbie osób w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych problemów osób przewlekłe psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, jak również integrację uczestników ze społecznością lokalną, poprzez różnego rodzaju formy aktywizacji i współpracę z najbliższym środowiskiem rodzinnym. Adaptacja budynku po szkole podstawowej nr 2 pozwoli na objęcie opieką większej liczby osób.
3.8. Cykl zajęć sportowo-integracyjnych i rekreacyjno-integracyjnych realizowanych w oparciu o infrastrukturę przy ul. Poznańskiej 367 przez animatorów organizacji czasu wolnego, sportu i rekreacji	5.9. Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego wraz z placem zabaw przy ul. Poznańskiej 367	Pierwszym etapem projektu zintegrowanego jest przygotowanie terenu rekreacyjnego z placem zabaw. Obecnie w Mątwach brakuje urządzonych terenów wypoczynku i rekreacji, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu. W ramach projektu planuje się organizację cyklicznych zajęć sportowych i rekreacyjnych, ukierunkowanych na integrację środowiskową, międzyspołeczną i międzypokoleniową na przebudowanym terenie rekreacyjnym przy ul. Poznańskiej 367.

Źródło: opracowanie własne.

11.2. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna projektów rewitalizacyjnych oznacza, że przy ich formułowaniu wzięto pod uwagę miejsce planowanej realizacji – czy jest ono zlokalizowane w granicach obszaru rewitalizacji, a także czy jego realizacja wzmocni oddziaływanie innych projektów, zapewniając kompleksowe wzmocnienie realizacji danego projektu na całym obszarze wskazanym do rewitalizacji. Program rewitalizacji powinien bowiem efektywnie oddziaływać na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach) wytwarzając warunki dla efektu synergii.

W programie rewitalizacji dla miasta Inowrocławia zaplanowano realizację 7 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Każde z tych przedsięwzięć obejmuje od jednego do kilku projektów o podobnym charakterze. Zgodnie z charakterem działań większość projektów rewitalizacyjnych realizowana będzie punktowo w różnych rejonach obszaru rewitalizacji, ale ich oddziaływanie będzie obejmowało całość obszaru rewitalizacji. Inne są z kolei dedykowane poszczególnym fragmentom obszaru rewitalizacji, jak np. modernizacja infrastruktury technicznej.

Miejscem realizacji większości podstawowych projektów rewitalizacyjnych o charakterze społecznym jest cały obszar rewitalizacji, ponieważ lokalizacja miejsca prowadzenia działań społecznych jest drugorzędna wobec faktu objęcia tym przedsięwzięciem i jego licznymi projektami mieszkańców całego obszaru rewitalizacji. Przy wyborze lokalizacji projektów rewitalizacyjnych kierowano się dostępnością i jakością istniejącej infrastruktury, tak aby jak największą część środków finansowych przeznaczyć na działania społeczne, a ograniczyć działania infrastrukturalne.

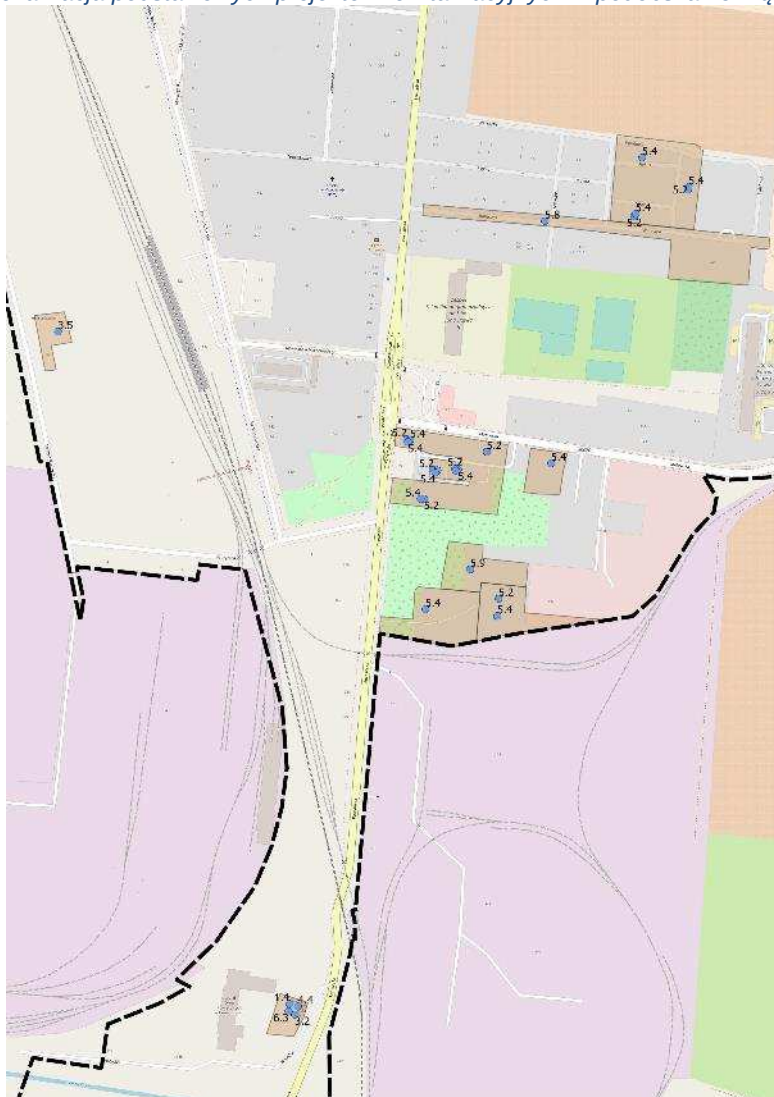
Poza obszarem rewitalizacji realizowanych będzie kilka projektów, związanych z profilaktyką zdrowotną (projekty 3.4 i 3.5, 4.3) oraz wspieraniem osób bezrobotnych (projekt 1.1). W obiektach Ośrodka Sportu i Rekreacji przy al. Niepodległości 4 w małej sali gimnastycznej (sala treningowa o powierzchni 288 m²) przy Hali Widowiskowo-Sportowej oraz na terenie krytej pływalni „Delfin” przy ul. Macieja Wierzbńskiego 11, gdzie znajduje się sala gimnastyczna o wymiarach 16x8 m do ćwiczeń ogólnorozwojowych wraz z szatnią dla użytkowników, zaplanowano działania prewencyjne zapobiegające wystąpieniu wad postawy u dzieci oraz zahamowanie skutków istniejących wad postawy (projekty 3.4 i 3.5). Wybór lokalizacji podyktowany został tym, że obiekty te przystosowane są do świadczenia usług dla osób niepełnosprawnych i są wyposażone w sprzęt do obsługi klientów o ograniczonej możliwości poruszania się (windy i schody). Ponadto w Hali Widowiskowo – Sportowej Ośrodka Sportu i Rekreacji odbywają się zajęcia jednej ze świetlic socjoterapeutycznych znajdujących się na terenie Inowrocławia. Projekty skierowane są do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z obszaru rewitalizacji, w szczególności dedykowany dla rodzin zagrożonych ubóstwem, będą to zajęcia gimnastyki korekcyjnej mające na celu rozwijanie sprawności ruchowej dzieci, niwelowanie wad postawy.

Innym projektem o charakterze prozdrowotnym jest prowadzenie zajęć w celu polepszenia sprawności ruchowej osób starszych, tj. powyżej 55 roku życia, jak i otyłych z terenu miasta Inowrocławia, a w szczególności ludzi zagrożonych ubóstwem i/lub zamieszkujących obszar rewitalizacji (projekt 4.3). Jednym z najistotniejszych elementów leczenia otyłości jest zwiększona i stała aktywność ruchowa realizowana najlepiej pod fachowym nadzorem przy użyciu profesjonalnego sprzętu i urządzeń. Planowane miejsca realizacji projektu to Zespół Obiektów Sportowych Nr 2 (Siłownia w Parku Solankowym) ul. Boczna oraz Zespół Obiektów Sportowych Nr 1 (Inowrocławska Terma) - ul. Świętokrzyska 107. Wybór lokalizacji podyktowany został dostępnością istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej oraz walorami leczniczymi solanki. W ramach projektu planowane są zajęcia ruchowe w przystosowanej do tego celu sali ćwiczeń/ fitness oraz

w basenie solankowym, w którym kąpiel dostarcza mikroelementy zawarte w solance polepszające ogólny stan zdrowia, sprawność ruchową z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu i urządzeń pod kierownictwem specjalistów w dziedzinie m.in. fizjoterapii. Ponadto umożliwienie ćwiczeń na świeżym powietrzu na urządzeniach rehabilitacyjnych w Parku Solankowym będzie mieć dobroczynny wpływ na zdrowie, ze względu na sąsiedztwo tężni, dzięki którym w powietrzu unoszą się specyficzne aerozole, które pozwalają leczyć schorzenia górnych dróg oddechowych, nadciśnienie tętnicze, alergie i stany ogólnego wyczerpania. Głównym działaniem realizacji projektów będzie zabezpieczenie bazy sprzętowej i ludzkiej poprzez przebudowę kondygnacji i dostosowanie do potrzeb realizowanego projektu, doposażenie w odpowiednie urządzenia do ćwiczeń oraz zatrudnienie specjalistów w tym zakresie.

Projekt 1.1. dotyczący wsparcia osób pozostających bez pracy realizowany będzie w Ośrodku Wspierania Przedsiębiorczości w Inowrocławiu przy ul. Poznańska 185, ponieważ jest to najbliższa instytucja otoczenia biznesu dla podobszaru rewitalizacji Mątwy. Grupę docelową projektu stanowią osoby bezrobotne, w tym długotrwale bezrobotne, które mają poważne trudności z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy, przede wszystkim zamieszkałe w podobszarze rewitalizacji Mątwy.

Rysunek 13. Lokalizacja podstawowych projektów rewitalizacyjnych w podobszarze Mątwy mieszkalne.

Źródło: opracowanie własne.

Projekty infrastrukturalne są zlokalizowane przede wszystkim w Mątwach, co wynika z analizy problemów i potrzeb zgłaszanych przez interesariuszy rewitalizacji. Modernizacja i remont części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych (inwestycje sieciowe związane z rozwojem podstawowej infrastruktury komunalnej: sieci ciepłej i wodno-kanalizacyjnej oraz modernizacja i termomodernizacja budynków mieszkalnych, zagospodarowanie terenu) obejmuje całe kwartały zabudowy położone w odległości kilkuset metrów od siebie, co umożliwi kompleksowe przekształcenie tych terenów i poprawę warunków życia mieszkańców.

Zaplanowane w niniejszym LPR projekty rewitalizacyjne dotyczące zagospodarowania terenów zieleni i otoczenia zabudowy mieszkaniowej (projekty 5.9 do 5.13) są także komplementarne z projektem pn. „Poprawa jakości środowiska poprzez rozwój terenów zielonych w Inowrocławiu”, który uzyskał dofinansowanie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej II – Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego, Typ projektu 2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych.

11.3. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych ujętych w *Lokalnym programie rewitalizacji* polegać będzie na ich dopełnieniu tematycznym, co oznacza, iż realizowane projekty będą oddziaływać na obszar rewitalizacji w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Komplementarność problemową powinno się zapewniać stosując mechanizm powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami miasta w innych sferach, co wpływa na lepszą koordynację tematyczną oraz sprawną organizację działań. Zgodnie z podstawowymi założeniami rewitalizacji, kluczowa dla sukcesu jej przeprowadzenia jest koncentracja na potrzebach społecznych i rozwiązywaniu problemów związanych z niską aktywnością społeczną i zawodową mieszkańców obszaru. Projekty inwestycyjne powinny wykazywać się komplementarnością z projektami społecznymi. W tabeli poniżej przedstawiono te korelacje.

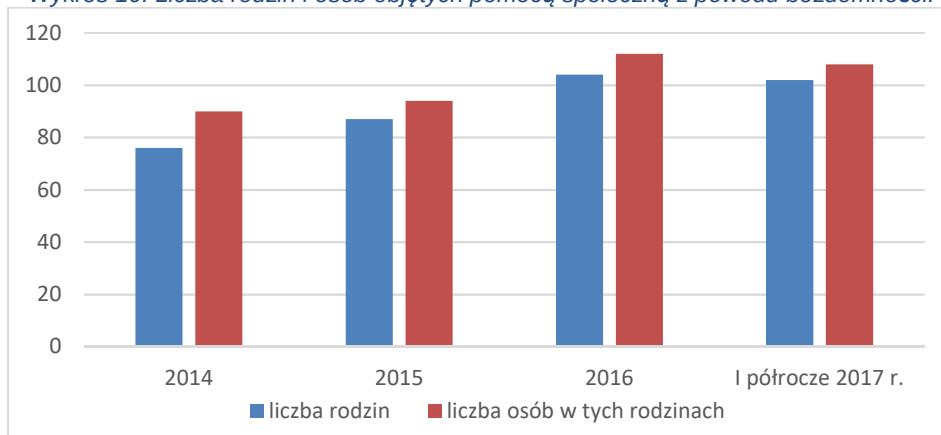
Tabela 35. Komplementarność problemowa kierunków działań programu rewitalizacji i głównych aspektów rewitalizacji.

cele	kierunki działań	aspekt rewitalizacji				
		społ.	gosp.	środ.	przest.-funk.	techn.
Cel 1. Odnowa społeczna i przeciwdziałanie występowaniu zjawiska wykluczenia społecznego i zawodowego	1.1. Objęcie kompleksowym wsparciem grup zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją	x	x			
	1.2. Ograniczenie skali problemów społecznych poprzez rozwój infrastruktury i poprawę warunków życia mieszkańców	x		x	x	x
Cel 2. Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców	2.1. Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz wzrost konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw	x	x			
Cel 3. Poprawa stanu środowiska poprzez likwidację szkodliwego dla środowiska i zdrowia azbestu	3.1. Realizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest			x		x

Źródło: opracowanie własne.

Przedsięwzięcia zaplanowane w ramach programu rewitalizacji obejmują 4 główne grupy odbiorców zagrożonych wykluczeniem społecznym i/lub zawodowym. Należą do nich **osoby w trudnej sytuacji życiowej pozbawione miejsca zamieszkania**, dla których zaplanowano utworzenie (poprzez remont i wyposażenie – projekt 2.1.) oraz funkcjonowanie Centrum wsparcia i pomocy osób bezdomnych (projekt 2.2.), a także projekty miękkie umożliwiające wsparcie tych osób. Konieczność podjęcia tych działań uwarunkowana jest rosnącą liczbą osób bezdomnych w Inowrocławiu, korzystających z pomocy społecznej, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 10. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną z powodu bezdomności.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rocznych i półrocznych z udzielonych świadczeń pomocy społecznej przez MOPS w Inowrocławiu.

Wychodząc naprzeciw problemom społecznym mieszkańców istotnym jest stworzenie w Śródmieściu miejsca, którego działania będą zapobiegać ubóstwu lub wykluczeniu społecznemu inowrocławian, w szczególności bezdomności.

Ważną grupą są projekty obejmujące wsparcie **rodzin, w tym dzieci i młodzieży** (przedsięwzięcie nr 3), poprzez poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społeczno-zawodowego, promocję postaw prozdrowotnych oraz wspieranie rodziny w rozwiązywaniu problemów jej członków. Głównie jest to poradnictwo rodzinne, indywidualne, socjoterapia oraz trening umiejętności społecznych i zawodowych. Według danych MOPS na koniec I półrocza 2017 r. 519 inowrocławskich rodzin skorzystało z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym 281 rodzin zamieszkałych w obszarze rewitalizacji. Bezradność i dysfunkcje rodzin mogą negatywnie wpływać na edukację dzieci, które nie są w wystarczający sposób mobilizowane do nauki, co znajduje odzwierciedlenie w niższych wynikach ze sprawdzianu szóstoklasisty. Ponadto sytuacja materialna i niskie kwalifikacje rodziców nie sprzyjają rozwojowi edukacyjnemu dzieci, np. brak wsparcia dzieci w codziennych obowiązkach lekcyjnych. Wypełnianie prawidłowych funkcji rodziny w zakresie edukacji, postrzegania szkoły jako przyjaznego miejsca może być wspomagane przez nauczycieli. Umiejętna współpraca z rodzicami może ułatwić osiągnięcie pożądaných efektów wychowawczych, ma również znaczący wpływ na osiągnięcia dydaktyczne. W tym celu zaplanowano wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji nauczycieli (projekt 3.6), m.in. w zakresie prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dodatkowe zajęcia pozalekcyjne ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia specjalistyczne zostały zaplanowane w ramach projektu 3.9.

Wśród rodzin korzystających z pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji 46 rodzin wskazało jako powód trudnej sytuacji życiowej potrzebę ochrony macierzyństwa, a 7 rodzin przemoc w rodzinie.

Rozwiązaniu problemów tych rodzin ma służyć projekt nr 3.7. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

Dla dzieci i młodzieży, w szczególności z rodzin zagrożonych ubóstwem zaplanowano zajęcia mające na celu rozwijanie sprawności ruchowej i niwelowanie wad postawy (projekty 3.4 i 3.5). Wady postawy są na czele listy chorób cywilizacyjnych. Siedzący tryb życia, ciężkie plecaki, nadwaga powodują, że z roku na rok najmłodsze pokolenie ma się coraz gorzej. Problem ten dotyczy w szczególności rodzin dysfunkcyjnych, w których dzieci nie mają w pełni zabezpieczonej opieki rodziców, co powoduje, że dziecko – jego defekty fizyczne nie są dostrzegane. Szczególny wpływ na poprawę ogólnego stanu zdrowia, podnoszenie wydolności i sprawności fizycznej oraz rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży przypisuje się odpowiedniej dla nich porcji ruchu. Umożliwienie aktywnego spędzania czasu wolnego na wolnym powietrzu zakłada także projekt 5.5. Plac zabaw i siłownia na świeżym powietrzu. Ma funkcjonować jako miejsce zabaw dla najmłodszych, a także jako przestrzeń wypoczynku mieszkańców obszaru rewitalizacji w różnym wieku. Ponadto realizacja pozostałych projektów zaplanowanych w ramach przedsięwzięcia nr 5 pośrednio wpłynie na warunki i jakość życia rodzin. Realizacja projektu 5.1 Modernizacja i rozbudowa budynku po dawnej ochronce celem realizacji usług społecznych oraz projektu 3.3. Centrum usług społecznych „Cho No INO” – wielofunkcyjna przestrzeń integracji rodzinno-sąsiedzkiej i aktywizacji społeczno-zawodowej, ma na celu poprawę sytuacji społeczno-zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku przedszkolnym i/lub osobami starszymi (aktywizacja społeczno-zawodowa osób pełniących funkcje opiekuńcze).

W ramach przedsięwzięcia nr 1. Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia zaplanowano wsparcie dla osób **bezrobotnych**, poprzez różnego typu instrumenty i usługi rynku pracy. Wśród projektów podstawowych warto zwrócić uwagę na projekt Kujawska Kopalnia Wiedzy mający na celu wykreowania lokalnych liderów, otwarcie nowych miejsc pracy, zawiązanie współpracy osób z różnych środowisk branżowych, zdobycie wiedzy technicznej z różnych dziedzin oraz wzbudzenie chęci pomagania innym ludziom. Projekt będzie realizowany we współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami samorządu różnego szczebla, placówkami edukacyjnymi oraz przedsiębiorstwami i osobami prywatnymi. Osoby bezrobotne mogą uzyskać także pomoc w ramach przedsięwzięcia 6. Stworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, które obejmuje m.in. działania edukacyjne w zakresie przedsiębiorczości oraz podnoszenia kwalifikacji istniejących podmiotów gospodarczych, oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą.

Program rewitalizacji obejmuje także projekty (w ramach przedsięwzięcia nr 4) adresowane do **osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych**, takie jak: świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych, dofinansowanie działalności sekcji tematycznych Uniwersytetu III Wieku, zajęcia sprawności ruchowej, integracyjne itp. Zapotrzebowanie społeczne w zakresie wspierania osób, które z powodu stanu zdrowia, lub podeszłego wieku nie są w stanie samodzielnie prowadzić gospodarstwa domowego, często wymagają pomocy lub wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych jest coraz większe. Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wzrastać będzie liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych w związku ze starzeniem się lokalnej społeczności. Wśród rodzin objętych pomocą społeczną, rodziny emerytów i rencistów stanowiły w 2014 r. 23%, w 2015 r. 25%, w 2016 r. 28%. Z tego względu konieczne jest Utrzymanie i rozwój usług w miejscu zamieszkania umożliwiający osobom starszym, niepełnosprawnym, samotnym, osamotnionym i w rodzinach godnej egzystencji.

Bardzo dużą grupę beneficjentów pomocy społecznej stanowią w obszarze rewitalizacji osoby niepełnosprawne (533 rodziny w I półroczu 2017 r.). Długotrwała lub ciężka choroba w I półroczu

2017 r. była powodem przyznania pomocy społecznej 387 rodzinom zamieszkałym w granicach obszaru rewitalizacji. Aby ułatwić osobom niesamodzielnym i z niepełnosprawnością dostęp do trwałych oraz wysokiej jakości usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym i w lokalnej społeczności zaplanowano projekt 4.5. Zintegrowane Centrum Opieki. Bardzo ważnym ogniwem tego projektu będzie pomoc wolontariacka, która wpłynie na włączenie społeczne tych osób. Bezpośrednio do osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego i upośledzonymi umysłowo kierowany jest projekt 4.6. polegający na adaptacji budynku po SP nr 2 na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy, który funkcjonuje obecnie przy ul. Świętego Ducha 90. Środowiskowy Dom Samopomocy w Inowrocławiu jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu i posiada 45 miejsc statutowych. Uczestnicy zajęć ŚDS wywodzą się z rodzin o niskim statusie materialnym, gdzie otrzymywane przez nich świadczenie stanowi ważny (czasami jedyny) składnik budżetu rodzinnego. Dzięki istnieniu Środowiskowego Domu Samopomocy w Inowrocławiu i jego działalności osoby zaburzone psychicznie mają możliwość przebywania w swoim środowisku lokalnym i przy wsparciu rodziny godnie w nim funkcjonować. Przeniesienie siedziby placówki do Śródmieścia pozwoli na rozwój jego oferty i objęcie pomocą większej liczby osób (projekt 4.7), kwalifikujących się do wsparcia. Potrzeby te wynikają z liczby chętnych zgłaszających się do placówki oraz diagnoz przeprowadzonych przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu.

Do wszystkich wymienionych grup odbiorców adresowane jest przedsięwzięcie 5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację. Problem zdegradowanych obiektów i przestrzeni jest szczególnie nasilony w Mławach, gdzie mieszkańcy nie mają dostępu do atrakcyjnych terenów publicznych, zieleni urządzonej, miejsc rekreacji i wypoczynku, a istniejąca infrastruktura mieszkaniowa to w głównej mierze zniszczone kamienice, nieefektywne energetycznie, cechujące się znacznym zużyciem energii/paliwa i będące źródłem niskiej emisji.

Na poprawę warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji wpłyną projekty związane z poprawą energooszczędności budynków mieszkalnych oraz użyteczności publicznej, przebudowa podstawowej infrastruktury komunalnej (wodnej, kanalizacyjnej, ciepłowniczej, komunikacyjnej), zagospodarowaniem przestrzeni publicznych, terenów zieleni miejskiej i remontem obiektów zabytkowych, służących lokalnej społeczności. Realizacja tych projektów umożliwi przekształcenie zdegradowanych obiektów i przestrzeni w estetyczne, bezpieczne i atrakcyjne dla mieszkańców miejsca wypoczynku, rekreacji, spotkań i integracji.

W obecnych czasach coraz częściej następuje przerwanie więzi międzypokoleniowych, coraz rzadziej spotyka się trój-pokoleniowe rodziny w których dzieci mogłyby uczyć się i bawić wspólnie z seniorami. Wpływa to na brak autorytetów wśród dzieci a w starszym wieku może prowadzić do wielu patologii. Z drugiej strony osoby w wieku senioralnym, po zakończeniu aktywności zawodowej, poprzez brak kontaktu z osobami w swoim wieku, pozostają w domach i bardzo szybko upadają na zdrowiu w szczególności psychicznym gdyż nie czują się potrzebne. Integracja międzypokoleniowa jest jednym z celów projektu 5.7. Przebudowa i remont budynku przy ul. Królowej Jadwigi 1 wraz z otoczeniem terenu, w ramach którego planowane jest utworzenie sali spotkań, w której cyklicznie odbywałyby się spotkania dzieci i seniorów, którzy nie koniecznie muszą być biologicznie spokrewnieni, wspólne zabawy i naukę (np. dzieci i osoby starsze korzystania z nowoczesnych technologii).

Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miasta, poprzez likwidację szkodliwego dla środowiska i zdrowia azbestu bezpośrednio wpłynie na sferę środowiskową, a pośrednio na pozostałe sfery poprzez:

- pokrycie budynków warstwą nowego docieplenia wpłynie na poprawę stanu ocieplenia budynków,

- poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza pyłem azbestowym,
- zmniejszenie zanieczyszczenia gleby, wody osiadającym pyłem azbestowym,
- poprawę jakości wewnątrzosiedlowych przestrzeni publicznych, estetyki budynków
- poprawę jakości i stanu technicznego budynków,
- zwiększenie wartości rynkowej budynków/mieszkań.

11.4. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

W tym celu określając system zarządzania i monitoringu *Lokalnego programu rewitalizacji miasta Inowrocławia* starano się ściśle związać go z systemem zarządzania określonym w przyjętej *Strategii Rozwoju Miasta Inowrocławia do 2020 r.* Zabieg ten zapewni przejrzystość i koordynację prowadzonej polityki rozwoju miasta na różnych poziomach operacyjnych, zapewniając tym samym realne osadzenie polityki rewitalizacyjnej w pakiecie działań strategicznych miasta. Wysoki poziom elastyczności systemu zarządzania projektami rozwojowymi dostosowany do bieżących uwarunkowań wewnętrznych, możliwości budżetowych, jak i dynamicznie zmieniającej się sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej w otoczeniu miasta zapewnia wysoką efektywność procesu inwestycyjnego i jego odpowiedzialne (finansowo i organizacyjnie) wdrażanie. System zarządzania został przedstawiony w rozdziale 14.

11.5. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym *Lokalnym programie rewitalizacji* polegać będzie na kontynuacji działań zapoczątkowanych w okresie programowania środków 2007-2013 i uzupełnianiu projektów ujętych w uprzednio obowiązującym *Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2008-2015*.

W ramach LPR na lata 2008-2015 wyznaczono 3 obszary objęte pracami rewitalizacyjnymi: obszar I obejmujący teren śródmieścia, obszar II obejmujący teren os. Toruńskiego i Piastowskiego, obszar III obejmujący tereny ul. Pakoskiej i Magazynowej. Obszar rewitalizacji wyznaczony w niniejszym programie obejmuje jedynie tereny obszaru I, zatem bezpośrednia spójność przestrzennej koncentracji działań rewitalizacyjnych jest ograniczona do Śródmieścia.

Wszystkie zaplanowane w ramach LPR na lata 2008-2015 projekty zostały zrealizowane. Kontynuacja procesu rewitalizacji jest uwidoczniona poprzez spójność problemową i oznacza ona uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych.

Tabela 36. Komplementarność międzyokresowa.

Nazwa projektu	Status	Komplementarność
Centrum Sztuki - adaptacja kamienicy w centrum miasta	Zrealizowano. Projekt obejmował kompleksowy remont zabytkowej kamienicy przy ul. Kasztelańskiej 22 i przystosowanie jej na potrzeby Kujawskiego Centrum Kultury	Obecnie planowane są prace konserwatorskie i roboty budowlane w obiekcie zabytkowym (kościół) oraz w otoczeniu zabytku, przy ul. Bpa A. Laubitza 9 w Inowrocławiu (projekt 5.6) celem zachowanie dziedzictwa materialnego i udostępnienia obiektu zarówno wiernym podczas mszy oraz uroczystości kościelnych, jak również –

Nazwa projektu	Status	Komplementarność
		z uwagi na jego wysokie walory – turystom, wycieczkom.
Adaptacja pomieszczeń Muzeum na potrzeby Inowrocławskiego Domu Kultury	Zrealizowano. W ramach projektu wykonano modernizację budynku, w którym znajdują Teatr Miejski, Biblioteka Miejska im. Jana Kasprówicza, Kujawskie Centrum Kultury. Powstała w nich multimedialna ekspozycja nawiązująca do tradycji kopalni soli w Inowrocławiu, Instytut Prymasa Józefa Glempa i sala wystawowa. Budynek teatru zyskał także nowe foyer i elewację. Obiekt przystosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych.	obecnie planowane są projekty związane z przebudową i adaptacją budynków na cele społeczne: 5.7. Przebudowa i remont zabytkowej kamienicy przy ul. Królowej Jadwigi 1 wraz z otoczeniem terenu, celem ograniczenia problemów społecznych na terenie centrum Inowrocławia 5.1. Modernizacja i rozbudowa budynku po dawnej ochronie celem realizacji usług społecznych
Poprawa atrakcyjności turystycznej i funkcjonalnej centrum miasta Inowrocławia	Zrealizowano. W ramach projektu wymieniono nawierzchnię Rynku i przyległych ulic, zmodernizowano chodniki, oświetlenie, a także zadbane o elementy małej architektury i zieleń. Dodatkowo na Rynku wybudowano fontannę muzyczną oraz ustawiono posąg Świętej Królowej Jadwigi – patronki miasta. Na ulicy Świętego Ducha ustawiono zabytkowy wagon tramwajowy, pełniący w sezonie wiosenno-letnim funkcję punktu informacji turystycznej. Prace remontowe przeprowadzono także na skwerach znajdujących się w centrum miasta, wymieniono nawierzchnię alejek, zamontowano oświetlenie, ławki. Dodatkowo na Skwerze Leona Wyczółkowskiego wybudowano oczko wodne z kaskadą. Na Rynku oraz placu Klasztornym zamontowano HOT SPOTY	Aktualny program rewitalizacji nie zakłada poprawy atrakcyjności turystycznej
Obszar przyjazny dzieciom	Zrealizowano. W ramach projektu wybudowano plac zabaw na terenie przyległym do skate-parku, przy ulicy Zapadłe.	Obecnie planowane są projekty obejmujące przestrzenie dla dzieci takie jak: 5.5. Plac zabaw i siłownia na świeżym powietrzu, czy projekt uzupełniający Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II
Integracja zawodowa i społeczna mieszkańców Inowrocławia	Zrealizowano. Zakres projektu obejmował kompleksowy remont obiektu zajmowanego wcześniej przez	Obecnie zagadnienia związane z integracją zawodową i społeczną mieszkańców stanowią najważniejszy

Nazwa projektu	Status	Komplementarność
	Powiatowy Urząd Pracy, który został przekazany Miastu oraz przystosowanie go do potrzeb osób niepełnosprawnych. Prace miały też na celu przygotowanie tymczasowych pomieszczeń mieszkalnych dla osób starszych lub niepełnosprawnych.	element programu rewitalizacji i zostały uwzględnione w większości projektów
Wspieranie osób niepełnosprawnych intelektualnie – utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy	Zrealizowano. W budynku przy ulicy Świętego Ducha 90 utworzono placówkę świadczącą usługi terapeutyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. W ramach prac remontowych wejście do budynku zostało przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, przygotowano pomieszczenia na pracownię plastyczną, modelarską, kulinarną, krawiecką, komputerową, sale do terapii ruchowej oraz zaplecze socjalne.	Obecnie planowany jest projekt 4.5. Zintegrowane Centrum Opieki, którego celem jest ułatwianie dostępu mieszkańcom niesamodzielnym (ON) i z niepełnosprawnością (OzN) do trwałych oraz wysokiej jakości usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym i w lokalnej społeczności.
Aktywizacja dzieci i młodzieży poprzez sport na Osiedlu Błonie	Zrealizowano. W ramach projektu stworzona została baza sportowo-rekreacyjna dla mieszkańców Osiedla Błonie. Powstało boisko wielofunkcyjne o nawierzchni syntetycznej, wyposażone w bramki do piłki ręcznej, kosze oraz urządzenia do gry w siatkówkę. Wybudowano również plac zabaw z wieloma atrakcjami, a także miasteczko rowerowe. Do powstałego obiektu prowadzi nowo wybudowana droga dojazdowa z chodnikiem oraz parkingami.	Obecnie planowane są projekty związane ze wspieraniem rodzin, w tym dzieci, w ramach przedsięwzięcia 3.
Poprawa systemu bezpieczeństwa osób mieszkających przy ul. Pakoskiej i Magazynowej	Zrealizowano. Zakres rzeczowy projektu obejmował wykonanie oświetlenia ulicy Pakoskiej, montaż kamery na kładce pakoskiej oraz na przystanku autobusowym przy ulicy Prezydenta Gabriela Narutowicza oraz budowę placu zabaw z miniboiskiem do koszykówki.	Obecnie do poprawy bezpieczeństwa przyczyni się realizacja projektu 5.4. Wymiana instalacji sieciowej i infrastruktury technicznej w budynkach mieszkalnych, wielorodzinnych wraz z zagospodarowaniem terenu.

Zródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2008-2015 przyjętego uchwałą nr VII/57/2015 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 27 kwietnia 2015 r.

11.6. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych, znajdujących się zarówno na liście projektów podstawowych, jak i określonych jako projekty uzupełniające, będzie polegać na umiejętnym łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Łączenie różnych źródeł finansowania zapewnia wyższą efektywność procesu rewitalizacji, umożliwiając realizację szerszego zestawu przedsięwzięć i projektów, niż ten wynikający z ograniczeń budżetowych samorządu. W przypadku finansowania projektów jedynie przy udziale środków własnych gminy, harmonogram ich realizacji uległ by wydłużeniu.

Najważniejszym zewnętrznym źródłem finansowania większości ujętych w programie rewitalizacji projektów rewitalizacyjnych będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, w ramach którego wskazano działania służące wsparciu rewitalizacji, na których sfinansowanie wyodrębniono odrębną pulę alokacji i zastosowano zróżnicowane mechanizmy preferencji.

Projekty „miękkie” ukierunkowane na ożywienie społeczne, gospodarcze, likwidację lub zmniejszenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego, spadek poziomu bezrobocia będą wspierane z RPO WK-P ze środków EFS przede wszystkim: w ramach Osi priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo, w tym w zakresie:

- Poddziałania 9.2.1 Aktywne włączenie społeczne,
- Poddziałania 9.3.2 Rozwój usług społecznych.

Projekty w zakresie infrastruktury wspierane będą z RPO WK-P ze środków EFRR:

a) na obszarach miejskich w ramach Osi priorytetowej 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry:

- Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych.

W ramach działania 6.2 dokonano podziału środków finansowych EFRR, przeznaczonych na rewitalizację 52 miast województwa kujawsko-pomorskiego, dla Inowrocławia jest to 2 711 893 euro.

Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji i ich zrównoważonego rozwoju.

W ramach LPR dopuszcza się także możliwość wsparcia procesu rewitalizacji środkami prywatnymi, szczególnie w zakresie realizacji projektów związanych z remontami i adaptacjami budynków, termomodernizacją budynków mieszkalnych, odnową podwórek, organizacją wydarzeń czy projektów społecznych. Prowadzona polityka informacyjna Urzędu Miejskiego w Inowrocławiu, ukierunkowana będzie na promocję rewitalizacji, informowanie o dostępnych środkach finansowania inwestycji rewitalizacyjnych oraz korzyściach płynących z włączenia się w proces rewitalizacji, co stanowić będzie próbę zaangażowania w ten proces jak najszerszej grupy podmiotów prywatnych i osób fizycznych. Aktywne włączenie się kapitału prywatnego stanowi bowiem warunek konieczny dla zwiększenia dynamiki pożądaných zmian na obszarze objętym rewitalizacją.

12. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy stanowi jej zadanie własne. Zadania te powinny być realizowane w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie), a także w sposób zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji.

Przedstawiony schemat ukazuje rolę partycypacji jako cykliczne uczestnictwo w procesie rewitalizacji. Udział społeczeństwa powinien być zapewniony przy identyfikacji kluczowych problemów i potrzeb oraz projektów rewitalizacyjnych. Po uchwaleniu programu i rozpoczęciu wdrażania projektów rewitalizacji partnerzy społeczni są bezpośrednio włączani w realizację projektów, pośrednio uczestniczą w konsultowaniu szczegółowych rozwiązań proponowanych w projektach rewitalizacyjnych lub stają się głównymi odbiorcami realizowanych działań i z tego punktu widzenia uczestniczą w procesie rewitalizacji. Ważną rolę odgrywa także partycypacja na etapie monitorowania i oceny efektów podejmowanych działań.

Schemat 1. Mechanizm aktywnego udziału interesariuszy rewitalizacji na każdym etapie programowania procesu rewitalizacji.

Wykorzystano następujące formy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji:

- działania edukacyjno-informacyjne (utworzenie zakładki pn. „Rewitalizacja” na stronie internetowej Miasta Inowrocław <http://www.rewitalizacja.inowroclaw.pl/>, dystrybucja ulotek i plakatów),
- spotkania i prace Zespołu ds. rewitalizacji,
- spotkania konsultacyjne otwarte,
- nabór projektów,

- e) badania ankietowe,
- f) konsultacje pisemne.

Poniżej przedstawiono sposób włączenia różnych grup interesariuszy, w tym szczególnie ze społeczności obszaru rewitalizacji w poszczególnych etapach.

12.1. Etap przygotowania (diagnozowanie i programowanie)

Prace nad przygotowaniem programu rewitalizacji oparte były na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością lokalną i instytucjami działającymi w obszarze rewitalizacji.

23 czerwca 2016 r. w Urzędzie Miasta Inowrocławia odbyło się spotkanie edukacyjno-informacyjne dotyczące rewitalizacji dla osób zaangażowanych w proces tworzenia programu rewitalizacji - członków zespołu roboczego ds. rewitalizacji oraz osób wytypowanych przez instytucje współpracujące z zespołem przy tworzeniu programu rewitalizacji. Na spotkaniu zostały omówione zagadnienia związane z opracowaniem programu rewitalizacji zgodnie z ideą rewitalizacji w perspektywie finansowej 2014-2020.

Zarządzeniem Nr 86/2016 z dnia 24 maja 2016 r. ustanowiono pełnomocnika Prezydenta Miasta Inowrocławia ds. rewitalizacji oraz powołano zespół roboczy ds. rewitalizacji. Zadaniem pełnomocnika jest koordynowanie prac zespołu w celu opracowania *Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022*. Zadaniem zespołu jest opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016–2022. Zespół współpracuje z przedstawicielami Rad Osiedli obszaru rewitalizacji, instytucjami, przedsiębiorcami i mieszkańcami obszarów zdegradowanych, w celu pozyskania informacji związanych z rewitalizacją. Do pracy w zespole mogą być zapraszani eksperci i konsultanci zewnętrzni. Komórki organizacyjne Urzędu Miasta Inowrocławia i miejskie jednostki organizacyjne zobowiązane są do współdziałania z pełnomocnikiem i zespołem w opracowaniu programu rewitalizacji

Pierwszym etapem prac było wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, zgodnie z wymogami określonymi w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. Wyniki przeprowadzonej analizy wskaźnikowej oraz propozycje obszarów zdegradowanych oraz obszaru wskazanego do rewitalizacji zostały przedstawione interesariuszom procesu rewitalizacji podczas spotkania informacyjno-konsultacyjnego, które odbyło się w środę, **23 listopada 2016 r.** o godzinie 17.00 w Saloniku Literacko-Artystycznym przy ul. Jana Kilińskiego.

Program spotkania obejmował następujące elementy:

- przekazanie wiedzy z zakresu procesów rewitalizacyjnych pozwalającej zrozumieć ideę przedsięwzięcia oraz zasady i podstawy prawne funkcjonujące w jej ramach,
- omówienie metodologii opracowania delimitacji – analizy wskaźnikowej,
- przedstawienie wyników przeprowadzonej analizy oraz propozycji obszarów zdegradowanych i wyznaczonego obszaru rewitalizacji,
- dyskusja, zbieranie uwag i wniosków.

W spotkaniu uczestniczyło około 20 osób. Zgłaszane uwagi dotyczyły głównie szczegółowego wyjaśnienia metodyki delimitacji, doboru wskaźników i zebranych danych.

Uwagi do przeprowadzonej analizy wskaźnikowej oraz propozycji obszarów zdegradowanych oraz obszaru wskazanego do rewitalizacji były zbierane za pomocą formularza konsultacyjnego dostępnego:

- w wersji elektronicznej na stronie internetowej Miasta Inowrocławia w zakładce Rewitalizacja
- w wersji papierowej w Biurze Obsługi Interesantów i Kontroli Urzędu Miasta Inowrocławia w godzinach pracy urzędu (7.30-15.30).

Wypełnione formularze można było złożyć:

- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miasta Inowrocławia, ul. Prezydenta Franklina Roosevelta 36, 88-100 Inowrocław
- bezpośrednio do Biurze Obsługi Interesantów i Kontroli Urzędu Miasta Inowrocławia w godzinach pracy urzędu (7.30-15.30)
- drogą elektroniczną na adres: inwestycje@inowroclaw.pl lub rozwoj@inowroclaw.pl

Uwagi można było zgłaszać do dnia 15 grudnia 2016 r.

Celem przeprowadzonych konsultacji było uzyskanie opinii na temat wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Łącznie zebrano 567 ankiet. Większość (62%) respondentów stanowiły kobiety. Ze względu na wiek, największą grupę ankietowanych stanowiły osoby w wieku 45-54 lat - 24%, następnie 25-34 lata - 21% i 35-44 lata - 20%. Około 41% badanych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym lub policealnym, a 37% osoby z wykształceniem średnim.

Formularz zawierał cztery pytania otwarte:

1. Jak Pan/Pani ocenia wybór **obszaru zdegradowanego**? (Ankietowany wskazywał czy wybrany na podstawie analizy wskaźnikowej obszar zdegradowany jest jego zdaniem właściwy czy niewłaściwy wraz z uzasadnieniem.)
2. Jak Pan/Pani ocenia wybór **obszaru rewitalizacji**? (Ankietowany wskazywał czy wybrany na podstawie analizy wskaźnikowej obszar rewitalizacji jest jego zdaniem właściwy czy niewłaściwy wraz z uzasadnieniem.)
3. Jeśli uważa Pan/Pani, że osiedle **Śródmieście** jest właściwie wskazane jako obszar rewitalizacji, proszę wymienić, jakie działania w tym rejonie powinny być w pierwszej kolejności podjęte
4. Jeśli uważa Pan/Pani, że osiedle **Mątwy mieszkalne** jest właściwie wskazane jako obszar rewitalizacji, proszę wymienić, jakie działania w tym rejonie powinny być w pierwszej kolejności podjęte

Ponadto formularz zawierał jedno pytanie zamknięte: „Proszę podać Pani/Pana związek z obszarem zdegradowanym i obszarem rewitalizacji” – ankietowany mógł wskazać jedną lub więcej odpowiedzi.

Wyniki badań ankietowych zostały uwzględnione w diagnozie oraz przy ustalaniu hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych.

25 i 26 stycznia 2017 r. odbyły się pogłębione konsultacje z mieszkańcami wyznaczonych obszarów rewitalizacji: Śródmieścia i Mątew, których celem było pozyskanie wiedzy na temat rzeczywistych potrzeb osób zamieszkujących dany teren, a także zainteresowanie mieszkańców, którzy swoimi pomysłami mogą czynnie włączyć się w dalszy proces prac rewitalizacyjnych, przyczyniając się do poprawy i stworzenia lepszych warunków życia mieszkańcom terenów objętych rewitalizacją. Przedstawiono także procedury związane ze złożeniem wniosku o dofinansowanie unijne na realizację projektu (typy projektów, beneficjenci, wskaźniki) oraz dobre praktyki z innych miast.

Spotkanie 25 stycznia 2017 r. odbyło się o godzinie 16:30 w Gimnazjum nr 1 przy ul. Toruńskiej 46-48. W spotkaniu uczestniczyło 35 osób. Uczestnicy byli zainteresowani przykładami projektów rewitalizacyjnych i dobrymi praktykami z innych miast.

Spotkanie 26 stycznia 2017 r. odbyło się o godzinie 17:00 w restauracji AS przy ul. Fabrycznej 4. W spotkaniu uczestniczyło około 50 osób. Zgłaszane uwagi dotyczyły przede wszystkim pogłębienia diagnozy szczegółowej o kwestie środowiskowe (zanieczyszczenie powietrza), przestrzenno-funkcjonalne (brak urządzonych terenów wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców) i techniczne (brak sieci gazowej). W trakcie spotkania Przewodnicząca Zarządu Osiedla Mątewy przedstawiła propozycje projektów rewitalizacyjnych, których część została przesłana do Urzędu Miasta już w lutym 2016 roku, w ramach Lokalnej Grupy Działania.

Uczestnicy spotkań zostali poinformowani, że o planowanym naborze projektów do przygotowywanego programu rewitalizacji, które powinny być przedsięwzięciami skierowanymi na ograniczanie lub rozwiązywanie problemów społecznych i łączyć zamierzenia inwestycyjne z przeciwdziałaniem problemom społecznym.

Uwagi i wnioski zgłoszone ustnie podczas spotkań zostały uwzględnione w diagnozie pogłębionej obszaru rewitalizacji, którą uzupełniono. Propozycje projektów rewitalizacyjnych po weryfikacji zostały ujęte w programie rewitalizacji.

W dniach od **13 lutego do 10 marca 2017 r.** mieszkańcy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje mogli zgłaszać propozycje przedsięwzięć/projektów, które mogą przyczynić się do rozwiązania istniejących problemów możliwie bliskich oczekiwaniom i potrzebom społeczności miasta na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji. Projekty należało zgłosić (opisać) na formularzu, a następnie przesłać pocztą elektroniczną na adres: rewitalizacja@inowroclaw.pl lub bezpośrednio do Wydziału Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich, ul. Prezydenta Franklina Roosevelta 33, 88-100 Inowrocław, pokój nr 2.

W celu dotarcia do szerokiego grona uczestników procesu rewitalizacji wykonane zostały ulotki i plakaty w nakładzie 2500 szt. ulotek i 50 szt. plakatów.

Ze względu na duże zainteresowanie nabór projektów został wydłużony do końca kwietnia. Zgłoszone projekty zostały po weryfikacji ujęte w programie rewitalizacji.

W dniach od **15 września 2017 r. do 29 września 2017 r.** prowadzone były konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022.

Konsultacje prowadzone były w formie:

- 1) zbierania uwag, propozycji i opinii w formie papierowej i elektronicznej, z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, dostępnego na stronach internetowych: <http://www.rewitalizacja.inowroclaw.pl/> i <http://bip.inowroclaw.pl> w zakładce „ogłoszenia” oraz w siedzibie Urzędu Miasta Inowrocławia,
- 2) zbierania uwag ustnych do protokołu, w terminie prowadzenia konsultacji, w godzinach od 1100 do 1500, w Urzędzie Miasta Inowrocławia w pokojach nr 2 i 38.

Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz formularz konsultacyjny były dostępne w terminie konsultacji:

- w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej - <http://bip.inowroclaw.pl> oraz na stronie internetowej - <http://www.rewitalizacja.inowroclaw.pl/>
- w wersji papierowej w Urzędzie Miasta Inowrocławia w pokojach nr 2 i 38, w godzinach pracy Urzędu.

Wypełniony formularz konsultacyjny, podpisany czytelnie imieniem i nazwiskiem, należało złożyć do dnia 29 września 2017 r.:

- a) drogą korespondencyjną na adres Wydziału Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich, ul. Prezydenta Franklina Roosevelta 33, 88-100 Inowrocław,
- b) bezpośrednio w Wydziale Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta w Inowrocławiu, w godzinach pracy Urzędu,
- c) drogą elektroniczną na adres e-mail: rewitalizacja@inowroclaw.pl

Ogłoszenie w sprawie konsultacji społecznych zostało podane do publicznej wiadomości w następujący sposób:

- w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Ogłoszenia” pod adresem <http://bip.inowroclaw.pl>

- na stronie internetowej Urzędu Miasta Inowrocławia w zakładce „Rewitalizacja” pod adresem <http://www.rewitalizacja.inowroclaw.pl/>

Zgłoszone uwagi zostały rozpatrzone i w większości uwzględnione.

12.2. Etap wdrażania

Dla podniesienia efektywności rewitalizacji konieczne jest silne i trwałe partnerstwo między różnymi podmiotami zaangażowanymi w prowadzenie procesu rewitalizacji, a szczególnie we wdrażanie i ocenę efektów programu rewitalizacji. Kontrolę obywatelską nad prawidłową realizacją niniejszego programu rewitalizacji będą pełnić lokalni liderzy, przedstawiciele organizacji społecznych i pozarządowych, instytucji publicznych, przedsiębiorstw, jednostek naukowo-dydaktycznych, instytucji otoczenia biznesu, itp. Angażowani oni będą w konsultacje poszczególnych projektów rewitalizacyjnych oraz na etapie oceny realizacji całego programu. Formalnie funkcje te będzie pełnić Zespół roboczy ds. rewitalizacji, który po uchwaleniu programu przejmie funkcje na etapie wdrażania i będzie czuwać nad prawidłowym przebiegiem konsultacji. Do jego zadań w zakresie partycypacji społecznej będzie należało przygotowanie procesu konsultacji i aktywne angażowanie przedstawicieli interesariuszy do prac nad projektami rewitalizacyjnymi oraz nad oceną programu.

12.3. Etap monitorowania

Etap monitorowania w kontekście partycypacji społecznej został opisany w rozdziale 15. System monitoringu i oceny skuteczności działań. Zespół roboczy ds. rewitalizacji, który docelowo zostanie powołany jako społeczny organ wsparcia i nadzoru nad realizacją działań rewitalizacyjnych, będzie współpracował z organami administracji samorządowej, które będą głównym wykonawcą przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Odpowiednie zaangażowanie członków Zespołu w prace oznaczać będzie, że proces rewitalizacji pozostanie pod stałym „dozorem” społecznym. Regularnie wykonawcy przedsięwzięć będą przedstawiać postępy prac oraz osiągnięte wyniki. Monitoring i ocena realizacji całego programu będą raportowane, a raporty podlegały ocenie.

13. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Pełna realizacja Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych, niekiedy przewyższających możliwości ich samodzielnego finansowania przez podmioty zaangażowane w proces rewitalizacji (w tym zwłaszcza Urząd Miasta), co wiąże się z koniecznością aktywnego stosowania różnych wariantów montażu finansowego, przy udziale: środków własnych, celowych środków publicznych, instrumentów zwrotnych, a także Funduszy Europejskich.

Poniżej przedstawione zostały tabele zawierające zestawienie szacunkowych ram finansowania projektów rewitalizacyjnych zidentyfikowanych jako projekty główne jak i tych wskazanych jako projekty uzupełniające.

Lokalny program rewitalizacji miasta Inowrocławia na lata 2016-2022

Tabela 37. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Śródmieście	2018-2019	1.1. „Dziś bierny – jutro aktywny” – wsparcie dla osób pozostających bez pracy	społeczny	1. Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia	Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – Oddział w Bydgoszczy, ul. Długa 34, 85-034 Bydgoszcz	200000	85	170000	-	EF S	Budżet państwa	Wkład własny Beneficjenta	8.2 Wsparcie aktywności zawodowej w regionie	8.2.1 Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia	-
Śródmieście i Mątwy	2018-2021	1.2. Program aktywizacji zawodowej dla mieszkańców miasta Inowrocławia	społeczny	1. Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia	Fundacja Ekspert – Kujawy, 88-100 Inowrocław, ul. Dworcowa 65	1500000	85	1275000	-	EF S	Budżet państwa	Wkład własny Beneficjenta	8.2 Wsparcie aktywności zawodowej w regionie	8.2.1 Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia	-
Śródmieście i Mątwy	2018-2021	1.3. Klub Integracji Społecznej Fundacji Ekspert - Kujawy	społeczny	1. Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia	Fundacja Ekspert – Kujawy, 88-100 Inowrocław, ul. Dworcowa 65	1280000	85	1088000	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	8.2 Wsparcie aktywności zawodowej w regionie	8.2.1 Wsparcie na rzecz podniesienia poziomu aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia	-
Mątwy i Śródmieście	2017-2020	1.4. Kujawska Kopalnia Wiedzy	społeczny	1. Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia	Stowarzyszenie „Służyć Życiu” ul. Bpa. A. Laubitza 9	823500	90	741150	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	5.3, 5.6

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/ realizujący/ e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Śródmieście	2017-2018	2.1. Centrum wsparcia i pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	techniczny	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności osobom bezdomnym)	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Inowrocławskie, ul. Jacewska 118	300000	85	255000	EFR	-	Fundusze Doplata	Wkład własny Beneficjenta	6.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną	6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	2.2, 2.3, 2.4
Śródmieście	2018-2020	2.2. „Razem w działaniu” – funkcjonowanie Centrum wsparcia i pomocy osób bezdomnych	społeczny	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności osobom bezdomnym)	Miasto Inowrocław – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu	2000000	90	1800000	-	EF	Budżet miasta	-	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	2.1.
Śródmieście	2018-2022	2.3. „Być jak w domu”	społeczny	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności osobom bezdomnym)	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Inowrocławskie, ul. Jacewska 118	240000	85	204000	-	EF	-	Wkład własny Beneficjenta	9.2 Włączenie społeczne	9.2.1. Aktywne włączenie społeczne	2.1
Śródmieście	2018-2022	2.4. „Bezdomny nie wykluczony”	społeczny	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności osobom bezdomnym)	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Inowrocławskie, ul. Jacewska 118	400000	85	340000	-	EF	-	Wkład własny Beneficjenta	9.2 Włączenie społeczne	9.2.1. Aktywne włączenie społeczne	2.1

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne		Środki prywatne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
				osobom bezdomnym)											
Śródmieście	2018-2022	2.5. „Klub Samopomocy Albert”	społeczny	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności osobom bezdomnym)	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Inowrocławskie, ul. Jacewska 118	200000	85	170000	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	9.2 Włączenie społeczne	9.2.1. Aktywne włączenie społeczne	2.1
Śródmieście	2018-2022	2.6. „Gospodarstwo domowe - uprawy i zastosowanie plonów z działki”	społeczny	2. Udzielenie pomocy osobom wykluczonym społecznie, w trudnej sytuacji życiowej (w szczególności osobom bezdomnym)	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Inowrocławskie, ul. Jacewska 118	400000	85	340000	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	9.2 Włączenie społeczne	9.2.1. Aktywne włączenie społeczne	2.1
Śródmieście i Mątwy	2018-2021	3.1. Centrum Wspierania Rodziny w Inowrocławiu	społeczny	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	Fundacja Ekspert – Kujawy, 88-100 Inowrocław, ul. Dworcowa65; Miasto Inowrocław – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Inowrocławiu	450000	90	405000	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	-
Mątwy	2017-2020	3.2. Akademia Rodzinna	społeczny	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu	Stowarzyszenie „Służyć Życiu”	686000	90	583100	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług	5.3, 5.6

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/ realizujący/ e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
				i opiece nad dziećmi młodzieżą	ul. Bpa. A. Laubitz 9									społecznych	
Śródmieście	2018-2020	3.3. Centrum usług społecznych „Cho No INO” – wielofunkcyjna przestrzeń integracji rodzinno-sąsiedzkiej i aktywizacji społeczno-zawodowej	Przestrzeń funkcjonalna	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy ul. Garbary 2, 85-229 Bydgoszcz	1500000	85	1275000	EFRR	-	-	Wkład własny Beneficjenta	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	5.1
Śródmieście	2017-2020	3.4. Wiedzieć – chcieć! Umieć – robić! Wada postawy to nie koniec świata!	społeczny	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	Miasto Inowrocław - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu, al. Niepodległości 4	500000	85	425000	-	EFS	Budżet miasta	-	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	-
Mątwy	2017-2020	3.5. Wiedzieć – chcieć! Umieć – robić! Wada postawy to nie koniec świata!	społeczny	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	Miasto Inowrocław - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu, al. Niepodległości 4	750000	85	637500	-	EFS	Budżet miasta	-	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	-
Śródmieście	2018-2020	3.6. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli dla nauczycieli kształcenia ogólnego w Inowrocławiu	społeczny	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	Fundacja Ekspert – Kujawy, 88-100 Inowrocław, ul. Dworcowa 65	200000	85	170000	-	EFS	Budżet państwa	Wkład własny Beneficjenta	10.2 Kształcenie ogólne i zawodowe	10.2.2 Kształcenie ogólne	-

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/realizujący/ e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Mątwy	2019-2023	3.7. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą	społeczny	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu	149000	90	134100	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	5.8
Mątwy	2019-2023	3.8. Cykl zajęć sportowo-integracyjnych i rekreacyjno-integracyjnych realizowanych w oparciu o infrastrukturę przy ul. Poznańskiej 367 przez animatorów organizacji czasu wolnego, sportu i rekreacji	społeczny	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	Miasto Inowrocław	25000	85	21250	-	EF S	-	-	11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR	-	5.9
Śródmieście i Mątwy	2018-2019	3.9. Zajęcia z TIK-u źródłem dobrych wyników	społeczny	3. Aktywizacja i wsparcie dla rodzin w wychowaniu i opiece nad dziećmi młodzieżą	4 placówki oświatowe, których organem prowadzącym jest Miasto Inowrocław (SP 1, SP 2, SP 9, SP Integracyjna)	1363633,60	85 %	1159088,56	-	EF S	Budżet Miasta	-	10.2. Kształcenie ogólne i zawodowe	10.2.2. Kształcenie ogólne	-

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/realizujący/ projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Śródmieście	2017-2019	4.1. Pogodna Jesień Życia w mieście i gminie Inowrocław	społeczny	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Fundacja Ekspert – Kujawy, ul. Dworcowa 65	1999900	90	1799910	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	-
Śródmieście	2018-2022	4.2. Uniwersytet Trzeciego Wieku – oferta aktywizacji społecznej seniorów zamieszkających w Inowrocławiu	społeczny	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Fundacja Ekspert – Kujawy, 88-100 Inowrocław, ul. Dworcowa 65	400000	-	-	-	-	Dotacja z budżetu państwa	-	-	-	-
Śródmieście	2018-2020	4.3. I po 50 – tce sprawne ciało – zdrowe lepsze życie, zwalczanie otyłości poprzez zajęcia sportowo – rekreacyjne – bądź fit!	społeczny	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Miasto Inowrocław - Ośrodek Sportu i Rekreacji w Inowrocławiu, al. Niepodległości 4	2925000	85	2486250	-	EF S	Budżet miasta	-	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	-
Mątwy	2017-2020	4.4. Aktywnie w bamboszach	społeczny	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem	Stowarzyszenie „Służyć Życiu” ul. Bpa. A. Laubitz 9	189000	90	170100	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	5.3, 5.6

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Śródmieście	2018-2019	4.5. Zintegrowane Centrum Opieki	społeczny	i marginalizacją społeczną 4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Flandria” ul. Andrzeja 15	613000	90	551700	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	-
śródmieście	2018	4.6. Adaptacja budynku SP nr 2 przy ul. NMP 19 na potrzeby Środowiskowego Domu Samopomocy w Inowrocławiu	Przestrzennie-funkcjonalny	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Miasto Inowrocław	2 000 000	85	1 700 000	EFR	-	Fundusze Doplata	Wkład własny Beneficjenta	6.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną	6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	4.7-
śródmieście	2019-2023	4.7. Rozwój oferty wsparcia w odpowiedzi na zwiększające się potrzeby i liczbę osób z zaburzeniami psychicznymi	społeczny	4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną	Środowiskowego Domu Samopomocy w Inowrocławiu	35 200	90	31 680	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych	9.3.2 Rozwój usług społecznych	4.6
Śródmieście	?	5.1. Modernizacja i rozbudowa budynku po dawnej ochronie celem	Przestrzennie-funkcjonalny	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej	P.W. IPPON Grzegorz Bartoszewicz, Ul. Jagiellońska 29, Inowrocław	3750000	85	3187500	EFR	-	-	Wkład własny Beneficjenta	6.2. Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych	-	3.4

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		realizacji usług społecznych		rozwój społeczny i integrację	Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, ul. Garbary 2, Bydgoszcz										
Mątwy	2017-2019	5.2. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, wielorodzinnych	techniczny	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	Wspólnoty mieszkaniowe ul. Piękna 18 i Piękna 19, Inowrocławska Gospodarka Komunalna i Mieszkania Sp. z o.o. w Inowrocławiu ul. Ks. P. Wawrzyniak 33	2240000	85	190400	EFR	-	Budżet miasta	Wkład własny Beneficjenta	3.3 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym	-	-
Śródmieście	2017	5.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	techniczny	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Imienia Najświętszej Maryi Panny, ul. Bpa. A. Laubitza 9	900000	85	765000	EFR	-	Budżet miasta	Wkład własny Beneficjenta	3.3 Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym	-	1.4, 3.3, 4.4, 6.3
Mątwy		5.4. Odnowa części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych	techniczny	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej	Wspólnoty mieszkaniowe ul. Piękna 18 i Piękna 19, Poznańska 355 i Inowrocław	1 400 000	85	1 190 000	EFR	-	Budżet miasta	Wkład własny Beneficjenta	6.2. Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych	-	-

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne		Środki prywatne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
				rozwój społeczny i integrację	ska Gospodarka Komunalna i Mieszkanio wa Sp. z o.o. w Inowrocławiu ul. Ks. P. Wawrzyniak a 33										
Śródmieście	2018	5.5. Plac zabaw i siłownia na świeżym powietrzu	przestrzenno-funkcjonalny	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	Gimnazjum nr 1 im. Św. Wojciecha w Inowrocławiu, ul. Toruńska 46-48	50000	85	42500	EFRR	-	Budżet Miasta	-	6.2. Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych	-	-
Śródmieście	2017-2018	5.6. Prace konserwatorskie i roboty budowlane w obiekcie zabytkowym (kościół) oraz w otoczeniu zabytku, przy ul. Bpa A. Laubitza 9 w Inowrocławiu	techniczny	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Imienia Najświętszej Maryi Panny, ul. Bpa. A. Laubitza 9	112194	85	95364	EFRR	-			4.4 Ochrona i rozwój zasobów kultury		1.4, 3.3, 4.4, 6.3
Śródmieście	2018	5.7. Przebudowa i remont zabytkowej kamienicy przy ul. Królowej Jadwigi 1 wraz	przestrzenno-funkcjonalny	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej	P.H.U. WENA Marek Skarbiński, ul. Królowej Jadwigi 1	650000	85	552500	EFRR	-	-	Wkład własny Beneficjenta	6.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną	6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	-

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/realizujący/ projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		z otoczeniem terenu, celem ograniczenia problemów społecznych na terenie centrum Inowrocławia		rozwój społeczny i integrację											
Mątwy	2018	5.8. Poprawa dostępności do usług wsparcia rodzinom dysfunkcyjnym	techniczny	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	Miasto Inowrocław	1100000	85	935000	EFRR	-	Budżet Miasta	-	6.2. Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych	-	3.7
Mątwy	2018	5.9. Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego wraz z placem zabaw przy ul. Poznańskiej 367	Przestrzennie-funkcjonalny	5. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości obiektów i infrastruktury umożliwiającej rozwój społeczny i integrację	Miasto Inowrocław	430000	85	365500	EFRR	-	Budżet Miasta	-	6.2. Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych	-	3.8
Śródmieście	2018-2019	6.1. „Własna firma – od pomysłu do realizacji”	społeczny	6. Stworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – Oddział w Bydgoszczy, ul. Długa 34, 85-034 Bydgoszcz	980000	85	833000	-	EF	-	Wkład własny Beneficjenta	8.3 Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia w regionie	-	-
Śródmieście i Mątwy	2019-2020	6.2. Kujawski Inkubator Przedsiębiorczości	społeczny	6. Stworzenie warunków dla rozwoju lokalnej	Fundacja Ekspert – Kujawy, 88-100	416000	85	353600	-	EF	-	Wkład własny Beneficjenta	7.1 Rozwój lokalny kierowany	-	-

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/realizujący/ projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		Společnej szansą na aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym		przedsiębiorczości	Inowrocław, ul. Dworcowa 65								przez społeczność		
Mątwy	2017-2020	6.3. Klub Włóczykija	społeczny	6. Stworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	Stowarzyszenie „Służyć Życiu” ul. Bpa. A. Laubitz 9	453000	85	385050	-	EF S	-	Wkład własny Beneficjenta	11.1 Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR	-	5.3, 5.6
Mątwy i Śródmieście	2018-2022	7.1. Działania edukacyjno-informacyjne	społeczny	7. Wsparcie działań dotyczących usuwania azbestu z obiektów i instalacji budowlanych	Miasto Inowrocław	30 000	-	-	-	-	Budżet miasta	-	-	-	-

Tabela 38. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Mątwy	5.10	środowiskowy	Nasadzenie drzew i krzewów w celu stworzenia strefy ochronnej wzdłuż ulic Rakowicza, Staropoznańskiej, Bagiennej i Deszczowej	Nie ustalono	-	-	-	-
Mątwy	5.11	środowiskowy	Rekultywacja pasów zieleni i wykonanie klombu na trawniku pętli autobusowej	Nie ustalono	-	-	-	-
Mątwy	5.12	przestrzenno-funkcjonalny	Rewitalizacja przestrzeni mini parku w obrębie ul. Poznańskiej 365-367	Nie ustalono	-	-	-	-
Mątwy	5.13	techniczny	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II	Nie ustalono	-	-	-	-
Mątwy	5.14	przestrzenno-funkcjonalny	Adaptacja pomieszczeń (pustostanów) z zasobów komunalnych na klub osiedlowy	Nie ustalono	-	-	-	-
Mątwy	5.15	przestrzenno-funkcjonalny	Działania lobbingsowe na rzecz rozwoju infrastruktury usługowej na osiedlu Mątwy (Budowa supermarketu wraz z miejscami	3 300 000,00	-	-	-	3 300 000,00

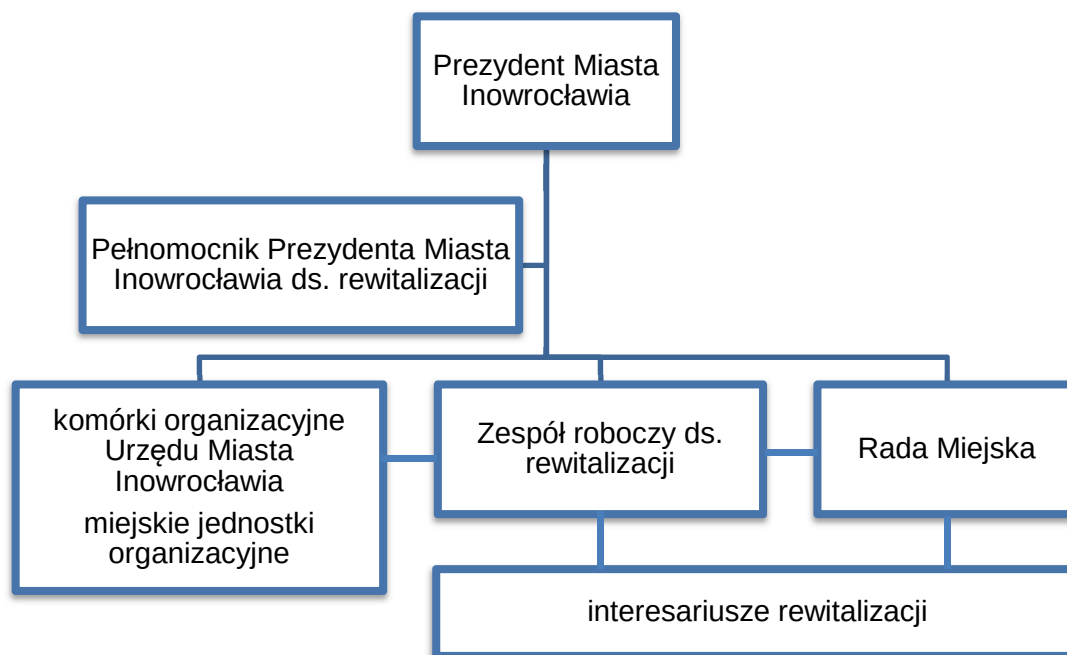
Obszar rewitalizacji	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			parkingowymi oraz lokalizacja bankomatu na osiedlu Mątwy w Inowrocławiu)					
Śródmieście i Mątwy	5.16	techniczny	Ograniczenia niskiej emisji poprzez rozwój i usprawnienie infrastruktury transportu miejskiego w Inowrocławiu	51 598 840,00	36 119 188,00 EFRR	-	15 479 652,00 Budżet Miasta	-
Śródmieście i Mątwy	5.17	techniczny	Efektywność energetyczna obiektów II etap użyteczności publicznej	1 887 000,00	1 151 070,00 EFRR	-	735 930,00 Budżet Miasta	-
Śródmieście i Mątwy	5.18	techniczny	Ograniczenie niskiej emisji poprzez utworzenie sieci ścieżek rowerowych w Inowrocławiu - II etap	5 100 000,00	1 500 712,39 EFRR	-	3 599 287,00 Budżet Miasta	-
Śródmieście i Mątwy	5.19	techniczny	Wymiana oświetlenia ulicznego w Inowrocławiu	3 000 000,00	2 550 000,00 EFRR	-	450 000,00 Budżet Miasta	

14. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

14.1. Struktura zarządzania programem rewitalizacji

Struktura zarządzania programem rewitalizacji miasta Inowrocławia zapewnia szeroki udział interesariuszy. Ich rola została opisana w dalszej części rozdziału.

Schemat 2. Powiązania między interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w procesie zarządzania programem rewitalizacji miasta Inowrocławia.

Źródło: opracowanie własne.

Prezydent Miasta pełni rolę nadzorczą nad całym procesem rewitalizacji. Kieruje on pracą Urzędu Miasta Inowrocławia, w tym także Wydziału Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich i innych jednostek organizacyjnych. Jednocześnie powołuje on Zespół roboczy ds. rewitalizacji i zapewnia jego obsługę organizacyjną. W rezultacie nadaje tempo procesowi rewitalizacji, dostosowując je do lokalnych możliwości i ograniczeń. Do kompetencji Prezydenta Miasta należeć będzie:

- realizacja zapisów Programu rewitalizacji m.in. poprzez wyznaczenie Zespołu roboczego ds. rewitalizacji i nadzór nad jego działalnością oraz zapewnienie i uwzględnienie w planach budżetowych finansowania zadań ujętych w programie rewitalizacji, zgodnie z założonym udziałem miasta;
- podejmowanie decyzji o potrzebie weryfikacji programu rewitalizacji, m.in. na podstawie wniosków zarówno Zespołu roboczego ds. rewitalizacji, jak i wniosków innych jednostek miejskich, a także interesariuszy rewitalizacji.

Zarządzeniem Nr 86/2016 z dnia 24 maja 2016 r. ustanowiono **pełnomocnika Prezydenta Miasta Inowrocławia ds. rewitalizacji** - Naczelnika Wydziału Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich oraz powołano **zespół roboczy ds. rewitalizacji**, w skład którego wchodzi inspektorzy w Wydziale Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich.

Zadaniem pełnomocnika jest koordynowanie prac zespołu w celu opracowania Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022, a w szczególności:

- 1) współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu,
- 2) koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek gminy oraz strony społecznej,
- 3) składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich realizację,
- 4) ocena projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów programu,
- 5) przygotowywanie projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów,
- 6) organizacja i wdrażanie systemu monitorowania rzeczowego i finansowego dla programu,
- 7) dokonywanie okresowych przeglądów realizacji projektów,
- 8) współpraca z innymi referatami Urzędu Miasta w zakresie realizacji programu.

Zadaniem zespołu jest opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016–2022, a w szczególności:

- 1) przygotowanie niezbędnych informacji dotyczących delimitacji obszaru zdegradowanego;
- 2) określenie kierunków działań i opracowanie listy najważniejszych przedsięwzięć, które powinny zostać ujęte w programie rewitalizacji, mających na celu eliminację negatywnych zjawisk występujących na obszarach kryzysowych;
- 3) monitorowanie - sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu,
- 4) promocja realizowanych działań rewitalizacyjnych;
- 5) prowadzenie konsultacji społecznych w sprawie rewitalizacji;
- 6) współpraca z Urzędem Marszałkowskim w zakresie przygotowania i opiniowania opracowanego programu rewitalizacji oraz projektów (wniosków) o współfinansowanie w ramach funduszy Unii Europejskiej.

Praca Zespołu może odbywać się zarówno w formie posiedzeń całego grona lub poszczególnych jego członków w zależności od potrzeb.

Zespół będzie współpracował z instytucjami, przedsiębiorcami i mieszkańcami obszarów zdegradowanych, w celu pozyskania informacji związanych z rewitalizacją. Do pracy w zespole mogą być zapraszani eksperci i konsultanci zewnętrzeni. Komórki organizacyjne Urzędu Miasta Inowrocławia i miejskie jednostki organizacyjne zobowiązane są do współdziałania z pełnomocnikiem i zespołem w opracowaniu programu rewitalizacji.

Rada Miejska jest organem stanowiącym i kontrolnym w mieście. W procesie rewitalizacji jest organem recenzującym „Raport z monitoringu Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022”, opiniującym i uchwalającym program rewitalizacji.

Przedstawiciele innych wydziałów i jednostek organizacyjnych (jednostek budżetowych, spółek) miasta Inowrocławia:

- a) gromadzą, dostarczają i analizują dane niezbędne do opracowania, wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji;
- b) identyfikują problemy i wskazują możliwości eliminowania przeszkód w realizacji projektów rewitalizacyjnych;
- c) inspirują i zgłaszają projekty rewitalizacyjne w zakresie kompetencji poszczególnych jednostek organizacyjnych miasta Inowrocławia;
- d) opiniują i rekomendują propozycje w zakresie poszczególnych elementów programu rewitalizacji bądź ich zmian;

- e) wdrażają projekty rewitalizacyjne zgodnie z kompetencjami poszczególnych jednostek organizacyjnych miasta Inowrocławia;
- f) przekazują informacje i sprawozdania z realizacji projektów rewitalizacyjnych będących w kompetencji poszczególnych wydziałów i jednostek miasta Inowrocławia.

Do **interesariuszy rewitalizacji** zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji można zaliczyć: mieszkańców obszaru rewitalizacji, właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami położonymi na tym obszarze, mieszkańców miasta niezamieszkujących obszaru rewitalizacji, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miasta działalność gospodarczą, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze miasta działalność społeczną, jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, organy władzy publicznej oraz podmioty inne niż organy władzy publicznej, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa lub administracji rządowej.

Interesariusze rewitalizacji włączają się w działania rewitalizacyjne, w zależności od ich potrzeb i możliwości poprzez:

- a) informowanie Zespołu roboczego ds. rewitalizacji o lokalnych problemach wymagających rozwiązania,
- b) konsultowanie proponowanych rozwiązań rewitalizacyjnych odnoszących się do lokalnych spraw i problemów,
- c) doradztwo w zakresie swoich możliwości jako lokalnych ekspertów,
- d) dzielenie się z władzami lokalnymi odpowiedzialnością za podejmowanie decyzji w sprawach bezpośrednio ich dotyczących,
- e) współrealizowanie projektów rewitalizacyjnych.

14.2. Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

Okres realizacji procesu rewitalizacji w Inowrocławiu wynosi 8 lat (lata 2016-2022). Przewiduje się podział tego okresu na dwa podokresy dwuletnie pełnej funkcjonalności programu rewitalizacji poprzedzone okresem przygotowania programu i zakończone ewaluacją.

Tabela 39. Ramowy harmonogram realizacji programu.

Etap realizacji programu rewitalizacji	Rok	Działania
Przygotowanie programu rewitalizacji	2016-2017	1. Diagnoza i wyznaczenie obszaru rewitalizacji 2. Opracowanie i przyjęcie programu rewitalizacji 3. Realizacja harmonogramu działań na rok 2017
I etap	2018-2019	1. Ewaluacja realizacji programu rewitalizacji w roku 2017, wnioski i poprawki 2. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2018 – 2019 3. Opracowanie harmonogramu na lata 2020 – 2021 (w 2019 roku)
II etap	2020-2021	1. Ewaluacja realizacji programu rewitalizacji 2018-2019, wnioski i poprawki 2. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2020 – 2021 3. Opracowanie harmonogramu na rok 2022 (w 2021 roku)
III etap	2022-2023	1. Ewaluacja realizacji programu rewitalizacji 2020-2021, wnioski i poprawki

		2. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na rok 2022 3. Ewaluacja końcowa realizacji całego programu rewitalizacji (w 2023 r.)
--	--	---

Źródło: opracowanie własne.

14.3. Promocja i informacja

Prowadzenie procesu rewitalizacji wymaga współpracy z wieloma partnerami, interesariuszami rewitalizacji. W związku z tym opracowanie i wdrażanie *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022* jest procesem jawnym, a więc publicznym i uspołecznionym. Z tego względu w każdej fazie procesu rewitalizacji zaplanowano działania informacyjne i promocyjne mające na celu podniesienie świadomości opinii publicznej o przebiegu realizacji i rezultatach prowadzonej rewitalizacji, jak również zaproszenie ich do aktywnego udziału w pracach na rzecz realizacji zamierzonych celów i pobudzanie do wnoszenia własnych propozycji działań.

Działania promocyjne skierowane są do wszystkich interesariuszy rewitalizacji, a w szczególności do: mieszkańców, organizacji pozarządowych, partnerów społeczno-gospodarczych (w tym spółdzielni, lokalnych przedsiębiorców).

Za informowanie i promocję Lokalnego Programu Rewitalizacji odpowiedzialny jest zespół roboczy ds. rewitalizacji. Do działań w zakresie kreowania pozytywnego wizerunku Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych w proces jego opracowania, konsultacji i realizacji należą:

- działania edukacyjne dla mieszkańców poszerzające wiedzę na temat rozwoju lokalnego i rewitalizacji, mające na celu stworzenie możliwości faktycznego, aktywnego udziału społeczności w programowaniu i realizacji rewitalizacji (kampania społeczna, plakaty, ulotki, przygotowanie treści informacyjno-edukacyjnych),
- umieszczenie informacji nt. stanu realizacji założeń LPR, realizacji projektów itp. na oficjalnej stronie internetowej miasta Inowrocławia w dedykowanej zakładce <http://www.rewitalizacja.inowroclaw.pl/>,
- zamieszczanie informacji w lokalnych mediach (np. prasie),
- organizacja spotkań dla społeczności lokalnej, przedstawicieli lokalnych środowisk, organizacji pozarządowych dotyczących opracowania i wdrażania LPR, które stanowią niezbędny element dialogu społecznego,
- umożliwienie szerokiego dostępu do zapisów dokumentu poprzez jego opublikowanie na stronie internetowej miasta, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wyłożenie do wglądu w Urzędzie Miasta.

Dzięki tak zorganizowanej informacji i promocji społeczność lokalna oraz inni interesariusze rewitalizacji zyskują możliwość aktywnego udziału w tworzeniu programu rewitalizacji, współdecydowania o kształcie zmian oraz kontroli społecznej nad procesem realizacji programu.

15. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu PR

Monitoring i ewaluacja *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022* polega na dokonywaniu okresowej oceny stopnia realizacji działań zapisanych w dokumencie

i wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi i wewnętrznymi wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy miasta. Właściwie zaprojektowany system monitorowania programu rewitalizacji zapewnia jego skuteczną i efektywną realizację oraz pozwala na szybką reakcję w przypadku pojawienia się komplikacji. Pozwala na optymalne wykorzystanie środków finansowych w celu zmaksymalizowania spodziewanych efektów. Sprawny monitoring zapewnia również odpowiednią ocenę aktualności dokumentu oraz stopnia jego realizacji, zaś w kwestiach finansowych pozwala na najefektywniejsze dopasowanie sposobu finansowania do konkretnych potrzeb poszczególnych projektów.

Monitoring będzie opierać się na bieżącej, wieloaspektowej analizie stopnia zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji, w tym sytuacji społeczno-gospodarczej (również w odniesieniu do innych obszarów miasta) oraz zbieżności efektów projektów rewitalizacyjnych z założoną wizją i celami rewitalizacji.

Podstawowymi elementami składowymi przyjętego systemu monitoringu będą:

- a) monitorowanie stopnia realizacji wizji i celów rewitalizacji, czyli zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji poprzez analizę poziomu wybranych wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszarów zdegradowanych. Za wartość bazową uznano wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji w 2014 roku. Za wartość docelową, zaplanowaną do osiągnięcia do roku 2022, uznano wartość stanowiącą 50% różnicy pomiędzy wartością bazową, a średnią dla miasta. W przypadku, gdy wartość wskaźnika bazowego osiągała wartość lepszą od średniej, za wartość docelową uznano utrzymanie wartości bazowej w 2022 roku. Monitorowanie realizacji celów i skutków realizacji programu rewitalizacji powinno odbywać się z częstotliwością raz na dwa lata. Sprawozdania zawierające ww. informacje będą przygotowywane w formie Raportu z monitoringu Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022 przez zespół roboczy ds. rewitalizacji, o którym mowa w dalszej części niniejszego rozdziału.

Tabela 40. Monitoring realizacji celów rewitalizacji

Cel	Nazwa wskaźnika	Podobszar rewitalizacji	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1	W1. udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	Śródmieście	16,68	13,6
		Mątwy mieszkalne	16,63	13,6
	W2. udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Śródmieście	20,06	13,9
		Mątwy mieszkalne	13,35	10,5
	W3. udział dzieci do lat 17 na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku	Śródmieście	58,82	46,6
		Mątwy mieszkalne	43,62	34,38
2	W4. wynik średni sprawdzianu szóstoklasistów³⁰ w placówkach działających na danym obszarze niższy od średniej dla miasta	Śródmieście	tak	nie
		Mątwy mieszkalne	tak	nie
2	W5. wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 10 lat	Śródmieście	100,6	100,8

³⁰ Uwaga: zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949) z dniem 1 września 2017 r. każda dotychczasowa sześcioklasna szkoła podstawowa obejmująca klasy I–VI staje się ośmioletnią szkołą podstawową obejmującą klasy I–VIII. W związku z reformą edukacji monitoring wskaźnika W4 będzie w przyszłości odnosić się do sprawdzianu ósmoklasistów.

Cel	Nazwa wskaźnika	Podobszar rewitalizacji	Wartość bazowa	Wartość docelowa
3	W6. ilość azbestu na 1 km ² danego obszaru	Mątwy mieszkalne	2988,74	2276,8

Źródło: opracowanie własne.

Dane przydatne do obliczania aktualnych wartości wskaźników będą pozyskiwane z Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Inowrocławiu, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku, Głównego Urzędu Statystycznego, Bazy Azbestowej prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju.

Zakłada się również monitorowanie innych uzupełniających wskaźników istotnych z punktu widzenia diagnozowania zachodzących zmian w ramach podobszarów rewitalizacji, w szczególności:

- Dynamika zmian liczby mieszkańców w stosunku do roku bazowego,
- Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności,
- Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w ogóle ludności,
- Liczba osób bezrobotnych długotrwale na 100 osób w wieku produkcyjnym (definicja ustawowa),
- Poziom frekwencji w wyborach samorządowych,
- Długość ścieżek rowerowych,
- Powierzchnia terenów zielonych, rekreacji i wypoczynku,
- Liczba organizowanych wydarzeń artystyczno-kulturalnych;

Ocena zachodzących zmian na obszarze rewitalizacji powinna być także poszerzona o komentarz oparty o ocenę jakościową sytuacji na obszarze rewitalizacji, np. w oparciu o inwentaryzację terenową, czy przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców.

- b) monitorowanie bieżące (operacyjne) zaawansowania realizacji projektów rewitalizacyjnych wraz z określaniem przyczyn wystąpienia opóźnień lub niepodjęcia działań, poprzez stałe aktualizowanie listy przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, stworzonego montażu finansowego, a także analiza zagregowanych wskaźników rezultatu oraz wskaźników produktu osiągniętych na skutek realizacji projektów rewitalizacyjnych. Monitorowanie odbywać się powinno z częstotliwością półroczną na początku stycznia i lipca każdego roku w ramach okresu 2017-2022 z aktualnością danych według stanu na koniec poprzedniego miesiąca. Ww. informacje zostaną przedstawione w formie tabelarycznej, której wzór przedstawiono poniżej.

Tabela 41. Lista projektów realizujących program rewitalizacji*

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Status**	Zakładane koszty całkowite (pln)	Poniesione koszty (pln) ***	Montaż finansowy ***	Zidentyfikowane problemy, bariery, trudności

* wszystkie projekty realizowane od początku wdrażania programu

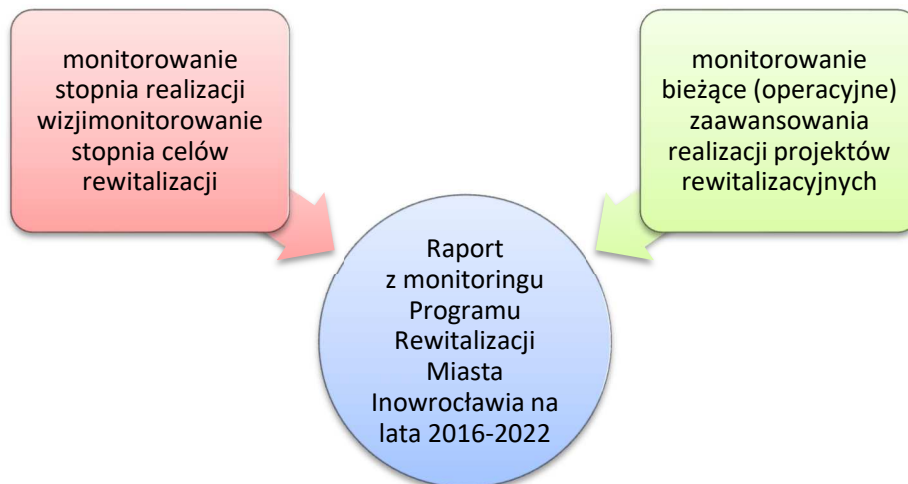
** „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”

*** poniesione od początku realizacji projektu (łącznie dla danego projektu)

W przypadku projektów ze statusem „zrealizowane” wykonany zostanie krótki opis osiągniętych efektów rzeczowych (ewentualnych rezultatów ich wdrożenia), każdego konkretnego zrealizowanego projektu.

- 1.
- 2.
- ...

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za proces agregacji danych i monitoringu jest zespół roboczy ds. rewitalizacji. Poszczególne komórki i jednostki organizacyjne przekazują zespołowi informacje zwrotne o rezultatach prowadzonych i nadzorowanych przez nie działań rewitalizacyjnych.

Na podstawie zagregowanych danych z poszczególnych komórek i uzupełnieniu ich o dane statystyczne sporządzany jest „Raport z monitoringu Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022”. Raport ten zawiera opis projektów zrealizowanych w ramach poszczególnych celów rewitalizacji, a także analizę zmian wskaźników na poszczególnych podobszarach rewitalizacji. Raport sporządzany będzie minimum raz na dwa lata. Organem recenzującym jego treść jest pełnomocnik Prezydenta Miasta Inowrocławia ds. rewitalizacji oraz komisje Rady Miejskiej. Po przedstawieniu raportu i akceptacji przez wskazane gremia przewiduje się, iż raport będzie publikowany na stronie internetowej Urzędu Miasta, umożliwiając w ten sposób opinii publicznej zapoznanie się z jego treścią.

Sporządzenie raportu monitoringowego ma na celu przedstawienie opinii publicznej efektów prowadzenia działań rewitalizacyjnych, ale także wprowadzenia korekt, jeśli analiza wykonania programu wykaże, że wystąpiły odchylenia, szczególnie negatywne, od zakładanych rezultatów. Wprowadzenie korekt będzie się odbywać w różny sposób w zależności od skali występowania niepożądanych efektów. W przypadku niewielkich odstępstw z pewnością będzie możliwa jedynie korekta sposobów realizacji działań rewitalizacyjnych. Większe odstępstwa będą przesłanką do zmiany listy projektów, co będzie się wiązać z koniecznością przeprowadzenia aktualizacji programu rewitalizacji.

Niewielkie korekty nie będą wymagały włączenia społeczności lokalnej w proces planowania. Aktualizacja programu będzie wymagała partycypacji społecznej na takich samych zasadach, jak był opracowywany program.

16. Spis tabel i ilustracji

Rysunek 1. Podział Inowrocławia na jednostki strukturalne.....	21
Rysunek 2. Lokalizacja szkół podstawowych w Inowrocławiu.	27
Rysunek 3. Obszar zdegradowany w Inowrocławiu z podziałem na podobszary.....	34
Rysunek 4. Obszar rewitalizacji.....	37
Rysunek 5. Obszar rewitalizacji Śródmieście.....	38
Rysunek 6. Obszar rewitalizacji Mątwy mieszkalne.	39
Rysunek 7. Przewagi typów emisji w stężeniach pyłu zawieszonego PM10 24h w obszarze przekroczeń w Inowrocławiu w strefie kujawsko-pomorskiej w 2014 r.	51
Rysunek 8. Strefa płatnego parkowania w Śródmieściu.	56
Rysunek 9. Sieć gazowa na terenie Śródmieścia.	57
Rysunek 10. Ulotki o tematyce ekologicznej przygotowane przez Zarząd Osiedla Mątwy.....	67
Rysunek 11. Opad pyłu, kadmu i ołowiu w latach 2014–2015.....	68
Rysunek 12. Planowana sieć gazowa na terenie podobszaru rewitalizacji Mątwy mieszkalne.....	74
Rysunek 13. Lokalizacja podstawowych projektów rewitalizacyjnych w podobszarze Mątwy mieszkalne.	136
Tabela 1. Zestawienie podstawowych danych na temat zmian liczby ludności w Inowrocławiu.	14
Tabela 2. Poziom bezrobocia w Inowrocławiu.	14
Tabela 3. Liczba klientów MOPS w Inowrocławiu.	15
Tabela 4. Ulice charakteryzujące się szczególnym nasileniem patologii– według informacji uzyskanych od pracowników socjalnych poszczególnych rejonów opiekuńczych.....	15
Tabela 5. Podstawowe dane o liczbie dzieci uczęszczających do przedszkoli w Inowrocławiu.	16
Tabela 6. Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych dla dzieci i młodzieży bez specjalnych, prowadzonych przez jednostki samorządu gminnego, a także inne podmioty.	16
Tabela 7. Liczba przestępstw odnotowanych na osiedlach Inowrocławia najbardziej zagrożonych przestępczością.....	16
Tabela 8. Wykaz zasobów mieszkaniowych Miasta Inowrocławia.....	17
Tabela 9. Jednostki strukturalne wyznaczone na potrzeby programu rewitalizacji.....	19
Tabela 10. Lista wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego w ustalonych obszarach analizy w Inowrocławiu.	23
Tabela 11. Średnie wyniki punktowe ze sprawdzianu szóstoklasistów (zestaw standardowy) w szkołach podstawowych w Inowrocławiu z uwzględnieniem skali staninowej.	26
Tabela 12. Realizacja zadań związanych z usuwaniem elementów azbestowych z terenu miasta Inowrocławia.....	31
Tabela 13. Zestawienie zbiorcze wskaźników stanu kryzysowego w podziale na jednostki strukturalne. ...	33
Tabela 14. Ulice wchodzącego w skład obszaru rewitalizacji.	39
Tabela 15. Szczegółowe wyniki (w punktach) zestawu egzaminacyjnego A1, A4, A5 – standardowy w 2014 r.....	43
Tabela 16. Wyniki szkół podstawowych (w %) ze sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2016.....	44
Tabela 17. Średnie wyniki (w %) egzaminu gimnazjalnego w 2014 roku w Inowrocławiu (zestawy standardowe).....	44
Tabela 18. Wyniki egzaminów gimnazjalnych w 2016 r. - w procentach w gimnazjach, których obwody obejmują podobszar rewitalizacji Śródmieście.....	45
Tabela 19. Liczba nauczycieli i etatów w poszczególnych szkołach zlokalizowanych w podobszarze rewitalizacji Śródmieście.	45
Tabela 20. Wykaz organizacji pozarządowych mających siedziby w podobszarze rewitalizacji Śródmieście.....	45
Tabela 21. Frekwencja wyborcza w obwodach obejmujących podobszar rewitalizacji Śródmieście.	47
Tabela 22. Generalny Pomiar Ruchu w 2015 r. na drogach krajowych – osiedle Śródmieście.....	56
Tabela 23. Szczegółowe wyniki (w punktach) zestawu egzaminacyjnego A1, A4, A5 – standardowy w 2014 r.....	61
Tabela 24. Wyniki szkół (w %) sprawdzianu szóstoklasistów w roku 2016.	62
Tabela 25. Średnie wyniki (w %) egzaminu gimnazjalnego w 2014 i 2016 roku w Inowrocławiu (zestawy standardowe).....	62
Tabela 26. Liczba nauczycieli w szkołach, których obwody obejmują obszar Mątwy mieszkalne.....	62
Tabela 27. Wykaz organizacji pozarządowych mających siedziby w podobszarze rewitalizacji Mątwy mieszkalne.....	63
Tabela 28. Frekwencja wyborcza w obwodach obejmujących podobszar rewitalizacji Mątwy mieszkalne..	64
Tabela 29. Liczba przekroczeń dopuszczalnego poziomu pyłu PM10 w powietrzu w 2016r.....	68

Tabela 30. Generalny Pomiar Ruchu w 2015 r. na drogach krajowych – osiedle Mątwy.	74
Tabela 31. Zestawienie problemów oraz zakładanej w ramach rewitalizacji interwencji.	84
Tabela 32. Lista głównych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych.	92
Tabela 33. Lista uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.	131
Tabela 34. Projekty zintegrowane.	133
Tabela 35. Komplementarność problemowa kierunków działań programu rewitalizacji i głównych aspektów rewitalizacji.	137
Tabela 36. Komplementarność międzyokresowa.	141
Tabela 37. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.	151
Tabela 38. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.	161
Tabela 39. Ramowy harmonogram realizacji programu.	165
Tabela 40. Monitoring realizacji celów rewitalizacji.	167
Tabela 41. Lista projektów realizujących program rewitalizacji*	168

Schemat 1. Mechanizm aktywnego udziału interesariuszy rewitalizacji na każdym etapie programowania procesu rewitalizacji.	145
Schemat 2. Powiązania między interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w procesie zarządzania programem rewitalizacji miasta Inowrocławia.	163

Wykres 1. Liczba i dynamika podmiotów gospodarki narodowej w Inowrocławiu wpisanych do rejestru REGON.	29
Wykres 2. Związek z obszarem zdegradowanym i obszarem rewitalizacji.	35
Wykres 3. Najczęściej wymieniane negatywne zjawiska w poszczególnych sferach.	36
Wykres 4. Struktura budynków mieszkalnych według liczby kondygnacji nadziemnych w Śródmieściu.	58
Wykres 5. Struktura budynków mieszkalnych według roku budowy w Śródmieściu.	58
Wykres 6. Struktura budynków mieszkalnych według liczby kondygnacji nadziemnych w dzielnicy Mątwy.	76
Wykres 7. Struktura budynków mieszkalnych według roku budowy w dzielnicy Mątwy.	76
Wykres 8. Najczęściej wymieniane przez ankietowanych priorytetowe działania w obszarze Śródmieścia.	79
Wykres 9. Najczęściej wymieniane przez ankietowanych priorytetowe działania w obszarze Mątwy mieszkalne.	79

Zdjęcie 1. Budynek z 1880 roku przy ul. Toruńskiej 24 użytkowany przez Towarzystwo Brata Św. Alberta.	54
Zdjęcie 2. Pętla autobusowa MPK w Mątwach.	71
Zdjęcie 3. Pozostałości po fontannie na terenie podwórka przy kompleksie budynków ul. Poznańskiej 365-367.	71
Zdjęcie 4. Budynek mieszkalny wielorodzinny z 1954 r. przy ulicy Pięknej 19 wraz z terenem zieleni i zaniedbanym placem zabaw dla dzieci.	72
Zdjęcie 5. Gruntowa nawierzchnia ulicy Spokojnej.	73
Zdjęcie 6. Zabytkowy dom przy ul. Poznańskiej nr 360.	76